

Γ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Κύριον ἔργον τῆς Γ' Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων καὶ κατὰ τὸ διαρρῆσαν ἔτος 1967 ὑπῆρξεν ἡ ἀδιάκοπος παρακολούθησις τῶν οἰκοδομικῶν καὶ πάσης φύσεως σκαφικῶν ἐργασιῶν ἐντὸς τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Ἐλευσίνος καὶ Μεγάρων¹.

Σημαντικῶς ἐπλουτίσθησαν αἱ γνώσεις μας περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν: α) διὰ τῆς ἀνευρέσεως τοῦ τείχους τῆς πόλεως ἐντὸς οἰκοπέδου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθαν. Διάκου 28 - 32, τοῦ προτειχίσματος εἰς οἰκόπεδα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χρήστου Λαδᾶ 5 - 7 καὶ Κορυζῆ 6, β) διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τμήματος τοῦ Δημοσίου Σήματος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σφακτηρίας 23 καὶ ταφικῶν συγκροτημάτων παρ' αὐτὸ εἰς οἰκόπεδα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου - Σαλαμίνας καὶ Πλάτωνος 6 - 8, γ) διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἀρχαίων ὁδῶν εἰς οἰκόπεδα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τριπόλεως 14, Β. Μπενάκη 13, Ἀπελλοῦ - Εὐπόλιδος - Λυκούργου καὶ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Σερρῶν.

Ἀκόμη, πλῆθος κινητῶν εὐρημάτων ἤλθεν εἰς φῶς κατὰ τὴν ἐσκαφὴν σημαντικῶν τμημάτων νεκροταφείων εἰς οἰκόπεδα ἐπὶ τῶν ὁδῶν Σαπφούς 12, Πειραιῶς 57, Προμάχου 5, Ἐρεχθεῖος 20, Β. Μπενάκη 13, Ἀπελλοῦ - Εὐπόλιδος - Λυκούργου, Γενναίου Κολοκοτρῶνη 7, ὡς καὶ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Κριεζῆ. Σημαντικὰ κινητὰ εὐρήματα συνελήθησαν ἐπίσης ἐκ τῶν οἰκοπέδων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λέκκα 23 - 25 καὶ Ἀκταίου - Νηλέως. Τμήμα ρωμαϊκοῦ βαλανείου ἀνεσκάφη εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μακρυγιάννη 19 - 21 καὶ ἑλληνιστικὸν κτίσμα ἰδιομόρφου τοιχοποιίας με ἐντεταχισμένα βάρθρα Θαργηλίων ἤλθεν εἰς φῶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἰωσήφ τῶν Ρωγῶν 13.

1. Αἱ ἀνασκαφικαὶ ἐργασίαι διεξήχθησαν δι' εἰδικευμένων ἐργατῶν, ὑπὸ τὴν συνεχῆ ἐπίβλεψιν συνεργεῖο ἐπιστημονικῶν βοηθῶν ἀποτελουμένου ἐκ τῶν Φ. Δακορόνια - Ἡλιάκη, Ἀ. Δραγῶνα, Π. Καπετανάκη, Ἐλ. Παπουτσάκη, Μ. Σταυροπούλου - Βασιλείου, Μ. Χατζιώτου.

Τὰς ἀνασκαφὰς εἰς Ἐλευσίνα ἐπέβλεψαν ἡ κ. Μ. Ἀναγνωστοπούλου καὶ ἡ δ. Α. Παρλαμᾶ.

Τὸ σημαντικώτατον ἔργον τῆς ἀποτυπώσεως ἀφείλεται εἰς τὴν ἀρχιτέκτονα δ. Ἀλίκη Βαλασάκη καὶ τὴν ἀρχαιολόγον - σχεδιάστριαν δ. Ἐλσην Σπαθάρη, τὰς ὁποίας εὐχαριστοῦμεν θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

Ὅλα τὰ εὐρήματα τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων ἐτῶν, εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀποθήκην τῆς Ἐφορείας.

Ἡ ταῦτισις τῶν ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν συλλεγέντων νομισμάτων ἐγένετο ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης τῆς Νομισματικῆς Συλλογῆς, Ἐπιμελητρίας κ. Μάντας Οἰκονομίδου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκφράζονται θερμαὶ εὐχαριστίαι.

1. Ἀγισιλάου - Θερμοπυλῶν (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 1 καὶ 2)

Α'. Εἰς τὸ ἐν ἐπικεφαλίδι οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Μακρῆ - Κωνσταντινίδου, διαστ. 26.50 × 17.80 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐνετοπίσθη κατὰ τὴν Β. γωνίαν του, ἔνθα ἀπεκαλύφθησαν πέντε ὑστερορωμαϊκοὶ τάφοι. Οἱ τρεῖς κεραμοσκεπεῖς, ὁ εἰς ταφὴ ἐντὸς ἀμφορέως, τοῦ πέμπτου ἐσώζετο μία ἀβαφῆς πρόχους. Ἐκ τούτων μόνον ὁ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα IV εὐρέθη ἀσύλητος· πλησίον τῶν ὀστέων τοῦ νεκροῦ ἔκειτο πρόχους ἀβαφῆς τοῦ 3ου μ.Χ. αἱ.

Κατὰ τὴν Ν. γωνίαν τοῦ οἰκοπέδου, ἐντὸς ὀρύγματος τῆς κιμιλιᾶς, εἰς βάθος 6 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος, εὐρέθη ἐπιτυμβία μαρμαρίνη στήλη τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ 4ου π.Χ. αἱ. (Πί ν. 21 α), ὕψ. 1.10, πλ. 0,39, πᾶχ. 0,09 μ. Φέρει ἀτοματικὴν ἐπίστυμιν, κάτωθεν δὲ ταύτης εἶναι κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή: *ΕΙΛΑΡΟΝ/ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ ΘΥΓΑΤΗΡ | ΔΗΜΕΤΡΙΑ*. Μεσολαβοῦν δύο ρόδακες, κάτωθεν δὲ τούτων ἐντὸς ὀρθογωνίου πλαισίου ἀπεικονίζεται σκηνὴ δεξιῶσεως.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελήγη θραῦσμα μαρμαρίνου ἐπιτυμβίου κιονίσκου, σωζ. ὕψ. 0,255, διαμ. 0,17 μ., μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν: *ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ/ΝΙΚΙΠΠΟΥ/ΗΡΑΚΛΕΩΤΗΣ*, τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου π.Χ. αἱ., ὡς καὶ ἀριθμὸς ὑστεροκλασσικῶν ὀστράκων.

Β'. Κατὰ τὴν διάνοιξιν χάνδακος ὑπὸ τῆς ΔΕΗ παρὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Ἀγισιλάου καὶ Θερμοπυλῶν, παραπλεύρως τοῦ ἀνωτέρου περιγραφέντος οἰκοπέδου, τὴν 6 - 5 - 67 ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα ὑστεροκλασσικοῦ κτίσματος.

Ἀνεσκάφη τμήμα τοῦ Ν. τοίχου του, μέχρι μῆκ. 1.50 μ., σωζόμενον εἰς ὕψος δύο ὁδῶν, μετὰ τμήματος τοῦ ἐκ μαρμαρίνων πλακῶν δαπέδου του, ἡ στάθμη τοῦ ὀπιον ἔκειτο εἰς βάθος 1.50 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Τὸ σύστημα τῆς τοιχοποιίας ἦτο τὸ ἰσόδομον. Εἰς ἀπόστασιν 4 μ. πρὸς Β. τοῦ προαναφερθέντος τοίχου εὐρέθη πῆλινος ἀγωγὸς σχήματος ἀνεστραμμένου πεῖ, εἰς βάθος ἀντιστοιχοῦν κάτωθεν τοῦ πλακοστρώτου δαπέδου.

2. Ἀγισιλάου καὶ Μαραθῶνος (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 3)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν οἰκόπεδον, διαστ. 15.50 × 11 μ., ἰδιοκτησίας Ἰ. Βούρτση, ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ λείψανα ἀγωγοῦ ἀποχετευτικοῦ κατὰ τὸ Δ. ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου.

Ὁ ἀγωγός, μὲ κατεύθυνσιν Β.-Ν., ἦτο λαξευτός εἰς τὴν κιμιλιάν, ἢ στάθμη τῆς ὁποίας εὐρίσκεται 2.50 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος· ἢ παρειαὶ τοῦ παρηκολουθήθη μέχρι μήκ. 12 μ. Ἡ τομὴ τοῦ ἐνθυμίζει ἰσοσκελὲς τρίγωνον, διαστ. 0,60 × 0,90 μ., αἱ δὲ μακραι πλευραὶ τοῦ καμπυλοῦνται ἐλαφρῶς· τὰ τοιχώματά τοῦ ἐσωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ παχέος ὑδραυλικοῦ κονιάματος.

3. Λαχαναγορά, ὁδὸς Ἀθηνῶς (σκάμμα ΔΕΗ) (Σχέδ. 1, ἀριθ. 4)

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν ἐργασιῶν διαμορφώσεως τοῦ χώρου τῆς Λαχαναγορᾶς, τοῦ περικλειομένου ὑπὸ τῶν ὁδῶν Ἀθηνῶς-Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, ἐπεσημάνθησαν λείψανα ὑδραυλικοῦ ἔργου, χρονολογούμενου εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν περίοδον.

Οὕτω, πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς ὁδοῦ Ἀρμοδίου, ἀνεσκάφη κυλινδρικός πῆλινος ἀγωγός, ὕψ. 0,70 μ., ἢ παρειαὶ τὸ ὅποιον παρηκολουθήθη μέχρι μήκ. 3.50 μ.· οὗτος, μὲ κατεύθυνσιν Α.-Δ., ἀποτελεῖται ἐκ δύο πηλίνων σωμάτων, τομῆς ἡμίσεος ἑλλειψεως ἑκαστον. Νοτιώτερον τούτου ἀνεσκάφη δεξαμενὴ, λελαξευμένη εἰς τὴν κιμιλιάν, τὸ σχῆμα τῆς ὁποίας πλησιάζει τὸ τοῦ κολούρου κώνου, μεγ. διαμ. 1.50, σωζ. ὕψ. 1.40μ. Πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς ὁδοῦ Ἀριστογείτονος ἠρευνήθη τμήμα ἐτέρας δεξαμενῆς, σχήματος κολούρου κώνου, διαμ. 1.50 μ., ἐπικοινωνούσης πρὸς Ν. μὲ ἀγωγὸν λελαξευμένον εἰς τὴν κιμιλιάν, ὕψ. 0,80, πλ. 0,50 μ. Ἀνατολικότερον ἀνευρέθησαν τὰ λείψανα παρομοίας δεξαμενῆς. Ἐν τέλει, κατὰ τὸ κέντρον τοῦ οἰκοδομικοῦ τετραγώνου, ἀνεσκάφη τμήμα τετάρτης δεξαμενῆς, ὡς καὶ τοῦ μετ' αὐτῆς ἐπικοινωνουντος ἀγωγοῦ.

4. Αἴμονος, χωματερὴ Λεμπέση (Σχέδ. 1, ἀριθ. 5)

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν ἐργασιῶν χωματοληψίας εἰς «χωματερὴν Λεμπέση», κειμένην παρὰ τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Αἴμονος καὶ δὴ εἰς ἰκανὴν ἀπόστασιν πρὸς Β. τῆς συμβολῆς τῆς μετὰ τῆς ὁδοῦ Τηλεφάνους, ἐνθα ὕδατοδεξαμενὴ, ἀπεκαλύφθη συστάς κλασσικῶν τάφων (Σχέδ. 2).

Ἀνεσκάφησαν ἐν συνόλῳ ἑπτὰ τάφοι, ἐξ ὧν τέσσαρες κιβωτιόσχημοι, κτιστοὶ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν (I, II, III, VI) (Πί ν. 22 γ), εἰς λακκοειδῆς μὲ ἐπένδυσιν πηλίνων πλακῶν (V) καὶ δύο λακκοειδεῖς, ἀπλᾶ ὀρθογώνια ὀρύγματα ἐντὸς τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους (IV, VII). Ἐκ τούτων οἱ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα III, IV, V εὐρέ-

θησαν ἄνευ καλυμμάτων καὶ μὲ τετραγμένα τὰ ὀστά. Αἱ διαστάσεις τῶν τάφων ποικίλλουν ἀπὸ 1.80 × 0,80, ὕψ. 0,60 μ. (VI) ἕως 2.07 × 0,88, ὕψ. 0,98 μ. (III). Τὸ βάθος, εἰς τὸ ὅποιον εὐρέθησαν, κυμαίνεται ἀπὸ 3.80 ἕως 7.50 μ.

Οἱ τάφοι περιεῖχον θραύσματα ἀλαβάστρων, ληκύθια κ.ά. ἀγγεῖα, χρονολογούμενα εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰ. Ἐντὸς τοῦ τάφου VI εὐρέθη χαλκοὺν κάτοπτρον, διαμ. 0,185 μ., τοῦ ὁποίου ἡ λαβὴ ἀπολήγει ἄνω εἰς ἀνθέμιον, τῶν μέσων τοῦ 5ου αἰ. π.Χ. (Πί ν. 22 α).

5. Αἰσώπου καὶ Μύκωνος (Σχέδ. 1, ἀριθ. 6)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Σπανοῦ, διαστ. 11 × 9.50 μ., ἀνευρέθη οἰνοχόη τριφυλλόστομος τοῦ πρώιμου γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ, ὕψ. 0,165, διαμ. 0,115 μ., κοσμουμένη κατὰ τὴν κοιλίαν διὰ τριῶν γραμμῶν. Ἐκεῖτο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς, εἰς βάθος 2 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος (Πί ν. 22 β).

6. Ἀκομινάτου - Καρόλου - Ἱεροθέου - Νικηφόρου (Σχέδ. 1, ἀριθ. 7)

Ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ οἰκοδομικοῦ τετραγώνου, τοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν, διαστ. 22 × 91 μ., ἰδιοκτησίας Σ.Ε.Κ., ἐγένετο ἀνασκαφικὴ ἔρευνα, καθ' ἣν ἀπεκαλύφθησαν τὸ ἡμισυ ὑστεροκλασσικῆς δεξαμενῆς καὶ δύο συσλημένοι καὶ κατεστραμμένοι τάφοι κλασσικῶν χρόνων.

Τῆς δεξαμενῆς ἀνεσκάφη τὸ Ν. ἡμισυ μόνον, τοῦ ὑπολοίπου τμήματός της κειμένου πέραν τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Καρόλου. Οἱ τοῖχοί της, πᾶς. 0,90 μ., ἐπιμελελημένης τοιχοποιίας ἐξωτερικῶς, διετηροῦντο εἰς ὕψ. 0,75 μ. καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 4.37 μ. ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τῆς συγχρόνου ὁδοῦ. Ἡ μία πλευρὰ της ἔχει μήκ. 13.60 μ. Κατὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν της ἡ δεξαμενὴ ἐπεκρινώθει δι' αὐλακος μεθ' ἐτέρας σωζομένης μερικῶς μόνον· ἡ δευτέρα δεξαμενὴ εἶναι παλιότερα.

Εἰς τὸν χώρον τῆς δεξαμενῆς ἀνεσκάφη ἐπίσης φρέαρ, διαμ. 0,90 μ., μὲ ἐσωτερικὴν ἐπένδυσιν πηλίνων δακτυλίων, ἐρευνηθὲν μέχρι βάθ. 2.20 μ. Οἱ προαναφερθέντες τάφοι ἀπεκαλύφθησαν πλησίον τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Ἱεροθέου. Ὁ I, διαστ. 1 × 0,46 μ., ἦτο κτιστὸς διὰ λίθων καὶ ἱλύος, ἐπαναχρησιμοποιηθεὶς δὲ ἐκαλύφθη διὰ κεραμιδῶν. Ὁ τάφος II ἦτο λαξευτός εἰς τὴν κιμιλιάν, μετὰ ὑπολειμμάτων πυρᾶς ἐπὶ τοῦ δαπέδου του, διαστ. 1.80 × 0,80 μ. Ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ του συν-

ελέγησαν λήκυθος μελαμβαφής και ἕτεροι δύο με μελανήν διακόσμησιν άνθεμίων και φύλλων κισσοῦ, ἔλλιπεις.

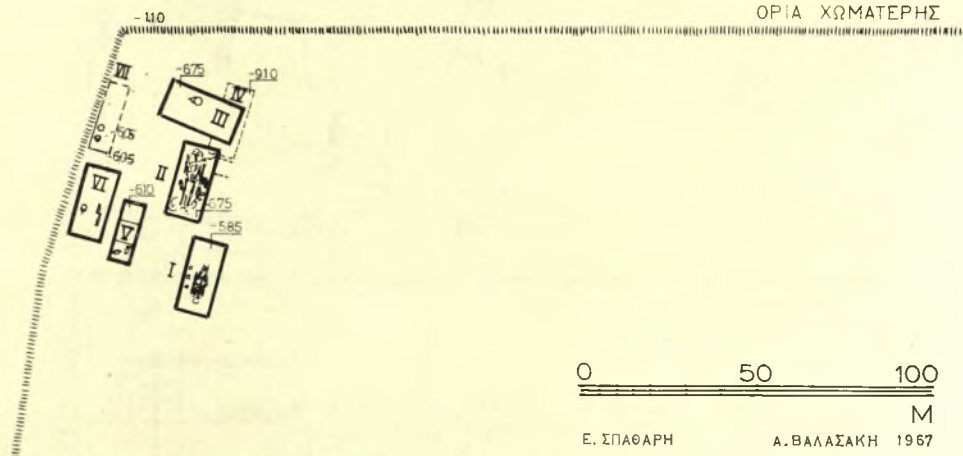
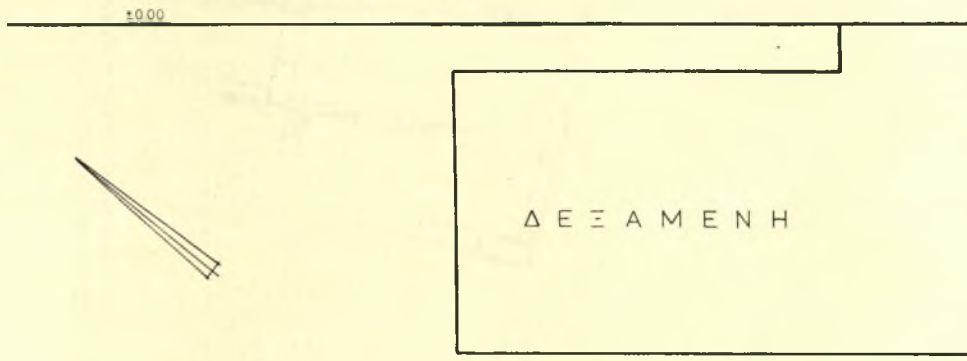
7. Ἄκομινάτου, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχ έδ. 1, άριθ. 8)

Κατά τήν παρακολούθησιν ἔργασιάν διανοί-

ψανα κτισμάτων και μαρμάρινοσ ἐπιτύμβιοσ κιονίσκοσ.

Οὔτω, καθ' ὄλον τὸ πλάτοσ τοῦ χάνδακοσ (1.80 μ.) ἤλθεν εἰσ φῶσ ἡ ΝΔ. γωνία ἔλληνιστικοῦ κτίσματοσ, οἱ τοῖχοι τοῦ ὁποῖου ἦσαν κατεσκευασμένοι δι' ἀργολιθοδομῆσ· εἰσ τήν πρὸσ Ν. συνέχειάν του εἶχεν ἔνσωματωθῆ οἰκο-

A I M O N O Σ

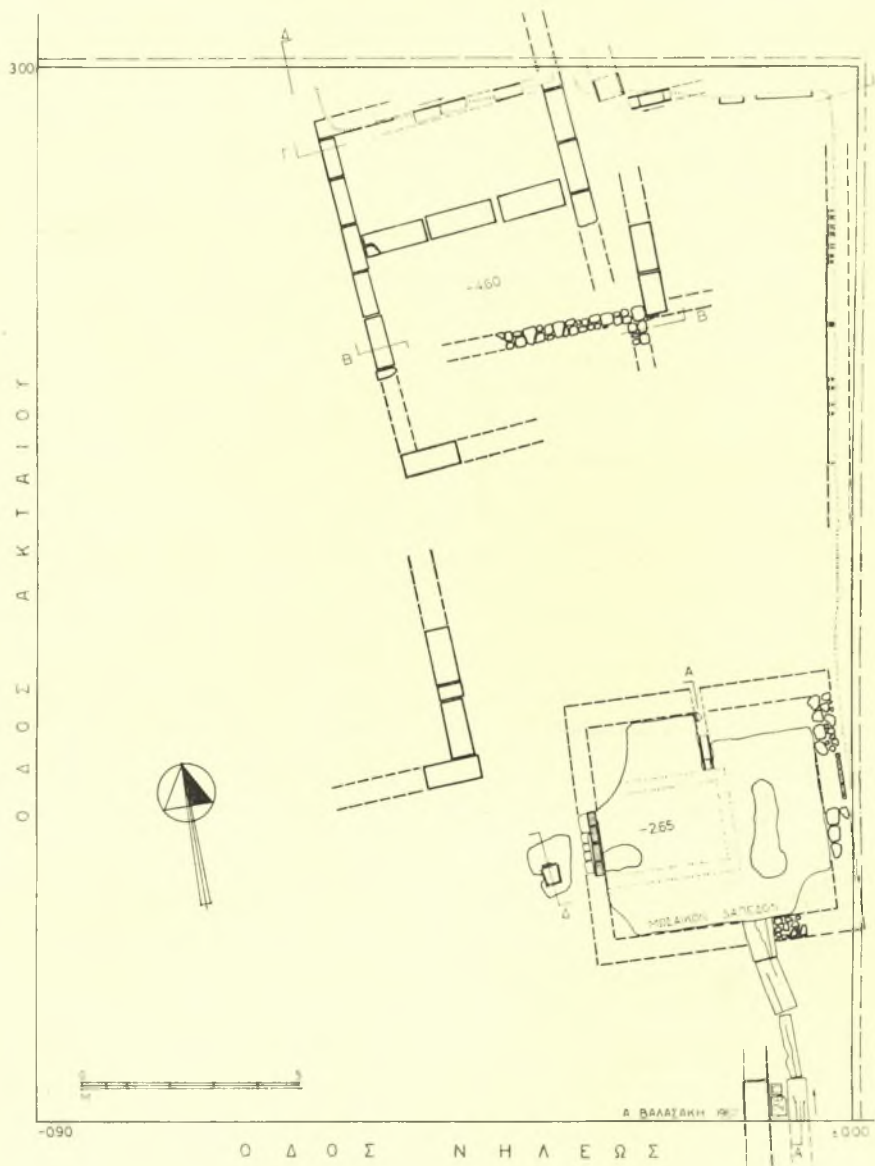
Σχέδ. 2. Κάτοψισ ἀποκαλυφθέντων τάφων παρά τήν ὁδόν Αἱμονοσ (χωματερή Λεμπέσι)

ἔωσ χάνδακοσ ὑπὸ τῆσ ΔΕΗ, κατὰ μήκοσ τῆσ ὁδοῦ Ἄκομινάτου και εἰσ τὸ τμημά τῆσ τὸ περιλαμβανόμενον μεταξύ τῶν ὁδῶν Ἄγ. Κωνσταντίνου και Ζήνωνοσ, ἀπεκαλύφθησαν λεί-

δομικὸν ὕλικὸν εἰσ δευτέραν χρῆσιν. Εἰσ τοὺσ ρωμαϊκοὺσ χρόνοὺσ ἀνήκει πρὸσ Β. τοῦ περιγραφέντοσ κτίσματοσ ἀνευρεθεῖσ πίθοσ, κατεσκευασμένοσ διὰ χυτῆσ τοιχοποιάσ. Ἐρριμμέ-

νος ἐπὶ ἐπιχώσεων ἔκειτο ἐπιτύμβιος κιονίσκος, 3ου αἰ. π.Χ., ὕψ. 0,86, διαμ. 0,34 μ., μετὴν ἐπιγραφὴν: ΝΙΚΙΑΣ / ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ (Πί ν. 21 β).

24.20 μ., ἡ γενομένη ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ λείψανα ἰδιωτικῶν οἰκιῶν τῶν ἐλληνιστικῶν καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων (Πί ν. 23 γ· Σχέδ. 3-4).

Σχέδ. 3. Κάτωρις ἀνασκαφῆς οἰκοπέδου ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἀκταίου καὶ Νηλέως

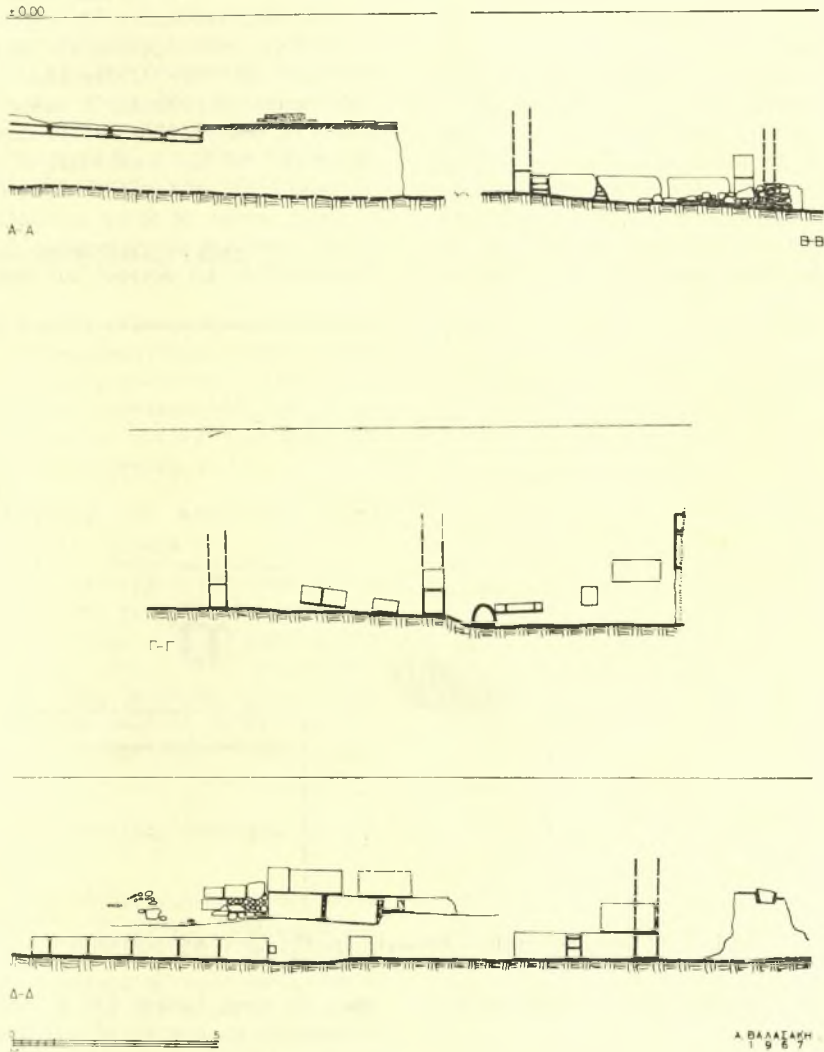
8. Ἀκταίου καὶ Νηλέως (Σχέδ. 1, ἀριθ. 9)

Εἰς οἰκοπέδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκταίου καὶ Νηλέως, ἰδιοκτησίας Κολοβοῦ, διαστ. 19.50 ×

Εἰς τὸν χώρον τῆς ἀνασκαφῆς εὐρέθησαν ὀλίγα ὄστρακα γεωμετρικὰ καὶ πολλὰ ἀρχαῖκά, δηλοῦντα τὴν ὑπαρξίν νεκροταφείου τῶν χρό-

νων εκείνων εις την περιοχὴν. Εἰς ὄραϊος ταφικὸς μελανόμορφος ἀμφορέας, τῶν μέσων τοῦ 6ου αἰ. π.Χ., ὅστις θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης, ὕψ. 0,50 μ., με ἀπεικόνισιν ἰππέως, ἀποτελεῖ σαφὲς τεκμήριον τῆς ταφικῆς

τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκτισμένοι διὰ λαξευτῶν παρολίθων, καὶ μικρὸν τμήμα τοῖχου πρὸς Α. αὐτοῦ τῆς αὐτῆς κατασκευῆς. Τῆς δευτέρας σώζεται ἡ ΝΑ. γωνία δωματίου καὶ ὁ ἐγκάρσιος τοῖχος τοῦ προαναφερθέντος κτίσματος, ὅστις ἀποτε-

Σχέδ. 4. Τομαὶ ἐπὶ τῶν ὁδῶν, Ἀκταίου καὶ Νηλέως ἀποκαλυφθέντων τοίχων οἰκιῶν (πρβλ. Σχέδ. 3)

χρήσεως τοῦ χώρου. Ὅπωςδὴποτε, τὰ ἀρχαιότερα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα δὲν εἶναι προγενέστερα τοῦ 5ου π.Χ. αἰ. Ἐκ τῆς τοιχοποιίας διακρίνονται τοὐλάχιστον δύο οἰκοδομικαὶ φάσεις: τῆς παλαιότερας διατηρεῖται τμήμα ὀρθογωνίου κτίσματος, διαστ. 7.50×5 μ., οἱ τοῖχοι

λεῖ μετασκευὴν του. Τὸ σύστημα τῆς τοιχοδομίας εἶναι τὸ πολυγωνικὸν τραπεζιόσχημον· σύγχρονος περίπου εἶναι καὶ ὁ κατὰ μῆκος τῆς Α. μεστοιχίας ἀποκαλυφθεὶς τοῖχος.

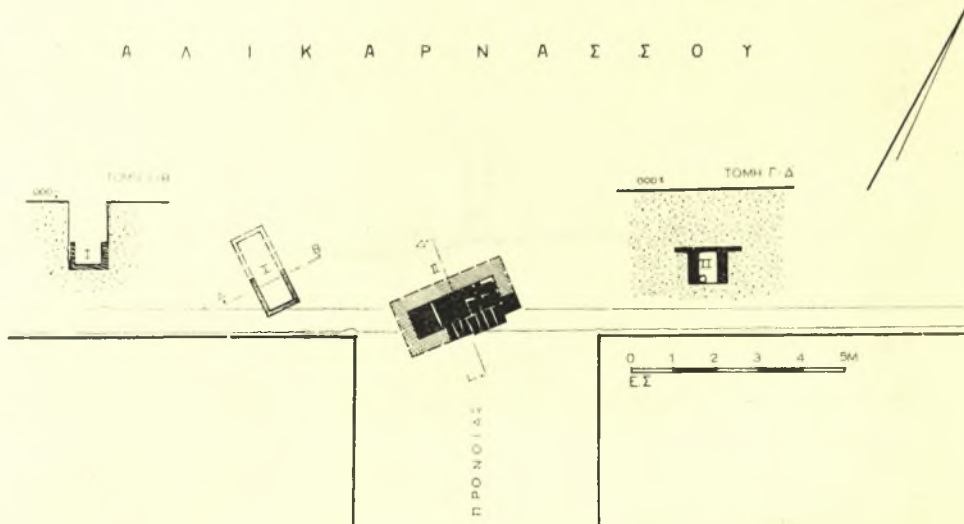
Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ οἰκοπέδου ἀνεσκάφη δωματίον τῆς ὑστερορωμαϊκῆς περιόδου, διαστ.

5.20 × 4.90 μ., έστρωμένον διά ψηφιδωτοῦ· οἱ τοῖχοί του, διατηρούμενοι ἐν θεμελίαις, ἦσαν ἐκτισμένοι δι' ὀπτοπλίνθων, τὸ δὲ τμήμα τῆς ὑποθεμελίωσης δι' ἀργῶν λίθων. Κάτωθεν τοῦ δαπέδου διήρχετο ἀγωγὸς ἐκ πηλίνων σωμάτων, σχήματος ἀνεστραμμένου πεῖ, ὅστις πέραν τοῦ Ν. τοῖχου τοῦ δωματίου συνεχίζετο διά τμήματος λιθίνου.

Ὀλίγα ἀγγεῖα χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς ὑστάτης γεωμετρικῆς περιόδου (Π ἰ ν. 23 α) μέχρι καὶ τῆς ὑστερορωμαϊκῆς, ἀγνῶτες, λύχνος τύπου 23 Β, τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰ. (Αγορά IV) (Π ἰ ν. 23 β), εἰς ὀστεῖνος ὀπεὺς καὶ θραύσματα ὑαλίνων ἀγγείων. Ἐπίσης συνελέγησαν τέσσαρα χαλκᾶ νομίσματα 3ου π.Χ. αἰ., ἐν ἐποχῆς Ἀρχόντων 2ου ἢ 1ου π.Χ. αἰ. καὶ δύο

πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, τμήματα τῆς ὁποίας ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν πρὸς Δ. τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐσχάτως δὲ εἰς ἀνασκαφὴν κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Κεραταινίου (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 90, Σχέδ. 42 καὶ σ. 92) καὶ κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῆς ὁδοῦ Σερρῶν (βλ. κατωτέρω σ. 55).

Οἱ τάφοι ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὸ κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν ὁδῶν Ἀλικαρνασοῦ καὶ Προνοίας τμήμα τοῦ χάνδακος. Ἡ πώρινη λάρναξ Ι ἔκειτο εἰς βάθος 0,95 μ., μόνον κατὰ τὸ ΝΑ. τμήμα τῆς, τοῦ ὑπολοίπου κειμένου πέραν τῆς Β. παρειᾶς τοῦ χάνδακος. Ὁ τάφος ἦτο σεσυλημένος, οὐδὲν δὲ ἴχνος καλύμματος ἀνευρέθη. Ἐντὸς τοῦ διατεταραγμένου ἐσωτερικοῦ ἀπέμενον ἐλάχιστα ὄστρακα καὶ τεμάχια κρα-

Σχέδ. 5. Κάτοψις καὶ τομαὶ ἀνασκαφῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀλικαρνασοῦ

ἔτερα αὐτοκρατορικῶν χρόνων, β' ἡμίσεος 2ου π.Χ. αἰ.

9. Ἀλικαρνασοῦ, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχέδ. 1, ἀριθ. 10)

Ἐντὸς χάνδακος τῆς ΔΕΗ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Ἀλικαρνασοῦ, μεταξὺ τῶν ὁδῶν Μοναστηρίου καὶ Σερρῶν, ἀνευρέθησαν δύο τάφοι τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, ἦτοι: λάρναξ ἐκ πωρολίθου (I) καὶ εἰς κτιστὸς δι' ὀπτοπλίνθων (II) (Σχέδ. 5). Οὗτοι ἀνωρύχθησαν πρὸς Δ. τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ, ἥτις ἦγεν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Πύλης

νίου. Ὁ τάφος ἀπέιχεν 0,60 μ. ἀπὸ τῆς Ν. οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Ἀλικαρνασοῦ καὶ 2 μ. ἀπὸ τῆς νοτιῆς προεκτάσεως τῆς Δ. οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Προνοίας. Ὀλίγον ἀνατολικότερον ἔκειτο ὁ τάφος II, διαστ. 2 × 0,50, ὑψ. 0,60 μ. Τὰ τοιχώματά του ἦσαν κατεσκευασμένα ἐξ ὀπτοπλίνθων με κυματοειδεῖς ἀδλακώσεις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν δύο πώρινοι πλάκες, διαστ. 0,60 × 0,65 μ. ἐκάστη, ἔκλειον τὸν τάφον. Ἐντὸς τοῦ τάφου πλὴν τῶν ὀλίγων ὀστράκων ἀνευρέθη ὑαλινὴ δακρυδόχος, ὕψους 0,157 μ.

10. Ἀμαλιάδος, χάνδαξ ΥΔΡΕΞ (Σχ έδ. 1, ἀριθ. 11)

Κατά τήν διάνοιξιν χάνδακος ὑπό τῆς ΥΔΡΕΞ κατά μήκος τῆς ὁδοῦ Ἀμαλιάδος, εἰς τὸ τμήμα τῆς τὸ περιλαμβανόμενον μεταξύ τῶν ὁδῶν Ὁρέων καὶ Πουλίου, ἀνευρέθησαν τὰ υπολείμματα δύο ὑστερορρωμαϊκῶν πύλων. Ἀμφότεροι ἦσαν κτιστοὶ διὰ λίθων, κεράμων καὶ ἀσβέστου, ἐσωτερικῶς δὲ ἔφερον ἐπένδυσιν ὑδραυλικοῦ κονιάματος· ὁ πυθμὴν τῶν ἠδράζετο ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιᾶς, ἡ στάθμη τῆς ὁποίας ἐναυθῆ εὐρέθη κάτωθεν τοῦ σημερινοῦ ὁδοστρώματος.

11. Ἀμφικτύονος, χάνδαξ ΥΔΡΕΞ (Σχ έδ. 1, ἀριθ. 12)

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ὁδὸν καὶ ἔναντι τῆς οἰκίας ἀριθ. 17, ἀπεκαλύφθη ἐντὸς χάνδακος τῆς ΥΔΡΕΞ ἡ συνέχεια τῶν τοίχων τῆς ἑλληνιστικῆς οἰκίας, ἣτις ἀνεσκάφη κατὰ τὴν ἐν τῷ παρελθόντι ἔρευναν τοῦ ὡς ἄνω οἰκοπέδου (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 51).

12. Θεσσαλονίκης καὶ Ἀντιστρατοῦ, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχ έδ. 1, ἀριθ. 13)

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν ἐργασιῶν διανοίξεως χάνδακος ὑπό τῆς ΔΕΗ, κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ Θεσσαλονίκης, παρὰ τὴν διασταύρωσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ μετὰ τῆς ὁδοῦ Ἀντιστρατοῦ, ἀπεκαλύφθη τάφος λακκοειδῆς, διαστ. 1.30 × 0,85 μ., ἠμικατεστραμμένος, περιέχων μεγάλην ποσότητα δακρυδόχων ἑλληνιστικῶν πλησίον αὐτοῦ ἀνευρέθη θραῦσμα μαρμαρίνης ληκύθου.

13. Ἀπελλοῦ - Εὐπόλιδος - Λυκούργου (Σχ έδ. 1, ἀριθ. 14)

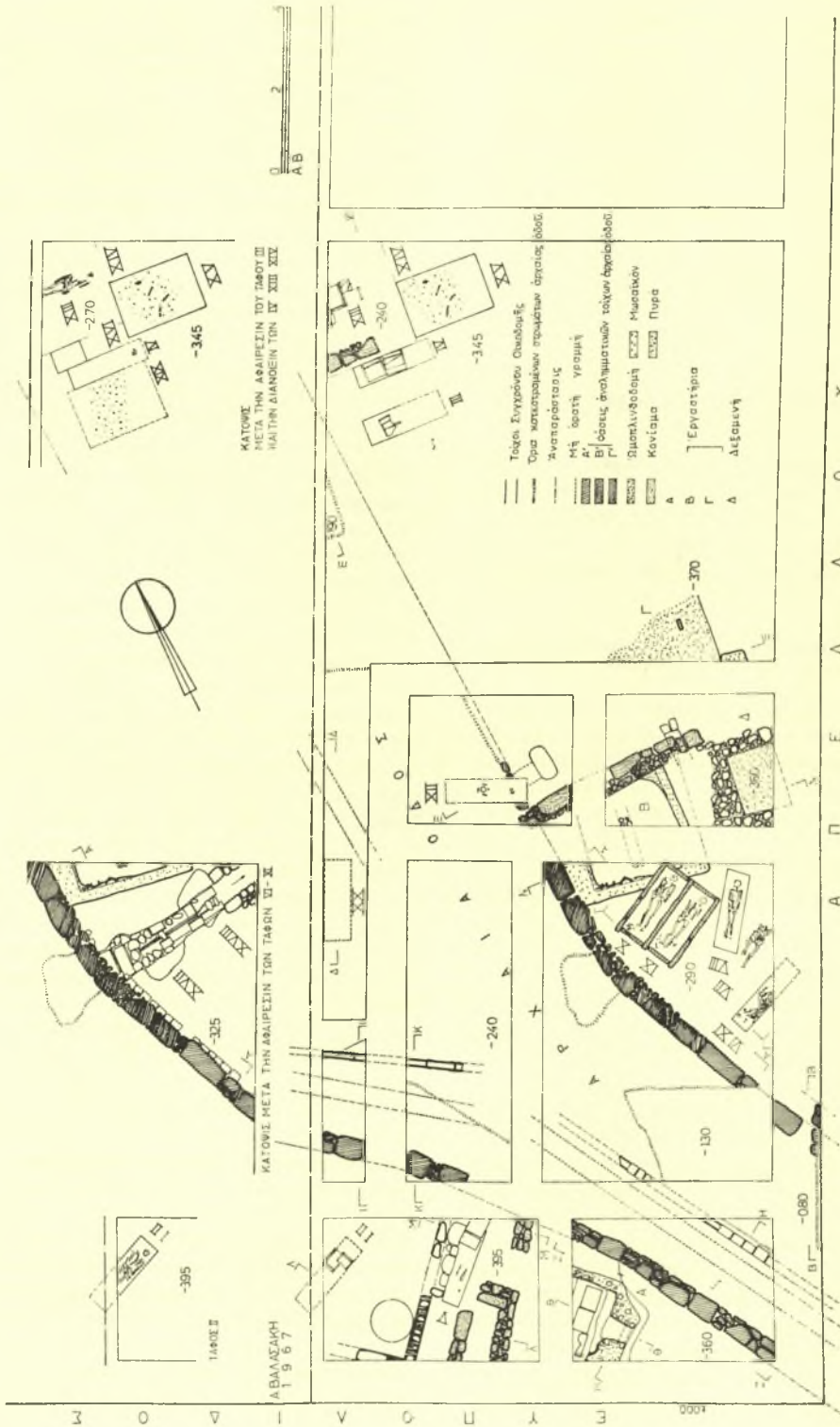
Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκοπέδον, ἰδιοκτησίας «Ἀσφάλειαι ΕΘΝΙΚΗ» τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, διαστ. 41.50 × 12.70 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυψε τμήμα ἀρχαίας ὁδοῦ, ταυτιζομένης πρὸς ἑκείνην, ἣτις ἤγε πρὸς τὰς Ἀχαρνικάς πύλας τοῦ τείχους τῆς ἀρχαίας πόλεως, διαμερίσματα κεραμικοῦ ἐργαστηρίου, ὡς καὶ 20 τάφους, ἀποτελοῦντας μέρος ὑστεροκλασσικοῦ καὶ ἑλληνιστικοῦ νεκροταφείου (Πί ν. 24 β· Σχ έδ. 6).

Ἡ ὁδός, μὲ κατεύθυνσιν Β.-Ν., ἀνεσκάφη μέχρι μήκ. 12.50 μ.: τὸ πλάτος τῆς κυμαίνεται ἀπὸ 5.50-9 μ., διχαζομένη προφανῶς εἰς τὸ εὐρύτερον σημεῖόν τῆς πρὸς Β. εἰς δύο σκέλη· τμήμα τῆς πρὸς Β. συνεχείας τῆς ἠρευνήθη κατὰ τὸ παρελθόν κατὰ τὴν διάνοιξιν χάνδακος κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ Λυκούργου (ΑΔ 20

(1965): Χρονικά, σ. 100). Τὰ ἀναλήμματα τῆς, ἐπιμελημένης τοιχοποιίας, κατεσκευασμένα διὰ μικρῶν καὶ μεγάλων λίθων, διετηροῦντο ἑνιαχοῦ μέχρις ὕψ. 1.40 μ., ἠδράζοντο δὲ ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς, διαμορφωθείσες καταλλήλως, εἰς βάθ. 3.10-3.60 μ. (Σχ έδ. 7, τομὴ Α-Α) ὑπὸ τὸ κατὰστρωμα τῆς συγχρόνου ὁδοῦ. Εἰς τινὰ σημεῖα τὰ ἀναλήμματα εἶχον ἐπισκευασθῆ μεταγενέστερον (Σχ έδ. 7, τομὴ Β-Β). Κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ διήρχετο πῆλινος ἀγωγός, σχήματος ἀνεστραμμένου πεῖ, ἐδραζόμενος ἐπὶ τῶν παλαιότερων στρώσεών τῆς· εἰς βάθ. 2.60 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος τῆς ὁδοῦ διεκρίθησαν περισσότερα ὁδοστρώματα, χρονολογούμενα ἀπὸ τῶν ὑστέρων κλασσικῶν μέχρι τῶν ὑστάτων ἑλληνιστικῶν χρόνων. Εἰς τὸν χώρον τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ ἀπεκαλύφθησαν ἐπίσης τμήματα δύο ἀγωγῶν, λαξευτῶν εἰς τὴν κιμιλιάν μὲ κατεύθυνσιν ΝΑ.-ΒΔ. καὶ Β.-Ν., ἀνηκόντων εἰς δίκτυον ἀποχετεύσεως διερχόμενον ἐκεῖθεν, προγενεστέρως χρήσεως (Σχ έδ. 6 καὶ 7).

Ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα κεραμικοῦ ἐργαστηρίου τῶν ὑστεροκλασσικῶν χρόνων· τοῦτου ἀνεσκάφησαν τμήματα δύο κλιβάνων καὶ μέρος δεξαμενῆς. Τοῦ κλιβάνου Α, κειμένου δυτικῶς τῆς ὁδοῦ, ἠρευνήθη τὸ ΝΑ. ἡμισυ. Οὗτος, σχήματος τετραπλευροῦ, εἶχε λαξευθῆ ἐντὸς τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους· αἱ πλευραὶ του, μήκ. 1.80 μ., καθ' ὑπολογισμόν, διετηροῦντο εἰς ὕψος 0,85 μ., ἦσαν δὲ ἐπενδεδυμένοι δι' ὀπτοπλίνθων καὶ παχείος στρώματος κονιάματος. Ἡ εἰσόδος του, πλ. 0,50 μ., ἔκειτο πρὸς ΝΑ., τὸ δάπεδόν του ἦτο εἰς βάθ. 3.20 μ. εὐθὺς ὑπὲρ τὴν κιμιλιάν. Κάτωθεν τοῦ δαπέδου του, ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιᾶς εὐρέθησαν ἡμικυλινδρικοὶ πῆλινοι σωλῆνες, ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ προαναφερθέντος προγενεστέρου ἀποχευτικοῦ συστήματος. Δυτικώτερον τοῦ κλιβάνου ἀπεκαλύφθη σύμπλεγμα τοίχων μὴ συνδεομένων μεταξύ των. Πρὸς Α. τῆς ὁδοῦ ἀνεσκάφη ὁ κλιβανὸς Β, πλευρᾶς 2.80 μ., παρομοίας πρὸς τὸν προαναφερθέντα κατασκευῆς· εἰς τὸ κέντρον του ἐσώζοντο ἴχνη τοῦ πεσσοῦ, δι' οὗ ἐστηρίζετο ἡ ἐσχάρα ὀπτήσεως. Μετὰ τὴν κατασκευὴν του καὶ τὴν καταστροφὴν του ἀκόμη, ἐπεσκευάσθη τὸ Α. ἀνάλημμα τῆς ὁδοῦ, ἐφ' ὅσον τμήμα του ἔββαιεν ἐπὶ τῆς Δ. πλευρᾶς τοῦ κλιβάνου. Τμήμα τοίχου παρομοίας κατασκευῆς διετηρεῖτο καὶ ἐπὶ τῆς Β. πλευρᾶς του.

Βορειότερον, ἐξ ἄλλου, ἐσώζοντο τὰ λείψανα τρίτου κλιβάνου Γ. Ἀνατολικῶς τοῦ κλιβάνου

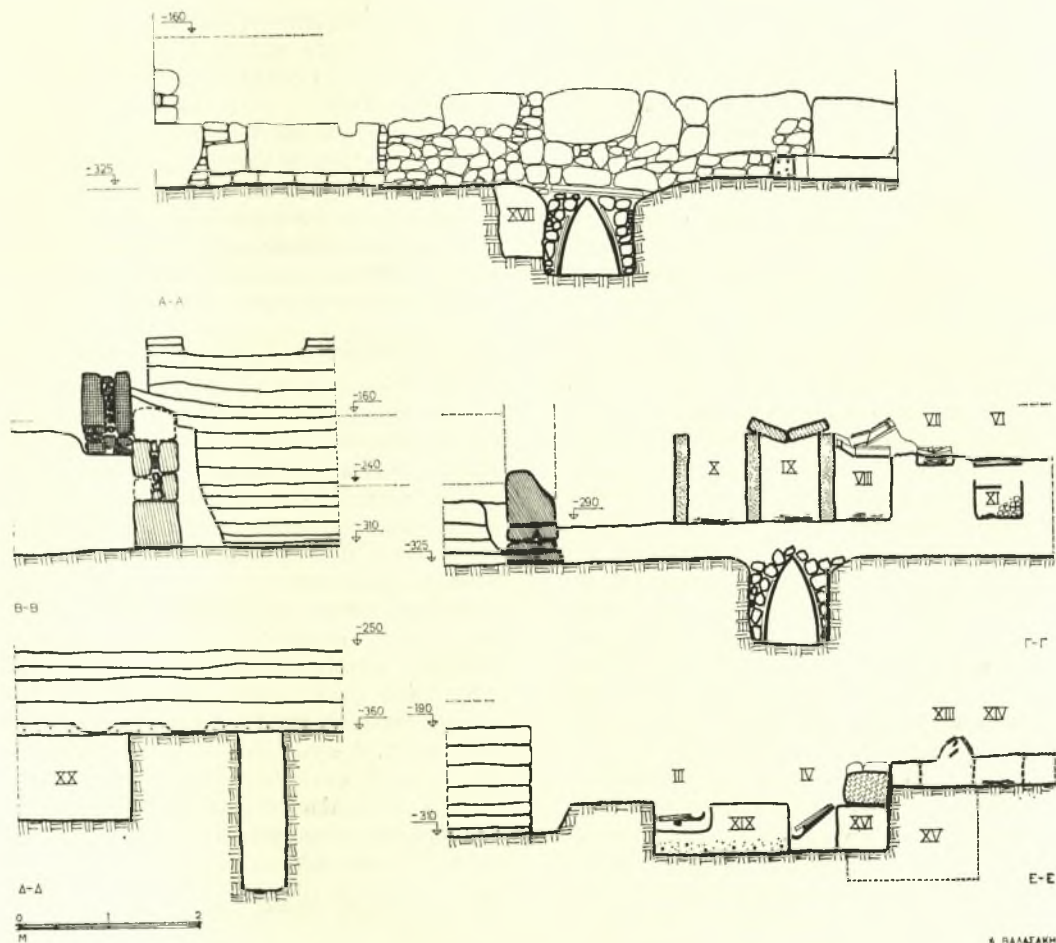

Σχ. 6. Κατώψεις των αποκαλυφθέντων αρχαίων κτισμάτων εις οικόπεδον επί των οδών 'Απελλοῦ - Εὐπλόιδος - Λυκούργου

Β ανευρέθη δεξαμενή Δ, πλευρᾶς 1.50 μ. Οἱ τοῖχοί της, πᾶχ. 0,80 μ., διατηρούμενοι εἰς ὕψος 1.10 μ., ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λίθων καὶ κονιάματος, ἠδράζοντο δὲ ἐπὶ τῆς κμιλιάς εἰς βάθ. 3.80 μ.· τὸ δάπεδόν της ἐκαλύπτετο ὑπὸ ψηφιδωτοῦ καὶ τὰ τοιχώματά της ὑπὸ κονιάματος.

Καθ' ὄλην τὴν ἔκτασιν τῆς ἀνασκαφῆς διε-

ἐντὸς ὀρθογωνίων ὀρυγμάτων εἰς τὸ φυσικὸν ἔδαφος, διαστ. 2×1.40 μ. Τὸ βάθος, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρέθησαν, ἐκυμαίνεται ἀπὸ 3.50 ἕως 3.90 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ἦσαν κατεστραμμένοι. Ἐκ τῆς ἐπιχώσεώς των συνελέγησαν ἐλάχιστα κλασσικὰ ὄστρακα. Οἱ ἐνταφιασμοὶ παρουσιάζουν ἱκανὴν ποικιλίαν, γενόμενοι ἐντὸς ἀπλῶν λάκκων, κεραμοσκεπῶν τάφων

Σχέδ. 7. Τομαὶ τῶν ἀποκαλυφθέντων κτισμάτων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἀπελλοῦ - Εὐπόλιδος - Λυκούργου (πρβλ. Σχέδ. 6)

πιστώθησαν ταφαί, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν συνέχαιαν τοῦ αὐτοῦ νεκροταφείου τοῦ ἐρευνηθέντος εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Λυκούργου οἰκόπεδον (ΑΔ 18 (1963): Χρονικά, σ. 35). Ὁ ἀριθμὸς των ἀνέρχεται εἰς 20. Οὗτοι διακρίνονται εἰς καύσεις καὶ ἐνταφιασμούς. Αἱ καύσεις (XV, XIX) ἐμφανίζονται ὡς πυραὶ

καὶ κιβωτισσῆμων, κτιστῶν διὰ πλακοειδῶν πωρολίθων. Πολυαριθμότεροι εἶναι οἱ λακκοειδεῖς, οἵτινες διακρίνονται εἰς ὀρύγματα ἐντὸς τῆς κμιλιάς (II, V, XVI, XX) ἢ εἰς ὀρύγματα ἐντὸς τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους (I, III, XII, XIV, XVII, XVIII). Αἱ συνήθεις διαστάσεις των εἶναι $2 \times 0,60$ μ., τὸ βάθος, εἰς τὸ ὁποῖον εὐ-

ρέθησαν, κυμαίνεται από 4.20 έως 2.70 μ. Οι περισσότεροι ήταν ημικατεστραμμένοι. Έν συντομία ἐντὸς αὐτῶν εὐρέθησαν τὰ ἐξῆς: Τάφος I: χαλκοῦν νόμισμα τοῦ α' ἡμ. τοῦ 3ου αἰ. π.Χ. Τάφος II: θραύσματα κεραμίδων ἐκ τοῦ καλύμματος, εἰς νεκρός. Τάφος III: ἐκ τοῦ καλύμματος τοῦ τμήμα πηλίνης παρατείδος κεραμίδος εἰς δευτέραν χρῆσιν μετὰ γραπτὴν διακόσμησιν ἀνθεμίων (Πί ν. 24 α), διατελευμένα ὄστᾶ ἐνός νεκροῦ καὶ θραύσμα χαλκοῦ κατόπτρου. Τάφος V: λειψανα τοῦ ἐκ πλακοειδῶν λίθων καλύμματος, ἐλάχιστα ὄστᾶ ἐνός νεκροῦ καὶ ὀλίγοι σιδηροὶ ἤλοι. Τάφος XIV: εἰς νεκρός, ὀλίγοι σιδηροὶ ἤλοι. Τάφος XVI: ὀλίγα ὄστᾶ. Τῶν λοιπῶν τριῶν τάφων δὲν εὐρομεν εἰ μὴ μόνον τὰς ἐνδείξεις.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κεραμοσκεπῶν ἀνέρχεται εἰς ἕξ (IV, VI, VII, VIII, XI, XIII). Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν κατεστραμμένοι. Τὸ βάθος, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρέθησαν, κυμαίνεται ἀπὸ 2.20 ἕως 3.20 μ. Ἐντὸς αὐτῶν εὐρέθησαν: Τάφος IV: δύο ὄστᾶ κεραμίδες παρατείδες εἰς δευτέραν χρῆσιν ὡς κάλυμμα τοῦ τάφου, ἕξ ὧν ἡ μία φέρει γραπτὴν διακόσμησιν ἐναλλασσομένων ὧν καὶ βελῶν. Τάφος VI: χαλκοῦν νόμισμα ἑλληνικὸν α' ἡμισέος τοῦ 3ου αἰ. π.Χ. Τάφος VII: ὀλίγα θραύσματα ἐκ τῶν κεραμίδων τοῦ καλύμματος, εἰς νεκρός ἐκτάδην. Τάφος VIII: ἐκ τοῦ καλύμματος τοῦ τμήμα ὄστᾶ πηλίνης παρατείδος κεράμου μετὰ γραπτὴν διακόσμησιν εἰς δευτέραν χρῆσιν, εἰς νεκρός ἐκτάδην, ὀλίγα φύλλα χρυσοῦ, χαλκῆ ὀμφαλωτῆ φιάλη καὶ ἤλοι σιδηροὶ. Τάφος XI (κάτωθεν τοῦ VI): λειψανα ὄστων ἐνός νεκροῦ, πεντήκοντα δακρυδόχοι καὶ ὀλίγοι σιδηροὶ ἤλοι. Τάφος XIII: τελείως κατεστραμμένος.

Κτιστοὶ διὰ λαξευτῶν πλακῶν πωρολίθου εὐρέθησαν μόνον δύο (IX - X), ἔχοντες κοινὴν τὴν μίαν τὴν μακρῶν πλευρῶν. Ἐντὸς τοῦ IX εὐρέθησαν δύο δακρυδόχοι, ὀλίγα φύλλα χρυσοῦ καὶ σιδηροὶ ἤλοι· ἐκ τοῦ X συνελέγησαν τρεῖς δακρυδόχοι, ὀλίγα φύλλα χρυσοῦ καὶ νόμισμα χαλκοῦν ἑλληνικὸν τοῦ 2ου αἰ. π.Χ.

Ἐκ διαφόρων σημείων τοῦ οἰκοπέδου συνελέγησαν τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα: Μαρμαρινὴ ἐπιτύμβια στήλη τῶν μέσων τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., ἐλλιπῆς ἄνω, σωζ. ὕψ. 0,66, πλ. 0,30 - 0,33, πᾶχ. 0,06 μ. Ἐντὸς ὀρθογωνίου πλαισίου παρίσταται κορασίς ὄρθια (ἡ θανοῦσα), κρατοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς πτηνόν, ἐπιδεικνύουσα τοῦτο εἰς κύνα (Πί ν. 25 β). Ἡ στήλη αὕτη ἀνευρέθη μετὰ τοῦ Δ. ἀναλήμματος τῆς ὁδοῦ καὶ τοῦ ἀγωγοῦ. Μαρμαρινὴ λήκυθος ἐπιτύμβια

κλασσικῶν χρόνων, ὕψ. 1.13 μ., ἤτις προφανῶς ἔφερον ἀρχικῶς γραπτὴν διακόσμησιν, εὐρεθεῖσα ἐντὸς τοῦ λαξευτοῦ ἀγωγοῦ παραπλευρῶς τῆς Δ. μεσοτοιχίας. Ἐπίσης συνελέγησαν τρεῖς μαρμαρινοὶ ἐπιτύμβιοι κιονίσκοι: ὁ εἰς, σωζ. ὕψ. 0,85, μέγ. διαμ. 0,31 μ., ἔφερε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν εἰς τρεῖς στίχους: ΦΙΑΩΝ/ΦΙΑΩΝΟΣ/ΜΙΑΗΣΙΟΣ. Ὁ ἕτερος, σωζ. ὕψ. 0,26, μέγ. διαμ. 0,13 μ., μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν: Ἀπολλώνιος/Εὐφ(ή)μου/ῚΗρακλεώτης. Ὁ τρίτος, σωζ. ὕψ. 0,35, μέγ. διαμ. 0,16 μ., ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν: ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ/ΘΕΟΔΩΡΟΥ/ΑΜΦΙΠΟΛΙΤΗΣ.

Εἰς τὸ σκέλος ἐκεῖνο τοῦ ἀγωγοῦ, τὸ ὁποῖον ἔφερον ἐπένδυσιν ἐκ πηλίνων κεραμίδων κάτωθεν τῶν τάφων IX, X, ἀνευρέθη ὄστᾶ πηλίνης παρατείδος κεραμίδος μετὰ λεοντοκεφαλῆς (Πί ν. 25 α), παρουσιάζουσα ἀναλογία πρὸς ἀνευρεθεῖσαν εἰς τὴν Μεσαίαν Στοᾶν τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ὡς παρετήρησεν ὁ κ. H. Thompson.

14. Ἀπόλλωνος καὶ Ὑπατίας 6 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 15)

Κατὰ τὴν γενομένην ἀνασκαφὴν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν οἰκοπέδον, διαστ. 20.60×19.50 μ., ἰδιοκτησίας Παπακυριακοπούλου, ἀπεκαλύφθησαν τὰ λειψανα ἑπτὰ πίθων, δύο φρέατα καὶ εἰς τάφος ἡμικατεστραμμένος τῆς βυζαντινῆς περιόδου· ἡ ἔρευνα περιωρίσθη εἰς τὸ Ν. ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου.

Οἱ πίθοι, κατεσκευασμένοι διὰ χυτῆς τοιχοποιίας, ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς, τῆς ὁποίας ἡ στάθμη ἐνταῦθα κυμαίνεται μετὰ 2.40 - 2.80 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς ἐπίσης ἔβαιεν ὁ προαναφερθεὶς βυζαντινὸς τάφος, διαστ. 1.25×2.90, ὕψ. 1.40 μ., τοῦ ὁποίου ἡ ὀροφὴ ἦτο καμαρωτὴ. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν ὄστρακα, κλιμακούμενα ἀπὸ τῶν ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων μέχρι καὶ τοῦ 11ου αἰ. μ.Χ.

15. Ἀριστονίκου, χάνδαξ Ο.Τ.Ε. (Σχέδ. 1, ἀριθ. 17)

Κατὰ τὴν διάνοξιν χάνδακος κατὰ μῆκος τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ ἤλθον εἰς φῶς λειψανα ρωμαϊκῶν κτισμάτων.

Οὕτω, εἰς δύο σημεία τῆς ὁδοῦ ἐνετοπίσθησαν οἰκίαι. Ἀφ' ἐνός μὲν πρὸς Β. τῆς ὁδοῦ Βουλγάρως ἀπεκαλύφθη ἡ γωνία δωματίου, τοῦ ὁποίου οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λίθων καὶ ἀσβεστοκονίας, ἀφ' ἑτέρου πρὸς Β. τῆς ὁδοῦ Χαρβούρη ἀνεσκάφησαν τρία δομάτια παρομοίως τοιχοποιίας, ἕξ ὧν τὸ ἓν μετὰ τοῖ-

χογραφίας, σωζομένης εις ύψ. 1.70 μ. Ἐπίσης, ἀνευρέθη τμήμα ὑδραγωγείου, κατὰ μήκος ἀνω-
νύμου ὁδοῦ, τεμνουσῆς τὰς ὁδοὺς Ἀριστονίκου
καὶ Ἀναπαύσεως καὶ πρὸς Β. τῆς ὁδοῦ Γλαύκου.
Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν ἀγγεία ρωμαϊ-
κῶν χρόνων.

16. Ἁγίων Ἀσωμάτων καὶ Τουρναβίτου (Σ χ ε δ. 1, ἀριθ. 18)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν οἰκόπεδον, ἰδιο-
κτησίας Α.Ε. «ΑΧΑ·Γ·Α», διαστ. 36 × 19.50
× 11.50 × 38 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκά-
λυψε τὰ λείψανα ἰδιωτικῶν οἰκιῶν, χρονολο-
γούμενων ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ βου αἰ. π.Χ.
μέχρι τῶν ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων (Σ χ ε δ. 8).

Ὅπως ὅποτε, τὰ ἀρχαιότερα ἀρχιτεκτονικὰ
λείψανα εἰς τὸν χώρον τῆς παρουσίας ἀνασκα-
φῆς εἶναι τὰ κατάλοιπα δύο δωματίων, οἱ τοῖχοι
τῶν ὁποίων — δηλούμενοι ἐν τῷ Σ χ ε δ. 8
διὰ τῆς ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Α, Β διαγραμμίσεως —
εἶναι ἐκτισμένοι δι' ἄργων λίθων, ἔχουν πλάχ.
0,30-0,35 μ. καὶ ἐδράζονται ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς,
εἰς βάθ. 0,60-0,70 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος.
Μόνον ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν χρησιμοποιηθέν-
των λίθων δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν τὴν διά-
κρισίν των εἰς δύο περιόδους.

Ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τοῦ ἀρχαίου κτίσματος
ἀνηγέρθη τὸν 4ον π.Χ. αἰ. οἰκία, τῆς ὁποίας
σώζεται τμήμα μόνον διαπέδου ἐκ μικρῶν χαλί-
κων καὶ κονιμάτων, ἀνήκοντος εἰς δωμάτιον
παρουσιάζον τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν «ἀνδρώ-
νων».

Ὁ χώρος ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τοὺς
ὑστερορωμαϊκοὺς χρόνους, εἰς τοὺς ὁποίους
ἀνήκουν τὰ ὑπὸ τὴν διαγράμμισιν Γ κατάλοιπα
κτίσματος ὑποστάντος μετασκευῆν, ὡς καὶ φρεα-
τόσημος δεξαμενὴ.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγη ἰκανὴ ποσότης
θραυσμάτων ἀγγείων ἀρίστης ποιότητος, τῆς
ἀρχαϊκῆς καὶ κλασσικῆς περιόδου, ὡς καὶ λυ-
χνος ἀρχαϊκός (Agora IV, τύπος 16B), ὀλίγα
ἄστρακα ἐλληνιστικῶν καὶ ὑστερορωμαϊκῶν
χρόνων, ὡς καὶ χαλκοῦν νόμισμα Ἐλευσίνος,
περὶ τὸ 229-230 π.Χ.

17. Βιργινίας Μπενάκη 13 (Σ χ ε δ. 1, ἀριθ. 19)

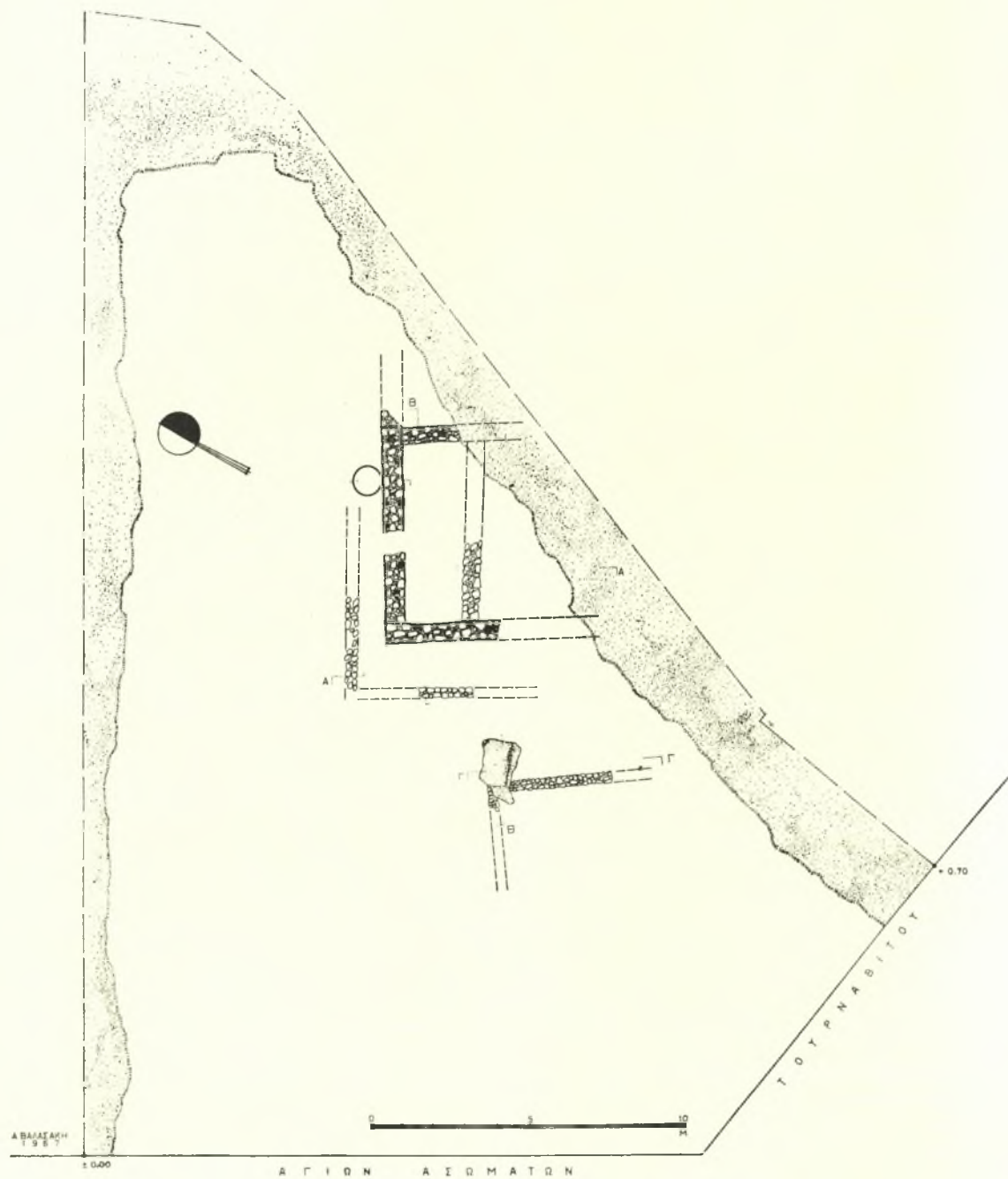
Ἡ ἔρευνα ἐν τῷ ὡς ἄνω οἰκόπεδῳ, διαστ.
10.50 × 25.90 μ., ἰδιοκτησίας Χατζηναπόλου,
ἀπεκάλυψε μέρος κατεστραμμένης κλασσικῆς
οἰκίας, τῆς ὁποίας ὁ χώρος μεταγενέστερον
ἐχρησίμευσεν ὡς νεκροταφεῖον, ὡς καὶ τμήμα
ὑστεροκλασσικῆς ὁδοῦ, ἐνοῦσης πιθανῶς τὴν
πρὸς Κολωνῶν ὁδὸν μετὰ τῆς Ἀκαδημίας, ἥτις

ἐξηκολούθει νὰ εἶναι ἐν χρήσει μέχρι τῶν ρω-
μαϊκῶν χρόνων (Πί ν. 26 δ· Σ χ ε δ. 9).

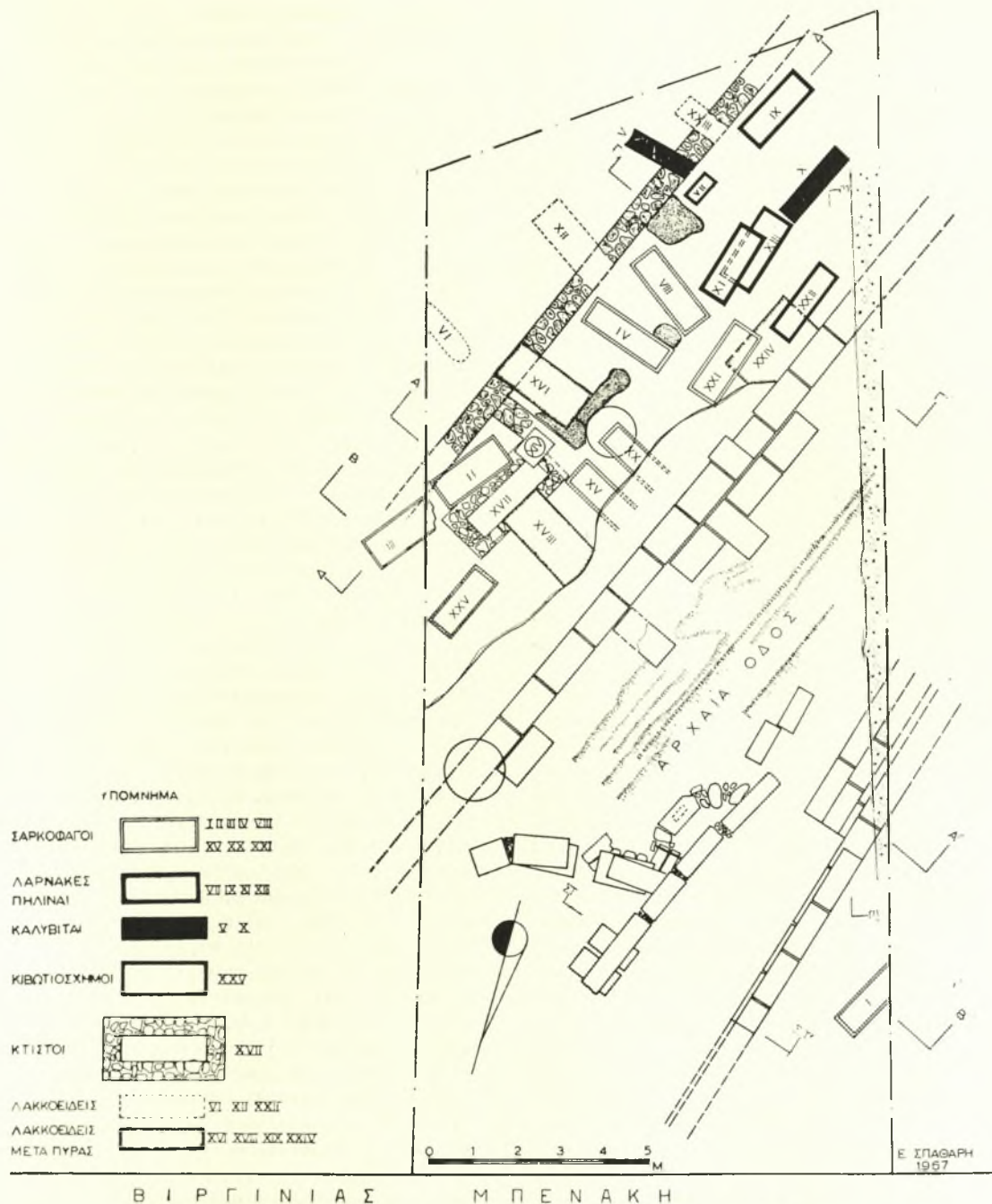
Τὸ ἀνασκαφὲν οἰκόπεδον ἀπὸ Ν.-Β. παρου-
σιάζει τὴν κατωτέρω περιγραφομένην μορφήν.
Τῆς κλασσικῆς οἰκίας διατηρεῖται τοῖχος, μὲ
κατεύθυνσιν ΒΑ.-ΝΑ., διακοπτόμενος εἰς πέντε
σημεῖα ὑπὸ μεταγενεστέρων τάφων. Οὗτος ἀπε-
καλύφθη μέχρι μήκους 13,35 μ., συνεχιζόμενος
ἐκατέρωθεν κάτωθεν τῶν μεσοτοιχιῶν ἔχει
πλάχ. 0,50 μ. καὶ διατηρεῖται εἰς ύψ. 0,50 μ.,
εἶναι ἐκτισμένος διὰ μικρῶν ἀκανονίστων λίθων
συνδεομένων δι' ἰλύος καὶ ἐδράζεται ἐπὶ τοῦ
φυσικοῦ ἐδάφους, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἐκ
παλαιῶν προσχώσεων ἄμμου καὶ χαλίκων, εἰς
βάθ. 1,98 μ. ἀπὸ τῆς συγχρόνου ἐπιφανείας
τοῦ ἐδάφους· τοῦ αὐτοῦ κτίσματος σώζεται
ἕτερον τμήμα τοῖχου, σωζ. μήκ. 0,80 μ., ἐγκαρ-
σίου πρὸς τὸν περιγραφέντα, καὶ τμήματα τοῦ
ἐκ μικρῶν χαλίκων ψηφιδωτοῦ διαπέδου του εἰς
τρία σημεῖα μὲ τὴν συνήθη διαμόρφωσιν τῶν
ἀνδρώνων.

Νοτιώτερον τοῦ προαναφερθέντος κλασσικοῦ
τοῖχου καὶ εἰς ἀπόστασιν 4,50 μ. ἀπὸ τούτου,
διήρχετο ἀρχαία ὁδός, πλάτ. 9 μ., μὲ κατεύ-
θυνσιν καὶ πάλιν ΒΑ.-ΝΑ. Ταύτης ἀπεκαλύφθη-
σαν καὶ τὰ δύο ἀναλήματα (Σ χ ε δ. 9).
Ἐκ τῆς γενομένης στρωματογραφίας συμπεραί-
νεται, ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη, κατασκευασθεῖσα τὸ
β' ἡμισυ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., ἐξηκολούθει ἐν
χρήσει μέχρι καὶ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων. Τὰ
ἀναλήματά της, ἐκτισμένα διὰ λαξευτῶν κρο-
καλοπαγῶν λίθων κατὰ τὸ ἰσόδομον σύστημα,
ἐδράζονται ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 3,50 μ.
ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ συγχρόνου ἐδάφους.
Εἰς τὸ Δ. ἀνάλημμα εἶχε κατασκευασθῆ ἀρ-
χικῶς κλίμαξ, ἥτις ὠδήγει εἰς ὑψηλότερον
ἀνδρῶνα καὶ τῆς ὁποίας ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη-
σαν τρεῖς βαθμίδες (Σ χ ε δ. 10, τομὴ Α-Α).
Κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, ὅτε ἡ ὁδὸς δὲν
ἦτο πλέον ἐν χρήσει, κατεσκευάσθη κτίσμα,
εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεσωματώθη ποικίλον οἰκοδομι-
κὸν ὕλικὸν εἰς δευτέραν χρήσιν, ὡς καὶ τρεῖς
ἐπιτύμβιοι κιονίσκοι: α) ύψ. 0,985, διαμ. 0,286 μ.
μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΓΟΡΓΩ / [Δ]ΗΜΗΤΡΙΟΥ /
[Μ]ΑΡΑΘΩΝΙΟΥ / ΘΥΓΑΤΗΡ / ΤΙΜΕΟΥ /
ΚΕΦΑΛΗΘΕΝ / ΓΥΝΗ, β) ύψ. 0,65, διαμ.
0,17 μ. μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΦΥΡΣΟΣ / ΧΑΡΗ-
ΤΟΣ / ΗΡΑΚΛΕΩΤΗΣ, γ) ύψ. 0,325, διαμ.
0,185 μ. μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΝΟΥΜΗΝΙΟΣ /
ΝΙΚΟΜΗ ΔΕΥΣ.

Οὐδεὶς τάφος ἀπεκαλύφθη εἰς τὸν χώρον τῆς
ὁδοῦ ἀλλὰ ΝΑ. ταύτης, εἰς δὲ ἀνεσκάφη καὶ
ΒΔ. τοῦ δυτικοῦ ἀναλήματος. Ἐν συνόλῳ ὁ

Σχέδ. 8. Κάτοπις λειψάνων οικίδων, ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἀγ. Ἀσωμάτων καὶ Τουρναβίτου

Σχέδ. 9. Κάτοπις ανασκαφής ἐπὶ οἰκοπέδου εἰς ὁδὸν Βιργ. Μπενάκη 13

ἀριθμὸς τῶν ἐρευνηθέντων τάφων ἀνέρχεται εἰς 25. Ἐκ τούτων οἱ 17 (I, II, III, V, VI, VII, X, XI, XIII, XV, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII) ἦσαν ἡμικατεστραμμένοι. Τὸ βᾶθος, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρέθησαν, κυμαίνεται ἀπὸ 1.98 ἕως 3.40 μ. Αἱ ταφαὶ διακρίνονται εἰς καύσεις καὶ ἐνταφιασμούς. Αἱ καύσεις ἐμφανίζονται ὡς πυραὶ ἐντὸς λάκκων ὀρθογωνίων, διαστ. 1 × 2 μ., ἀνωρυγμένων ἐντὸς τοῦ παρθένου ἐδάφους, μὲ τὰ ὑπολείμματα τῆς καύσεως ἐναπομείναντα ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῶν (XVI, XVIII, XIX, XXIV)· εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν κατατάσσονται μικρὰν μαρμαρίνην λάρνακα, ἐντὸς τῆς ὁποίας περιείχετο χαλκὴ ὀστεοδόχος κάλλις (XIV).

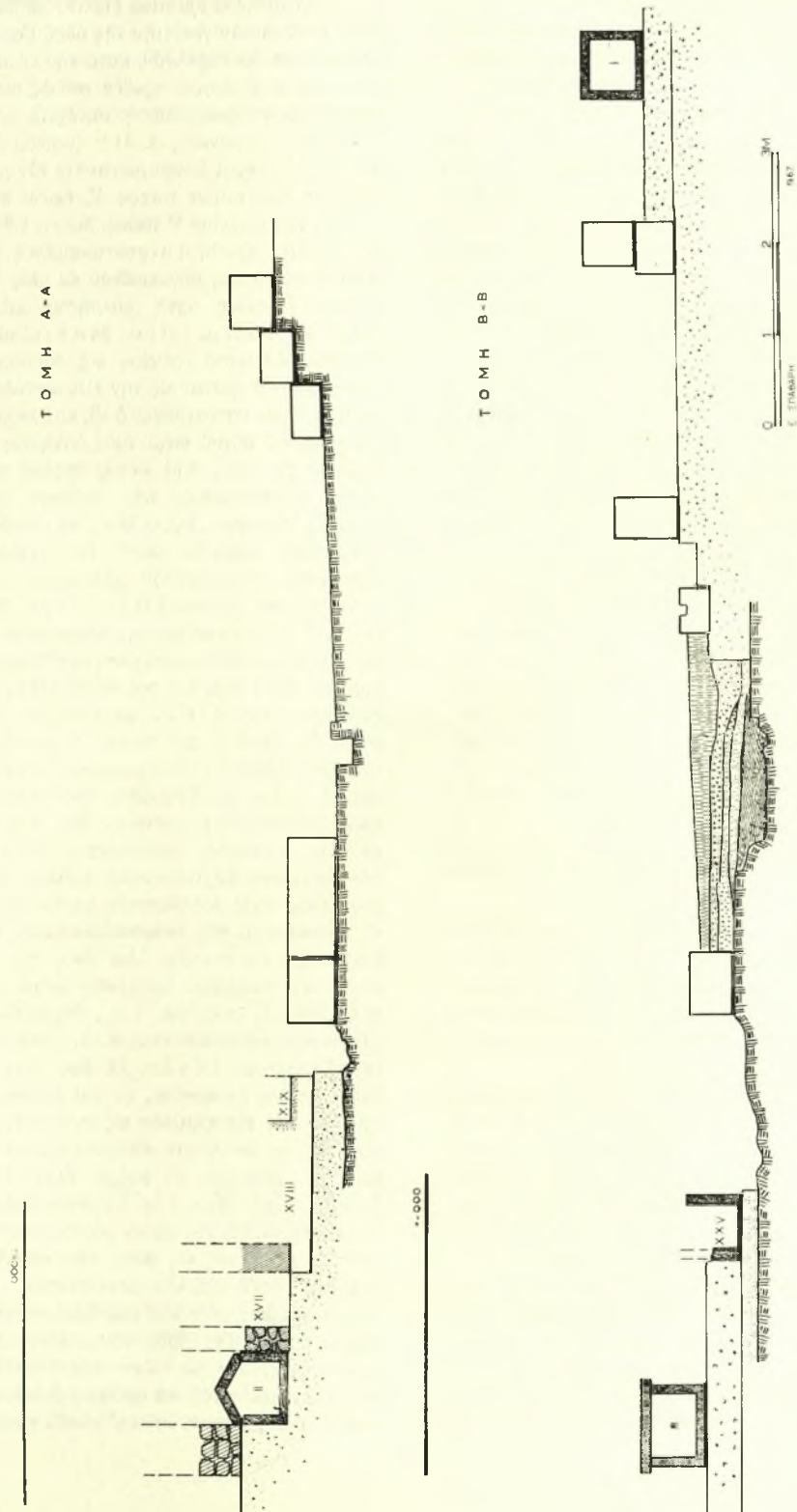
Οἱ ἐνταφιασμοὶ παρουσιάζουν ἰκανὴν ποικιλίαν, γενόμενοι ἐντὸς σαρκοφάγων παρίνων (I, II, III, IV, VIII, XV, XX, XXI), πηλίνων λαρνάκων (VI, XII, XXII) ἢ ἐντὸς κεραμοσκεπῶν (V, X), ἐνός κιβωτισοῦ (XXV) καὶ ἐνός τριστοῦ (XVII).

Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἠδυνήθημεν νὰ χρονολογήσωμεν ἐξ (VII, VIII, IX, XIII, XVI, XVII) εἰς τὴν κλασσικὴν περίοδον, πέντε (IV, XX, XXI, XXIV, XXV) εἰς τὴν ὑστεροκλασσικὴν καὶ δύο (X, XII) εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν. Ἐν συντομίᾳ ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Τάφος I (Σχ ε δ. 10): Εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ δύο νεκρῶν τὸ κάλυμμά του ἦτο εἰς τεμάχια. Τάφος II (Σχ ε δ. 10) (ἡ μόνη μαρμαρίνη σαρκοφάγος, μετ' ἀετωματικῶν καλύμματος εἰς θραύσματα): Εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ ἐνός νεκροῦ καὶ τὰ κατάλοιπα μιᾶς σιδηρᾶς στλεγγίδος. Τάφος III (Σχ ε δ. 10): Μόνον ὀλίγα ὀστᾶ εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ πυθμένος. Τάφος IV, ὑστεροκλασσικός: Εὐρέθη πῆλινον ἀλάβαστρον, ὕψ. 0,20 μ., κάλυπτόμενον διὰ λευκῆς ἀλοιφῆς, ληκύθιον, ὕψ. 0,078 μ., ἐρυθρόμορφον μετ' ἀνθεμίου, σιδηρᾶ στλεγγίς, χαλκὴ βελόνη. Τάφος V: Εὐρέθησαν μόνον τὰ κατάλοιπα ἐνός νεκροῦ. Τάφος VI: Πλησίον τῶν διαλελυμένων ὀστῶν ἐνός νεκροῦ εὐρέθησαν ὀλίγοι σιδηροὶ ἦλοι. Τάφος VII, κλασσικός: Εὐρέθησαν τὸ ἡμισυ μελαμβροῦς λεκανίδος καὶ οἱ πόδες πολυσπάστου εἰς θραύσματα. Τάφος VIII, κλασσικός, κάλυμμα ἐκ δύο παρίνων πλακῶν: Εὐρέθησαν τὰ διαλελυμένα ὀστᾶ ἐνός νεκροῦ καὶ τρία ὠραῖα ἀλάβαστρα, ὕψ. 0,237, 0,258 καὶ 0,274 μ. (Πί ν. 27 δ). Τάφος IX, ὑστεροκλασσικός (Πί ν. 27 α): ἐκ τοῦ καλύμματος τοῦ ἐσώζοντο κεραμίδες εἰς θραύσματα: Εὐρέθησαν ἐλάχιστα ὀστᾶ, ἐξ πῆλινα ἄττικά εἰδῶλια, ἐξ ὧν δύο καθήμεναι θεαί, ὕψ. 0,118 (Πί ν. 26 β) καὶ 0,166 μ. καὶ

τέσσαρες πλαγγόνες ἑλλειπεῖς, ὕψ. 0,10 μ. (Πί ν. 26 α), μελαμβροῦς πυξίς με χαλκοῦν κρίκον ἐπὶ τοῦ καλύμματος, ὕψ. 0,045 μ., δύο μολύβδινα ταινία περιειλιγμένα ὡς σπεῖραι καὶ ψήγματα χρυσοῦ. Τάφος X, ἑλληνιστικός: Εὐρέθησαν πινάκιον ἐρυθρομέλαν, διαμ. 0,07 μ., ἀμφορεὺς με λευκὴν ἀλοιφήν, ὕψ. 0,143 μ., καὶ τεμάχιον χαλκοῦ κατόπτρου. Τάφος XI: Ἀπέδωσε χαλκὴν βελόνην, μολύβδινον ἀντικείμενον. Τάφος XII, ἑλληνιστικός: Εὐρέθησαν δακρυδόχος καὶ θραύσματα σιδηρᾶς στλεγγίδος. Τάφος XIII, κλασσικός: Σκύφος μελαμβροῦς, διαμ. 0,045 μ. Ταφὴ XIV (Πί ν. 27 β): Μεταξὺ τῶν κεκαυμένων ὀστῶν εὐρέθη χαλκὴ στλεγγίς. Τάφος XVI, κλασσικός: τὰ ξύλα τῆς πυρᾶς διετεροῦντο εἰς καλὴν σχετικῶς κατάστασιν: Ἀπέδωσε ληκύθιον, ὕψ. 0,083 μ., με ἐρυθρὸν ἀνθέμιον. Τάφος XVII (Σχ ε δ. 10), κλασσικός: Εὐρέθησαν ὀλίγα κεκαυμένα ὀστᾶ καὶ σῶμα ληκυθίου με ἐξίτηλον μελανὴν διακόσμησην. Τάφος XVIII: Τὰ ξύλα τῆς πυρᾶς ἐσώζοντο εἰς καλὴν κατάστασιν. Τάφος XX, ὑστεροκλασσικός: Εὐρέθησαν ἐλάχιστα ὀστᾶ, δύο βάσεις λεκανίδων καὶ χρυσοῦ ψήφος. Τάφος XXI, ὑστεροκλασσικός: Ὀλίγα ὀστᾶ, ληκύθιον, ὕψ. 0,074 μ., με ἐρυθρὰν ταινίαν, μόνωτον πυξίδιον ἐρυθρομέλαν, ὕψ. 0,065 μ. Τάφος XXII: Περιεῖχε τὸν σκελετὸν ἐνός νεκροῦ καλῶς διατηρούμενον καὶ μολύβδινον ἔλασμα περιειλιγμένον ὡς σπεῖραι. Τάφος XXIII, ὑστεροκλασσικός: Ἐσώζοντο ὀλίγα ξύλα τῆς πυρᾶς, ἀρυβαλλοειδῆς ληκύθιον, ὕψ. 0,128 μ., ἐρυθρόμορφον με σκηνην γυναικωνίτου, χοῦς, ὕψ. 0,14 μ., ἐρυθρόμορφος με ἀπεικόνισιν παιδὸς ἐπὶ δορκάδος (Πί ν. 27 ε), πυξίδιον, ὕψ. 0,05 μ., ἐρυθρόμορφον με λαγῶν καὶ ὄρνιθα, τέσσαρες σκύφοι μελαμβροῦς καὶ εἰς χαλκοῦς ἦλος. Τάφος XXV (Σχ ε δ. 10), ὑστεροκλασσικός: Τὸ ἐκ παρίνων πλακῶν κάλυμμα τῶν εὐρέθη εἰς τεμάχια: ἐπίσης χαλκοῦν κάτοπτρον, διαμ. 0,178 μ., τοῦ ὁποίου ἡ λαβὴ εἰς τὸ σημεῖον ἐνώσεώς της μετὰ τοῦ δίσκου σχηματίζει διπλὴν σπεῖραν, πυξίς ἐρυθρόμορφος με ἀπεικόνισιν γυναικείας κεφαλῆς ἐπὶ τοῦ καλύμματος (Πί ν. 27 γ), σφονδύλιον ἐκ φαγεντιανῆς, δύο κύλινδροι με καμπυλωμένας τὰς πλευρὰς πρὸς τὰ ἔσω ἐξ ὑαλομάζης, σφονδύλιον στεατίτου, χαλκὴ περόνη, λαμὸς ἀλαβάστρου.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων ἐξ ἄλλου συνελέγησαν πέντε ἐπιτύμβιοι κιονίσκοι: α) ὕψ. 1.06, διαμ. 0,31 μ., με τὴν ἐπιγραφὴν: ΣΕΛΕΥΚΕΙΩΝ/ΣΕΛΕΥΚΟΥ/ΑΝΤΙΟΧΕΥΣ καὶ παράστασιν λουτροφόρου μεταξὺ περιστερῶν κάτωθεν αὐτῆς κῶν

Σχέδ. 10. Τομαί ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων ἐπὶ οἰκοπέδου εἰς ὁδὸν Βιργ. Μπενιάκη 13

ἄνωθεν αὐτῆς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ αὐλὸς καὶ θήκη αὐλοῦ· εἰς δευτέραν χρήσιν τοῦ κιονίσκου ἐλαξεύθη ἐντὸς ὀρθογωνίου πλαισίου δεξιὰ ἢ μορφῆ νεανίου (Πί ν. 26 γ). β) ὕψ. 0,39 μ. διαμ. 0,155 μ. μετὴν ἐπιγραφῆν: ΓΑΛΑΤΗΣ/ΜΙΛΗΣΙΟΣ. γ) ὕψ. 0,90 μ. διαμ. 0,26 μ. μετὴν ἐπιγραφῆν: ΘΕΟΔΩΡΑ/ΙΗ ΝΩΝΟΣ/ΑΝΤΙΟΧΙΣ-ΣΑ/ΙΣΤΡΟΥ/ΜΙΛΗΣΙΟΥ/ΓΥΝΗ. δ) ὕψ. 0,50, διαμ. 0,28 μ., τὴν ἐπιγραφῆν: ΑΡΜΟΝΙΑ/ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ/ΑΝΤΙΟΧΙΣΣΑ/ΒΟΥΛΩΝΟΣ ΚΗΦΙΣΙΕΩΣ/ΓΥΝΗ. ε) ὕψ. 0,82, διαμ. 0,20 μ. μετὴν ἐπιγραφῆν: ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ/ΣΩΣΙΚΡΑΤΟΥ/ΦΩΚΑΙΕΥΣ. Εἰς λύχνος ἀδιακόσμητος τοῦ 1ου αἰ. μ.Χ. (πρβλ. Αγογὰ VII, πίν. 12, ἀρ. 418). Ἐπίσης συνελέγησαν ἐξ χαλκῶ νομίσματα: Ἐν ἀθηναϊκὸν α' ἡμίσεος 3ου αἰ. π.Χ., Ἐν ἀθηναϊκὸν 2ου αἰ. π.Χ., Ἐν Σαλαμίνος περὶ τὰ 339-318 π.Χ., ἐφθαρμένον, Ἐν Θεσσαλονίκης (187-40 π.Χ.), Ἐν 3ου ἢ 2ου αἰ. π.Χ. ἐφθαρμένον καὶ Ἐν τελείως ἐφθαρμένον.

18. Βουλῆς 47 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 20)

Κατὰ τὴν ἔρευναν τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βουλῆς 47 οἰκοπέδου, διαστ. 19 × 16 μ., ἰδιοκτησίας Βλαχιώτη, ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἐξῆς: Παρὰ τὴν Ν. μεσοτοιχίαν, εἰς βάθ. 3.50 μ., τμήμα κυλινδρικοῦ ἀγωγοῦ ἑλληνιστικῶν χρόνων, συνολ. ὕψ. 0,82 μ., συγκειμένου ἐκ δύο πηλίνων σωμάτων, τομῆς ἡμίσεος ἐλλείψεως ἐκάστου, καὶ παρὰ τὴν Α. μεσοτοιχίαν τὸ ἡμισυ κτιστοῦ πύθου ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων.

19. Γαριβάδης - Σωφρονίσκου - Φαιναρέτης (Σχέδ. 1, ἀριθ. 21)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Δ. Θραψίμη, διαστ. 14.70 × 13.10 μ., ἡ γενομένη ἔρευνα ἔφερεν εἰς φῶς ἀρχαῖα λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς πρωτοελλαδικῆς μέχρι καὶ τῆς ὑστερας ρωμαϊκῆς περιόδου (Σχέδ. 11).

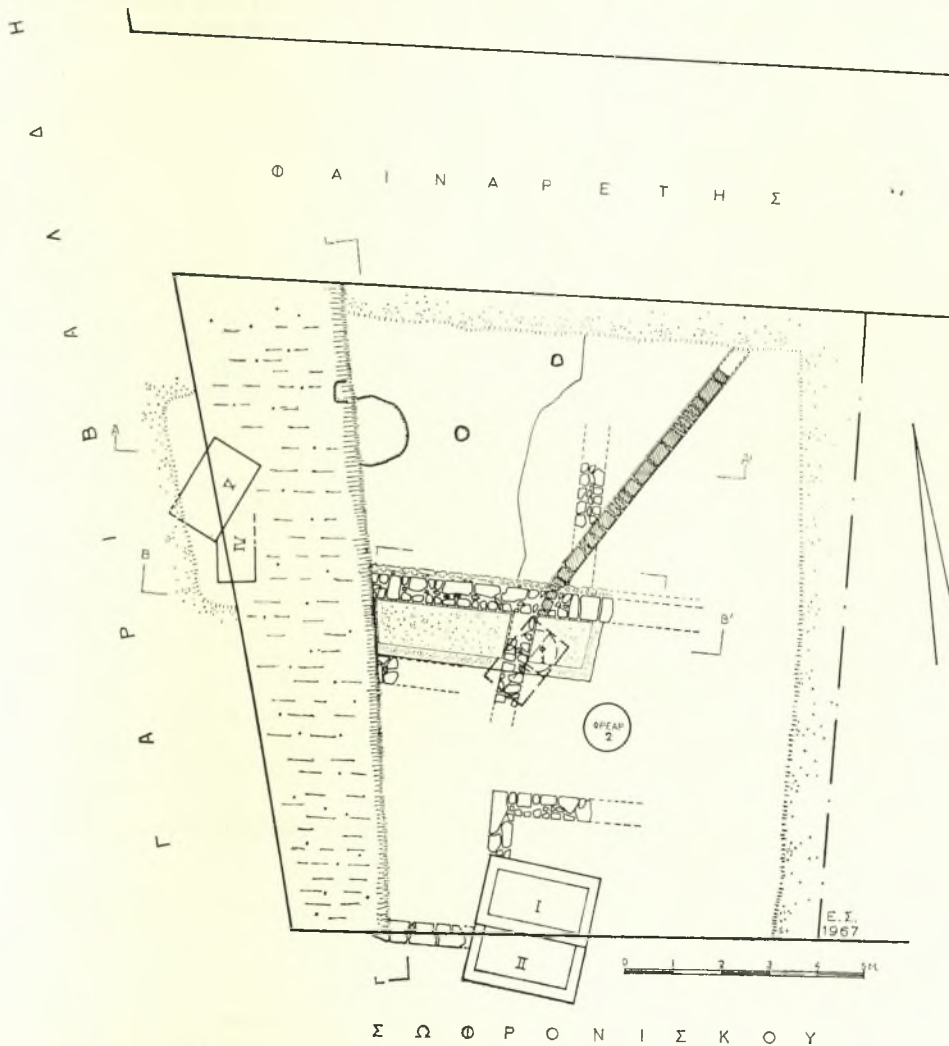
Εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἡ κιμιλιὰ παρουσιάζει ἰσχυρὰν κλίσιν πρὸς Α. λόγω τοῦ πρὸς Δ. ὑπάρχοντος λόφου τοῦ Φιλοπάπου· τὴν φυσικὴν ταύτην κλίσιν ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ οἰκοδόμοι κατὰ τοὺς ὑστεροκλασσικοὺς χρόνους διὰ τὴν δημιουργίαν ἀνδῆρου, κατόπιν καταλλήλου λαξευσεῶς τῆς. Οὕτω, πλησίον τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Γαριβάδης, ἡ ἐπιφάνεια τῆς κιμιλιᾶς κεῖται εἰς βάθος 1.60-1.30 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος, ἐνῶ εἰς ἀπόστασιν 2 μ. ἀπὸ τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ κατέρχεται εἰς βάθος 5.40 μ. (Σχέδ. 12, τομαὶ Α-Α καὶ Β-Β).

Τὰ ἀρχαιότερα λείψανα διεπιστώθησαν παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Γαριβάδης, ἐνθα κατὰ τὸ παρελθόν, κατὰ τὴν κατασκευὴν ἀποχευτικοῦ ἔργου ἐξώθεν τοῦ ὡς ἄνω οἰκοπέδου, εἶχεν ἀνευρεθῆ ἢ συνέχειά των (ΑΔ 18 (1963): Χρονικά, σ. 41)· ἐνταῦθα ἀνεσκάφησαν δύο τάφοι ἀνωρυγμένοι εἰς τὸν μαλακὸν βράχον καὶ τμήμα τοίχου ἐξ ὧμῶν πλίνθων. Ὁ ὑπὸ τὸ στοιχείον V τάφος, διαστ. 1.95 × 1.10, ὕψ. 0,90 μ., εὐρέθῃ ἡμικατεστραμμένος. Ἐκ τοῦ περιεχομένου του, συγκειμένου ἐκ μιᾶς ἐρυθροβαφοῦς λοπάδος μετὰ διατρήτου ὠτός, ὕψ. 0,122, διαμ. 0,27 μ. (Πί ν. 28 α) καὶ τμήματος μελανοῦ ἀνοικτοῦ ἀγγείου εἰς θραύσματα, ὁ τάφος χρονολογεῖται εἰς τὴν ΠΕ περίοδον. Τὸν ὡς ἄνω τάφον κατέστρεψεν ὁ VI, κατασκευασθεὶς ἐν μέρει ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τοὺς ὑστεροὺς γεωμετρικοὺς χρόνους. Καὶ οὗτος εὐρέθῃ σεσυλημένος· ὁ καθαρισμὸς του ἀπέδωσε τὰ ἐξῆς ἀγγεῖα: Ἄμφορέα, ὕψ. 0,30 μ., μετὰ διακόσμησιν ὀριζοντίων γραμμῶν περὶ τῆς κοιλίας καὶ πυραμίδων πληρουμένων πλέγματος ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ λαιμοῦ (Πί ν. 28 γ). Σκύφον, ὕψ. 0,75 μ., μετὰ διακόσμησιν τεθλασμένης γραμμῆς καὶ σπειρομαϊάνδρου κατὰ τὴν βάσιν, ζατρικίου καὶ σβάστικας ἐπὶ τοῦ ὧμου (Πί ν. 28 β). Κάνθαρον, ὕψ. 0,15 μ., μετὰ γραμμικὰ κοσμήματα. Ὁ ἄνωθεν τοῦ τάφου V οἰκοδομηθεὶς τοίχος ἐκ πλίνθων, διατηρούμενος εἰς ὕψ. 0,90 καὶ πλάτ. 1.10 μ., ἀνηρέθη ὀπωσδήποτε μετὰ τοὺς γεωμετρικοὺς χρόνους. Εἰς τὸν χώρον τοῦ ἐν τῇ κιμιλιᾷ λαξευθέντος ἀνδῆρου τὰ ἐναπομεινάντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα διακρίνονται εἰς τρεῖς τοῦλάχιστον περιόδους. Οὕτω τὰ παλαιότερα, τῆς ὑστεροκλασσικῆς, ἐντοπίζονται εἰς δύο σημεῖα. Ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸ μέσον τοῦ οἰκοπέδου διετρεῖτο τμήμα τοίχου, σωζ. μήκ. 5, σωζ. ὕψ. 1 μ., ἐπιμελεημένης τοιχοποιίας μετὰ κατεύθυνσιν Α.-Δ., ὅστις ἔβαιεν ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς (Σχέδ. 13, ὄψεις Ε-Ε), καὶ τμήμα ἐτέρου ἐγκαρσίου, ὡς καὶ ἀγωγὸς λελαξευμένος εἰς τὴν κιμιλιὰν εἰς σχῆμα ἀντιστρόφου πεῖ, μετὰ ἐπένδυσιν πηλίνων πλακῶν, ὅστις πρὸς Δ. ἀπέληγεν εἰς φρέαρ, διαμ. 1.05 μ. ἕτερον φρέαρ, διαμ. 1 μ., κείμενον πρὸς ΝΑ., κατατάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν οἰκοδομικὴν περιόδον. Ἀφ' ἐτέρου δέ, παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Σωφρονίσκου ἐσώζετο ἕτερον τμήμα τοίχου, κάτωθεν τοῦ ὑστερορωμαϊκοῦ τάφου, παρομοίας πρὸς τὸν προαναφερθέντα κατασκευῆς. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου καλύπτεται τὸ φρέαρ 1 διὰ τεσσάρων πηλίνων στρωθῆρων καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατασκευά-

ζεται δεξαμενή εκ δύο διαμερισμάτων, διαφόρου στάθμης έκαστον, εις την οποίαν ένεσωματώθη ό προαναφερθείς έλλημιστικός τοίχος (Σχ έδ. 11 και 13).

Τέλος, εις τους ύστερους ρωμαϊκούς χρόνους,

νίστων λίθων, θραυσμάτων όπτοπλίνθων και κονιάματος (Σχ έδ. 13). Έκ του διαμερίσματος II συνελέγησαν δύο πρόχοι άβαφείς. Έκ τής περιοχής του ρωμαϊκού τάφου συνελέγησαν μία πρόχους και μία λοπάς σύγχρονα

Σχέδ. 11. Κάτοπις άνασκαφής επί οικοπέδου κειμένου επί των οδών Γαριβάλδη - Σωφρονίσκου - Φαιναρέτης

έπί των ύστεροκλασσικών έρειπιών κατασκευάζεται τάφος διμερής, όρθογώνιος, διαστ. 2.40 X 2.70 μ., καλυπτόμενος άνω υπό διπλής καμάρας εκ πλίνθων κατασκευασθείσης διά ξυλοτύπου. έσωτερικώς διαιρείται εις δύο όρόφους διά λιθίνων πλακών. Είναι έκτισμένος δι' άκανο-

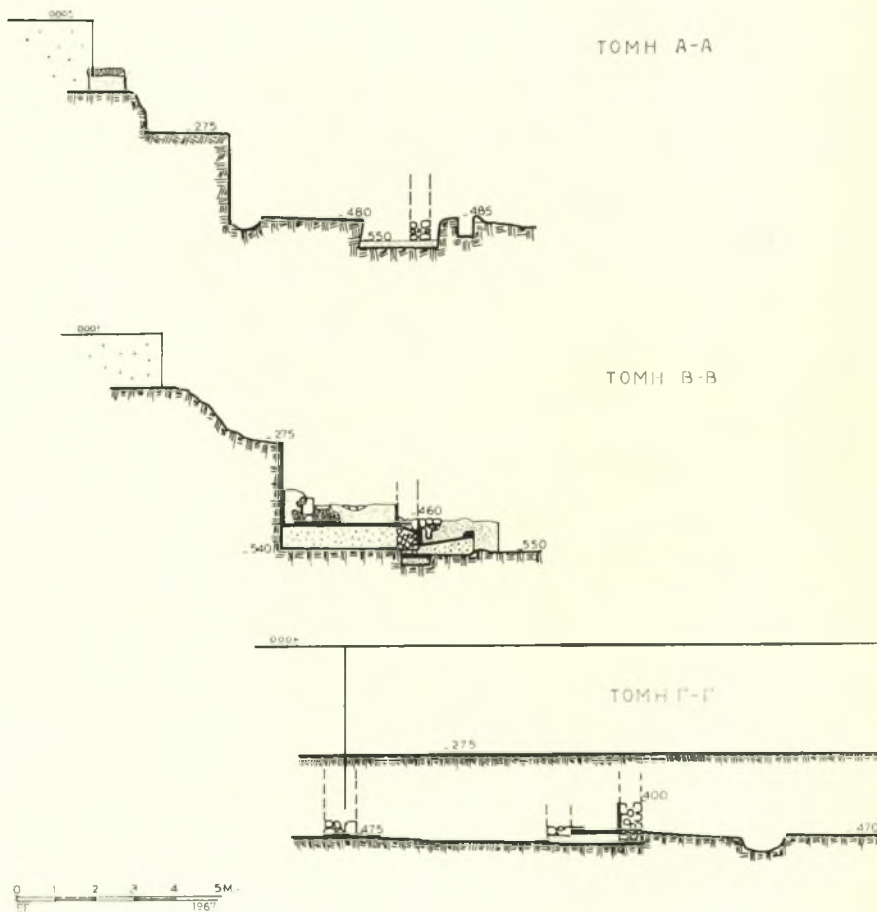
πρός τό περιεχόμενον του. Έκ του φρέατος 1 προέρχεται μελαμβαφές φιαλίδιον έλλημιστικών και εκ του φρέατος 2 έτερον παρόμοιον. Πλησίον του ύστεροκλασσικού τοίχου εύρέθησαν 13 μικύλλοι κρατηρίσκοι. Έκ των μπάζων, έξ άλλου, συνελέγησαν άμοφεύς και πρόχους

άβαφείς, κοτύλη, πρόχους μελαμβαφής τών ελληνιστικῶν χρόνων, ὡς ἐπίσης καὶ δύο χαλκᾶ νομίσματα: Ἐν τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ 3ου αἰ. π.Χ. καὶ ἔν ὑστερορωμαϊκόν, τελείως ἐφθαρμένον.

Οἱ ὡς ἄνω περιγραφέντες τάφοι ἀποτελοῦν πιθανῶς τὴν δυτικωτέραν συστάδα νεκροταφείου, τμήματα τοῦ ὁποῦ ἀνεσκάφησαν εἰς

τοῦ τέλους τοῦ 6ου μέχρι τῶν μέσων τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.

Ἄνεσκάφησαν ἐν συνόλῳ δεκατρεῖς τάφοι (Σχ. ἐδ. 14), ἐκ τῶν ὁποίων εἰς μόνον (I) εὐρέθη τελείως κατεστραμμένος καὶ πέντε (II, III, VII, VIII, XII) εἶχον μερικῶς διαταραχθῆ. Σπανιώτερος τρόπος ταφῆς ἦτο καὶ ἐδῶ ἡ καθ-

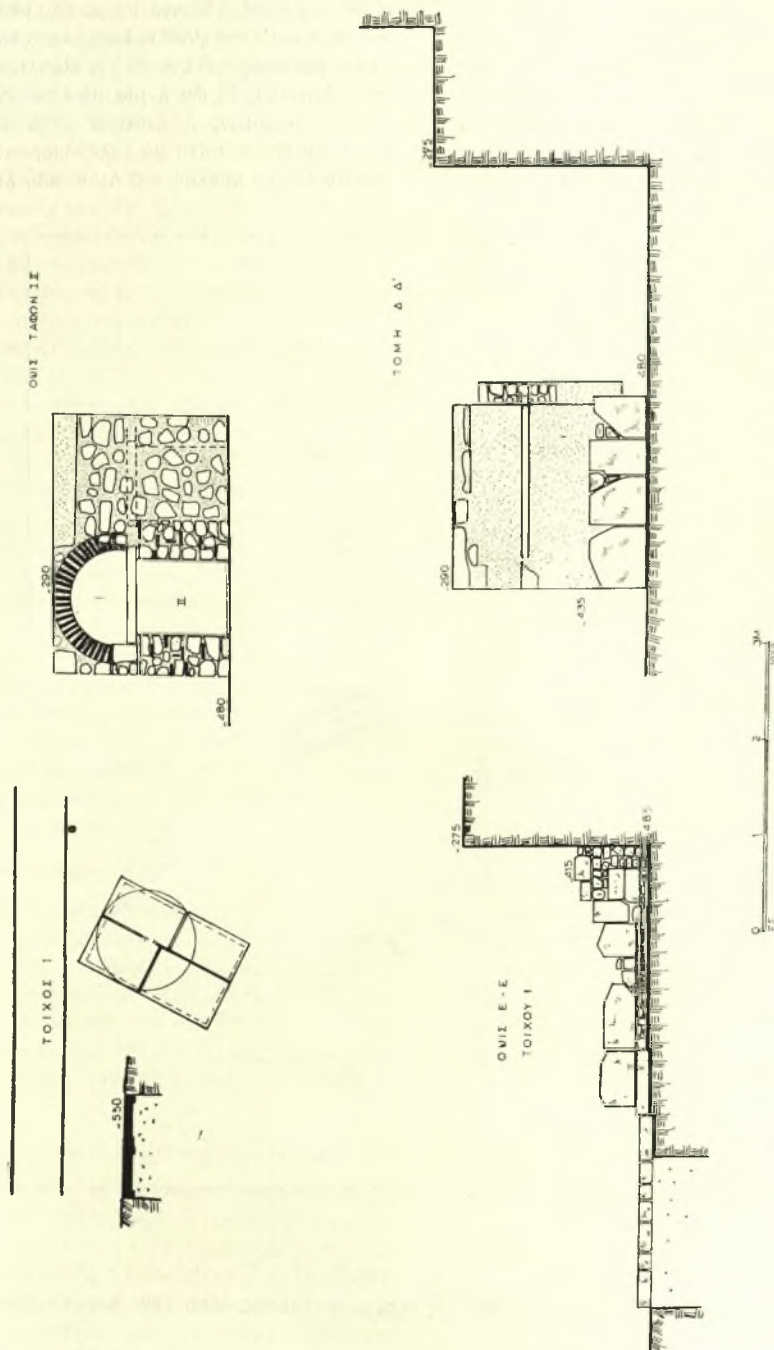
Σχέδ. 12. Τομαὶ ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων ἐπὶ οἰκοπέδου ἐπὶ τῶν ὁδῶν Γαριβάλδι - Σωφρονίσκου - Φαιναρέτης (πρβλ. Σχ. ἐδ. 11)

πλείστα σημεῖα (βλ. κατωτέρω ἀνασκαφῆν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐρεχθείου 20, σ. 55).

20. Γενναίου Κολοκοτρῶνη 7 (Σχ. ἐδ. 1, ἀριθ. 22)

Εἰς τὸ ἐν ἐπικεφαλίδι οἰκοπέδον, ἰδιοκτησίας Ποριώτου, διαστ. 22.60 × 12.50 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυπεν ἀριθμὸν τάφων, τὸ πλοῦσιον ὄλικόν τῶν ὁποίων χρονολογεῖται ἀπὸ

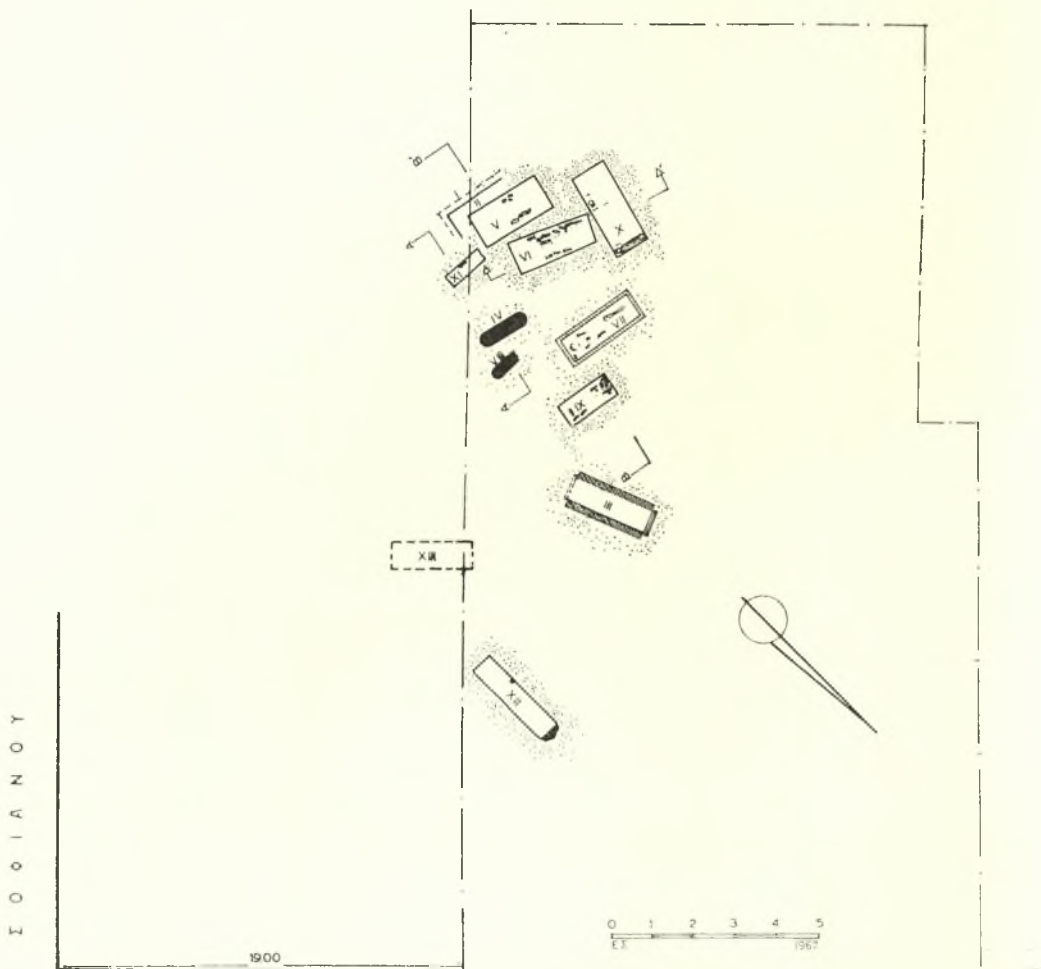
στis (II), γενομένη ἐντὸς ὀρθογωνίου λάκκου, διαστ. 1.60 × 0,70, σωζ. ὕψ. 0,20 μ. Οἱ ἐνταφιασμοὶ παρουσίασαν τὴν συνήθη ποικιλίαν. Οἱ πολυαριθμότεροι ἦσαν οἱ λακκοειδεῖς (V, VI, IX, X, XI, XII, XIII), ὀρθογῶνια ὀρύγματα εἰς τὴν κιμιλιάν, αἱ διαστάσεις τῶν ὁποίων ἐποίκιλλον ἀπὸ 1 × 0,30, ὕψ. 0,32 μ. (XI) ἕως 2.20 × 0,90, ὕψ. 0,80 μ. (X). Κιβωτιό-

Σχέδ. 13. Κάτωπις, τοίχοι και δώμεις ἀρχαίων ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Γαριβάλλη - Σωφρονίσκου - Φαιναρέτης (πρβλ. Σ χ ε δ. 11 - 12)

σχημοί εὑρέθησαν τρεῖς (I, III, VII), λαξευτοὶ καὶ οὗτοι εἰς τὴν κμιλιάν, πλὴν τοῦ I, μὲ ἐπένδυσιν ἐκ πλακοειδῶν λίθων, συνήθων διαστάσεων $2 \times 0,60$, ὕψ. $0,45$ μ. Ἔτερον εἶδος ἐνταφιασμοῦ ἦτο ἡ ταφή ἐντὸς λάρνακος (IV, VIII), διαστ. $1,20 \times 0,30$ μ., τοποθετουμένης καὶ πάλιν εἰς λάξευμα τῆς κμιλιᾶς· ὁ τρόπος

εἰδῶλτα χρονολογούμενα μέχρι τῶν μέσων τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.: Ἐπτά εἰδῶλτα ὑστεροαρχαῖκά καθήμενης θεότητος (Πί ν. 29 α), εἰδῶλιον κυνός, τρεῖς λήκυθοι, ἕξ ὧν ἡ μία μὲ ἐρυθρὰν διακόσμησιν ἀνθεμίων, ἡ δευτέρα μετὰ μελανῶν ἀνθεμίων καὶ ἡ τρίτη μὲ μελανόμορφον παράστασιν ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Διονύσου, ληκύθιον

Γ Ε Ν Κ Ο Λ Ο Κ Ο Τ Ρ Ω Ν Η

Σχέδ. 14. Κάτωπις ἀποκαλυφθέντων τάφων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γεν. Κολοκοτρώνη 7

οὗτος ἐχρησιμοποιήθη δι' ἄτομα μικρᾶς ἡλικίας.

Ὁ τάφος IV (α' ἡμίσεος 5ου αἰ. π.Χ.) ἦτο ὁ πλουσιώτερος πάντων (Πί ν. 29 ζ)· ἐκ τοῦ καλύμματος του συνελέγησαν 27 ἀγγεῖα καὶ

ἀρυβαλλοειδές, 4 κοτύλαι μελαμβαφεῖς, 2 μικρογραφικαὶ κοτύλαι μόνωτοι, σκύφος μὲ μελανὴν ἀπεικόνισιν πτηνῶν, ἕτερος μὲ σφίγγα καὶ γρύπα εἰς ἑκατέραν τῶν ὀψεῶν του, πυξίς μελαμβαφής, κύλιξ μελαμβαφής, οἰνοχόη τρίλοβος

μελαμβαφής με άπεικόνισιν Ἐθνήσ, προχοῖσκη ἐρυθροβαφής, μελαμβαφής μικύλλον πινάκιον, μελαμβαφής μικρογραφική κύλιξ με διακόσμησιν ἐρυθρῶν στιγμῶν. Τὰ εὐρεθέντα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς λάρνακος ἀγγεῖα εἶναι κατὰ τι προγενέστερα τῶν περιγραφέντων: ὠραῖον πήλινον ἀλάβαστρον με μελανόμορφον παράστασιν ἀθλητικῆς σκηνῆς (Πί ν. 29 β-ζ'), 3 λήκυθοι μελανόμορφοι ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Διονύσου, 8 λήκυθοι με μελανὴν διακόσμησιν ἀνθεμίων, λευκὴ λήκυθος με ἐξίτηλον παράστασιν, λήκυθος με ἐρυθρὰν ἀπεικόνισιν ἐλάφου, εἰδῶλιον γυναικείας καθημένης θεότητος, ἔν σφονδύλιον. Τάφος VI (Πί ν. 30 α) (β' τετάρτου 5ου αἰ. π.Χ.): 4 λήκυθοι μετὰ μελανῶν ὀρθίων ἀνθεμίων, 2 μετὰ μελανῶν συμπλεκόμενων ἀνθεμίων, 3 μελαμβαφεῖς, λευκὴ με μελανὴν ἀπεικόνισιν Μαινάδος μετὰ κλάδου κισσοῦ, μελανόμορφος με διονυσιακὴν παράστασιν καὶ ἔν φιαλίδιον μελαμβαφές. Τάφος IX (Πί ν. 30 β): 7 λήκυθοι μελανόμορφοι, 2 μελαμβαφεῖς, φιαλίδιον μελαμβαφές, ἀρβύλλος μικρογραφικός μελαμβαφής, εἰδῶλιον γυναικείας καθημένης θεότητος· α' ἡμίσεος 5ου αἰ. π.Χ. Τάφος X: ἐρυθρόμορφος ἀρβυλλοειδῆς λήκυθος με ἀπεικόνισιν γυναικός, τέσσαρες σιδηροὶ ἦλοι· ὁ νεώτερος πάντων, τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ 5ου αἰ. π.Χ. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων, ἐξ ἄλλου, συνελέγησαν λήκυθος μελανόμορφος με ἀπεικόνισιν ἀγριοχοίρων κ.ἄ. ἀγγεῖα.

21. Ἄθαν. Διάκου 26 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 23)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Τ. Ε. ΙΚΤΙΝΟΣ, ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὴν Β. γωνίαν τοῦ λείψανα ἰσοδόμου κατασκευῆς, σωζομένης εἰς ὕψος δύο δόμων. Ἐὰν πρόκειται περὶ τμήματος τοῦ τείχους τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., ἔχοντος ἐνταῦθα διάφορον θέσιν τοῦ ὑστερορωμαϊκοῦ, ἢ περὶ ἄλλου κτίσματος, παραμένει ἀβέβαιον εἰσέτι.

22. Ἄθαν. Διάκου 28 - 32 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 24)

Κατὰ τὴν γενομένην ἀνασκαφὴν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἄθαν. Διάκου 28 - 32 οἰκόπεδον, παραπλεύρως τοῦ προηγούμενου (διαστ. 34 × 32 μ.), ἰδιοκτησίας Παπαδημητρίου, ἀνευρέθη τμήμα τοῦ τείχους τῆς πόλεως τῶν ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων, μετὰ λειψάνων Ἰουστινιανείου πύργου (Σχέδ. 15). Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν συνέχειαν τοῦ τμήματος, τὸ ὅποιον ἔχει ἀποκαλυφθῆ πρὸς Ν. τοῦ Ὀλυμπίου (βλ. ΑΔ 17 (1961 - 62): Χρονικά, σ. 11 - 12, Σχέδ. 1). Ἐξ ἄλλου, ἢ πρὸς ΝΑ. συνέχειά του εἶχεν

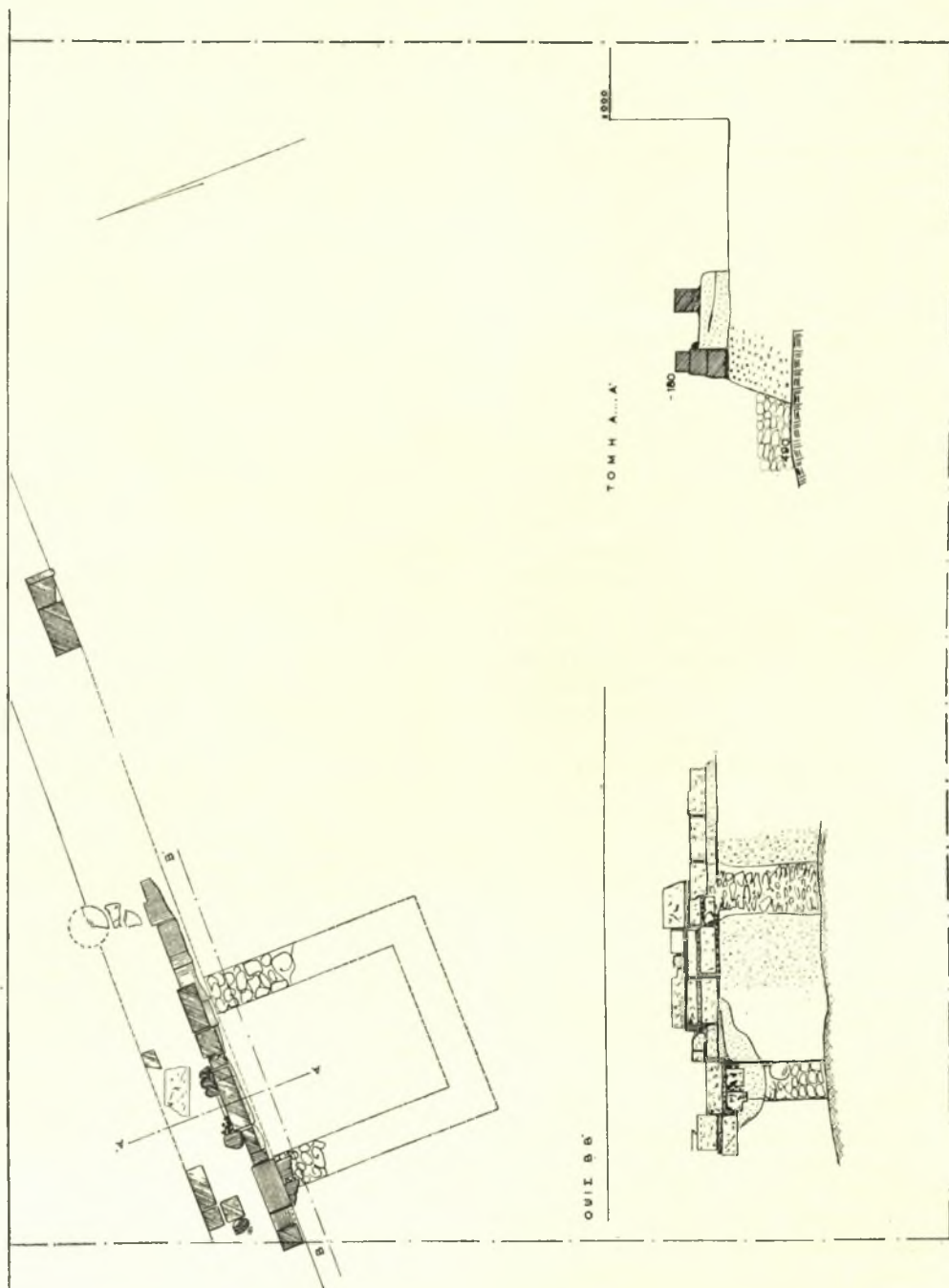
ἀνευρέθη κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Ἰωσήφ τῶν Ρωγῶν (βλ. ΑΔ 21 (1966): Χρονικά, σ. 65).

Ἡ κυρίως ἀνασκαφὴ ἐνετοπίσθη κατὰ τὴν Β. γωνίαν τοῦ οἰκόπεδου, ἐνῶ ἡ λοιπὴ ἔκτασις ἠρευνηθῆ διὰ δοκιμαστικῶν τομῶν, αἵτινες οὐδὲν ἀπέδωσαν. Τὸ τεῖχος, με κατεύθυνσιν Α.-Δ., ἐσώζετο μέχρι μῆκ. 10.50 μ., τῆς πρὸς Α. συνεχείας τοῦ διαπιστωθείσης διὰ τῆς ἀνευρέσεως εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ ὀλίγων παρολίθων κατὰ χώραν. Οὕτω, ἀποκαθίσταται τὸ μῆκος του εἰς 19.50 μ. Εἶναι ἐκτισμένον κατὰ τὰς δύο ὄψεις του διὰ λαξευτῶν παρολίθων, κροκαλοπαγῶν λίθων, θραυσμάτων μαρμάρου, ὡς καὶ διὰ ποικίλου ἀρχιτεκτονικοῦ ὕλικου προερχομένου ἐξ ἀρχαιοτέρων οἰκοδομημάτων, τὸ δὲ μετὰ αὐτῶν διάστημα πληροῦται διὰ μικρῶν λίθων καὶ ἀσβέστου (Σχέδ. 15, ὄψις Β-Β'). Κατὰ τὴν Ν. ὄψιν του ἐσώζοντο τὰ λείψανα πύργου τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ, πλευρᾶς 6.15 μ., ἐκτισμένον διὰ μικρῶν λίθων, συνδεομένων μετὰ δι' ἀσβέστου (opus incertum). Τὸ τεῖχος διατηρεῖται ἐνιαχοῦ μέχρις ὕψους τριῶν δόμων, ἤτοι 1.50 μ., ἐδράζεται δὲ ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, εἰς βάθ. 3.20 μ. κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τῆς συγχρόνου ὁδοῦ· τὸ φυσικὸν ἔδαφος ἐνταῦθα ἀποτελεῖται ἐκ παλαιοτάτων προσχώσεων ἄμμου καὶ χαλίκων, αἱ ὁποῖαι ἐσχημάτιζον συμπαγῆ καὶ σκληρὰν στρώσιν, πᾶχ. 1.70 μ., βαίνουσαν ἐπὶ βράχου ἐξ ἀβεστολιθικοῦ πετρώματος, ἢ κλίσις τοῦ ὁποίου δὲν κατέστη δυνατόν νὰ παρακολουθηθῆ περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἔχει ἤδη ἀλλοιωθῆ ἡ μορφή του διὰ μηχανικῶν μέσων. Ὁ πύργος θεμελιούται ἐπὶ τοῦ βράχου εἰς βάθ. 4.90 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος καὶ προσκολλᾶται ἐπὶ τοῦ τείχους, δίχως νὰ συνδέεται ὀργανικῶς πρὸς αὐτὸ· τοῦ πύργου σώζεται τμήμα τοῦ Δ. σκέλους μέχρι μῆκ. 1.45 καὶ ὕψ. 2.70 μ. καὶ τοῦ Α. μέχρι μῆκ. 2.40 μ. καὶ ὕψ. 2.80 μ.

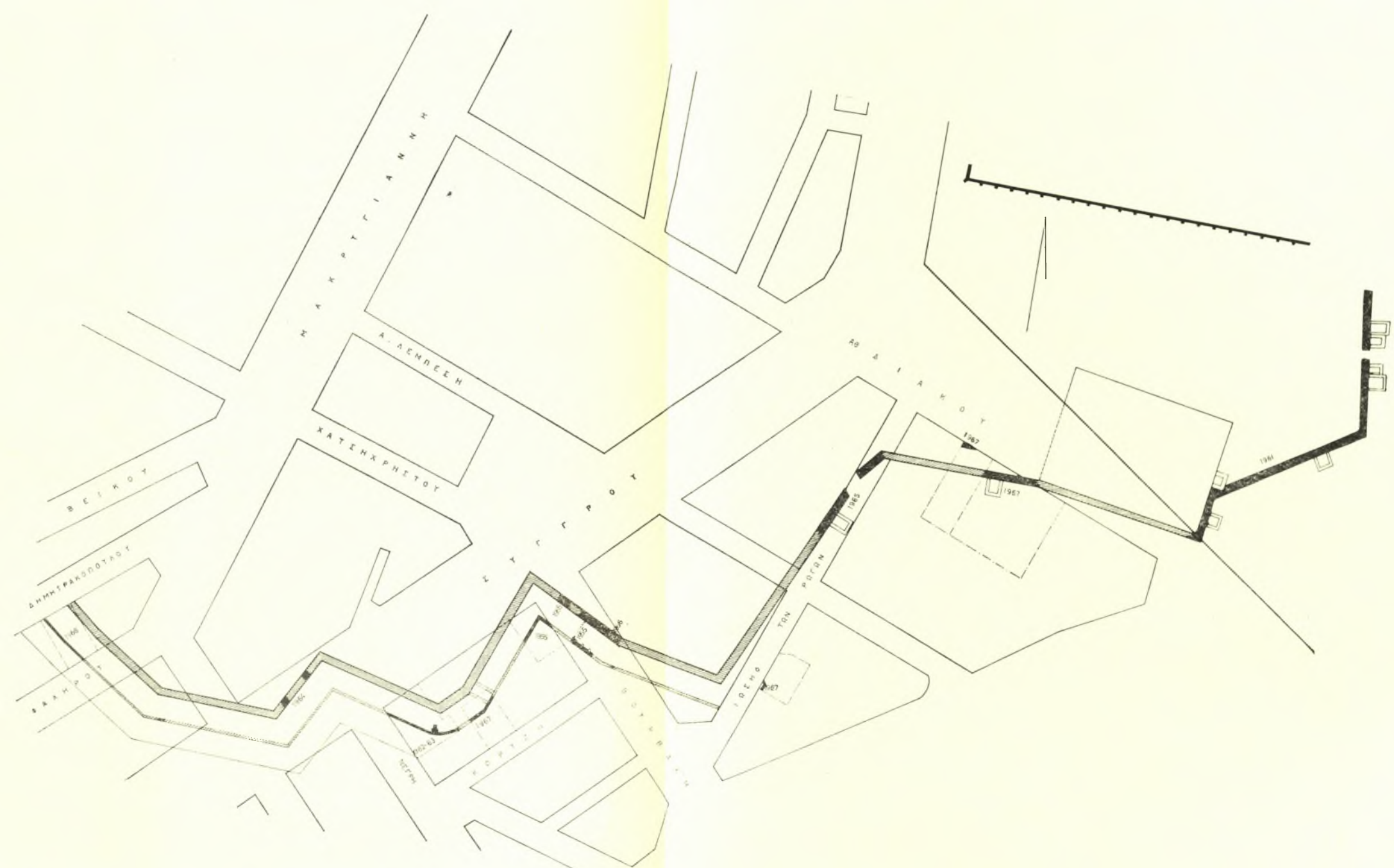
Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν ὄστρακα ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων καὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Εἰς τὴν Β. γωνίαν τοῦ οἰκόπεδου ἀνευρέθησαν πολλὰ ὄστρακα ΥΕ καὶ ὀλίγα πρωτογεωμετρικά.

23. Δομοκοῦ καὶ Καρδίτης (Σχέδ. 1, ἀριθ. 25)

Εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, ἰδιοκτησίας Παπουτσάκη, διαστ. 15.30 × 14.10 μ., ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυψε τρεῖς λακκοειδεῖς λαξευτοὺς τάφους, εἰς βάθος 2.80 μ.· ἅπαντες εὐρέθησαν σεσλημένοι, ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν δὲ συνελέγησαν ὄστρακα ἐλληνιστικῶν χρόνων κυρίως.

Σχέδ. 15. Κάτωρις, τομή και όψεις τμήματος του τείχους των Ἀθηνῶν και Ιουστινιανείου πύργου, ἀποκαλυφθέντων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθῶν. Διάκου 28 - 32

24. Σερρών και Δοξάτου (Σχ έ δ. 1, άριθ. 26)

Είς τό οικόπεδον ιδιοκτησίας Παπα, κείμενον εις την ώς άνω θέσιν, κατά την παρακολούθησιν εργασιών θεμελιώσεως, άπεκαλύφθη εις βάθος 1.90 μ. άποθέτης, διαστ. 2.06 × 1.10, βάθ. 0,70 μ., έκ του όποίου συνελέγη μεγάλη ποσότης μελαμβαφών άγγελίων τής έλληνιστικής περιόδου, κυρίως πινάκια.

25. Δορυλαίου, χάνδαξ Ε. Ε. Υ. (Σχ έ δ. 1, άριθ. 27)

Κατά την διάνοιξιν χάνδακος ύπό τής Ε.Ε.Υ., κατά μήκος τής έν έπικεφαλίδι όδου, ένετοπίσθησαν λείψανα πλακοστρώτου διαπέδου τών ύστερορωμαϊκών χρόνων, εις άπόστασιν 16 μ. πρός Α. τής συμβολής τής προαναφερθείσης όδου μετά τής όδου Γέλωνος· τό δάπεδον έκειτο εις βάθ. 1.40 μ. ύπό τό κατάστρωμα τής συγχρόνου όδου και άνεσκάφη εις έκτασιν 1.20 × 0,90 μ.

26. Έρεχθείου 20 (Σχ έ δ. 1, άριθ. 28)

Είς τό οικόπεδον τουτο, ένθα κατά τό παρελθόν έτος είχεν άνευρεθί τμήμα του Θεμιστοκλείου τείχους (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 76), συνεχίσθη και έφέτος ή έρευνα εις τό Ν. ήμισυ αυτου, άπεκαλύφθη δέ άριθμός τάφων ύπομυκηναϊκών και γεωμετρικών (Σχ έ δ. 17). Η ύπαρξις γεωμετρικού νεκροταφείου ώργανωμένου εις την περιοχήν είναι ήδη γνωστή και έκ παλαιότερων άνασκαφών: κατά μήκος τής όδου Έρεχθείου εις τό τμήμά της τό περιλαμβανόμενον μεταξύ τών όδών Καβαλλόττι και Τσάμη Καρατάσσου (ΠΑΕ 1955, σ. 43), εις τά οικόπεδα επί τής όδου Έρεχθείου 21 - 23 (ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 87 και ΑΔ 21 (1966): Χρονικά, σ. 71), κατά μήκος τής όδου Καβαλλόττι (ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 75), Μητσαίων και Ζήτρου (ΑΔ 21 (1966): Χρονικά, σ. 85 και ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 102), Παρθενώνος 12 (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 106): βλ. επίσης κατωτέρω άνασκαφάς όδου Προμάχου 5, Έρεχθείου 30 και Καβαλλόττι, ώς επίσης την επί τής όδου Γαριβάδη 6.

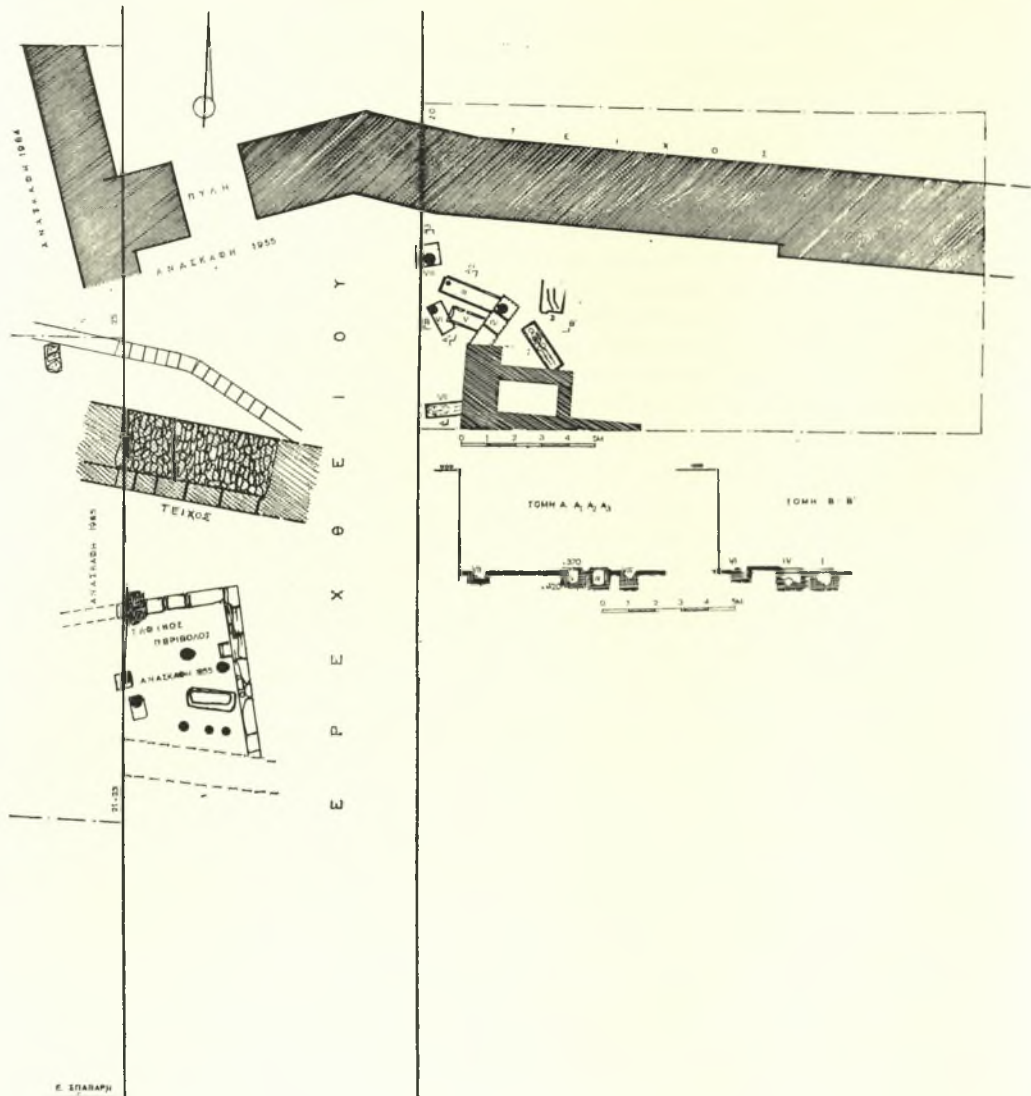
Άνεσκάφησαν έν συνόλω 8 τάφοι (Σχ έ δ. 17), έξ ών οι Ι, ΙΙΙ, V, VII, VIII τής ύπομυκηναϊκής περιόδου, και οι IV, VI τής γεωμετρικής. Οι ύπομυκηναϊκοί ήσαν λακκοειδείς, όρθογώνια όρύγματα εις την κυμιλίαν, με ένπενδεδυμένας έσωτερικώς τάς παρειάς δια πλακοειδών λίθων, πλην του VII και VIII: οι γεωμετρικοί ήσαν άπλοι λάκκοι: εις τινας έσώζοντο εισέτι τά έκ πλακοειδών λίθων καλύμματα. Τό βάθος,

εις τό όποιον εύρέθησαν, κυμαίνεται άπό 3.40 έως 3.70 μ. Έν συντομία οι τάφοι έχουν ως έξής:

Τάφος Ι (διαστ. 2 × 0,30 ύψ. 0,50 μ.): Περιείχε τόν σκελετόν ενός νεκρού και δύο άγγεϊα, μίαν πρόχουν, ύψ. 0,105 μ., με διακόσμησιν όμοκέντρων ήμικυκλίων επί του ώμου και λήκυθον, ύψ. 0,14 μ., με έξίτηλον διακόσμησιν τριγώνων μετά πλέγματος δικτυωτου επί του ώμου. Τάφος ΙΙ: Άκανονίστου σχήματος, εύρέθη κατεστραμμένος. Τάφος ΙΙΙ (διαστ. 2.20 × 0,50, ύψ. 0,42 μ.): Μεταξύ τών διαλελυμένων όστών ενός νεκρού έκειτο λήκυθος, ύψ. 0,145 μ. με διακόσμησιν έξίτηλον τριγώνων μετά πλέγματος επί του ώμου. Τάφος ΙV (διαστ. 0,60 × 2.20 μ.), ύστερογεωμετρικός: Εύρέθησαν 8 άγγεϊα. Ταφικός άμφορεύς, ύψ. 0,54 μ. (Πί ν. 31 ζ), με όριζοντίους γραμμάς περίξ του κορμου και άνα δύο τετράφυλλα εις τάς μετόπας του λαιμου, περιέχων τά όστά ενός νεκρού. Κάνθαρος, ύψ. 0,10 μ., με διακόσμησιν μαιάνδρου μεταξύ τετραφύλλων εις τόν ώμον και πτηνου εις τάς λαβάς (Πί ν. 31 β). Σκύφος, ύψ. 0,064 μ., με διακόσμησιν τρεχούσης σπειρας εις τρεις στίχους μεταξύ ταινιών πριονος εις τόν ώμον. Μόνωτον κύπελλον, ύψ. 0,057 μ., με διάταξιν μετοπών και τριγύφων επί του ώμου. Σκύφος, ύψ. 0,06 μ., με διακόσμησιν έπαλλήλων όριζοντίων γραμμών. Σκύφος, ύψ. 0,06 μ. με διακόσμησιν πτηνου μεταξύ γραμμικών κοσμημάτων επί τής μιάς όψεως του ώμου και τρεχούσης σπειρας εις τρεις στίχους επί τής έτέρας. Άμφορεύς, ύψ. 0,44 μ., με διακόσμησιν φύλλων επί τής ταινίας του ώμου και πτηνών εις τάς μετόπας του λαιμου. Οϊνοχόη, ύψ. 0,23 μ. (Πί ν. 31 ε), με πτηνόν επί μικράς μετόπης του ώμου και γραμμικήν διακόσμησιν επί του λαιμου. Χαλκοϋν ήμισφαιρικών κύπελλον, ύψ. 0,065 μ. Τάφος V (διαστ. 1.20 × 0,40 μ.): Μεταξύ τών διαλελυμένων όστών ενός νεκρού εύρέθη ψευδόστομος άμφορίσκος, ύψ. 0,175 μ., με διακόσμησιν τριγώνων μετά πλέγματος επί του ώμου, δύο χαλκαϊ περόναι και χαλκοϋς κρίκος. Τάφος VI (διαστ. 1.20 × 0,60, ύψ. 0,45 μ.), Ωρίμου γεωμετρικού ρυθμου: Έντός λαξεύματος εύρέθη ταφικός άμφορεύς (Πί ν. 31 ζ), ύψ. 0,73 μ., με διακόσμησιν ζώνης ζατρικιου και καθέτων γραμμών περίξ τής κοιλίας, πριονος και μαιάνδρου επί του λαιμου: ό άμφορεύς περιείχε τά όστά ενός νεκρού και ώραιαν χρυσήν ταινίαν (Πί ν. 31 α), μήκ. 0,51 μ., με δύο όπάς κατά τά άκρα αυτης, κοσμουμένην δι' έγχαράκτων τεθλασμένων γραμμών. Χαλκοϋν

κύπελλον ήμισφαιρικόν, διαμ. 0,13 μ., εκλείει άνω τόν άμφορέα, παραπλεύρως δ' έκειτο ξίφος σιδηρόν, μήκ. 0,66 μ. Τάφος VII (διαστ. 1,40 × 0,40, ύψ. 0,50 μ.). Περιείχεν ένα νεκρόν

κτυλίους και δύο χαλκᾶς περόνας. Τάφος VIII (διαστ. 0,80 × 0,95, ύψ. 0,60 μ.): Περιείχε τρία άγγεία: Ύδριαν έλλιπῆ, σωζ. ύψ. 0,245 μ., με κυματοειδῆ γραμμῆν επί τῆς κοιλίας, λήκυ-

Τ Σ Α Μ Η Κ Α Ρ Α Τ Α Σ Σ Ο Υ

Σχέδ. 17. Κάτωπις άποκαλυφθέντος τμήματος του τείχους και λοιπών κτισμάτων επί τῆς οδου Έρεχθειου

και τὰ έξῆς κτερίσματα: Πτηνόσχημον άσκόν, ύψ. 0,14, μήκ. 0,165 μ. (Πίν. 31 γ), με διακόσμησιν πλέγματος δικτυωτοῦ, ύδριαν έλλιπῆ, δύο χρυσοῦς σφηκωτήρας, έννέα χαλκοῦς δα-

θον, ύψ. 0,15 μ., με σιγμοειδεῖς γραμμᾶς επί του ώμου, φορομένας από του λαιμοῦ (πρβλ. Kerameikos I, πίν. 12, άριθ. 479, τάφου 66) και ψευδόστομον άμφορισκόν, ύψ. 0,105 μ.

μέ παρομοίαν διακόσμησιν (Πίν. 31 δ).

27. Έρεχθείου 30 και Καβαλλότσι (Σχ έδ. 1, αριθ. 29)

Είς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Έρεχθείου 30 οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Τουρνᾶ, διαστ. 21.50 × 15 μ., ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ λείψανα ὑστεροκλαστικῆς οἰκίας καὶ δύο ἑλληνιστικοὺς τάφους. Εἰς τὸ βόρειον ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου ἀνευρέθη ἱκανὴ ποσότης θραυσμάτων ἀγγείων γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ. Ἡ ἀνευρέσις ἐνταῦθα γεωμετρικῶν ὀστράκων δὲν ἀποτελεῖ γεγονός τυχαιῶν· εἶναι ἤδη γνωστὴ ἡ ὑπαρξίς νεκροταφείου γεωμετρικοῦ εἰς τὴν περιοχὴν (ἰδὲ ἀνωτέρω σ. 55, ἀνασκαφὴ ὁδοῦ Έρεχθείου ἀριθ. 20).

Εἰς τὸ Ν. ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου ἀνεσκάφησαν τὰ λείψανα ὑστεροκλαστικῆς οἰκίας, τῆς ὁποίας ἡ κάτωσις παραμένει ἀσαφής. Οἱ τοίχοί της εἶναι ἐκτισμένοι δι' ἀκανονίστων λίθων καὶ ἰλύος, ἔχουν πᾶχ. 0,60 μ. καὶ ἐδράζονται ἐπὶ ἐπιχώσεων εἰς βάθ. 4 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ὁ κατὰ τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ οἰκοπέδου ἀποκαλυφθεὶς πῆλινος ἀγωγὸς τομῆς κυκλικῆς, ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ ἀποχευτικοῦ συστήματος τῆς ὡς ἄνω οἰκίας. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς οἰκίας εἰς τοὺς πρῶτους ἑλληνιστικοὺς χρόνους ὁ χώρος ἐχρησιμοποίηθη διὰ ταφάς. Ἀνεσκάφησαν δύο τάφοι, λακκοειδεῖς, οἵτινες εὐρέθησαν ἡμικατεστραμμένους, περιέχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγγεῖα οἰκιακῆς χρήσεως. Εἰς τὸν πυθμῆνα τοῦ τάφου I (διαστ. 1.30 × 0,70, ὕψ. 0,35 μ.) μεταξὺ τῶν κεκαυμένων ὀστέων τοῦ νεκροῦ εὐρέθησαν 18 ἀγγεῖα καὶ 2 πώματα, ἦτοι: ἀσκὸς ἀβαφῆς, ὕψ. 0,14 μ., προχοῖσκη ἀβαφῆς, ὕψ. 0,07 μ., λεκάνη μετὰ λαβῶν, ὕψ. 0,045 μ., μόνωτος κύαθος, ὕψ. 0,04 μ., σκύφος μελαμβαφῆς, ὕψ. 0,05 μ., πρὸχος ἀβαφῆς, ὕψ. 0,09 μ., λύχνος ἀβαφῆς, ὕψ. 0,035 μ. (β' τετάρτου 4ου αἰ. π.Χ.–β' τετάρτου 3ου αἰ. π.Χ., Αγορα IV, τύπος 25 Α), βᾶσις μελαμβαφοῦς κύλικος, ἡ βᾶσις ἀνοικτοῦ ἀγγείου, δίωτον πινάκιον ἀβαφῆς καὶ ὀκτὼ πινάκια ἐπίσης ἀβαφῆ.

Ὁ τάφος II (σῶζ. μήκ. 0,70 × 0,50, σῶζ. ὕψ. 0,15 μ.), περιεῖχεν ὑπολείμματα καύσεως ἐπὶ τοῦ πυθμένος, 15 ἀγγεῖα καὶ 2 χαλκᾶ νομίσματα, ἀρχαῖα ἑλληνικά, ἐξ ὧν τὸ ἐν τοῦ 3ου αἰ. π.Χ.

28. Ροβ. Γκάλλι 15 (Σχ έδ. 1, αριθ. 30)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ροβ. Γκάλλι διαμπερὲς οἰκόπεδον, διαστ. 11.30 × 17 μ., ἰδιοκτησίας Π. Παυλίδου, ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐνετο-

πίσθη εἰς μικρὸν χώρον παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Ροβ. Γκάλλι, ἐνθα ἀπεκαλύφθη τμῆμα ἀποχευτικοῦ συστήματος ρωμαϊκῶν χρόνων ἐκ τεσσάρων ἀγωγῶν, λείψανα τοίχων καὶ ἀρχαίας ὁδοῦ (Σχ έδ. 18).

Ἐκ τῶν τεσσάρων ἀγωγῶν (Σχ έδ. 19) ὁ β, με κατεύθυνσιν Α.-Δ., εἶναι πῆλινος, τομῆς κυκλικῆς, ὁ α σύγκειται ἐκ πηλίνων κεραμίδων, σχήματος ἀνεστραμμένου πεῖ, με κατεύθυνσιν Β.-Ν., οἱ ἕτεροι δύο, γ καὶ δ, με κατεύθυνσιν Β.-Ν. καὶ Α.-Δ. ἀντιστοίχως, ἔχουν ἀνορυχθῆ ἐντὸς κιμιλοχωμάτων καὶ φέρουν ἐπένδυσιν ἐκ πηλίνων σωμάτων, ἐνὸς σχήματος ἀνεστραμμένου πεῖ ὡς πυθμένος καὶ ἐτέρου τομῆς ἡμιελλειψοειδοῦς ὡς καλύμματος· τοῦ ἀγωγοῦ δ ἔχει καταστραφῆ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπένδυσις. Ἄπαντες ἔχουν κλίσιν πρὸς ΒΑ.

Ἄνωθεν τῶν ἀγωγῶν διήρχετο δάπεδον ἐκ πεπατημένου χώματος, ἀποτελοῦν προφανῶς στρώσιν ἀρχαίας ὁδοῦ. Πρὸς Ν. εὐρέθησαν λείψανα τοίχου εἰς ἀκαθόριστον ἔκτασιν, ἐκτισμένου δι' ἀργῶν λίθων, ἐνὸ πρὸς Β., παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν, ἀνεσκάφη τοίχος ἔτι μεταγενέστερος με κατεύθυνσιν Α.-Δ., κατεσκευασμένος διὰ λίθων, κεράμων καὶ ἀσβέστου. Τὰ συλλεγόμενα ὄστρακα χρονολογοῦνται ἀπὸ τῶν ΜΕ μέχρι τῶν ὑστέρων ρωμαϊκῶν. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν ἐπίσης 3 χαλκᾶ νομίσματα: ἐν Ἀθηνῶν, 3ου αἰ. π.Χ., ἐν ὑστερορωμαϊκῶν ἐφαρμμένων καὶ ἀσάριον Κωνσταντίνου Β'.

29. Ἐρμού 74 (Σχ έδ. 1, αριθ. 31)

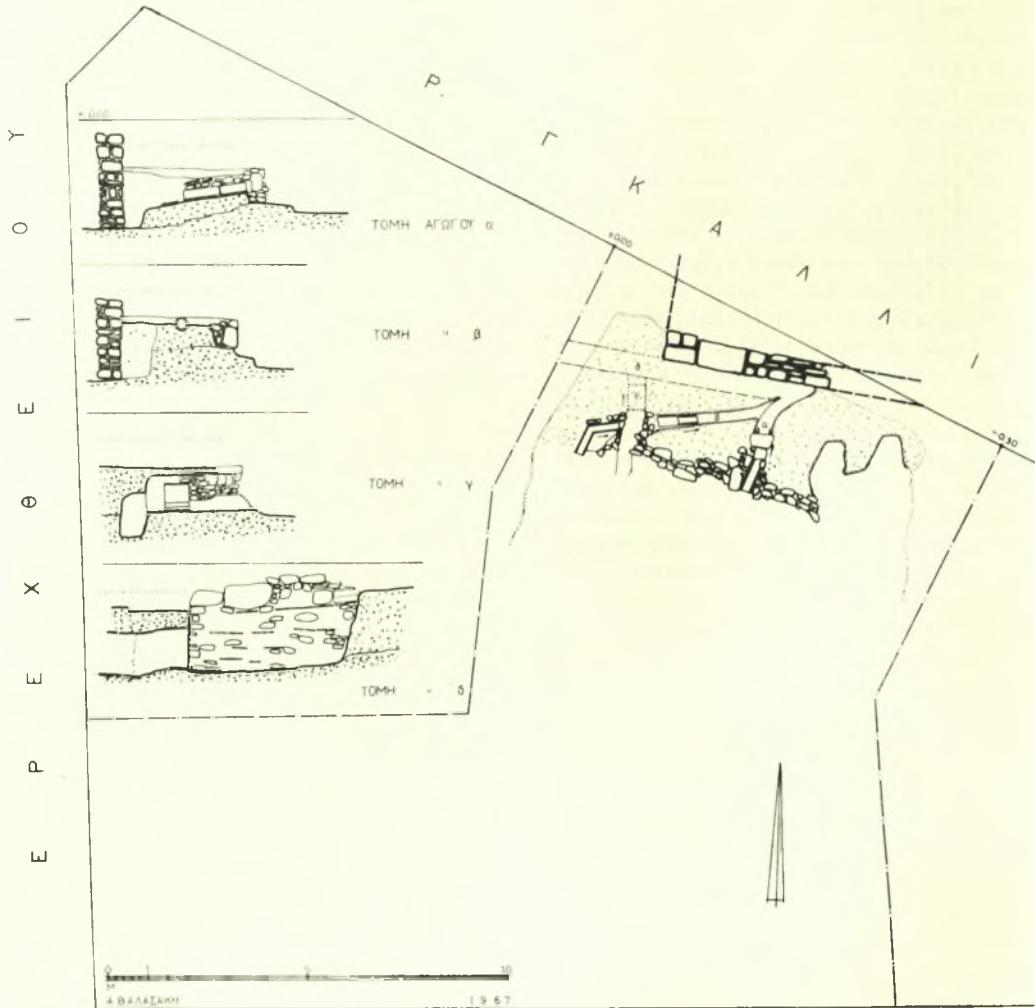
Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ζαφρακοπούλου, διαστ. 15 × 19.50 μ., ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ λείψανα τοίχων τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. παρὰ τὴν ΒΑ. γωνίαν του. Ὁ τοίχος ἔχει κατεύθυνσιν Β.-Ν. καὶ παρηκολουθήθη μέχρι μήκ. 7.90 μ. Εἶναι ἐκτισμένος διὰ λαξευτῶν λίθων κροκαλοπαγῶν, τῶν ἀρμῶν πληρουμένων διὰ μικρῶν ἀργῶν λίθων, ἐδράζεται ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 2.30 μ. καὶ διατηρεῖται εἰς ὕψος δύο δόμων.

30. Ἐρυσίχθονος καὶ Νηλέως, χάνδαξ ΥΔΡΕΞ (Σχ έδ. 1, αριθ. 32)

Ἐμπροσθεν τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐρυσίχθονος καὶ Νηλέως οἰκοδομῆς, ἐνθα εἶχε διεξαχθῆ ἀνασκαφὴ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 78) καὶ εἶχεν ἀνευρεθῆ τὸ ἡμισυ ὀχυρωματικοῦ πύργου μετὰ λειψάνων τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ὡς καὶ ἀριθμὸς ὑστερογεωμετρικῶν τάφων, πλουσίας ἐκτερισμένων,

κατά την διάνοιξιν χάνδακος υπό τῆς ΥΔΡΕΞ ἀνευρέθη ἡ ΝΑ. γωνία τοῦ πύργου. Οὕτω κατέστη δυνατὴ ἡ ἀποκατάστασις τῶν διαστάσεων του εἰς 8.15×4.66 μ. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ πύργος διετηρεῖτο εἰς ὕψος δύο δόμων.

κιμιλίας εἰς βάθ. 1.50 μ., εἶναι ἐκτισμένη διὰ λίθων καὶ κονιάματος, ἐσωτερικῶς δὲ φέρει ἐπένδυσιν δι' ὑδραυλικοῦ κονιάματος ταύτης ἀπεκαλύφθη ἡ ΝΑ. γωνία. Ὁ τοίχος, μὲ κατεύθυνσιν Α.-Δ., ἀπεκαλύφθη μέχρι μήκ. 1.20 μ.,

Φ Ρ Α Τ Τ Ι

Σχέδ. 18. Κάτωις καὶ τομαὶ ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ρ. Γκάλλι 15

31. Εὐριπίδου 4 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 33)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Λεκοπούλου, διαστ. 9×27 μ., κατόπιν δοκιμαστικῶν τομῶν, ἡ ἔρευνα ἐνετοπίσθη κατὰ τὴν Β. μεσοτοιχίαν αὐτοῦ, ἔνθα ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα δεξαμενῆς καὶ τοίχου τῶν ὑστερορρωμαϊκῶν χρόνων. Ἡ δεξαμενὴ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς

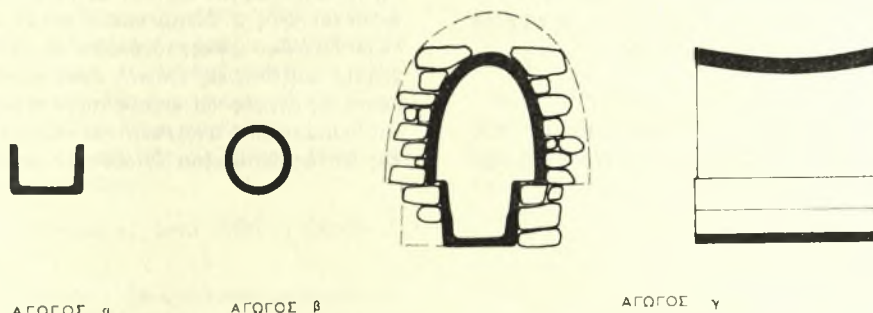
εἶναι ἐκτισμένος δι' ἐπαλλήλων στρώσεων ὀπτοπλίνθων καὶ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς κιμιλίας, ἥτις ἐνταῦθα κεῖται εἰς βάθ. 2.20 μ.

32. Ἑγίου 30 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 34)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑγίου 30 οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Δ. Ἀνδρουκάκη, διαστ. 15×9 μ., διεξήχθη σύντομος ἀνασκαφικὴ ἔρευνα, κατὰ

τήν ὅποιαν ἀπεκαλύφθη ἡ ἐσωτερικὴ δυτικὴ γωνία ἐλληνιστικοῦ κτίσματος μετὰ τμήματος τοῦ ἐκ λεπτῶν ψηφίδων δαπέδου του (Σχ ἐ δ. 20). Ὁ Ν. τοίχος του, ἀποκαλυφθεὶς μέχρι μῆκ. 8 μ., εἶναι ἐκτισμένος κατὰ τὸ πολυγωνι-

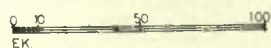
κὸν τραπεζιόσχημον σύστημα ἐκ μεγάλων λαξευτῶν λίθων καὶ πλακοειδῶν βυσμάτων μεταξὺ τῶν δημιουργουμένων κενῶν (Πί ν. 32 α). ἔχει πᾶχ. 0,80 μ., διατηρεῖται εἰς ὕψ. 1.65 μ. καὶ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθ. 2.24 μ. ὑπὸ

ΑΓΩΓΟΣ α

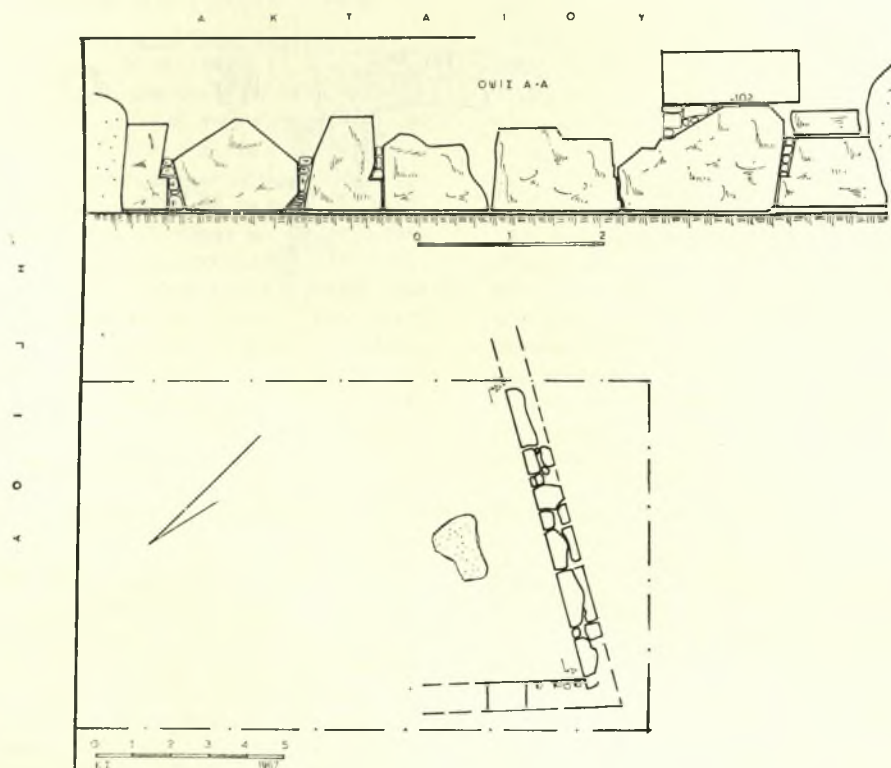
ΑΓΩΓΟΣ β

ΑΓΩΓΟΣ γ

Δ ΒΑΛΑΣΑΚΗ
1967

Σχέδ. 19. Τομαὶ ἀγωγῶν α-δ ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ρ. Γκάλλι 15

Σχέδ. 20. Κάτωψις καὶ ὄψις ἐλληνιστικοῦ τοίχου ἀποκαλυφθέντος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἱγίου 30

τὸ σύγχρονον ἔδαφος (Σχέδ. 20, ὄψεις Α-Α). Ὁ Δ. τοῖχος ἀποτελεῖ μεταγενεστέραν προσθήκην.

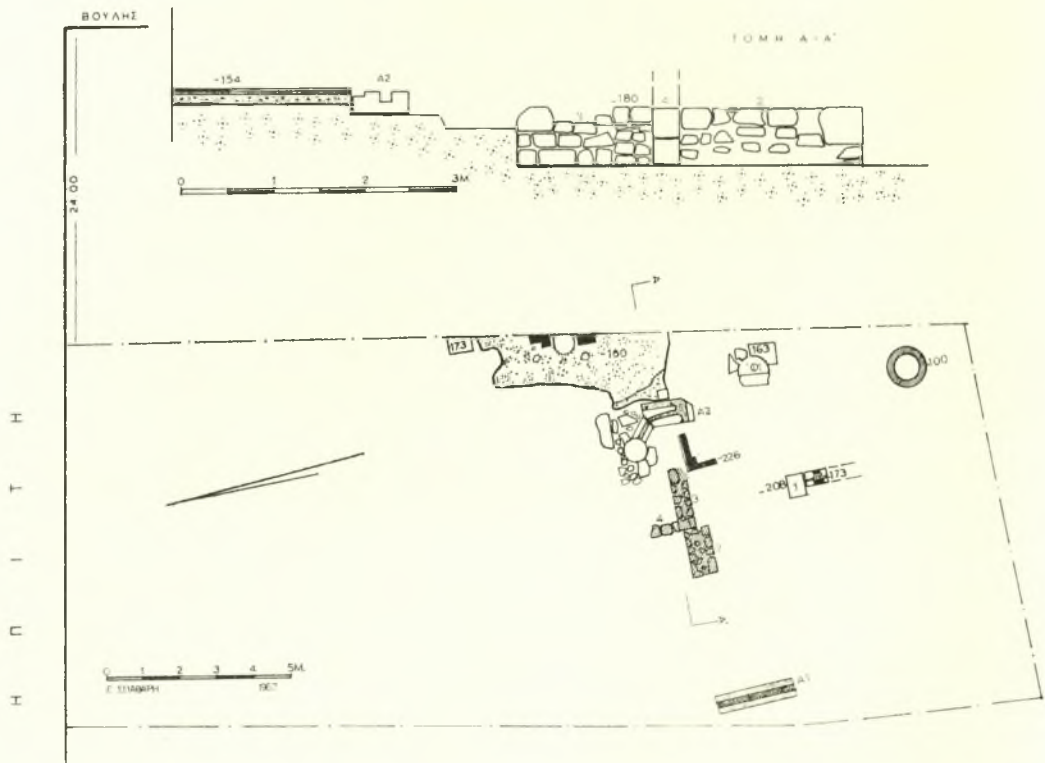
Τὰ συλλεγένητα ὄστρακα κλιμακοῦνται χρονολογικῶς ἀπὸ τῶν γεωμετρικῶν μέχρι τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων. Εἰς λύχνος ἀβαφῆς χρονολογεῖται εἰς τὸν 3ον αἰ. π.Χ. καὶ ἐν χαλκοῦν νόμισμα εἰς τὸν 3ον ἢ 2ον αἰ. π.Χ.

33. Ἡπίτου 5 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 35)

Εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, διαστ. 10.30 × 34.55 μ., ἰδιοκτησίας Καζαμία, παραπλευρῶς τῆς κατὰ

ἐκτισμένοι διὰ λίθων συνδεομένων μετ' ἰλύος (Σχέδ. 21 ὄψεις Α-Α).

Παρὰ τὴν Α. μεσοτοιχίαν ἐσώζετο εἰς ἀκαθόριστον ἔκτασιν ὑπόστρωμα δαπέδου ἐκ λίθων καὶ ἀσβέστου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰς δύο σημεῖα διετηροῦντο πλάκες ὀπτοπλίνθων ἐν συνεχείᾳ πρὸς τοῦτο καὶ πρὸς Δ. ἔκειτο κατώφλιον ἐκ πωρολίθου διφύλλου θύρας, τὸ ὁποῖον εἰς δευτέραν χρήσιν ἐλαξεύθη εἰς τρόπον, ὥστε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀγωγὸς καὶ ἐνεσωματώθη εἰς νεωτέραν κατασκευὴν ἀποχευτικῆς συστήματος, τῆς ὁποίας διατηρεῖται ἐνταῦθα ἐν παρόμοιον

Σχέδ. 21. Κάτοψις καὶ τομὴ τοίχων ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡπίτου 5

τὸ παρελθὸν ἀνασκαφείσης οἰκοδομῆς (ΑΔ 21 (1966): Χρονικά, σ. 81), ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ πενιχρὰ λείψανα ἑλληνιστικῆς οἰκίας καὶ ἕτερα εἰς περισσότερα σημεῖα ὑστερορωμαϊκῆς, μὴ συνδεόμενα μεταξύ τῶν (Σχέδ. 21).

Τὰ παλαιότερα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἐν τῷ ἀνασκαφέντι χώρῳ εἶναι ὑπὸ διαγράμμισιν τοίχου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ οἰκοπέδου, οἵτινες εἶναι

σῶμα καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνοῦν φρέαρ. Ἐξ ἄλλου, πλησίον τῆς Δ. μεσοτοιχίας, ἀνευρέθη ἕτερον σῶμα ἀγωγοῦ οὐχὶ κατὰ χώραν. Ὁ ὀλίγον νοτιώτερον εὑρεθεὶς πῖθος, τὸ παρὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ οἰκοπέδου φρέαρ, ὡς καὶ τὰ δυτικώτερον τούτων ἀποκαλυφθέντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἀποτελοῦν τὰ ὑπολείμματα τῆς αὐτῆς οἰκοδομικῆς περιόδου. Μεταγενέστερον ὄλων εἶναι τὸ ἐξ ὀπτοπλίνθων δάπεδον,

τὸ ἀποκαλυφθὲν πρὸς Ν. τοῦ προαναφερθέντος ἀποχετευτικοῦ συστήματος. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγη χαλκοῦν νόμισμα Ἀθηνῶν 3ου αἰ. π.Χ.

34. Ἡρακλείδων 29β και Καρύδη (Σχέδ. 1, ἀριθ. 36)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἰ. Χαμηλοῦ, ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ πενιχρά λείψανα ἑλληνιστικῆς οἰκίας, ἡ κάτωτις τῆς ὁποίας δὲν εἶναι σαφής· οἱ τοῖχοι τῆς ἦσαν ἐκτισμένοι δι' ἀργολιθοδομῆς καὶ ἡδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθος 3.85 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος.

35. Θεοφιλοπούλου, ἔργα ΔΕΗ (Σχέδ. 1, ἀριθ. 37)

Κατὰ τὴν διάνοξιν ὀρύγματος κυκλικῆς ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ΔΕΗ, διαμ. 0,80 μ., κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Θεοφιλοπούλου καὶ Μεναιχμοῦ, εὐρέθη ἐντός αὐτοῦ, εἰς βάθ. 1.60 μ., ἡ ΝΑ. γωνία κτίσματος, κατεσκευασμένου διὰ λαξευτῶν κροκαλοπαγῶν λίθων, σωζομένου εἰς ὕψος δύο δόμων.

36. Θεοφιλοπούλου 16 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 38)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θεοφιλοπούλου 16 οἰκόπεδον, διαστ. 22.10 × 13.90 μ., ἰδιοκτησίας Ντάνου, διεπιστάθησαν ἐννέα ταφαί, σεσυλημμένοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (πλὴν τοῦ V). Αἱ τέσσαρες (VI, VII, VIII, IX) ἦσαν καύσεις ἐντός ὀρθογωνίων ὀρυγμάτων εἰς τὸ ἔδαφος καὶ αἱ λοιπαὶ ἐνταφιασμοί, ἐξ ὧν αἱ II, III, IV, V ἐντός κεραμοσκεπῶν τάφων καὶ ὁ I ἐντός λακκοειδοῦς τάφου, φέροντος ἐπένδυσιν ἐξ ἄμμοκονίας. Ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν συνελέγησαν τὰ ἐξῆς ἀγγεῖα κατὰ τάφους: Τάφος V (β' τετάρτου 5ου αἰ. π.Χ.): Λήκυθος μελανόμορφος, ἑλλειπτής, σωζ. ὕψ. 0,11 μ. με παράστασιν ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Διονύσου· χαλκοῦν ἀγγεῖον εἰς θραύσματα· πῆλινον εἰδῶλιον ὀρθίας γυναικός, ὕψ. 0,30 μ., ἐνδεδυμένης ἱμάτιον καὶ χιτῶνα, κρατοῦσης διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς φιάλην καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς στέφανον (Πίν. 34 δ). Τάφος VI (β' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.): Ληκύθιον ἑλλειπές, σωζ. ὕψ. 0,12 μ., με μελανὰ ἀνθέμια. Τάφος VII (ὑπογεωμετρικός): Πρόχους ἀβαφής, Pie Ware, ὕψ. 0,09 μ. με ἔντυπον διακόσμησιν ἐπὶ τοῦ ὄμου. Τάφος VIII (α' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.): Λήκυθος ἑλλειπής μετὰ μελανῶν ἀνθεμίων· τὸ κάτω ἡμισυ πηλίνου εἰδῶλιου καθημένης θεᾶς, σωζ. ὕψ. 0,075 μ. Ἐπίσης ἀνεσκάφησαν παρὰ τὴν δυτικὴν μεσοτοιχίαν ὑπολείμματα πέντε τοίχων ρωμαϊκοῦ κτίσματος,

ἡ κατασκευὴ τοῦ ὁποίου ἐπέφερε τὴν τελείαν καταστροφὴν τῶν τάφων. Ἡ ἀνεύρεσις εἰς τὸν χώρον τῆς παρουσίας ἀνασκαφῆς ἐνὸς γεωμετρικοῦ τάφου ὡς καὶ ἰκανῆς ποσότητος γεωμετρικῶν ὀστράκων δηλοῖ τὴν ὑπαρξίν νεκροταφείου εἰς τὴν περιοχὴν.

37. Θεοφιλοπούλου και Μαργαρίτη, ἔργα ΔΕΗ (Σχέδ. 1, ἀριθ. 39)

Κατὰ τὴν διάνοξιν φρέατος ὑπὸ τῆς ΔΕΗ, παρὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Θεοφιλοπούλου καὶ Μαργαρίτη, εἰς ἀπόστασιν 1 μ. ἀπὸ τῆς Ν. οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Θεοφιλοπούλου καὶ 1 μ. ἀπὸ τῆς Δ. οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Μαργαρίτη, εἰς βάθ. 0,80 μ., ἦλθεν εἰς φῶς τάφος παιδικὸς κεραμοσκεπής, διαστ. 1.50 × 0,30, ὕψ. 0,56 μ., περιέχων ὡς μόνον κτέρισμα ὄραϊον ὑάλινον σκόφον.

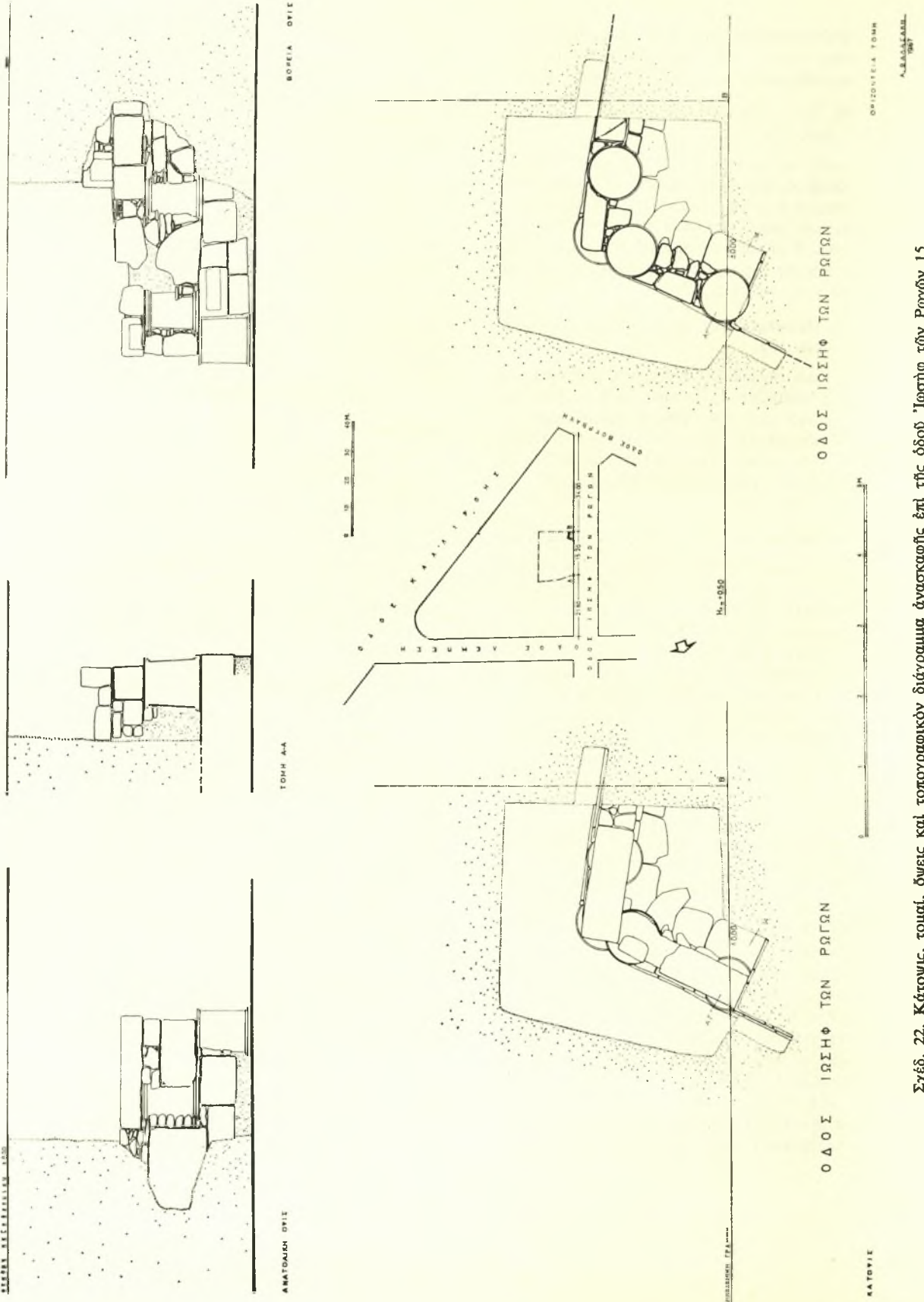
38. Θερμοπυλῶν και Πειραιῶς, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχέδ. 1, ἀριθ. 40)

Κατὰ τὴν διάνοξιν χάνδακος ὑπὸ τῆς ΔΕΗ, εἰς τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Ἀγησιλάου καὶ Θερμοπυλῶν, ἀπεκαλύφθησαν, εὐθὺς ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τῆς συγχρόνου ὁδοῦ, λείψανα ὑστερορρωμαϊκοῦ κτίσματος, δεξαμενῆς προφανῶς ἀνεσκάφη τμήμα δαπέδου ἐκ κεραμαλεύρου καὶ τμήματα τοίχων ἐκτισμένων δι' ἀκανονίστων λίθων, συνδεομένων μεταξύ τῶν διὰ κονιάματος.

39. Ἰωσήφ τῶν Ραγῶν 15 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 41)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Διπλαράκου, διαστ. 15.20 × 12.50 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐνετοπίσθη εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ οἰκόπεδου, εἰς ἔκτασιν 3.20 × 3.50 μ., ἐνθα ἀπεκαλύφθη ἡ ΒΑ. γωνία κτίσματος, ἰδιομόρφου τοιχοποιίας, ἀνήκοντος εἰς τοὺς πρῶτους ἑλληνιστικοὺς χρόνους (Πίν. 32 β). Τὸ λοιπὸν οἰκόπεδον ἡρευνήθη διὰ τριῶν δοκιμαστικῶν τομῶν ἄνευ ἀποτελέσματος.

Τὸ προαναφερθὲν κτήριο (Σχέδ. 22) διετηρεῖτο ἐνιαχοῦ εἰς ὕψ. 2.44 μ., ἡδράζετο δὲ ἐπὶ σκληρῶν ἐπιχώσεων, εἰς βάθ. 3.50 μ. ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τῆς συγχρόνου ὁδοῦ. Ἐκατέρα τῶν πλευρῶν του, πᾶχ. 0,50 μ., ἀπεκαλύφθη μερικῶς· ἡ μὲν Α. μέχρι μήκ. 2 μ., ἡ δὲ Β. μέχρι μήκ. 2.50 μ., διακρούον δὲ ἀμφοτέραι ἐντός τοῦ ἀσκάπτου. Διὰ τὴν κατασκευὴν του ἔχουν χρησιμοποιοιηθῆ μεγάλοι ὀρθογώνιοι λίθοι ἢ μικρότεροι ἀκανονίστου σχήματος, ὡς καὶ ἀριθμὸς μαρμαρίνων κυλινδρικών ἐνεπιγράφων βᾶθρων, χορηγικῶν μνημείων Ὑαργηλίων εἰς

Σχ.δ. 22. Κάτωρις, τομαί, δγεις και τοπογραφικόν διάγραμμα άνασκαφής έπι τής όδου 'Ιωσήφ τών Ρωγών 15

δευτέρα χρήση, προερχομένων προφανώς εκ του εγγύτατα κειμένου Πυθίου· εκ των τεσσάρων αποκαλυφθέντων ενταύθα τα τρία φέρουν επιγραφάς, τās όποιās θά δημοσιεύση ό κ. Στ. Κουμανούδης.

Η χρονολόγησις του περιγραφέντος κτίσματος εις τās αρχάς του 3ου αι. π.Χ. είναι πιθανή, εφ' όσον ή νεώτερα των επιγραφών δεν κατέρχεται μετά τα μέσα του 4ου αι. π.Χ. Έξ άλλου, ή κατασκευή και τα συλλεγέντα όστρακα δίδουν την χρονολογίαν αυτήν.

Η άνευρέσις του ώς άνω κτίσματος ενταύθα και εις άποστασιν 13.50 μ. από του τείχους, ώς και τα άποτελέσματα τής γενομένης στρωματογραφίας, συμφώνως προς τα όποια δεν άνευρέθη ή συνήθης επίχωσις τής τάφρου, μάς επιτρέπει νά υποθέσωμεν ότι προς την πλευράν ταύτην τής πόλεως ή όχύρωσις έστειροτο προτειχίσματος και τάφρου· όπωςδήποτε, μόνον ή ανασκαφή περισσοτέρων οικοπέδων εν τή περιοχί και ή συγκέντρωσις περαιτέρω στοιχείων θά όδηγήσουν εις την έξαγωγήν ασφαλούς συμπεράσματος.

Μετά την καταστροφήν του κτηρίου εις τούς ρωμαϊκούς χρόνους, επί των έρειπίων του διήρητο όδός, τής όποιās διεκρίθησαν περισσότερα όδοστράματα. Έκ των επιχώσεων συνελέγησαν, πλην μεγάλου άριθμού όστράκων, δύο λύχνου, έξ ών ό εις του β' τετάρτου του 3ου αι. π.Χ. (πρβλ. Αγορα IV, τύπος 32), ό έτερος του β' τετάρτου του 4ου αι.- α' τετάρτου του 3ου αι. π.Χ. (πρβλ. Αγορα IV, τύπος 25 Α), μελαμβαφές ληκύθιον, έξ άγνυθες, δύο ένσφράγιστοι λαβαί, χαλκοῦν νόμισμα άθηναικόν 2ου αι. π.Χ.

40. Καβαλλότι, έργα Δήμου (Σχέδ. 1, άριθ. 42)

Κατά τās συμπληρωματικές έκσκαφικές εργασίας, αίτινες διεξήχθησαν υπό του Δήμου κατά μήκος τής όδου Καβαλλότι, εις τό τμήμα της τό περιλαμβανόμενον μεταξύ των όδων Έρεχθείου και Προπυλαίων, άπεκαλύφθη ή συνέχεια των κατά τό παρελθόν ανασκαφέντων αρχαίων κτισμάτων (ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 80 κ.έ.).

Ότω, προς Β. των λειψάνων του κεραμεικού εργαστηρίου άνευρέθη τμήμα πηλίνου άγωγού, άποτελοῦντος την συνέχειαν του εις τό οικόπεδον επί τής όδου Έρεχθείου 35 άποκαλυφθέντος· ότος, με κατεύθυνσιν Β.-Ν., άνεσκάφη εις μήκ. 3 μ., άποτελείται εκ τής συνένωσης δύο σωμάτων, τομής ήμισους έλλείψεως και έδράζεται έντός λαξεύματος τής κιμιλιάς· δυτικότερον, πλησίον του γεωμετρικού νεκροτα-

φείου (ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 75 κ.έ.), άπεκαλύφθη ή ΒΑ. γωνία δεξαμενής, εκτισμένης διά παρολίθων με έσωτερικήν επένδυσιν ύδραυλικού κονιάματος, ώς και τμήμα τοίχου ρωμαϊκού, κατεσκευασμένου διά λίθων και θραυσμάτων κεράμων συνδεομένων μεταξύ των διά κονιάματος.

41. Καλλισπέρη, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχέδ. 1, άριθ. 43)

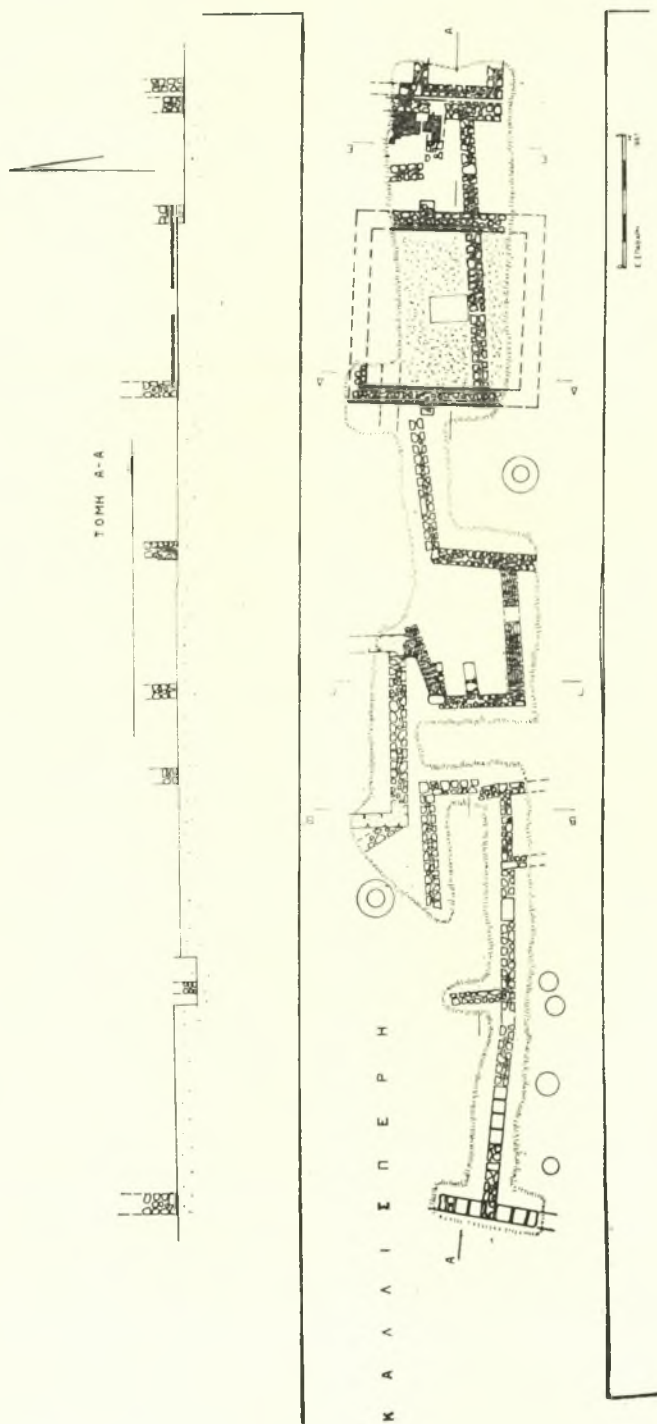
Κατά την διάνοιξιν χάνδακος υπό τής ΔΕΗ κατά μήκος τής όδου Καλλισπέρη και προς Β. τής όδου Παρθενώνος, ήλθεν εις φώς εις βάθ. 0,85 μ. τμήμα τοίχου εκτισμένου διά λαξευτών παρολίθων.

42. Καλλισπέρη, έργα Δήμου (Σχέδ. 1, άριθ. 44)

Κατά την διεξαγωγήν εργασιών διαμορφώσεως τής όδου Καλλισπέρη υπό του Δήμου και εις τό τμήμα της τό περιλαμβανόμενον μεταξύ των όδων Έρεχθείου και Παρθενώνος, άπεκαλύφθησαν τα κατάλοιπα κτίσματος ρωμαϊκού, τό όποϊον πιθανώς άποτελεί την προς Ν. συνέχειαν των κατά τό παρελθόν αποκαλυφθέντων ύστερορωμαϊκών κτισμάτων, κατά μήκος τής όδου Διονυσίου Έρεοπαγίτου, εν οίς και ή οικία του Πρόκλου (ΠΑΕ 1955, σ. 46 κ.έ.). Τό προαναφερθέν κτίσμα (Σχέδ. 23) ύποστάν επαλλήλους μετασκευάς κατά την αρχαιότητα, κατεστράφη εις πλείστα σημεία του κατά την σύγχρονον εποχήν, ώστε ή άποκατάστασις τής κατόψεός του δεν καθίσταται έφικτή· όπωςδήποτε διακρίνονται πλησίον τής όδου Παρθενώνος όρθογώνιος δεξαμενή και κατά τό μέσον τής ανασκαφής τα λείψανα δύο δωματίων (Πί ν. 33 α). Οί αρχικοί τοίχοι του κτηρίου έχουν κατασκευασθή δι' άκανόνιστων λίθων και ίλιος, ένθ οι μεταγενέστεροι διά λίθων, θραυσμάτων πλίνθων και κονιάματος· ώς οικόδομικόν ύλικόν έχρησιμοποιήθησαν διάφορα αρχιτεκτονικά μέλη εις δευτέραν χρήσιν. Έντετειχισμένα εύρέθησαν επίσης: ώραϊος κορμός Έπόλλωνος, σωζ. ύψ. 0,88 μ., σωζόμενος από τής βάσεως του λαιμού μέχρι τής αρχής των μηρών (Πί ν. 33 γ) και κεφαλή τύπου Εύβουλέως, σωζ. ύψ. 0,48 μ. (Πί ν. 33 β).

Έκ των επιχώσεων έξ άλλου συνελέγησαν πλην μεγάλης ποσότητος όστράκων, τό κάτω ήμισον λουτροφόρου, άριθμός άγγειων οικιακής χρήσεως και 11 χαλκά νομίσματα χρονολογούμενα ώς εξής: Έν Έαθηνών 3ου αι. π.Χ., εν Έαθηνών 2ου αι. π.Χ., εν Έελευσίνοσ (229 - 30 π.Χ.), εν βυζαντινόν τεσσαρακοντανούμιον Κωνσταντίου Β' (641 - 668 μ.Χ.), εν

I O N O R N E Θ J U

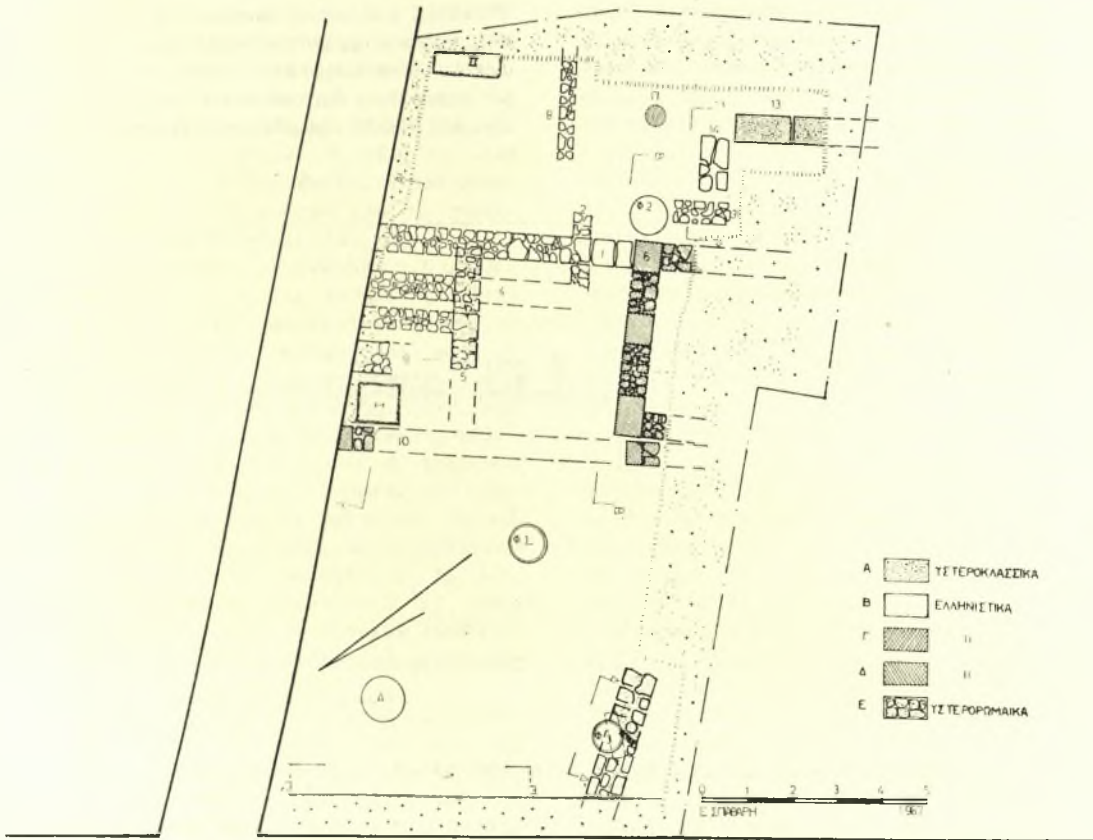
Σχ.έδ. 22. Κάτοπις και τομή ρωμαϊκού κτίσματος ἀποκαλυφθέντος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καλλιστέρη

Τιβερτίου Γ' (698 - 705 μ.Χ.), εις άντωνιανός Πρόβου, τρία τοῦ 11ου αἰ. μ.Χ., ἐν Νικηφόρου Γ' Βοτανειάτου (1078 - 1081 μ.Χ.), ἐν Μανουήλ Α' Κομνηνοῦ (1143 - 1180 μ.Χ.).

43. Καραϊσκάκη 6 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 45)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας ἀδελφῶν Τσιριμπέα, διαστ. 17.90 × 9.50 μ., ἀπεκαλύφθη ἀριθμὸς τοίχων καὶ φρεάτων, ἀνηκόντων

τοῦ τέλους τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.: ἀμφότεροι ἦσαν πυραὶ ἐντὸς ὀρθογωνίων ὀρυγμάτων τῆς κιμιλιᾶς μετὰ τὰ ὑπολείμματα τῆς καύσεως ἐπὶ τοῦ πυθμένου των. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων τοῦ τάφου I, διαστ. 4.20 × 4.60, σωζ. ὕψ. 0,30 μ., συνελέγησαν τρεῖς μελαμβαφεῖς μόνωτοι κύαθοι, πινάκιον μελαμβαφές μετὰ ἐντυπον διακόσμησιν ἀνθεμίων καὶ πρόχους μελαμβαφῆς. Κατὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ τάφου II, διαστ. 1.50 × 0,50, ὕψ. 0,50 μ.,

Κ Α Ρ Α Ι Σ Κ Α Κ Η

Σχέδ. 24. Κάτωσις τοίχων ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καραϊσκάκη 6

εἰς κτήρια περισσοτέρων περιόδων, ἀπὸ τῆς ὑστερας κλασσικῆς μέχρι τῆς ὑστερας ρωμαϊκῆς (Σχέδ. 24)· ἐκ τῆς τοιχοποιίας μόνον ἠδυνήθημεν νὰ κατατάξωμεν τούτους χρονολογικῶς (βλ. τὸ ὑπόμνημα τοῦ τοπογραφικοῦ σχεδίου). Ἡ συμπλήρωσις τῆς κατόψεως των δὲν κατέστη δυνατὴ λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν στοιχείων. Ἀνεσκάφησαν ἐπίσης δύο τάφοι

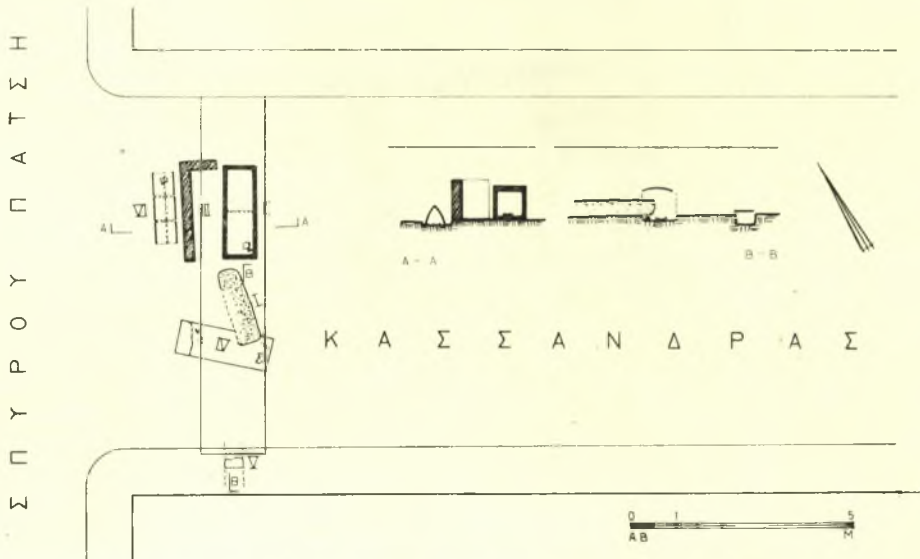
εὑρέθη μόνον μία κοτύλη μελαμβαφῆς ἀττικῆ, μετὰ τὴν ἐγχάρακτον ἐπιγραφὴν ΜΙΚΙΟΝΟΣ εἰς τὴν βάσιν τῆς.

Ἐπίσης συνελέγη πλῆθος ἑλληνιστικῶν ὀστράκων ἐκ τοῦ περιεχομένου δεξαμενῆς κυκλικῆς, διαμ. 0,95, ὕψ. 3 μ., ἐκ των ὁποίων συνεκολλήθη ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀγγείων: ὀκτὼ λύχνοι, ἕξ ὧν πέντε ἀνήκουν εἰς τὸν τύπον

48 Α (πρβλ. Αγορα IV), χρονολογούμενοι από τών ἀρχών τοῦ 3ου μέχρι τών ἀρχών τοῦ 2ου αἰ. π.Χ., οἱ δὲ τρεῖς εἰς τὸν τύπον 35 Α, χρονολογούμενοι μεταξύ τοῦ τέλους τοῦ 2ου καὶ τών ἀρχών τοῦ 1ου αἰ. π.Χ.· πύραυρον μὲ πλαστικάς μορφάς, ὕψ. 0,295 μ. (Πί ν. 34 γ), ρυτὸν μελαμβαφές γρυπόμορφον, ρυθμοῦ δυτικῆς κλιτύος (Πί ν. 34 β), τὸ ἄνω ἡμισυ δύο παναθηναϊκῶν ἀμφορέων, δίωτον εὐρύστομον ἀγγεῖον μὲ πορτοκαλόχρουν γραμμικὴν διακόσμησιν, στάμνος μὲ πορτοκαλόχρουν διακόσμησιν κυματοειδῶν γραμμῶν, ἕτερα παρομοία, θήλαστρον μελαμβαφές μετ' ἡθμοῦ (Πί ν. 34 α), σκύφος μελαμβαφής, πέντε λοπάδες μελαμβαφεῖς, οἰνοχόη μελαμβαφής μὲ τρίλοβον στό-

νων 3ου αἰ. μ.Χ., ἐν ἀσσάριον Βαλεντινιανοῦ Α', δέκα ἐφθαρμένα καὶ ἐν εἰσιτήριον χαλκοῦν τέλους 4ου - ἀρχῶν 3ου αἰ. π.Χ.

Τέλος, ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν κλασσικὸν ληκύθιον ἀρυβαλλοειδές μὲ διακόσμησιν ἐρυθρῶν γραμμῶν ἐπὶ τοῦ ὄμου, ἕτερον μὲ διακόσμησιν μαιάνδρου ἐπὶ ἐξηρημένης ζώνης τοῦ ὄμου, λήκυθος μὲ μελανὴν διακόσμησιν φύλλων κισσοῦ καὶ ἀνθεμίων, πυθμὴν ἐρυθρομόρφου κύλικος μὲ παράστασιν Σατύρου καὶ Μαινάδος, πινάκιον ἐρυθροβαφές, λοπάς ἀβαφής, δακρυδόχος, ἐνσφράγιστος λαβή, δεκαεὺς ἄγνυθες, δέκα σφονδύλια, ἀριθμὸς ὀστράκων μὲ ἐγχαράκτους ἐπιγραφάς, ὡς καὶ χαλκοῦν νόμισμα. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν θραύσματα μαρ-

Σχέδ. 25. Κάτωψις καὶ τομή τάφων ἀποκαλυφθέντων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κασσάνδρας

μιον, προχοῖδιον μελαμβαφές, δύο πινάκια μελαμβαφῆ, ἕτερα δύο ἀβαφῆ, ὄξυπύθμενος ἀμφορεύς, δύο δίωτα ἀγγεῖα χυτροειδῆ ἀβαφῆ, ἄωτον ἀβαφές οἰκιακὸν σκευός, ἀμφικωνικὸν ἄωτον ἀγγεῖον ἀβαφές, θραύσματα λαγύνου, τέσσαρες δακρυδόχοι, βωμίσκος, πέντε ἐνσφράγιστοι λαβαί, ὑαλινὴ ψήφος, ἄγνυς πυραμιδοειδῆς καὶ δεκαοκτῶ νομίσματα: Ἐν ἀρχαίον ἑλληνικὸν 3ου αἰ. π.Χ., ἐν Ἀθηνῶν 255-229 π.Χ., ἕτερον Ἀθηνῶν β' ἡμ. 3ου αἰ. π.Χ., ἐν ἀρχαίον ἑλληνικὸν 3ου-2ου αἰ. π.Χ., ἐν Ἀθηναίων κληρούχων Δήλου 2ου αἰ. π.Χ., ἐν Ἀθηνῶν ἀρχόντων 2ου αἰ. π.Χ., ἐν Μεγάρων 307-243 π.Χ., ἐν Ἀθηνῶν αὐτοκρατορικῶν χρό-

μάρνα, προερχόμενα ἐκ διαφόρων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν.

44. Κασσάνδρας, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχέδ. 1, ἀριθ. 46)

Κατὰ τὴν διάνοξιν χάνδακος ὑπὸ τῆς ΔΕΗ κατὰ πλάτος τῆς ὁδοῦ Κασσάνδρας καὶ εἰς ἀπόστασιν 1.50 μ. ΝΑ. τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Σπύρου Πάτση, πλησίον τῆς περιοχῆς, ἔνθα εἶχεν ἀνασκαφῆ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον (ΑΔ 21 (1966) : Χρονικά, ὁδὸς Σπύρου Πάτση 57, σ. 77), ἀπεκαλύφθησαν ἐξ τάφοι τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου (Σχέδ. 25), ἦτοι μία πυρὰ (Τάφ. I), πωρινὴ σαρκοφάγος

(Τάφ. II), δύο λακκοειδείς κεραμοσκεπείς (Τάφ. IV, V), εις κιβωτίοσχημος (Τάφ. III) και εις κεραμοσκεπής.

45. Κορυζή 6 (Σ χ ε δ. 1, ἀριθ. 47)

Εις τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κορυζή 6 οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἀνδρέου Μάρκου, διαστ. 15.40 × 10.15 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυψε τμήμα τοῦ προτειχίσματος τῆς πόλεως, τῶν μέσων τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., τμήμα Ἰουστινιανείου πύργου καὶ λίθινον ἀγωγόν (Πί ν. 34 ε· Σ χ ε δ. 26-27). Ἡ συνέχεια τοῦ προτειχίσματος πρὸς ΝΑ. εἶχεν εὐρεθῆ εἰς τὸ παραπλεύρως κείμενον οἰκόπεδον κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν ὁδῶν Νέγρη - Συγγροῦ (βλ. ΑΔ 18 (1963) : Χρονικά, σ. 38, Σχέδ. 3), ἕτερον δὲ τμήμα του εἶχεν ἀνασκαφῆ τὸ 1955 βορειότερον, εἰς τὸν χώρον τῆς οἰκοδομῆς τῆς κειμένης κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν ὁδῶν Βούρβαχη - Συγγροῦ.

Τὸ προτειχισμα, μὲ κατεῦθυνσιν ΝΑ.-ΒΑ., βαίνει μέχρι μήκ. 4.50 μ., εἰτα κάμπτεται πρὸς ΒΑ. κατ' ἀμβλείαν γωνίαν. Εἶναι ἐκτισμένον διὰ λαξευτῶν λίθων κροκαλοπαγῶν κατὰ τὸ ἰσόδομον σύστημα, ἔχει πᾶχ. 1.80 μ., διατηρεῖται δὲ εἰς ὕψος ἕξ δόμων, ἦτοι 2.80 μ., καὶ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς κιμιλιάς, λαξευθείσης καταλλήλως εἰς βάθος 2.20 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ὅτε πλέον τὸ προτειχισμα εἶχε καταστραφῆ, ἐπὶ τῶν ἐρείπιῶν του εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀνηρέθη πύργος χυτῆς τοιχοποιίας, ὅστις νῦν διατηρεῖται εἰς ὕψ. 3 μ., καὶ τοῦ ὁποίου ἐνταῦθα μόνον ἡ ΝΑ. γωνία ἠρευνήθη. ΒΑ. τοῦ προτειχίσματος εὐρέθησαν τὰ πενιχρά λείψανα μεταγενεστέρων κατασκευῶν βαίνοντα ἐπὶ τῆς κιμιλιάς.

Ἐμπροσθεν τοῦ προτειχίσματος καὶ εἰς ἀπόστασιν 2.90 μ. ἀπὸ τούτου, εἰς τὸν χώρον τῆς τάφρου, κατεσκευάσθη μεταγενέστερον ἀγωγός, τοῦ ὁποίου αἱ παρειαὶ ἦσαν κτισταὶ διὰ λίθων καὶ συνδετικῆς ὕλης· ἡ ὄροφή του ἦτο καμαροειδής· τὸ δάπεδόν του ἦτο ἐστρωμένον διὰ λατύπης παρολίθων καὶ κονιάματος. Αἱ διαστάσεις τοῦ ἀγωγοῦ εἶναι 1.50 × 1 μ., ἀπεκαλύφθη δὲ καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ οἰκοπέδου.

46. Κριεζή, χάνδαξ ΥΔΡΕΞ (Σ χ ε δ. 1, ἀριθ. 48)

Ἐξῶθεν τῆς κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀνασκαφείσης οἰκοδομῆς, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κριεζή 23 - 24 (βλ. ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 92), ἔνθα ἀπεκαλύφθη τμήμα νεκροταφείου, χρονολογούμενου ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς περιόδου μέχρι καὶ τῆς κλασσικῆς, διηνοίγη χάνδαξ ὑπὸ τῆς ΥΔΡΕΞ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνευρέθη ἡ συνέχεια

τοῦ προαναφερθέντος νεκροταφείου. Περί τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐρέυνης βλ. ΑΑΑ I (1968), 20 κ.έ.

Ἀνεσκάφησαν ἐν συνόλῳ 16 τάφοι (βλ. σχεδιογράφημα εἰς ΑΑΑ I (1968), σ. 24 - 25). Ὁ παλαιότερος, ὁ XI, χρονολογεῖται εἰς τὴν ὑπομυκηναϊκὴν περίοδον (βλ. ΑΑΑ ἔ.ἀ., σ. 21 - 22 καὶ εἰκ. 1 καὶ 2).

Ἐννέα τάφοι (II, III, IV, V, VII, X, XII, XIV, XVI) ἀνήκουν εἰς τὴν γεωμετρικὴν περίοδον· εἶναι λαξευτοὶ εἰς τὴν κιμιλίαν ἐκ δὲ τοῦ περιεχομένου των κατατάσσονται χρονολογικῶς ὡς ἀκολούθως : Τάφος X : Ταφικὸς ἀμφορεὺς τοῦ 10ου αἰ. π.Χ. (Πί ν. 35 α), ὅστις ἐκαλύπτετο διὰ χαλκοῦ ἡμισφαιρικοῦ κυπέλλου· εἰς τὸ ἐσωτερικόν του εὐρέθη σιδηρᾶ αἰχμὴ ἀκοντίου καὶ σιδηρᾶ περόνη. Οἱ τάφοι III, V, VII (Πί ν. 35 β), χρονολογούμενοι εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 9ου αἰ. π.Χ., ἀπέδωσαν 3 ταφικοὺς ἀμφορεῖς (Πί ν. 35 δ), ἕτερον μικρότερον, οἰνοχόην, κύπελλον μὲ ἰδιόρρυθμον λαβὴν σχήματος κνήμης (βλ. ΑΑΑ ἔ.ἀ., εἰκ. 3), 4 σκύφους, 1 κύπελλον, χρυσὴν ταινίαν καὶ χαλκοὺν ξίφος. Οἱ τάφοι II (Πί ν. 35 γ) καὶ XIV (Πί ν. 36 α) ἀνήκουν εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 9ου αἰ. π.Χ. Ἐκ τοῦ περιεχομένου των συνελέγησαν 2 ταφικοὶ ἀμφορεῖς, εἰς μικρότερος, 6 σκύφοι, δύο χρυσαὶ ταινίαι, χρυσοὺς δακτύλιος καὶ σιδηροὺν ἐγχειρίδιον.

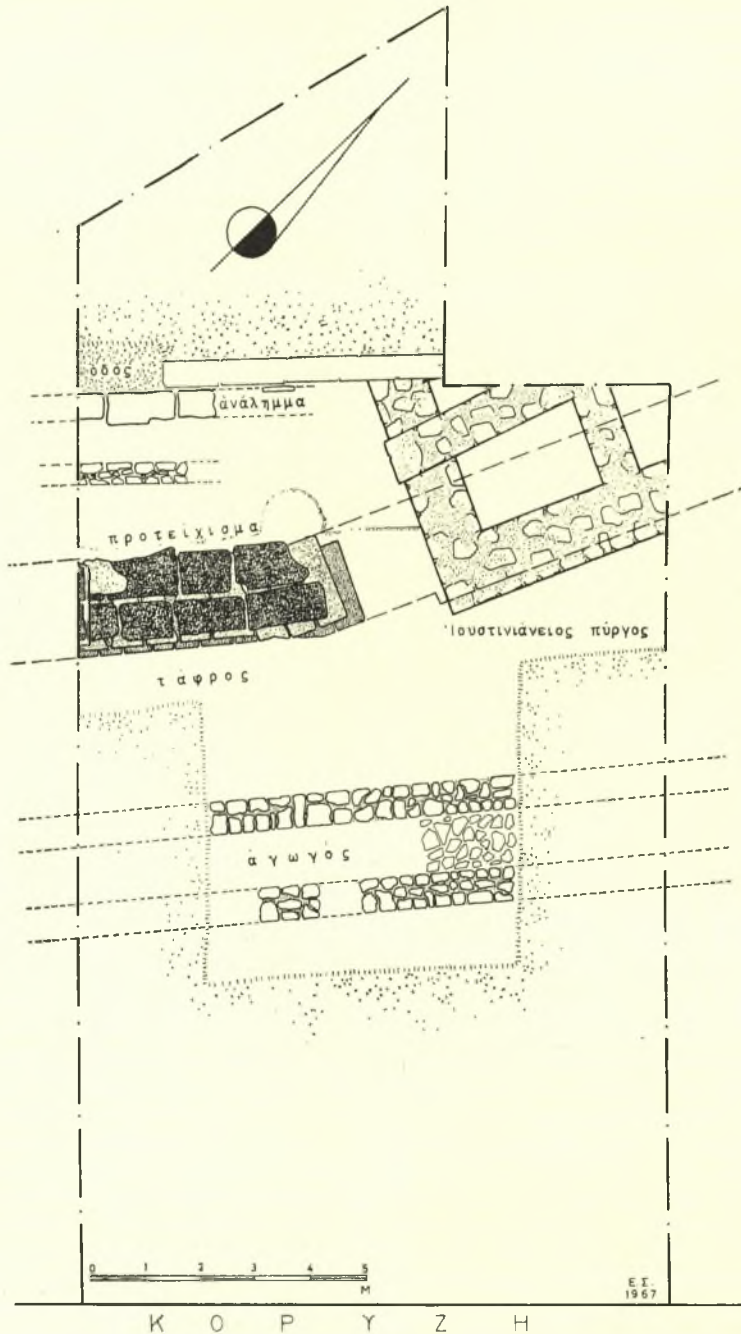
Ὁ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον VI τάφος χρονολογεῖται εἰς τὰ τέλη τοῦ 6ου αἰ. π.Χ., ἦτο λακκοειδής καὶ περιεῖχε 12 ἀγγεῖα καὶ πλῆθον εἰδῶλιον ἐνθρόνου θεότητος (Πί ν. 37 α).

Οἱ τάφοι I (Πί ν. 37 γ), IX, XIII (Πί ν. 36 β) καὶ XV ἀνήκουν εἰς τὸν 5ον αἰ. π.Χ.· ἐν συνόλῳ περιεῖχον 6 λευκὰς ληκύθους μὲ σκηναὺς νεκρικῆς λατρείας, 14 ληκύθους μὲ μελανὴν διακόσμησιν θαλάου κισσοῦ καὶ ἀνθεμίων, 3 ἀρυβαλλοειδῆς ληκύθους καὶ ἓνα σκύφον.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων ἕξ ἄλλου συνελέγησαν 2 πυξίδες, μία πρόχους καὶ τὸ ἡμισυ οἰνοχόης γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ, 2 μελαμβαφεῖς λήκυθοι, ἓν ἀμφικωνικὸν ἀγγεῖον, 2 μελανόμορφοι λήκυθοι (Πί ν. 37 β), οἰνοχόη ἀρχαϊκῆ, ὡς καὶ 5 λήκυθοι μὲ φύλλα κισσοῦ, 2 σκύφοι καὶ ἀρυβαλλοειδῆς λήκυθος τῶν κλασσικῶν χρόνων.

47. Κυδαντιδῶν 39 Β (Σ χ ε δ. 1, ἀριθ. 49)

Ἡ ἔρευνα διὰ δοκιμαστικῶν τομῶν εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Χαραλαμποπούλου, διαστ. 31 × 11 μ., ἀπέδωσε μόνον ὄστρακα τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου, μίαν μικρογραφικὴν πυξίδα μελαμβαφῆ, τὸ ἡμισυ φιάλης, τμήμα μαρμαρίνης λεκάνης καὶ ἓν ὕφαντικὸν βάρος.

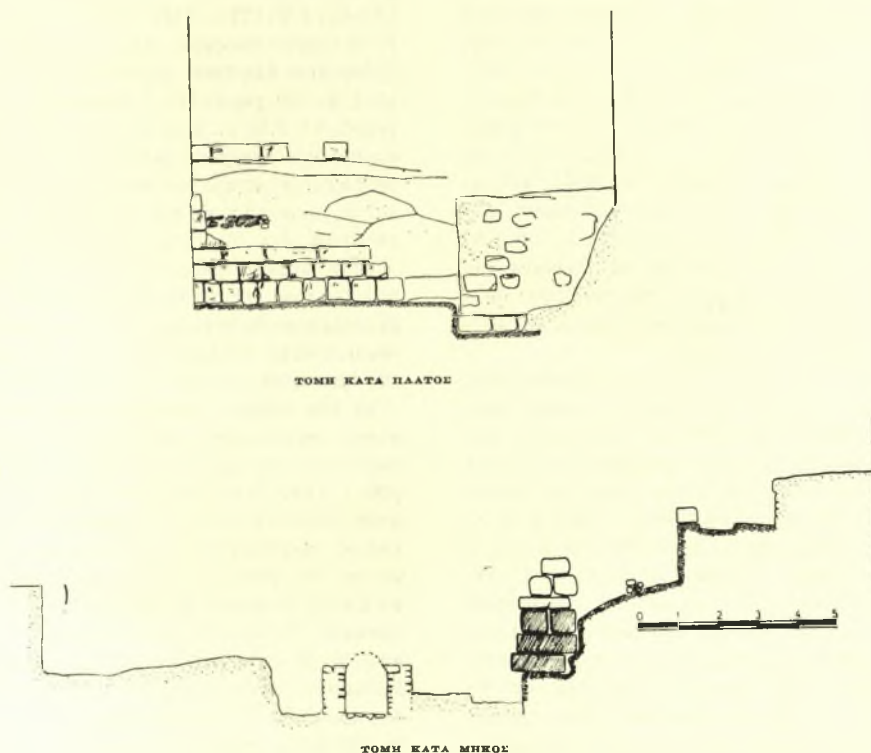

Σχέδ. 26. Κάτωις τμήματος του προτειχίσματος τῆς πόλεως ἀποκαλυφθέντος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κορυζῆ 6

48. Λέκκα 23 - 25 (Σχ έ δ. 1, άριθ. 50)

Είς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, ἰδιοκτησίας Ζηνοβίας καὶ Κλεοπάτρας Ζερμίνης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λέκκα 23 - 25 καὶ Περικλέους, διεξήχθη ἐκτεταμένη ἔρευνα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤλθον εἰς φῶς λείψανα ἀρχαίων κτισμάτων, χρονολογούμενων ἀπὸ τῶν κλασσικῶν χρόνων μέχρι τῶν ὑστέρων ρωμαϊκῶν (Σχ έ δ. 28) ἀλλὰ κυρίως ἀριθμὸς λίαν σημαντικῶν κινητῶν εὑρημάτων.

Ἡ παλαιότερα ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ ταπεινῶν λειψάνων τοίχων ἐξ ἀργῶν λίθων εὐτελοῦς κατασκευῆς, χρονολογούμενων, ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων ὀστράκων, εἰς τὴν κλασσικὴν περίοδον (δηλουμένων ἐν τῷ ὑπομνήματι τοῦ σχεδίου τῆς κατόψεως διὰ τῆς διαγραμμίσεως ὑπ' ἀριθ. 1). Οὕτω, πλησίον τῆς ΝΑ. μεσοτοιχίας διετηρεῖτο ἡ ΝΑ. γωνία δωματίου (IB) καὶ κατὰ τὸ μέσον τοῦ οἰκοπέδου λείψανα ἐτέρου (IA). Τοῦ πρώτου οἱ τοῖχοι ἠδράζοντο εἰς βάθος

Σχ έ δ. 27. Τομαὶ τοῦ προτειχίσματος καὶ τῶν λοιπῶν ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοροῦζῆ 6

Τὸ οἰκόπεδον, ἀκανονίστου σχήματος, ἔχει βασικὰς διαστάσεις 40×58 μ., κατὰ προσέγγισιν. Τὴν μεγαλύτεραν του ἔκτασιν καταλαμβάνει κοσμικὸν κτίσμα τῆς ὑστερορωμαϊκῆς περιόδου, τὸ ὁποῖον καὶ κατέστρεψε τὰς προγενεστέρας οἰκοδομὰς, ὥστε νῦν καθίσταται δύσκολος τόσον ὁ διαχωρισμὸς τῶν διαφόρων οἰκοδομικῶν φάσεων, ὅσον καὶ ἡ ἀναπαράστασις τῆς κατόψεως τῶν ἐπαλλήλων κτηρίων (Πί ν. 38). Ὅπως δὲποτε διακρίνομεν πέντε οἰκοδομικὰς περιόδους.

2.08 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος, τοῦ δευτέρου εἰς βάθος 3.38 μ. Τὸ σωζόμενον ὕψος τῶν τοίχων εἶναι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν 0,30, εἰς δὲ τὴν δευτέραν 0,54 μ.

Τῆς δευτέρας οἰκοδομικῆς φάσεως ἐσώζοντο μερικῶς δύο δωμάτια (διαγράμμισις ὑπ' ἀριθ. 2) (I, Θ), ἅτινα ἐνεσωματώθησαν εἰς τὸ κτήριο τῆς ἐπομένης φάσεως. Οἱ τοῖχοί του, πᾶχ. 0,50 μ., διατηροῦμενοι εἰς ὕψος 0,50 μ., ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθος 3.60 μ. ἡ ἐπιμελεμένη τοιχοποιία ἐνθυμίζει ἐργασίαν

έλληνοιστικών χρόνων. Τὸ δάπεδον τῶν δωματίων ἔκειτο εἰς βάθος 3 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος.

Σημαντικὸν τμήμα ρωμαϊκοῦ κτηρίου διετηρεῖτο ἀπὸ τὴν τρίτην οἰκοδομικὴν περίοδον (διαγράμμισις 3). Τοῦ κτηρίου τούτου ἔχουν ἀποκαλυφθῆ δύο χώροι (Α καὶ Β) μετὰ πλακοστρώτου δαπέδου, διαστ. 5.70×4.70 καὶ 8×6.30 μ., ἐνῶ ἤδη κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους τμήμα τοῦ πλακοστρώτου τοῦ ἔχει ἀφαιρεθῆ διὰ τὴν κατασκευὴν τάφων ἐπὶ τῆς κμιλιάς διεγράφοντο σαφῶς λαξεύματα διαφόρων σχημάτων. Οἱ τοῖχοι τοῦ κτηρίου, πᾶχ. 0,50 μ., εἶναι ἐκτισμένοι διὰ λίθων, κεράμων καὶ ἄμμοκονίας, ἐθεμελιούντο ἐπὶ τῆς κμιλιάς εἰς βάθος 3,90 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ, διετηροῦντο δὲ εἰς ὕψος 1,30 μ. ἡ στάθμη τοῦ δαπέδου ἔκειτο εἰς βάθος 3,20 μ. Μεταγενεστέραν προσθήκην ἀπετέλουν δύο κάθετοι τοῖχοι παρομοίας τοιχοποιίας. Πρὸς Α. τοῦ δωματίου Α κατὰ τὰς συμπληρωματικὰς ταύτας ἐργασίας ἐπανεχρησιμοποιήθησαν προφανῶς καὶ οἱ προαναφερθέντες τοῖχοι τῆς δευτέρας οἰκοδομικῆς φάσεως.

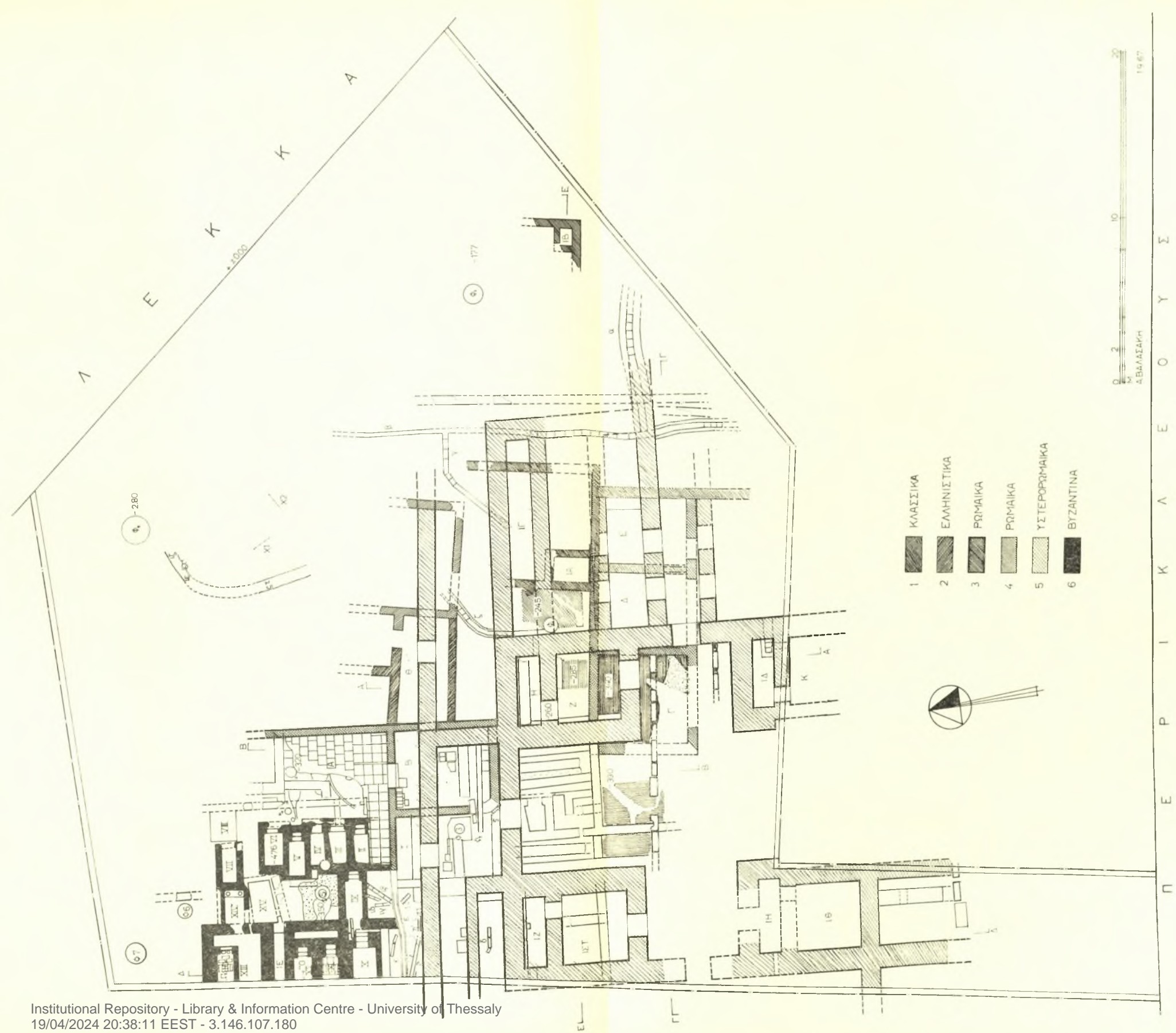
Κατὰ τὸν Ν. τομέα τοῦ οἰκοπέδου ἀπεκαλύφθη ἕτερον κτίσμα (διαγράμμισις 4), πιθανῶς σύγχρονον πρὸς τὸ προαναφερθὲν ἢ ὡνδειςίς του ὅμως πρὸς τὸ ἀνωτέρω περιγραφὴν παραμένει ἀμφίβολος. Ἡ κάτωθι τοῦ σαζομένου τμήματος του, σχήματος ὀρθογωνίου, διαστ. 14.80×5.30 μ., διαίρεται δι' ἑγκαρσίων τοίχων εἰς 3 χώρους ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Γ, Δ, Ε, ἐξ ὧν ὁ πρὸς Δ. ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Γ, τετράγωνος, καλύπτεται διὰ ψηφιδωτοῦ δαπέδου, κοσμουμένου διὰ πλαισίων ἐκ φύλλων κισσοῦ καὶ συνεχοῦς σπείρας, ἐνῶ ἡ κεντρικὴ παράστασις τοῦ ἔχει κατὰ τὸ πλεῖστον καταστραφῆ· διακρίνεται ἵππος καὶ δύο βαδίζουσαι μορφαί (Πί ν. 39 γ). Ὁ βόρειος τοῖχος σώζει λείψανα ὀρθομαρμαρώσεως. Οἱ τοῖχοι τοῦ κτηρίου τούτου, σωζόμενοι ἐνιαχοῦ μέχρις ὕψ. 0,76 μ., ἐθεμελιούντο ἐπὶ τῆς κμιλιάς καὶ εἰς βάθ. 3,85 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ. Ἐπὶ τοῦ ψηφιδωτοῦ καὶ πρὸς Ν. διετηροῦντο τμήματα δύο τοίχων παραλλήλων μετὰ τῶν ἐκ λαξευτῶν λίθων, ἀνήκοντες εἰς ἄλλην οἰκοδομικὴν περίοδον.

Τῆς ὑστερορρωμαϊκῆς περιόδου τὸ οἰκοδόμημα ἐκτείνεται ἐπὶ τοῦ μεγαλύτερου μέρους τοῦ οἰκοπέδου, διαστ. 35×32 μ., συνεχίζεται δὲ ἐντὸς τοῦ ἀσκάπτου πρὸς Ν. καὶ Δ., ἐνῶ τὸ Α. ὄριόν του ἔχει κατὰ μέγα μέρος καταστραφῆ ὑπὸ τῶν συγχρόνων οἰκοδομῶν. Οἱ τοῖχοί του, πᾶχ. 1,30 μ., εἶναι ἐκτισμένοι διὰ

λίθων, θραυσμάτων κεράμων καὶ ἄμμοκονίας, ἐνισχυόμενοι διὰ τρώσεων ὀπτοπλίνθων διετηροῦντο μέχρις ὕψ. 1,20 μ. καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κμιλιάς. Ἡ στάθμη τοῦ δαπέδου τοῦ κτηρίου ποικίλλει ἀπὸ 2,60 ἕως 2,90 μ. κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ ὁσάκις δὲ δὲν διατηρεῖται ἡ στάθμη τοῦ δαπέδου συμπεραίνεται ἐκ τῶν κατοφλίων. Εἰς τὸν Δ. τομέα, ἐντὸς μεγάλου ὀρθογωνίου χώρου, εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας του, ἐγγράφονται μικρότερα ὀρθογώνια, συγκείμενα ἐκ δύο δωματίων ἕκαστον (Η, Ζ), (ΙΖ, ΙΣΤ), (ΙΗ, ΙΘ), (ΙΔ, Κ). Πρὸς Α. τὸ κτήριο ἐπεκτείνεται διὰ προσθήκης πέντε ὀρθογωνίων ἐπιμήκων χώρων. Μεταγενέστερον, πρὸς Α. τῶν χωρῶν Η - Ζ δημιουργεῖται αὐλή, διαστ. 4×2.50 μ., μετὰ φρέατος καὶ δάπεδον ἐκ πηλίνων ψηφιδῶν. Σύστημα τριῶν ἀγωγῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ὑπὸ τὰ στοιχεῖα α, β, γ καὶ ἕτεροι δύο δ, ε, ὡς καὶ οἱ ζ - ιζ, εἶχον κατασκευασθῆ διὰ τὴν ἀποχέτευσιν τῶν ὑδάτων. Ἐπίσης ἀνεσκάφησαν ἐπτά φρέατα. Πρὸς Β. τῶν ερειπίων τοῦ ὑστερορρωμαϊκοῦ κτισματος ἀνεσκάφησαν δεκατέσσαρες παλαιοχριστιανικοὶ τάφοι, κτιστοὶ διὰ λίθων, θραυσμάτων κεράμων καὶ ἄμμοκονίας, με ὀροφὴν καμαρωτῆν.

Ἐκ τῶν κινητῶν εὐρημάτων ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν δύο ἡμίεργα γυναικεῖα ἀγάλματα, τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου αἰ. π.Χ., ὕψ. 0,90 (Πί ν. 39 α) καὶ 0,80 μ. (Πί ν. 39 β), ἅτινα εὐρέθησαν ἐντὸς τῆς ἐπιχώσεως τῆς συγχρόνου οἰκοδομῆς ἐπὶ τῆς κμιλιάς εἰς τὰς ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Χ₁ καὶ Χ₂ σημειουμένας ἐν τῷ Σ χ ε δ. 28 θέσεις· οἱ περσικοὶ πόλεμοι ἦσαν προφανῶς ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐγκαταλείψεώς των, πιθανῶς δὲ προσωρίζοντο διὰ τὸν ἀετωματικὸν διάκοσμον ναοῦ. Σημαντικὸν εὑρημα ἐπίσης ἦτο κύλιξ ἐρυθρόμορφος, διαμ. 0,25 μ., περὶ τὸ 500 π.Χ., γνωστοῦ ζωγράφου, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαίτερας μελέτης ὑπὸ τῆς δ. Ἐλ. Παπουτσάκη, με ἀπεικόνισιν ἐφήβου (πλησίον τάφου XIII).

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων κατὰ χώρους συνελέγησαν τὰ κάτωθι ἀντικείμενα: Χῶρος Α: Θραῦσμα εἰδωλίου καὶ 3 χαλκᾶ νομίσματα ἐφθαρμένα, ἐν ἀρχαίον ἑλληνικὸν 3ου ἢ 2ου αἰ. π.Χ., ἐν Βανδάλων καὶ ἐν Κομνηνῶν, λύχνος καὶ λοιπὰς τῆς ἑλληνοιστικῆς περιόδου. Χῶρος Β: Εἰς τὸν Β. τοῖχόν του εὐρέθησαν ἐντετειχισμένα δύο μαρμάρινα βάθρα με τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ / ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΘΕΟΥ / Υ ΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ (Πί ν. 40 β). Χῶρος Γ: Τρία χαλκᾶ νομίσματα ἐφθαρμένα, ἐν ἀρχαίον ἑλληνικὸν καὶ ἐν ἐποχῆς Κομνηνῶν. Χῶρος Δ: Δύο λύχνοι

Σχέδ. 28. Κίτονας αποκαλυφθέντων κτισμάτων επί της οδού Λέκκα 23 - 25

υστερορωμαϊκών χρόνων, άγγειον άβαθές άμφικωνικού κορμού, θραύσμα βυζαντινού πλαστικού άγγείου. Χώρος Ε: Δύο χαλκά νομίσματα Άθηνών 2ου αί. π.Χ. Χώρος ΙΓ: Λήκυθος 5ου αί. π.Χ., δύο λύχνοι υστερορωμαϊκοί, τρία χαλκά νομίσματα, τά δύο υστερορωμαϊκά έφθαρμένα τό τρίτον άνώνυμον βυζαντινό (969-989 μ.Χ.), πρόχους άβαφής υστερορωμαϊκή, τριπτήρ λίθινος και άγνύς.

Έκ του δυτικού τομέως του υστερορωμαϊκού κτίσματος πλήνη κεραμής ήγεμών, κορινθιακή (Πίν. 40 α), λύχνος του τέλους του 3ου αί. μ.Χ. με άπεικόνισιν Έρωτος και πέντε χαλκά νομίσματα, τά δύο Άθηνών 3ου αί. π.Χ. έφθαρμένα, τρία βυζαντινά Κωνσταντίου Β', Νικηφόρου Βοτανειάτου Γ' (1078-1081) και Άλεξίου Α' (1081-1118).

Έκ των άγωγών: Κύπελλον άβαφές κλασσικό, τρία άωτα κύπελλα άβαφή, έλληνιστικά, οίνοχόη με καστανόν γάνωμα, ρωμαϊκή, λύχνος υστερορωμαϊκός και δύο ένσφράγιστοι λαβαί.

Έκ της περιοχής των τάφων: Δύο ληκύθια κλασσικά με μελανήν διακόσμηση, οίνοχόη έρυθρόμορφος με πρόσθετον λευκήν διακόσμηση, άπεικονίζουσα αϊλητρίδα, δύο δακρυδόχοι και λύχνος της έλληνιστικής περιόδου, δύο νομίσματα χαλκά βυζαντινά, τό έν του 969-989, τό έτερον του 1081-1118.

Έπίσης συνέλεγη άριθμός διαφόρων αρχιτεκτονικών μελών, άτινα εύρέθησαν έντετειχισμένα εις τά προαναφερθέντα κτίσματα ή και έντός των επιχώσεων.

49. Λεμπέση (Σχ έδ. 1, άριθ. 51 και 52)

α. Εις τό επί της όδου Λεμπέση 6 οικόπεδον ιδιοκτησίας άδελφών Παντελή, διαστ. 18.10 × 8.50 μ., ή άνασκαφική έρευνα άπεκάλυψε τήν ΝΑ. γωνίαν έλληνιστικού κτίσματος έπιμελημένης τοιχοποιίας και άσφαή λείψανα κτιστου άγωγου των ρωμαϊκών χρόνων, εις τήν κατασκευήν του όποιου ένεσωματώθη παλαιότερος τοίχος καμπύλος. Κατά τόν καθαρισμόν των τοίχων του έλληνιστικού κτίσματος εύρέθη νόμισμα Άθηνών 3ου αί. π.Χ.

β. Εις τό τμήμα της ίδιας όδου, τό περιλαμβανόμενον μεταξύ των όδών Παρίνου και Μακρυγιάννη, κατά τήν διανοξίν χάνδακος υπό της ΥΔΡΕΞ, εύρέθη τμήμα ψηφιδωτου δαπέδου με φυτικήν διακόσμηση. Έκ των επιχώσεων του συνέλεγησαν θραύσματα άγγείων οικιακής χρήσεως και εις λύχνος της υστερορωμαϊκής περιόδου.

50. Λεπενιώτου 6 (Σχ έδ. 1, άριθ. 53)

Αί έσκαφικά έργασια εις τό επί της ώς άνω όδου οικόπεδον, ιδιοκτησίας Ί. Βούρση, διαστ. 15.45 × 7.05 μ., έφερον εις φώς λείψανα έλληνιστικού και υστερορωμαϊκού κτίσματος (Σχ έδ. 29). Περί τό μέσον του οικόπεδου, παρά τήν Δ. μεσοτοιχίαν του, άπεκαλύφθη κυκλική δεξαμενή, διαμ. 2.50 μ., διατηρούμένη εις ύψ. 1.70 μ. Οί τοίχοι της είναι έκτισμένοι διά λίθων, όπτοπλίνθων και άσβέστου, έδράζονται δε επί επιχώσεων εις βάθ. 3.20 μ. υπό τό κατάστρωμα της συγχρόνου όδου: έσωτερικώς έκαλύπτετο δι' ύδραυλικού κονιάματος. Κάτωθεν της δεξαμενής έσώζετο εις τήν κιμιλιάν λάξευμα όρθογώνιον, διαστ. 2.20 × 1.40, ύψ. 0.80 μ., άνήκον εις τάφον κλασσικών χρόνων πιθανώς. Κατά τήν ΒΔ. γωνίαν του οικόπεδου έσώζετο τμήμα κτίσματος έλληνιστικού, πλ. 2.20 μ. Οί τοίχοι ήσαν έκτισμένοι διά λαξευτων πορολίθων. Τό εκ λεπτων ψηφιδων και άμμοκονίας δάπεδον, καταστραφέν μερικώς διά της κατασκευής μεταγενεστέρου κτίσματος, έκειτο εις βάθος 1.60 μ.

51. Λεωκορίου 4-6-8 (Σχ έδ. 1, άριθ. 54)

Εις τό επί της όδου Λεωκορίου 4-6-8 και Ήβης διαμπερές οικόπεδον, ιδιοκτησίας Πετροπούλου, διαστ. 35.50 × 18.50 μ., ή γενομένη έρευνα άπεκάλυψε ένδεκα τάφους κατεστραμμένους ώς επί τό πλείστον, τά λείψανα ρωμαϊκού κτίσματος, άνάλημμα αρχαίας όδου, ώς και άριθμόν φρεάτων και πίθων. Του ρωμαϊκού κτίσματος άνεσκάφη δωμάτιον, διαστ. 3.90 × 3.30 μ., οί τοίχοι του όποιου, έπισκευασθέντες μεταγενέστερον εις πλείστα σημεία, ήσαν έκτισμένοι διά ποικίλου οίκοδομικού ύλικου και ήδράζοντο εις βάθ. 2.90 μ. υπό τό κατάστρωμα της συγχρόνου όδου επί της κιμιλιάς ή και επί επιχώσεων, διετηροϋντο δε εις ύψ. 1.50 μ. Η στάθμη του δαπέδου του δωματίου έκειτο εις βάθ. 2 μ., ώς συνάγεται εκ του εύρεθέντος καταφλίου. Ο ΝΑ. τοίχος του διέρχεται άνωθεν φρεάτος, επί του όποιου κατεσκευάσθη άνακουφιστικόν τόξον διά τήν στήριξιν του τοίχου. Εις τόν χώρον του ώς άνω κτίσματος ύπήρχον πέντε κτιστοί πίθοι.

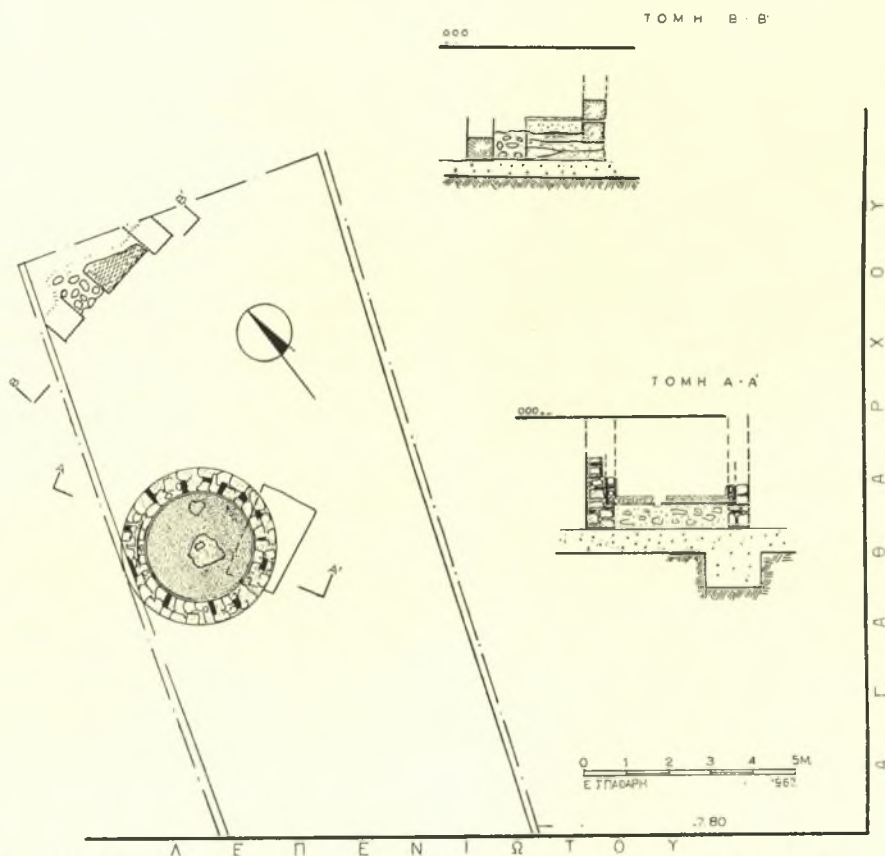
Κατά μήκος της οίκοδομικής γραμμής της όδου Λεωκορίου άνεσκάφη άναλημματικός τοίχος, με κατεύθυνσιν ΒΔ.-ΝΑ., όστις πιθανώς άπετέλει τό ΒΑ. άνάλημμα αρχαίας όδου: ήτο έκτισμένος διά ποικίλου οίκοδομικού ύλικου, ήδράζετο επί επιχώσεων εις βάθ. 2.60 μ. και

διετηρείτο εἰς ὕψ. 1.80 μ. Καθ' ὄλην τὴν ἔκτασιν τοῦ οἰκοπέδου ἀνεσκάφησαν ἕνδεκα τάφοι, οἱ ὅποιοι περιείχον τὰ ἐξῆς εὐρήματα :

Τάφος I. Διαστ. συν. μήκ. 2.30×1.15 μ., λακκοειδής: Πυξίδα ἄνευ καλύμματος, ὕψ. 0,048 μ., μετὰ δύο τρημάτων εἰς τὸ χεῖλος, κοσμουμένην δι' ἐπαλλήλων ὀριζοντίων γραμμῶν (Πί ν. 41 β). Σκύφον, ὕψ. 0,075 μ., μετὰ διακόσμησιν τεθλασμένων ὀριζοντίων γραμμῶν ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ ὄμου. Σκύφον, ὕψ. 0,075 μ.,

λακκοειδής, 3ου αἰ. π.Χ. Φιαλίδιον μελαμβαφές ἑλλιπές, πέντε πινάκια μελαμβαφῆ ἑλλιπῆ. Τάφος XI. Διαστ. σωζ. μήκ. $1.10 \times 0,90$ μ., ὀστεροκλαστικός· ὄραϊαν ἄποδα κύλικα μελαμβαφῆ, ἀύλακωτήν, μετ' ἔντυπον διακόσμησιν ἀνθεμίων (Πί ν. 41 α), λήκυθον μετὰ μελανῶν ἀνθεμίων καὶ ἀττικὴν κοτύλην μελαμβαφῆ.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων τοῦ φρέατος 1 συνελέγη κορινθιακὸς ἀρύβαλλος ἑλλιπῆς κατὰ τὸν λαϊμόν. Ἐκ τῶν ὀστράκων τοῦ φρέατος 2 συν-

Σχέδ. 29. Κάτοπις καὶ τομαὶ τῶν ἀποκαλυφθέντων λειψάνων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λεπενιώτου 6

μετὰ διακόσμησιν ἀλύσεως ρόμβων. Σκύφον, ὕψ. 0,075 μ., μετὰ σχέδιον ἰχθυοκάνθησ ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ ὄμου. Ὑδρίαν ἑλλιπῆ, σωζ. ὕψ. 0,066 μ., μετὰ διακόσμησιν ὀριζοντίων γραμμῶν. Τὸ ἡμισυ σιδηρᾶς πόρπησ. Τάφος III. Διαστ. σωζ. μήκ. $0,60 \times 0,45$ μ., λακκοειδής, α' ἡμίσεος 4ου αἰ. π.Χ.: Πρόχουν μελαμβαφῆ, πινάκιον μελαμβαφές, κύλικα ἄποδα μελαμβαφῆ μετ' ἔντυπον διακόσμησιν ἀνθεμίων. Τάφος IX. Ἐγχυτρισμός ἐντὸς στόμου, σωζ. ὕψ. 0,60 μ. Τάφος X. Διαστ. $2 \times 1,20$ μ.

εκολλήθησαν διάφορα ἑλληνιστικὰ ἀγγεῖα : Λοπάς ἐρυθροβαφῆσ, σκύφος μελαμβαφῆσ, δύο φιάλαι μελαμβαφεῖσ, ἢ μία μετ' ἔντυπον ἀνθεμίων, καὶ φιαλίδιον ἐρυθροβαφές ἑλλιπές. Τὸ φρέαρ 4 ἀπέδωσε τρία φιαλίδια μελαμβαφῆ, ἀρύταιναν, σκύφον ἐρυθροβαφῆ, τμήμα ἐρυθρομόρφου χοός μετὰ παράστασιν παιδός, προχοῖδιον μελαμβαφές μετὰ ἀύλακωτῆν διακόσμησιν, μόνωτον σκύφον καὶ τμήμα μελαμβαφούς κύλικος μετ' ἔντυπον διακόσμησιν.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν τὰ ἐξῆς γλυπτά:

1) Ἀνάγλυφον μὲ σκηνὴν νεκροδείπνου (Πί ν. 41 δ), διαστ. 0,17 × 0,23 μ. Ζεύς ἐπὶ ἀνακλίντρου, ἀριστερὰ δύο ὄρθαι μορφαὶ καὶ ἀμφορεύς.

2) Ἀνδρική κεφαλὴ λιάν ἀποκεκρουμένη καὶ
3) Θραύσμα γυναικείας κεφαλῆς ἐκ τῆς κόμης.

Ἐκ τῶν ὀστράκων συνεκολλήθησαν ἀγγεῖα χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς μέχρι τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων καὶ εἰκοσιπέντε ἀγνῶτες πυραμιδοειδεῖς ἐνσφράγιστοι, δύο κωνικαί, εἰκοσι δύο ἑλλειπτεῖς, ἕξ σφονδύλια, ἧλοι χαλκοί, δύο ὀστέϊνα περόναι, δύο ψῆφοι φαγεντιανῆς. Ἐπίσης συνελέγησαν ὀλίγα εἰδώλια, ὡς εἰδῶλιον καθήμενης θεᾶς ἀρχαϊκοῦ τύπου, τμήμα βωμοῦ, γυναικεῖα κεφαλὴ ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων καὶ ἀριθμὸς λύχνων, ὡς τρεῖς μελαμβαφεῖς τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. (πρβλ. Αγορὰ IV, τύπος 23 C), εἰς μελαμβαφῆς μετὰ τρήματος ἐπὶ τοῦ ὧμου τοῦ τέλους τοῦ 3ου αἰ. π.Χ. (πρβλ. Αγορὰ IV, τύπος 32), εἰς ἀβαφῆς ἄνευ λαβῆς τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. μέχρι τοῦ β' τετάρτου 3ου αἰ. π.Χ. (πρβλ. Αγορὰ IV, 25 B), εἰς τοῦ τέλους τοῦ 2ου αἰ. π.Χ. (πρβλ. Αγορὰ IV, τύπος 51 B) καὶ εἰς μαρμάρινος ἡμικυκλικός. Συνελέγη ἐπίσης ἀριθμὸς νομισμάτων: ἔν Ἀθηνῶν 3ου αἰ. π.Χ., τρία 3ου αἰ. π.Χ. ἑλληνικά, τρία Ἀθηνῶν τοῦ 2ου αἰ. π.Χ. καὶ δύο ἑλληνικά τοῦ 2ου αἰ. π.Χ., ἔν Ἐλευσίνος (β' ἡμισυ 3ου αἰ. - α' ἡμισυ 2ου αἰ. π.Χ.), τέσσαρα ἐφαρμμένα καὶ ἔν εἰσιτήριον.

52. Λεωνίδου καὶ Μαραθῶνος (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 55)

Κατὰ τὴν διενέργειαν δοκιμαστικῶν τομῶν εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, διαστ. 15.30 × 17.50 μ., ἰδιοκτησίας Μ. Καραγιάννη, ἀνευρέθησαν δύο σαρκοφάγοι μονόλιθοι, ἐκ φαιτοῦ μαρμάρου ἀδρομερῶς ἐξειργασμένου, ἕξ ὧν ἡ μεγαλύτερα, ἀκεραία, διαστ. 1.92 × 0,55, ὕψ. 0,58 μ., διετῆρει τὸ κάλυμμά της, σχήματος ἀετωματικοῦ. Αὗται εὐρέθησαν ἐρριμμένα κατὰ τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ οἰκοπέδου, εἰς βάθ. 2.50 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος, ἐπὶ τῆς κιμιλιάς.

53. Μακρυγιάννη 17 - Πωρίνου καὶ Διάκου (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 56)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, διαστ. 29 × 27.25 μ., ἰδιοκτησίας Κακαβᾶ, ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἔφερεν εἰς φῶς τμήμα ρωμαϊκοῦ βαλανείου (Πί ν. 41 γ), ὡς καὶ τὰ ὑπολείμματα δύο γεωμετρικῶν τάφων. Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ οἰκο-

πέδου διετηρεῖτο, εἰς ἕκτασιν 5.90 × 5.60 μ., τμήμα λουτρικοῦ συγκροτήματος, προοριζομένου διὰ τὸ ψυχρὸν λουτρὸν (frigidarium). Πέριξ κυκλικῆς δεξαμενῆς, διαμ. 2.90 μ., ἦσαν διατεταγμένα ἡμικυκλικά, διαμ. 1.60 μ., καὶ ὀρθογώνια διαμερίσματα ἐναλλάξ, ἅτινα ἐπεκοινώνουν μετὰ τοῦ κυκλικοῦ δι' ἀγωγῶν, τομῆς τετραπλεύρου, μὲ ἐπένδυσιν πηλίνων ὀπτοπλίνθων, τομῆς ἀνεστραμμένου πεῖ. Τὰ διαμερίσματα ἦσαν ἐσωτερικῶς ἐπενδεδυμένα διὰ μαρμαρίνων πλακῶν τὰ τοιχώματά των ἐνιαχοῦ διετηροῦντο εἰς ὕψ. 0,75 μ. τὸ δάπεδόν των ἔκειτο 0,15 μ. βαθύτερον τῆς συγχρόνου ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κτήριο ἔχε κατασκευασθῆ διὰ χυτῆς τοιχοποιίας. Κάτωθεν τῶν θεμελίων τοῦ εὐρέθη μέγας ἀποχετευτικὸς ἀγωγός, λελαξευμένος ἐντὸς τῆς κιμιλιάς.

Οἱ τάφοι ἀνευρέθησαν πλησίον τῆς Ν. μεσοτοιχίας δὲν ἐσώζοντο εἰ μὴ μόνον τὰ ἀσαφῆ λαξεύματά των εἰς τὴν κιμιλίαν, τῆς ὁποίας ἡ στάθμη κεῖται 2.20 μ. ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τῆς ὁδοῦ Πωρίνου. Ἐντὸς τοῦ I εὐρέθησαν ὀλίγα θραύσματα ἀμφορέως ἀβαφοῦς, τὰ διαλελυμένα ὅσα ἐνὸς νεκροῦ καὶ σκύφος μὲ διακόσμησιν ὁμάδος ὀριζοντίων τεθλασμένων γραμμῶν εἰς τὰς μετόπας τοῦ ὧμου (πρβλ. Κεραμεικὸς VI, Πίν. 89, ἀρ. 879, β' τέταρτον 8ου αἰ. π.Χ.), ὄριμου γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ. Ἐκ τοῦ II δὲν ἐσώζετο εἰ μὴ μόνον χαλκῆ λοπάς εἰς θραύσματα. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγη τὸ ἄνω ἡμισυ ἐπιταμβίου κιονίσκου, σωζ. ὕψ. 1 μ., καὶ βάσις κίονος.

54. Μακρυγιάννη 23 - 25 - 27 καὶ Πωρίνου (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 57)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω διαμπερὲς οἰκόπεδον, διαστ. 21 × 36 μ., ἰδιοκτησίας Χανιάτου, ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἔφερεν εἰς φῶς τὰ λείψανα κτίσματος τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων καὶ ἀριθμὸν τάφων, χρονολογούμενων ἀπὸ τῆς ὑπομνηναϊκῆς μέχρι καὶ τῆς ὑστερογεωμετρικῆς περιόδου.

Ἡ ἀρχαιότερα χρῆσις τοῦ χώρου ἀνάγεται εἰς τοὺς ὑπομνηναϊκοὺς χρόνους, ὅτε ἐχρησίμευεν οὗτος ὡς νεκροταφεῖον, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων τάφων αὐτῆς τῆς περιόδου. Ἀνεσκάφησαν ἐν συνόλῳ 13 τάφοι, ἕξ ὧν οἱ 8 (II, IV, V, VI, VIII, IX, X, XI) ἦσαν τελείως κατεστραμμένοι ἐκ τῶν ὑπολοίπων οἱ I καὶ XII χρονολογοῦνται εἰς τὴν ὑπομνηναϊκὴν περίοδον, ὁ III εἶναι πρωτογεωμετρικός, οἱ δὲ VII καὶ XIII ἀνήκουν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ὑστερογεωμετρικοῦ ρυθμοῦ. Ἄπαντες ἦσαν λελαξευμένοι ἐντὸς τῆς κιμιλιάς, ἡ στάθμη τῆς ὁποίας

ἔκειτο εἰς βάθ. 2.20 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ συγχρόνου ἐδάφους. Ὁ τάφος I, παιδικὴ ταφή, εὐρέθῃ ἡμικατεστραμμένος· εἶχε διαστάσεις 0,85 × 0,45 καὶ ὕψ. 0,45 μ.· κατὰ τὸν καθαρισμόν του ἀνευρέθη μόνωτον κύπελλον, ὕψ. 0,042 μ., μὲ ὑψηλὴν ταινιόσχημον βάσιν, κοσμούμενον διὰ πλέγματος δικτυωτοῦ. Ὁ τάφος III, διαστάσεων 1,20 × 0,65, ὕψ. 0,24 μ., ἦτο ἡμικατεστραμμένος· ὁ καθαρισμός του ἀπέδωσεν ἓν μόνωτον κύπελλον εἰς τεμάχια μὲ ὑψηλὸν πόδα τοῦ ὑστερογεωμετρικοῦ ρυθμοῦ (Πί ν. 42 α) (πρβλ. C. G. Styrenius, *Submycenaean Studies*, fig. 40) (Τάφος IG 37 Κεραμεικοῦ). Ὁ τάφος VII, διαστάσεων 1 × 0,70, ὕψ. 0,43 μ., ἦτο ταφή ἐντὸς ἀγγείου· τὰ ὄστα τοῦ νεκροῦ εἶχον διαλυθῆ. Ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ του συνελέγησαν τὰ ἐξῆς ἀγγεῖα τοῦ ὑστερογεωμετρικοῦ ρυθμοῦ: α) θήλαστρον, ὕψ. 0,085 μ., μὲ διακόσμησιν πτηνῶν ἐπὶ τῆς ταινίας τοῦ ὄμου, β) ταφικὸς ἀμφορεὺς, σωζ. ὕψ. 0,73 μ., μὲ ἐπαλλήλους ὀριζοντίους γραμμὰς ἐπὶ τοῦ κορμοῦ καὶ γραμμικὸν κόσμημα ἐφ' ἑκατέρας τῶν μετοπῶν τοῦ λαιμοῦ, γ) προχοῖσκη, ὕψ. 0,08 μ., Pie Ware, δ) πρόχους ἑλλιπῆς κατὰ τὸ ἄνω μέρος, οἰκιακῆς χρήσεως. Ὁ τάφος XII, διαστ. 1.15 × 0,50, ὕψ. 0,78 μ., ἦτο ἀνέπαφος. Μεταξὺ τῶν διαλελυμένων ὄστων τοῦ νεκροῦ εὐρέθη μόνωτον κύπελλον μετὰ βάσεως, ὕψ. 0,07 μ., κοσμούμενον δι' ἀραιῶν ὀριζοντίων γραμμῶν καὶ μιάς κυματοειδοῦς εἰς τὸ ὕψος τοῦ ὄμου (Πί ν. 42 β) (πρβλ. C. G. Styrenius, *Submycenaean Studies*, fig. 5) (Κεραμεικοῦ, τάφος S 19) τοῦ πρωῖμου ὑπομυκηναϊκοῦ ρυθμοῦ. Ὁ τάφος XIII ἦτο μικρὸν λάξευμα, διαστ. 0,40 × 0,45, ὕψ. 0,45 μ., ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρέθη ταφικὴ πρόχους ἀβαφῆς, ὕψ. 0,285 μ., μὲ κωνικὴν ἀπόφυσιν ἐπὶ τοῦ ὄμου, τοῦ ὑστερογεωμετρικοῦ ρυθμοῦ.

Ὁ χῶρος ἐχρησιμοποίητο ὁπωσδήποτε καὶ κατὰ τοὺς ἐλληνιστικούς χρόνους, ἐφ' ὅσον εἰς τὰς ἐπιχώσεις εὐρέθησαν ἀγγεῖα τῆς περιόδου ταύτης.

Τοῦ ὑστερορωμαϊκοῦ κτηρίου (Πί ν. 42 γ) διακρίνονται δύο οἰκοδομικαὶ περίοδοι· τῆς παλαιότερας οἱ τοῖχοι εἶναι ἐκτισμένοι διὰ λίθων, θραυσμάτων ὀπτοπλίνθων καὶ ἀσβεστοκονίας, ἐνισχυόμενοι δι' ὀριζοντίων στρώσεων ὀπτοπλίνθων τῆς περιόδου τῆς μετασκευῆς οἱ τοῖχοι εἶναι ἐκτισμένοι διὰ λίθων καὶ ἀσβεστοκονίας. Ὁ χῶρος X₁, διαστ. 8.50 × 4.60 μ., θὰ παρέμενεν ἀκάλυπτος· τὸ δάπεδόν του, κείμενον εἰς βάθ. 1.90 μ. ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τῆς ὁδοῦ Μακρυγιάννη, ἐκαλύπτετο διὰ ψηφιδωτοῦ

ἐκ λίθινων ψηφῶν χρώματος λευκοῦ, μὲ ἐρυθρὸν πλαίσιον ἐκ πηλίνων ψηφίδων, τὸ ὁποῖον κατεστράφη εἰς πλεῖστα σημεῖα διὰ τῆς κατασκευῆς δύο βόθρων, ἐνὸς πίθου, ἐνὸς φρέατος, δύο λαξευμάτων καὶ ἐνὸς ἀσβεστολάκκου. Κατὰ τὸ μέσον τῆς Δ. πλευρᾶς του εἰσοδος ὁδηγεῖ εἰς τὸ κυρίως διαμέρισμα, διαιρούμενον εἰς τρεῖς ἐπὶ μέρους χώρους: τοὺς X₃, X₄, X₅. Οἱ δύο πρώτοι θὰ ἀπετέλουν ἀρχικῶς ἓν σύνολον, ὡς δεικνύει ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ κατὰ χώραν εὐρεθὲν ψηφιδωτὸν δάπεδον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐνιαῖον καὶ διὰ τοὺς δύο χώρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ διάφορος κατασκευὴ τοῦ διαχωριστικοῦ τοίχου, ὀκδομημένου ἐξ ἀργῶν λίθων. Τοῦ δυτικωτέρου χώρου X₅ τὸ δάπεδον δὲν σώζεται· θὰ ἦτο ὁπωσδήποτε ὑψηλότερον, ἐφ' ὅσον ἐνταῦθα ἡ στάθμη τῆς κιμιλιάς εὐρέθη 0,20 μ. ὑψηλότερον τοῦ δαπέδου τῶν λοιπῶν χώρων.

Πρὸς Ν. τῶν χώρων X₄, X₅, σχηματίζεται διαμέρισμα (X₆), σωζ. διαστ. 3.65 × 3.55 μ., τὸ δάπεδον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐστρωμένον διὰ ψηφιδωτοῦ ἐκ θαλασσίων χαλίκων καὶ θραυσμάτων μαρμάρου. Κατὰ τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς του πλευρᾶς εἰσοδος ὁδηγεῖ εἰς ἕτερον χῶρον, δηλούμενον ὑπὸ τὸ στοιχείον X₇, πλ. 2.60 μ., ὅστις ὑπέστη μετασκευὰς ὡς ὁ X₁· σώζεται κατὰ χώραν ἀνέπαφον τὸ ἐκ μαρμάρου κατώφλιον, μήκ. 1.55, πλ. 0,87, ὕψ. 0,25 μ., φέρον ἐγκοπὰς διὰ τὴν στήριξιν τῶν παραστάδων καὶ ὁπὰς διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν συρτῶν τῆς διψύλλου θύρας. Ἐκείθεν ἡ συνέχεια τοῦ κτηρίου ἔχει καταστροφὴ ὑπὸ τῶν νεωτέρων κατασκευῶν. Πρὸς Β. τῶν χώρων X₄, X₅ ἀπεκαλύφθη μερικῶς ὁ χῶρος X₈, πλ. 4.35, ἀποκ. μήκ. 5 μ., προχωρῶν πρὸς Β. ἐντὸς τοῦ ἀσκάπτου, τὸ δάπεδον τοῦ ὁποίου ἔχει καταστροφὴ ὀλοσχερῶς. Πρὸς Α. τοῦτου δημιουργεῖται χῶρος X₉, πλ. 8.70 × 8.45 μ., τοῦ ὁποίου ὁ ἀνατολικὸς τοίχος ἀποτελεῖ μεταγενέστεραν προσθήκην. Παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν διατηρεῖται ὑπόστρωμα ἐξ ἀσβέστου καὶ χαλίκων, σωζ. πλευρᾶς 3.50 μ., διὰ πλακόστρωτον δάπεδον, τοῦ ὁποίου σώζεται μικρὸν μόνον δείγμα, εἰς βάθος 1.60 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ συγχρόνου ἐδάφους. Αἱ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα I₁, I₂ δηλούμεναι κατασκευαὶ εἶναι ὑπολείμματα κεραμεικοῦ ἐργαστηρίου, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τῶν μαζῶν ἐκκαυμένου πηλοῦ καὶ ἐκ τῶν ἀποτυχημένων ἀγγείων, ἅτινα εὐρέθησαν εἰς τὴν περιοχὴν. Πρὸς Α. τοῦ περιγραφέντος χώρου σχηματίζεται διαμέρισμα ἀσαφές, διαστ. 9.50 × 6.50 μ. Κάτωθεν τῶν δαπέδων καὶ τῶν τοίχων τοῦ κτηρίου ἀπεκαλύφθη σύστημα ἀποχετεύσεως, συγκείμενον ἐξ ἀγωγῶν (ὑπὸ τὰ

στοιχεία α - τ) ἐν μέρει λελαξευμένων εἰς τὴν κιμιλιάν, ἀλλαγοῦ δὲ συμπληρουμένων διὰ πηλίνων σωλῆνων.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν τὰ ἐξῆς κινητὰ εὐρήματα: Τμήμα μαρμαρίνου ἀρραβδώτου κίονος, σωζ. ὕψ. 1., διαμ. 0,28 μ., δύο μαρμάρια ἰωνικαὶ βάσεις, διαμ. 0,40 καὶ 0,53 μ., ἐνεπίγραφος πεσσίσιος τουρκικῶν χρόνων, ὕψ. 0,675 μ., καὶ ἀριθμὸς μαρμαρίνων θραυσμάτων προερχομένων ἐξ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν. Ἐπίσης συνελέγησαν πολλὰ τριποδικὰ στηρίγματα χρησιμεύοντα κατὰ τὴν ὀπτησιν τῶν ἀγγείων, ὕφαντικά βάρη καὶ τρία χαλκᾶ νομίσματα, τὸ ἐν ἐφθαρμένον, ἐν Κωνσταντίου Β' (641-668) καὶ ἐν Νικηφόρου Γ' Βοτανειάτου.

Τὸ περιγραφέν κτίσμα ἀποτελεῖ καὶ τοῦτο δείγμα τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος, ἥτις ἀνεπτύχθη ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ ἐντεῦθεν, ὅτε αἱ Ἀθηναὶ ἀνέλαβον καὶ πάλιν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σύλλα καταστροφήν, πλούσιοι δὲ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥωμαῖοι ἀνήγειρον μεγαλοπρεπεῖς ἐπαυλεῖς καὶ κτήρια πρὸς Α. τῆς πόλεως.

55. Μαραθῶνος 2 (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 58)

Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν οἰκοπέδου ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ, ἰδιοκτησίας Ξανθοπούλου, διαστ. 13,50 × 10 μ., συνελέγη ἰκανὴ ποσότης ὀστράκων, ἅτινα προέρχονται ἐξ ἐρυθρομόρφων ἀγγείων, κυλίκων καὶ σκύφων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀρίστης ποιότητος, τοῦ β' τετάρτου κυρίως τοῦ 5ου αἰ. π.Χ. ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος, γνωστῶν ζωγράφων (Πί ν. 43 α - δ).

Τὰ ὀστρακα εὐρέθησαν ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιᾶς, διαστ. 4,50 × 3,20 μ., ἐν εἰδει ἀποθέτου. Ὁ λοιπὸς χώρος ἠρευνήθη διὰ δοκιμαστικῶν τομῶν.

56. Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ Μαραθῶνος (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 59)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, διαστ. 12 × 21 μ., ἰδιοκτησίας Γ. Καλλιτίση, ἀπεκαλύφθη ἡ ΝΔ. γωνία κτηρίου τῆς ὑστερας κλασσικῆς περιόδου. Οἱ τοῖχοι, πᾶχ. 0,55 μ., ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λαξευτῶν παρολίθων, ἠδράζοντο δὲ ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 2,80 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος καὶ διετηροῦντο εἰς ὕψ. 0,72 μ.

57. Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνος 47 (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 60)

Τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἡ. Ραΐκου, διαστ. 18 × 12 μ., κεῖται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Δημοσίου Σήματος, τμήματα τοῦ ὁποῦ ἀνευ-

ρέθησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 86, 88 καὶ 92· βλ. ἐπίσης κατωτέρω σ. 00 ἀνασκαφὴν οἰκοπέδου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σφακτηρίας 23 καὶ Πλάτωνος 6 - 8).

Ἀνεσκάφησαν ἐν συνόλῳ εἴκοσι ὀκτὼ τάφοι, (Σχ ἐ δ. 30 - 31) ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατεστραμμένοι, χρονολογούμενοι ἀπὸ τῶν ἐλληνιστικῶν μέχρι τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων· οἱ πλεῖστοι τῶν τάφων ἦσαν λακκοειδεῖς, ἥτοι ὀρθογῶνια ὀρύγματα εἰς τὴν κιμιλιάν, αἱ διαστάσεις τῶν ὁποίων κυμαίνονται ἀπὸ 1,50 × 0,45, ὕψ. 0,30 μ. (IV) ἕως 2 × 0,55, ὕψ. 1 μ. (VI)· οἱ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα XXIII, XIV, XV, XXI, XX, ἐκαλύπτοντο διὰ κεράμων. Δύο μόνον (XXII, XXIII) ἦσαν κτιστοὶ διὰ λίθων καὶ κεράμων, συνδεομένων δι' ἀμμοκονίας· εἶχον κοινὴν τὴν μίαν μακρὰν πλευρὰν καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς, εἰς βάθ. 1,50 μ. κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τῆς συγχρόνου ὁδοῦ· αἱ διαστάσεις τῶν ἦσαν 1 × 2,20, ὕψ. 0,90 μ.

Ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν τάφων συνελέγησαν τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα:

Τάφος I (ὁ μόνος ἐλληνιστικὸς): Πηλίνη δακρυδόχος φαῖα μὲ λευκὰς γραμμάς. Τάφος VI: Ὑάλινον ἀρωματοδοχεῖον κωνικοῦ κορμοῦ εἰς θραύσματα. Τάφος XI (Πί ν. 44 γ): Παρὰ τοὺς πόδας τοῦ νεκροῦ, κειμένου ἐκτάδην, εὐρέθησαν πέντε ὑάλινα ἀρωματοδοχεῖα καὶ ὀλίγον δυτικώτερον, ἐντὸς σωροῦ ὀσσῶν δευτέρου νεκροῦ, ἕτερα ἐπτά (Πί ν. 44 α). Τάφος XIII: Πηλίνη δακρυδόχος. Τάφος XIV: Ἴχνη χαλκοῦ νομίσματος ἐπὶ τῶν ὀδόντων τοῦ νεκροῦ. Τάφος XXII: Δύο ἀβαφῆ προχοῖδια κυλινδρικοῦ κορμοῦ, ἐξ ὧν τὸ ἐν μὲ ἐγγάραξιν ἐπὶ τοῦ ὄμου, καὶ ἕτερα δύο μὲ ἀμφικωνικὸν κορμὸν καὶ ἐγγαράξεις ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ ἐνός (Πί ν. 44 β). Τάφος XXV: Πηλίνη δακρυδόχος.

Μεταξὺ τῶν τάφων VII καὶ XIII ἀπεκαλύφθη φρέαρ, διαμ. 1 μ., μὲ ἐπένδυσιν πηλίνων δακτυλίων ἐκ τοῦ περιεχομένου του συνελέγη ποσότης ὀστράκων χρονολογούμενων ἀπὸ τῶν κλασσικῶν μέχρι τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, συνεκολληθῆ δὲ καὶ ἀριθμὸς ἀγγείων.

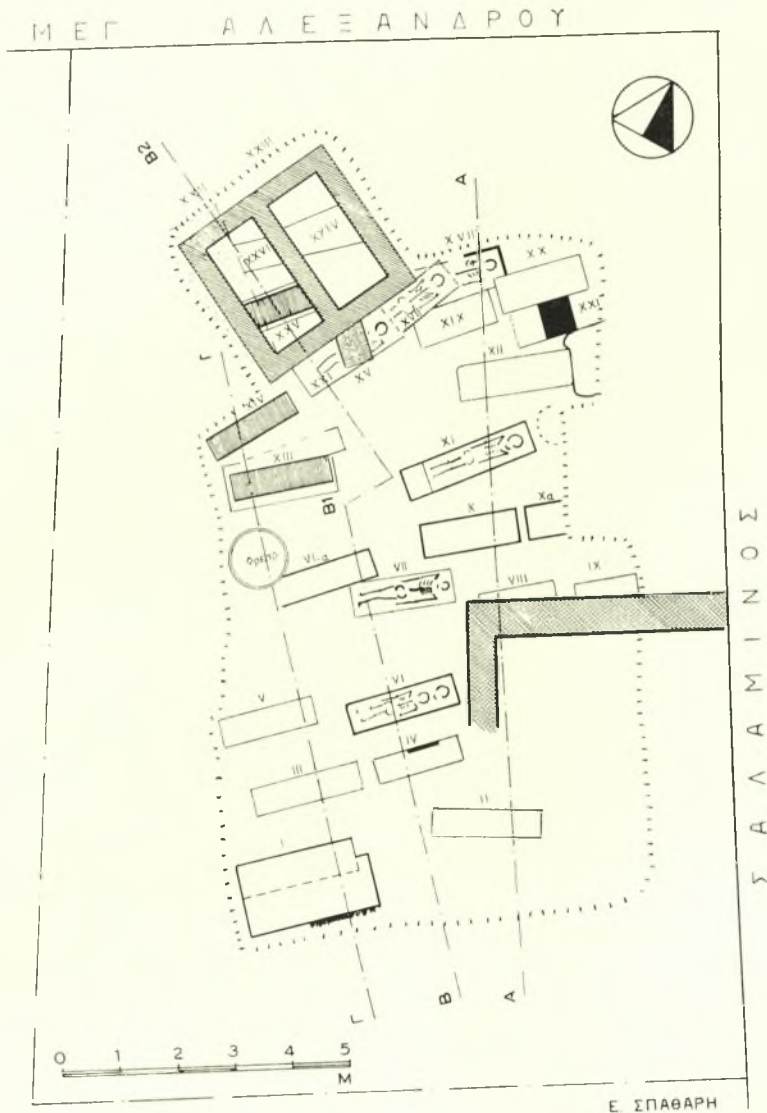
58. Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνος (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 61)

Ἡ διὰ πολλαπλῶν δοκιμαστικῶν τομῶν ἔρευνα τοῦ ὡς ἄνω οἰκοπέδου, ἰδιοκτησίας Β. Σφηκάκη, διαστ. 26 × 17 μ., εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διαπίστωσιν λειψάνων κατασκευῶν τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., μὴ συνδεομένων μεταξὺ τῶν. Οὕτω, παρὰ τὴν ΒΑ. μεσοτοιχίαν εὐρέθη μικρὸν τμήμα τοῖχου ἐξ ἀργολιθοδομῆς, ἔχοντος κατεύ-

θυσιν ΒΑ.-ΝΑ., καὶ πρὸς ΝΑ. τούτου λείψανα ἀγωγού, λελαξευμένου εἰς τὴν κιμλιάν, τῆς ὁποίας ἡ στάθμη ἐνταῦθα εὐρίσκεται εἰς βᾶθος 0,90 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Πλησίον τῆς

59. Μητρομάρα 4 (Σχέδ. 1, ἀριθ. 62)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μητρομάρα 4 οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἄ. Ἀντωνιάδου, διαστ. 14×11.20 μ.,

Σχέδ. 30. Κάτοπις τάφων ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Μεγ. Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνοσ 47

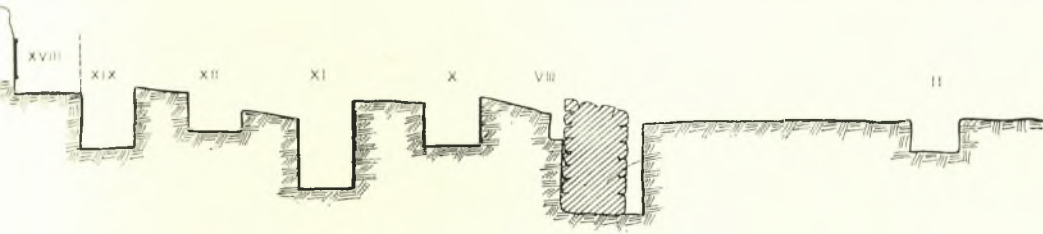
οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Σαλαμίνοσ ἐσώζοντο τὰ λείψανα τοίχου ἐκ παρολίθων. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν ὑστεροκλασσικά καὶ ἑλληνιστικά ὄστρακα.

παραπλεύρως τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνασκαφέντος οἰκόπεδου (βλ. ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 65, ξῆθα ἀπεκαλύφθησαν λείψανα ὑστερορρωμαϊκοῦ κτίσματος) διεξήχθη ἔρευ-

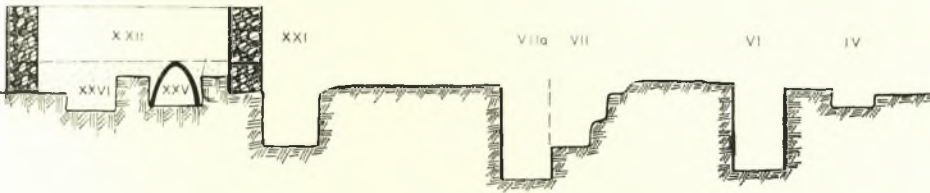
να ανασκαφική με τά κάτωθι αποτελέσματα :

Παρά τὴν Β. μεσοτοιχίαν ἀπεκαλύφθη ὁ ἐξωτερικὸς τοίχος κτηρίου (Σ χ ἔ δ. 32) μέχρι μῆκ. 10 μ., με κατεύθυνσιν Α.- Δ. Εἰς ἓν σημεῖόν του διεκόπητο ὑπὸ εἰσόδου, πλ. 1.40 μ. Οὗτος, πάχ.

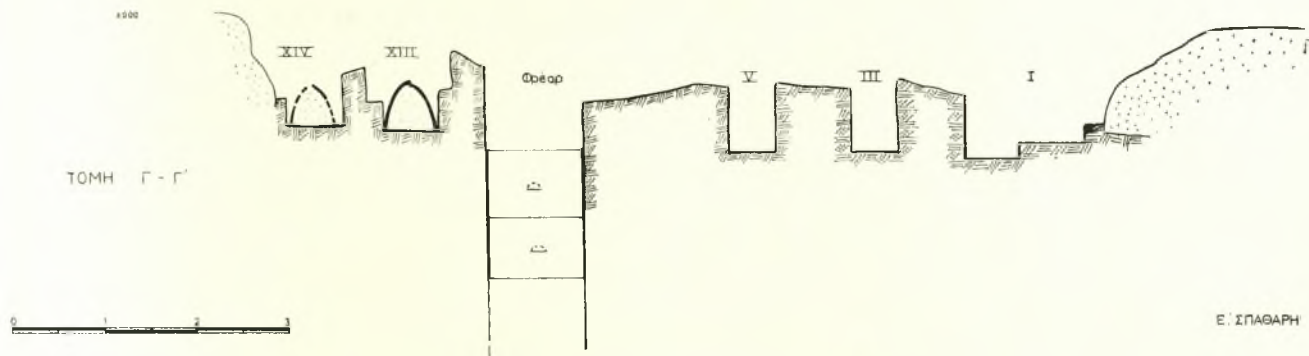
λύπτετο ὑπὸ παχέος κονιάματος· διὰ τοῦ αὐτοῦ κονιάματος ἐκαλύπτετο καὶ τὸ δάπεδον τοῦ χώρου, τὸν ὁποῖον οὗτος καθάριζε. Κάτωθεν τοῦ δαπέδου, ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιᾶς, ἐπὶ τι διάστημα παραλλήλως πρὸς τὸν περι-

ΤΟΜΗ Α - Α'

ΤΟΜΗ Β - Β1 - Β2

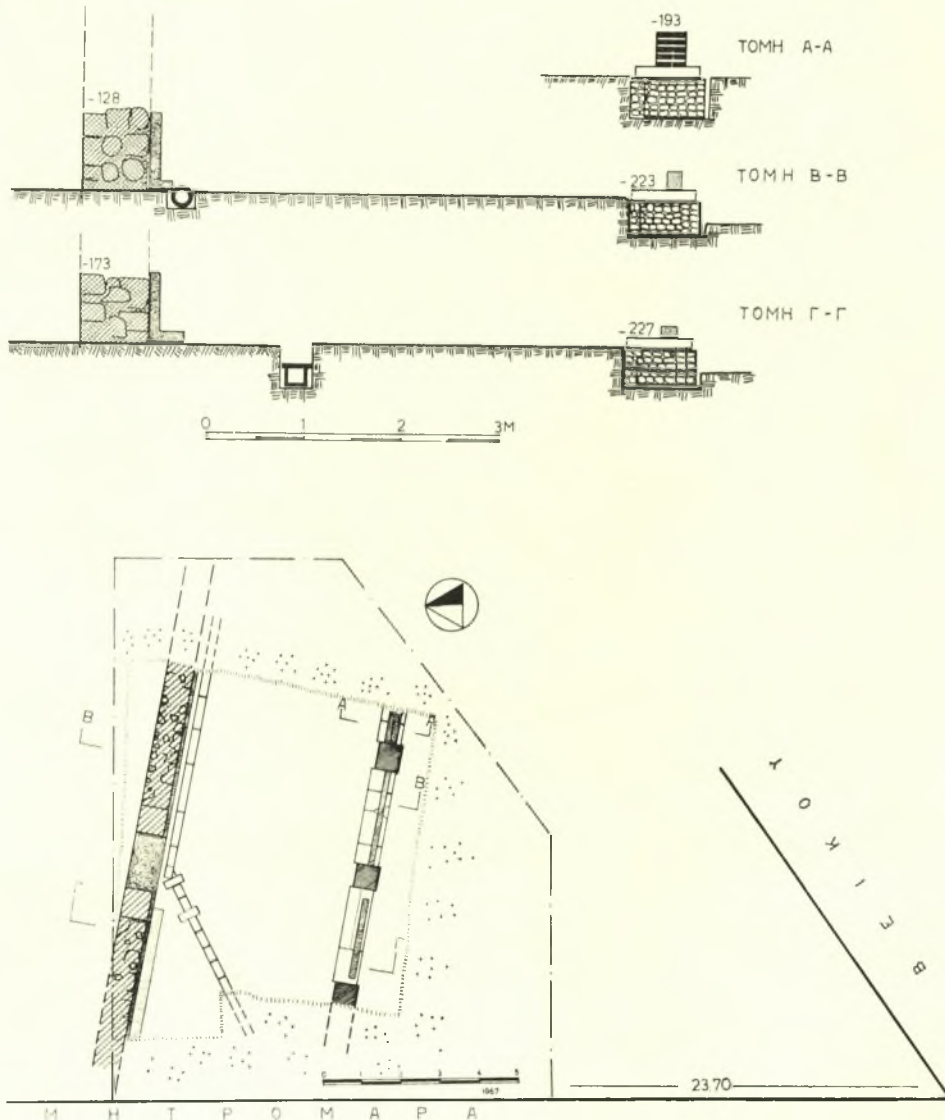
Σχέδ. 31. Τομαὶ τῶν τάφων τῶν ἀποκαλυφθέντων εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Μεγ. Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνος 47 (πρβλ. Σ χ ἔ δ. 30)

0,80 μ., ἦτο ἐκτισμένος διὰ λίθων, θραυσμάτων πλίνθων καὶ κονιάματος, ἠδράζετο δὲ ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 2.40 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ἡ ἐσωτερικὴ του ὄψις, ἢ νοτία, ἐκα-

γραφέντα τοίχον ἀπὸ τοῦ καταφλίου καὶ ἐκεῖθεν με κατεύθυνσιν ΒΔ.- ΝΑ., ἦτο τοποθετημένος πῆλινος ἀγωγὸς ἀποχετεύσεως. Εἰς ἀπόστασιν 5 μ. περίπου ἀπὸ τοῦ ὡς ἄνω τοίχου,

ἀνευρέθη κατασκευή ὑποθεμελίωσης ἐκ λίθων, πλίνθων καὶ ἀσβέστου, ἐντὸς χάνδακος λαξευθέντος εἰς τὴν κιμιλίαν. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἡ υποθεμελίωσης εἰς τὴν στάθμην τοῦ δαπέδου ἐκαλύπτετο ὑπὸ μαρμαρίνων πλακῶν, δίκην

μαρμαροθετήματος (Πί ν. 44 δ-ε). Τὰ ὡς ἄνω περιγραφέντα λείψανα ἀνήκουν προφανῶς εἰς κοσμικὸν κτήριο τῶν ὑστερορρωμαϊκῶν χρόνων, ἢ ταῦτις τοῦ ὁποίου ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν στοιχείων εἶναι ἀδύνατον. Ἐκ τῶν

Σχέδ. 32. Κάτωσις καὶ τομαὶ ἀποκαλυφθέντος κτίσματος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μητρομάρα 4

εὐθυντηρίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐσώζοντο λείψανα τοιχαρίου ἐξ ὀπτοπλίνθων, δυναμένου νὰ χρησιμεύσῃ μόνον δι' ἐσωτερικὴν διαρρύθμισιν χώρου. Ἡ ἀνεύρεσις μαρμαρίνων πλακιδίων μετ' ἀναγλύφου διακοσμήσεως ὑποδηλοῖ τὴν ὑπαρξιν

ἐπιχώσεων συνελέγησαν τέσσαρα χαλκᾶ νομίσματα: δύο ἐφαρμένα τοῦ 3ου - 2ου αἰ. π.Χ., ἐν ἀσάριον νομισματοκοπέιῳ Νικομηδείας (330 - 335 μ.Χ.) καὶ ἀντωνιανῶς Διοκλητιανοῦ (284 - 305 μ.Χ.).

60. Μιαούλη 18 (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 63)

Κατά τὰς ἐκσκαφικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μιαούλη 18 καὶ Πρωτογένοῦς οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Λεβαντῆ καὶ Ζαχάρη, διαστ. 21 × 17 μ., ἦλθεν εἰς φῶς ἡ συνέχεια τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνασκαφέντος ρωμαϊκοῦ κτηρίου, ἐν τῷ παρακειμένῳ οἰκοπέδῳ ἀριθ. 16 (ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 102). Τὰ ἀποκαλυφθέντα λείψανα ἀνήκουν εἰς τὴν παλαιότεραν οἰκοδομικὴν περίοδον τοῦ κτίσματος, φαίνεται δὲ ὅτι ἀπετέλουν τμήμα εὐρυτέρου κτηριακοῦ συγκροτήματος, συνεχιζομένου κάτωθεν τῶν ὁμῶρον οἰκοδομῶν (Σ χ έ δ. 33). Οὕτω, ἐν τῷ ὡς ἄνω οἰκοπέδῳ εὐρέθησαν δύο τοῖχοι παράλληλοι μεταξύ των, ἀπέχοντες 4 μ., ὡς καὶ δύο ἐγκάρσιοι πρὸς αὐτούς· ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λίθων, ὀπτοπλίνθων καὶ συνδετικῆς ὕλης, εἶχον πᾶχ. 0,60 μ., διετηροῦντο εἰς ὕψ. 1,30 μ. καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 4,35 μ.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων, πλὴν μεγάλης ποσότητος θραυσμάτων ἀγγείων, εὐρέθη ὑστερορωμαϊκὸν νόμισμα χαλκοῦν τελείως ἐφαρμένον.

62. Μυλλέρου - Κεραμεικοῦ, χάνδαξ ΔΕΗ (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 64)

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν ἐργασιῶν διανοίξεως χάνδακος κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Μυλλέρου, ἐπεσημάνθησαν ἀρχαῖοι τάφοι παρά τὴν συμβολὴν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ μετὰ τῆς ὁδοῦ Κεραμεικοῦ, ἐγγύτατα τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς 68 οἰκοπέδου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἀγισιλάου - Μυλλέρου - Κεραμεικοῦ - Μαραθῶνος, ἐνθα ἀπεκαλύφθησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀρχαῖοι τάφοι (βλ. ΑΔ 21 (1966) : Χρονικά, σ. 61 καὶ ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 37).

Ἠρευνήθησαν ἐν συνόλῳ ἕνδεκα τάφοι κλασσικοί, ἅπαντες κατεστραμμένοι. Οἱ ἑννέα ἦσαν ταφοὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καλυπτόμενοι διὰ κεράμων, ὁ εἰς λακκοειδῆς μὲ ἐπένδυσιν κεράμων καὶ ὁ ἑνδέκατος παιδικὴ ταφὴ ἐντὸς πηλίνης λάρνακος. Τὸ βάθος, εἰς τὸ ὅποιον εὐρέθησαν, ποικίλλει ἀπὸ 1,10 - 1,50 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Κατὰ τὸν καθαρισμὸν των ἀνευρέθησαν ἐλάχιστα ἀντικείμενα : Ἐντὸς τῆς παιδικῆς λάρνακος μελαμβαφῆς φιαλίδιον καὶ ἐντὸς τοῦ κεραμοσκεποῦς VII μελαμβαφῆς ἀμοφρίσκος. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων, ἐξ ἄλλου, συνέλεγησαν λήκυθος μὲ μελανὴν διακόσμησιν φύλλων κισσοῦ καὶ ἀρυβαλλοειδῆς ληκύθιον ἀβαφῆς.

62. Ναυάρχου Νικοδήμου 35 (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 65)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἰ.

Παναγιωτοπούλου, διαστ. 18 × 23,50 μ., κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκσκαφικῶν ἐργασιῶν, ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα ὑστερορωμαϊκοῦ κτίσματος.

Παράλληλως πρὸς τὴν Α. μεσοτοιχίαν ἀνεσκάφη τοῖχος, ἀποκαλυφθεὶς μέχρι μῆκ. 10 μ., διακοπτόμενος εἰς ἓν σημεῖον του, ὅστις πρὸς Ν. συνήντα ἕτερον, σχηματίζων μετ' αὐτοῦ ταῦ. Ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λίθων διαφόρων μεγεθῶν, πλίνθων καὶ ἀμμοκονίας καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς, διετηροῦντο δὲ ἔνιαχού εἰς ὕψ. 2 μ. Λείψανα τοίχων διεπιστάθησαν εἰς δύο εἰσέτι σημεῖα τοῦ οἰκοπέδου.

Ἐντὸς τῶν ἐπιχώσεων εὐρέθη μαρμαρίνη γυναικεία κεφαλὴ, τὸ πρόσωπον τῆς ὁποίας εἶναι λίαν ἀποκεκρουμένον.

63. Παλληναίων 26 καὶ Τρώων (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 66)

Τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τρώων καὶ Παλληναίων οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Κλιάφου, διαστ. 8,10 × 7,90 μ., ἐρευνηθὲν διὰ περισσοτέρων δοκιμαστικῶν τομῶν ἀπέδωκεν ὄστρακα ὑστεροκλασσικῶν κυρίως χρόνων, τὸ ἥμισυ μελαμβαφοῦς φιαλίδιου, τὸ ἥμισυ πινακίου καὶ μίαν ἀγνῦθα.

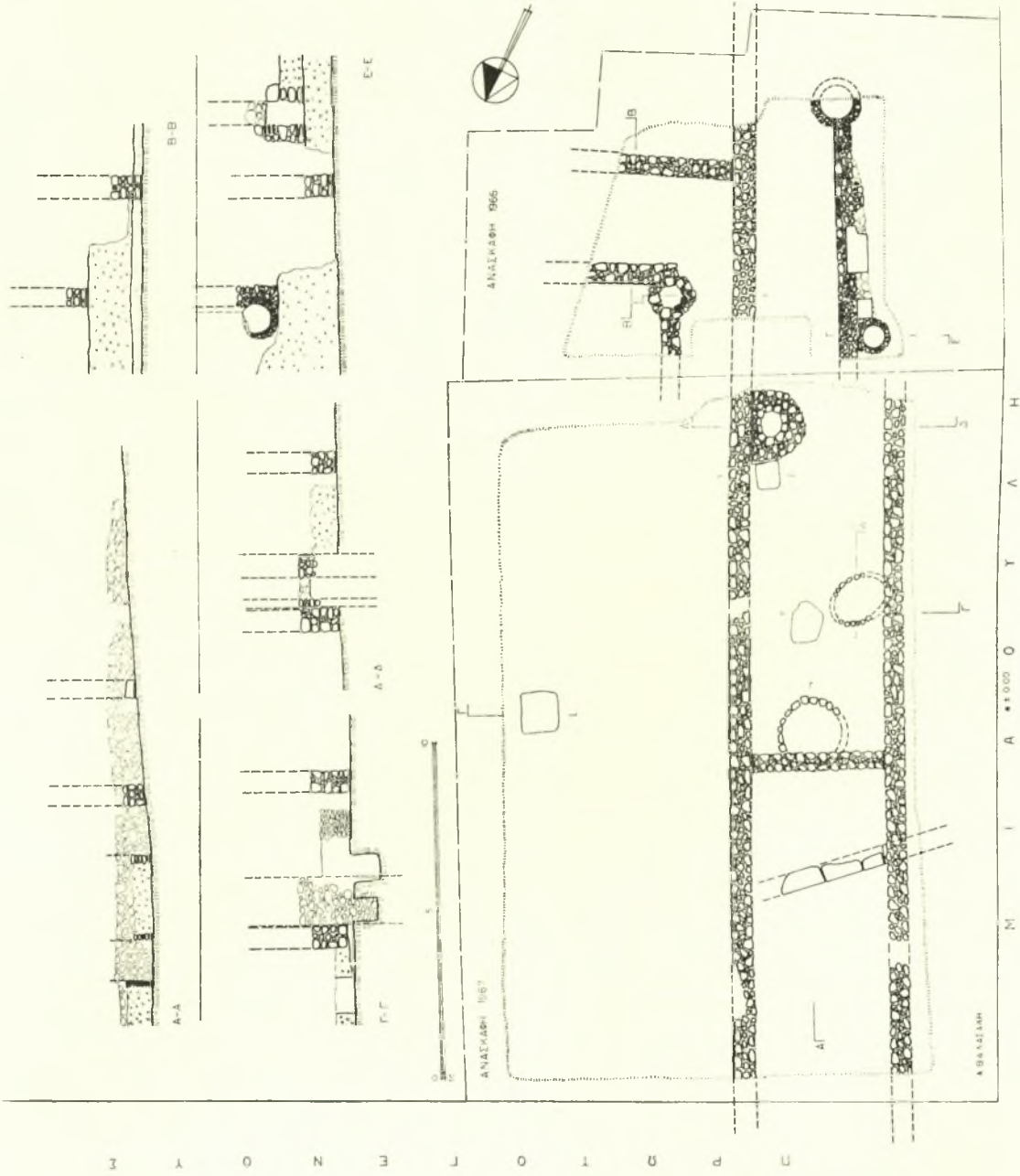
64. Πάροδος Τρώων (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 67)

Εἰς οἰκόπεδον ἰδιοκτησίας ἀδελφῶν Μασουρίδη, διαστ. 12,45 × 8,20 μ., κείμενον εἰς πάροδον τῆς ὁδοῦ Τρώων, ἀνασκαφικῆ ἐρευνα ἀπεκάλυψε εἰς βάθος 1,40 μ. σαρκοφάγον ἐκ πάρου, περιέχουσαν τὰ ὄστα ἑνὸς νεκροῦ· ἐκ τῶν ὄστράκων τῶν ἐπιχώσεων συνάγεται ὅτι ἡ ταφὴ ἐγένετο εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν περίοδον. Εἰς τὸ αὐτὸ οἰκόπεδον, ἐξ ἄλλου, ἀπεκαλύφθησαν λείψανα τοίχου ἐξ ἀργῶν λίθων, ἐδραζομένου εἰς τὸ αὐτὸ περίπου βάθος, χρονολογούμενου εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν περίοδον πίσης.

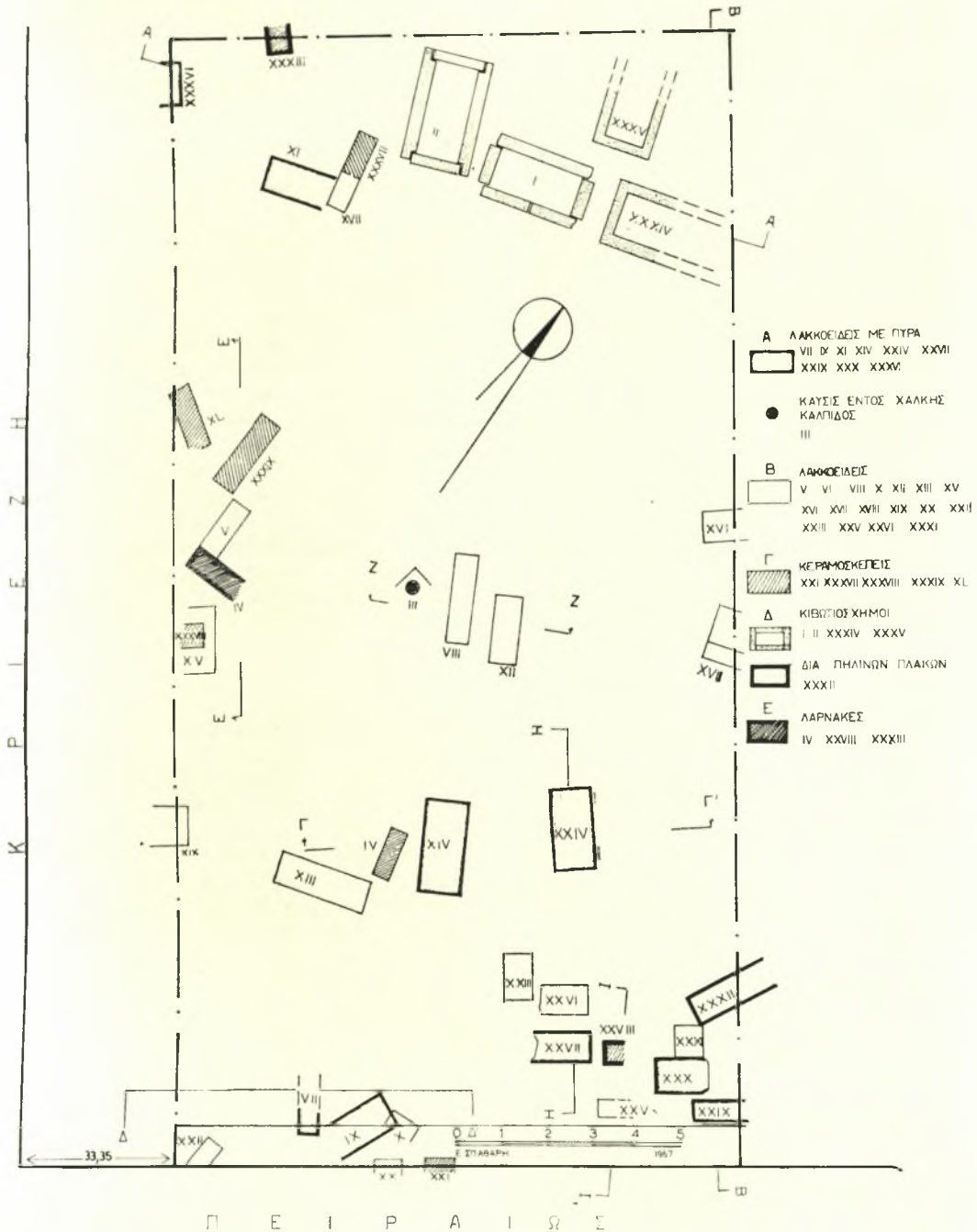
65. Πειραιῶς 57 (Σ χ έ δ. 1, ἀριθ. 68)

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς 57 οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Παν. Λιναρδάτου διαστ. 12,60 × 24,70 μ., ἡ γενομένη ἐρευνα, ἀπεκάλυψε μέρος ἀρχαίου νεκροταφείου, τμήματα τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀνασκαφῆ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν (ΑΔ 17 (1961) : Χρονικά σ. 29, ΑΔ 21 (1966) : Χρονικά, σ. 63, ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 37 καὶ 92· βλ. ἐπίσης ἀνασκαφὴν κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Κριεζῆ (σ. 67). Ἀνεσκάφησαν ἐν συνόλῳ 40 τάφοι χρονολογούμενοι ἀπὸ τῶν ὑστέρων γεωμετρικῶν μέχρι καὶ τῶν κλασσικῶν χρόνων (Σ χ έ δ. 34).

Ἐν τῷ ἐρευνηθέντι χώρῳ εἶχον συντελεσθῆ

Σχ. 33. Κάτωρις και τομαί κτίσματος ἀποκαλυφθέντος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Μισούλη 18 καὶ Πρωτογένους

Σχέδ. 34. Κάτωτις τμήματος νεκροταφείου άποκαλυφθέντος εις οικόπεδον επί τής όδου Πειραιώς 57

καύσεις και ένταφιασμοί νεκρῶν. Αἱ καύσεις ἐμφανίζονται ὡς πυραὶ ἐντὸς λάκκων ὀρθογωνίων μὲ τὰ ὑπολείμματα τῆς καύσεως ἐναπομείναντα ἐπὶ τοῦ πυθμένος των (VII, IX, XI, XIV, XXIV, XXVII, XXIX, XXX, XXXVI)· ὑπολείμματα καύσεως εὐρέθησαν ἐπίσης ἐντὸς χαλκῆς κάλπιδος (III). Τὸ βάθος, εἰς τὸ ὅποιον ἐκείντο, κυμαίνεται ἀπὸ 2.50 (VII) ἕως 3.55 μ. (IX)· αἱ διαστάσεις των ποικίλλουν ἀπὸ 0,80 × 1,20, ὕψ. 0,30 μ. (XXX) ἕως 1 × 2,10, ὕψ. 0,20 μ. (XIV). Οἱ ἐνταφιασμοὶ παρουσιάζουν ἰκανὴν ποικιλίαν γενόμενοι ἐντὸς ἄλλων λάκκων, κεραμοσκεπῶν τάφων, κιβωτισχῶν καὶ λαρνάκων. Πολυαριθμότεροι εἶναι οἱ λακκοειδεῖς (V, VI, VIII, X, XII, XIII, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXII, XXIII, XXV, XXVI, XXXI), ἀπλᾶ ὀρθογῶνια ὀρύγματα, τῶν ὁποίων αἱ διαστάσεις ποικίλλουν ἀπὸ 0,70 × 1, ὕψ. 0,20 μ. (XXIII) ἕως 1 × 1,50, ὕψ. 0,40 μ. (XV), τὸ δὲ βάθος εἰς τὸ ὅποιον εὐρέθησαν ἀπὸ 0,50 (V) ἕως 3,95 μ. (VIII). Ὁ ἀριθμὸς τῶν κεραμοσκεπῶν ἀνέρχεται εἰς 5 (XXI, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, XL)· αἱ συνήθεις διαστάσεις των εἶναι 0,50 × 1,80 μ., τὸ βάθος εἰς τὸ ὅποιον εὐρέθησαν κυμαίνεται ἀπὸ 0,50 (XXXVII) ἕως 1 μ. (XXI). Τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν παρουσιάζουν οἱ κιβωτισχῆμοι· ἐκ τούτων οἱ I, II, XXXIV, XXXV εἶναι κτιστοὶ διὰ πλακῶν παρολίθου, ὁ XXXII διὰ πλακῶν πηλίνων, συνήθων διαστ. 2 × 0,90, ὕψ. 1,50 μ. (I)· εὐρέθησαν εἰς βάθ. 3 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ἡ ταφὴ ἐντὸς λάρνακος ἀπεδείχθη καὶ ἐδῶ ὁ σπανιώτερος τρόπος ταφῆς (IV, XXVIII, XXXIII), ἐχρησιμοποιεῖτο δὲ κυρίως δι' ἄτομα μικρᾶς ἡλικίας.

Ἐκ τῶν κτερισμάτων των οἱ τάφοι κατατάσσονται χρονολογικῶς ὡς ἀκολουθῶς: δύο ὑστερογεωμετρικοὶ (X, XV), εἰς πρῶτος πρωτοαττικὸς (XVIII), πέντε ἀρχαῖκοι (IX, XIII, XIV, XVI, XXII), δέκα ἐπτὰ κλασσικοὶ (IV, VII, VIII, XI, XII, XVII, XIX, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII, XXIX, XXX, XXXI, XXXVI, XXXVII).

Γεωμετρικοὶ

Τάφος X: Προχοῖδιον, ὕψ. 0,115 μ., *pie ware*, ὑστερογεωμετρικόν.

Τάφος XV: Πυξίς σκυφοειδῆς μετὰ τοῦ καλύμματος, ὕψ. 0,195 μ., ὑστερογεωμετρική, κοσμουμένη διὰ τοῦ συστήματος μετοπῶν τριγλῦφων πληρουμένων ὑπὸ ποικίλων γραμμικῶν σχεδίων καὶ τῆς μίας δι' ἵππου καὶ πτηνοῦ (Πί ν. 46 γ)· ἑτέρα παρομοία, ὕψ. 0,205 μ.,

δίωτος κύαθος, ὕψ. 0,049 μ., μὲ διακόσμησιν πέντε λεόντων εἰς τὸ ἐσωτερικόν (Πί ν. 46 β) καὶ γραμμικῶν σχεδίων εἰς τὸ ἐξωτερικόν· πινάκιον, διαμ. 0,17 μ., μὲ διακόσμησιν ὁμοκέντρων κύκλων.

Πρωτοαττικὸς

Τάφος XVIII: Ἄμφορεύς, ὕψ. 0,83, μεγ. διαμ. 0,47 μ. Ἐπὶ τῆς κοιλίας του σώζονται ἴχνη ὀπῶν, αἵτινες ἠνοίχθησαν διὰ τρυπάνου ἐκ τῶν ὑστέρων, προκειμένου νὰ ἀφαιρεθῇ τμῆμα τῆς κοιλίας διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἀγγεῖον ὡς ταφικόν. Ὁ τρόπος διακοσμησεὶς του εἶναι ὁ διὰ ταινιῶν, χωριζομένων μεταξύ των ὑπὸ ζωνῶν γραμμικῶν σχεδίων. Ἡ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας τοῦ ἀγγείου ταινία κοσμεῖται διὰ κυνῶν, ἡ ταινία τῆς κοιλίας δι' ἀρμάτων καὶ ἡ τοῦ ὄμου δι' ἵππων, ἐνθ' αἱ μετόπαι τοῦ λαίμου πληροῦνται δι' ἐνὸς κενταύρου ἐκάστη. Ὁ ἄμφορεύς ἀνήκει εἰς τὴν περίοδον τοῦ πρῶτου πρωτοαττικοῦ ρυθμοῦ (Πί ν. 45). Ἐντὸς τοῦ τάφου εὐρέθησαν ἀκόμη τρίλοβος οἰνοχόη, ὕψ. 0,067 μ., μὲ διακόσμησιν τριγῶνων πληρουμένων δικτυωτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄμου, καὶ κάλαθος ἀβαφῆς, ὕψ. 0,068 μ.

Ἀρχαῖκοι

Τάφος IX (τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου π.Χ. αἰ.): Μελανόμορφος λήκυθος, ὕψ. 0,15 μ., μὲ παράστασιν ἐφίππου ἀνδρὸς, συνοδευομένου ὑπὸ δύο ἀσπίδοφόρων· προχοῖδιον ἰωνικόν, ὕψ. 0,092 μ., μὲ μίαν μελανὴν γραμμὴν περὶ τῆς κοιλίας (Πί ν. 47 β).

Τάφος XIII (α' ἡμισυ 5ου π.Χ. αἰ.): Λήκυθος μελανόμορφος, ὕψ. 0,168 μ., μὲ παράστασιν τεθρίππου καὶ γυναικῶν ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Διονύσου. Ἐτέρα παρομοία, ὕψ. 0,197 μ. Λήκυθος λευκοῦ βάθους, ὕψ. 0,167 μ., μὲ μελανὴν διακόσμησιν τεθρίππου καὶ γυναικῶν. Ἐτέρα παρομοία, ὕψ. 0,20 μ. Λήκυθος λευκοῦ βάθους, ὕψ. 0,196 μ., μὲ μελανὴν διακόσμησιν δύο ἀρμάτων καὶ ἀνδρικῶν μορφῶν. Λήκυθος λευκοῦ βάθους, ὕψ. 0,195 μ., μὲ μελανόμορφον παράστασιν χοροῦ ἐκ Μαινάδων καὶ Σατύρων. Ἐτέρα παρομοία, ὕψ. 0,205 μ. Λήκυθος μὲ μελανόμορφον παράστασιν τεθρίππου, ὕψ. 0,161 μ. Λήκυθος μὲ μελανόμορφον παράστασιν ἀνατέλλοντος ἡλίου, σωζ. ὕψ. 0,16 μ.· εἰκονίζεται τὸ πτερωτὸν ἄρμα μετὰ τοῦ ὄδηγοῦ καὶ τὸ νέφος ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του (Πί ν. 47 γ). Λήκυθος μὲ μελανόμορφον παράστασιν καθημένων γυναικῶν, ὕψ., 0,197 μ. Λήκυθος ἐρυθροῦ βάθους μὲ μελανὰ συμπλεκόμενα ἀνθέμια, ὕψ. 0,144 μ.

(Πί ν. 47 γ). Έτερα παρομοία, ύψ. 0,197 μ. Φιάλη μελαμβαφής, ύψ. 0,037 μ.

Τάφος XIV (περί τὸ 500 π.Χ.): Λήκυθος μελανόμορφος, ύψ. 0,19 μ., με σκηνήν συμποσίου ζεῦγος ἀνακεκλιμένον ἐπὶ ἀνακλίντρου, κάτωθεν τοῦ ὁποίου κῶνον, ἢ γυνὴ κρατᾷ λύραν, ἑκατέρωθεν θεραπεαινίδες, τῆς τέχνης τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ζωγράφου τῶν Ἀθηνῶν 581 (Πί ν. 47 δ). Μελανόμορφος λήκυθος, ύψ. 0,151 μ., με ἐξίτηλον παράστασιν τοῦ κύκλου τοῦ Διονύσου. Έτερα παρομοία, ύψ. 0,148 μ. Λήκυθος μελανόμορφος, ύψ. 0,147 μ., με ἀπεικόνισιν τεθρίππου ἄρματος. Έτερα παρομοία, σωζ. ύψ. 0,125 μ. Σκύφος δίωτος, ύψ. 0,054 μ., με ἐξηρημένην ἐδαφόχρωμον ταινίαν μεταξὺ τῶν λαβῶν. Πυξίς μετὰ καλύμματος, μελαμβαφής, ύψ. 0,125 μ. Φιαλίδιον μελαμβαφές, ύψ. 0,022 μ.

Τάφος XVI (περί τὸ 500 π.Χ.): Λήκυθος μελανόμορφος, ύψ. 0,175 μ., με παράστασιν δύο μαχομένων ἀσιδοφόρων καὶ ἐτέρων δύο μορφῶν, παρακολουθουσῶν τὴν σκηνήν.

Τάφος XXII: Λήκυθος, ύψ. 0,097 μ., κωνικοῦ κορμοῦ, μελαμβαφής, με δύο γραμμὰς χρώματος βυσσίνου ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Κ λ α σ σ ι κ ο ἰ

Τάφος IV (γ' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.): Ληκύθιον, ύψ. 0,155 μ., με μελανήν ἐξίτηλον διακόσμησιν θαλλοῦ κισσοῦ. Έτερα παρομοία, ύψ. 0,155 μ. Φιαλίδιον μελαμβαφές, μετὰ τοῦ καλύμματος, ύψ. 0,108 μ. Ὁξυπύθμενος ἀμφορίσκος μελαμβαφής, ύψ. 0,10 μ., με ἔντυπον διακόσμησιν ἀνθεμίων περὶ τῆς κοιλίας καὶ ἀυλακώσεις εἰς τὸν κορμόν.

Τάφος VII (μέσα 5ου αἰ. π.Χ.): Λήκυθος λευκή, ύψ. 0,19 μ., με μελανήν διακόσμησιν φύλλων κισσοῦ. Έτερα παρομοία, ύψ. 0,10 μ. Δίωτος κοτύλη, κορινθιακή, ύψ. 0,054 μ.

Τάφος VIII (γ' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.): Μήτρα γυναικείας προτομῆς, ύψ. 0,08 μ. (Πί ν. 47 α), ἀρχαϊκοῦ τύπου. Έτερα μήτρα ἀνθεμίου, ύψ. 0,045 μ. Πήλινον πολύσπαστον ἄνευ τῶν ἄκρων του, ύψ. 0,08 μ., κορινθιακόν. Πηλίνη ἀναθηματικὴ χεὶρ, ύψ. 0,11 μ. Ὁστεῖνη χεὶρ μετὰ φιάλης, μήκ. 0,12 μ., αἰγυπτιαζούσης τέχνης (Πί ν. 46 α). Εἰδάλιον Πανός ἐσηματοποιημένον, σωζ. ύψ. 0,06 μ. Μικρογραφικὴ ἐρυθρόμορφος λήκυθος, ύψ. 0,059 μ., με παράστασιν γυναικὸς καθημένης. Λήκυθος ἐρυθρόμορφος, ύψ. 0,193 μ., με παράστασιν νεανίου φέροντος χλαμύδα.

Τάφος XI: Χοῦς ἐρυθρόμορφος, ύψ. 0,21 μ., με παράστασιν ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Διονύσου.

Λήκυθος ἀρυβαλλοειδής, ύψ. 0,13 μ., ἐρυθρόμορφος, με ἀπεικόνισιν ὀρθίας γυναικείας μορφῆς. Λήκυθος, σωζ. ύψ. 0,13 μ., με ἰσχυρά κατάλοιπα καύσεως. Έτερα παρομοία, σωζ. ύψ. 0,136 μ.

Τάφος XII: Πῶμα λεκανίδος, διαμ. 0,11 μ., με διακόσμησιν ταινιῶν καὶ ἀκτίνων.

Τάφος XVII (μέσα 5ου αἰ. π.Χ.): Λευκὴ λήκυθος, ύψ. 0,178 μ., με παράστασιν θρηνοῦσης γυναικὸς παρὰ τὴν στήλην τοῦ νεκροῦ. Έτερα, ύψ. 0,217 μ., με ἀπεικόνισιν τῆς στήλης τοῦ νεκροῦ, ἀνδρὸς ἱματιοφόρου δεξιά καὶ μορφῆς ὀδηγούσης ζῶον ἀριστερά, μόλις διακρινόμενων. Λευκὴ λήκυθος, ύψ. 0,235 μ., με τὴν στήλην τοῦ νεκροῦ καὶ γραῖαν πρὸ αὐτῆς τιλλούσης τὴν κόμην. Λήκυθος, ύψ. 0,16 μ., με μελανήν διακόσμησιν φύλλων κισσοῦ. Λήκυθος, ύψ. 0,17 μ., με μελανήν ἐξίτηλον διακόσμησιν ἀνθεμίων. Λευκὴ λήκυθος, ύψ. 0,15 μ., με ἐξίτηλον διακόσμησιν.

Τάφος XIX (γ' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.): Κοτύλη μελαμβαφής, ύψ. 0,082 μ., ἀττική.

Τάφος XXIII (γ' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.): Λήκυθος, ύψ. 0,15 μ., με ἐξίτηλον μελανήν διακόσμησιν ἀνθεμίων.

Τάφος XXIV (γ' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.): Λήκυθος ἐρυθρόμορφος, ύψ. 0,145 μ., με ἐξίτηλον παράστασιν Ἐκάτης. Λήκυθος, ύψ. 0,105 μ., ἐρυθρόμορφος, με παράστασιν Νίκης κρατούσης φιάλην ἄνωθεν ἱερατικοῦ σκεύους. Λήκυθος ἀρυβαλλοειδής, ύψ. 0,10 μ., ἐρυθρόμορφος, με ἀπεικόνισιν γυναικὸς κρατούσης φιάλην ὑπεράνω βωμοῦ. Λήκυθος, ύψ. 0,15 μ., με μελανήν διακόσμησιν ἀνθεμίων.

Τάφος XXVI (β' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.): Λήκυθος, ύψ. 0,195 μ., με μελανήν διακόσμησιν ἀνθεμίων. Λήκυθος, ύψ. 0,225 μ., με μελανήν διακόσμησιν θαλλοῦ κισσοῦ.

Τάφος XXVII (μέσα 5ου αἰ. π.Χ.): Σκύφος μόνωτος μελαμβαφής, ύψ. 0,04 μ. Φιαλίδιον μελαμβαφές, ύψ. 0,025 μ. Έτερον παρόμοιον, ύψ. 0,026 μ. Κοτύλη ἀττικὴ καστανοβαφής, ύψ. 0,083 μ. Λήκυθος ἀρυβαλλοειδής, ύψ. 0,115 μ., με διακόσμησιν ζητοειδῶν γραμμῶν περὶ τῆς κοιλίας. Λήκυθος, ύψ. 0,155 μ., με μελανήν διακόσμησιν ἀνθεμίων. Λήκυθος, ύψ. 0,146 μ., με μελανήν διακόσμησιν φύλλων κισσοῦ.

Τάφος XXIX (τέλη 5ου αἰ. π.Χ.): Λευκὴ λήκυθος, ύψ. 0,288 μ., με ἐξίτηλον διακόσμησιν διακρίνονται δύο μορφαὶ (ἀνδρική καὶ γυναικεία) ἑκατέρωθεν στήλης. Σκύφος μελαμβαφής, ύψ. 0,05 μ., με ἔντυπον διακόσμησιν τεσσάρων

άνθεμιών περίξ κύκλου. Ληκύθιον άρυβαλλοειδές, ύψ. 0,07 μ., μελαμβαφές μετ' αύλακώσεων.

Τάφος XXX (γ' τέταρτον 5ου αϊ. π.Χ.): Πρόχους άβαφής, ύψ. 0,09 μ., οικιακής χρήσεως. Ληκύθιον, ύψ. 0,113 μ., μελαμβαφές. Σκύφος, ύψ. 0,052 μ., μελαμβαφής.

Τάφος XXXI (β' ήμισυ 5ου αϊ. π.Χ.): Λήκυθος, ύψ. 0,143 μ., με μελανήν διακόσμησιν θαλλού κισσοϋ.

Τάφος XXXVI (γ' τέταρτον 5ου αϊ. π.Χ.): Έρυθρόμορφος λήκυθος, ύψ. 0,175 μ., με σκηνήν γυναικωνίτου, γυνή κρατούσα κάτοπτρον και ταϊνίαν έμπροσθεν καλαθισκου (Πί ν. 47 ε).

Τάφος XXXVII (τέλη 5ου αϊ. π.Χ.): Ληκύθιον άρυβαλλοειδές, ύψ. 0,095 μ., μελαμβαφές με αύλακώσεις.

Έκ τών επιχώσεων, έξ άλλου, συνελέγησαν πολλά άγγελια χρονολογούμενα από τών αρχαϊκών χρόνων μέχρι του τέλους του 5ου αϊ. π.Χ. περίπου.

66. Πλατεία Έλευθερίας 2 (Σ χ έ δ. 1, άριθ. 69)

Είς τό επί της πλατείας Έλευθερίας 2 οικόπεδον, ιδιοκτησίας Ταμείου Ασφαλίσεως Ήλεκτρολόγων, διαστ. 18.70 x 9.30 μ., παρά την ΝΑ. μεσοτοιχίαν, άπεκαλύφθη τμήμα τοίχου σχήματος τόξου, χορδής 9 μ., προερχομένου έξ άψιδωτοϋ κτίσματος ρωμαϊκών χρόνων, πιθανώς δεξαμενής. Ό τοίχος, έκτισμένος διά λίθων, θραυσμάτων κεράμων και άμμοκονίας, έχει πάχ. 0,80 μ. και έδράζεται επί της κιμιλιάς είς βάθ. 4.05 μ. υπό τό σύγχρονον έδαφος, διατηρείται δέ είς ύψ. 0,90 μ. Ή έσωτερική επιφάνεια του κτίσματος έκαλύπτετο υπό παχέος κονιάματος· τό δάπεδόν του ήτο έστρωμένον διά πηλίνων πλακών, τών όποίων λείψανα μόνον διετηροϋντο.

67. Πλατεία Σταδίου (Σ χ έ δ. 1, άριθ. 70)

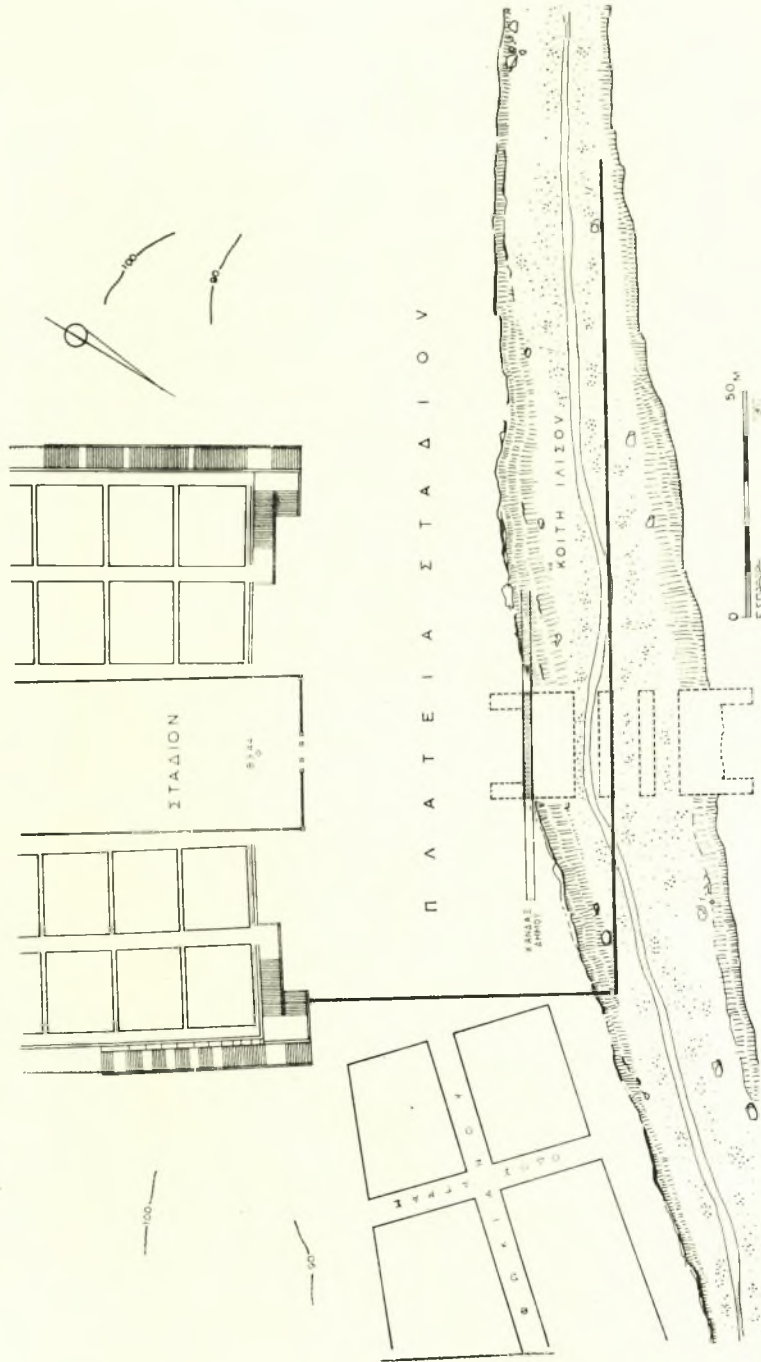
Κατά τόν άξονα του Σταδίου και είς άπόστασιν 49.75 μ. από της εισόδου του διηνοίγη χάνδαξ υπό του ΟΑΠ, πλ. 1 μ., διά την τοποθέτησιν σωλήνων άποχετεύσεως. Κατά την παρακολούθησιν τών ως άνω έργασιών άπεκαλύφθη τμήμα της ΝΑ. άντηρίδος της τριτόξου γεφύρας του Ήλισοϋ, ήτις άνηγέρθη υπό Ήρώδου του Άττικού (Judeich, Topographie von Athen², σ. 417). Αυτη ήδράζεται επί επιχώσεων είς βάθ. 4.90 μ. υπό τό σύγχρονον έδαφος και ήτο κατεσκευασμένη διά πωρολίθων και χυτής τοιχοποιίας (opus incertum) ένδιαμέσως. Τό μήκος της άντηρίδος ύπολογίζεται είς 2.35 μ. (Σ χ έ δ. 35 - 36).

68. Πλάτωνος 6 - 8 (Σ χ έ δ. 1, άριθ. 71)

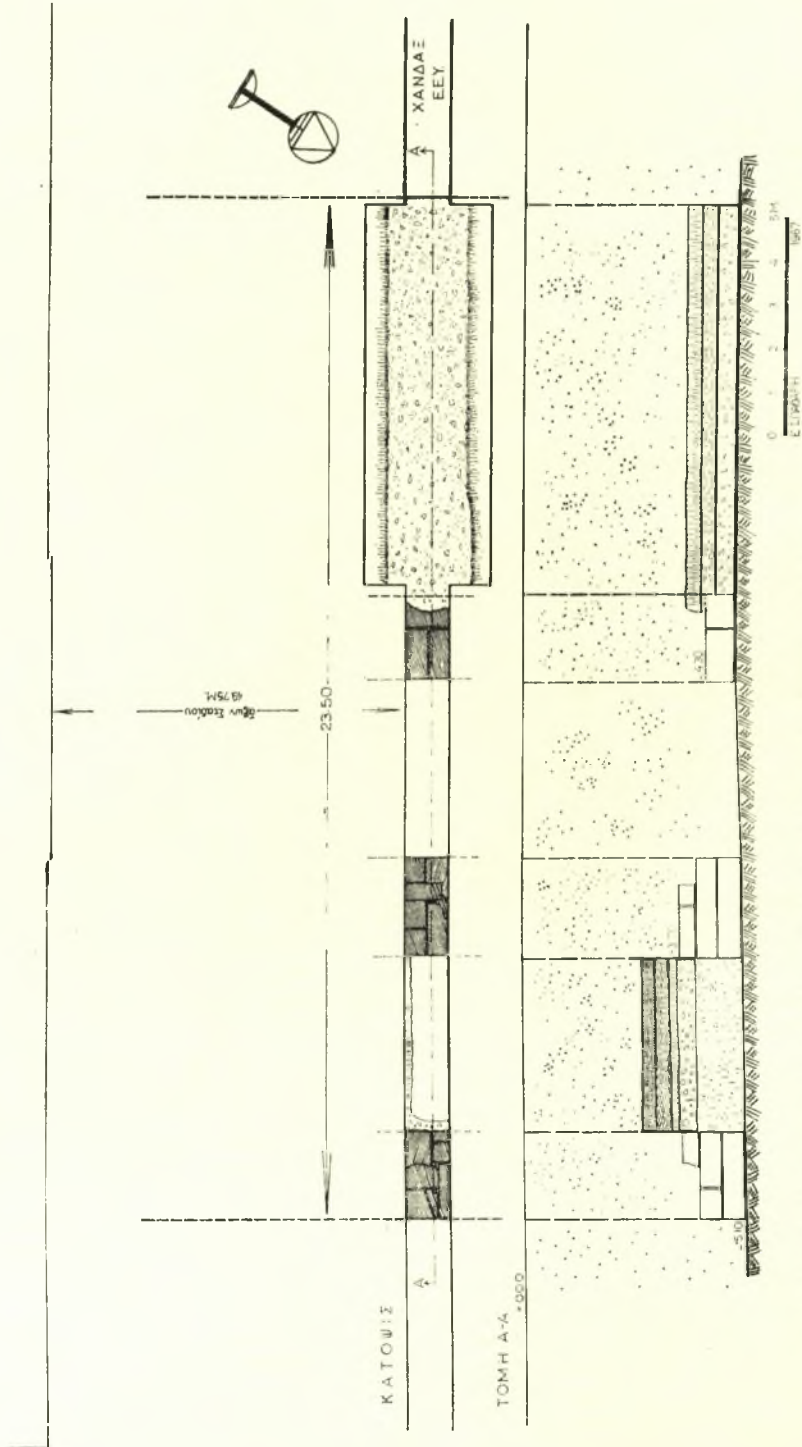
Είς τό επί της όδου Πλάτωνος 6 - 8 οικόπεδον, ιδιοκτησίας Καραμούζη, διαστάσεων 12 x 20 μ., κατά την είς δύο στάδια γενομένην σκαφήν άπεκαλύφθησαν 17 τάφοι τών ρωμαϊκών χρόνων. Τμήμα του αύτου νεκροταφείου άποτελοϋν και οι είς τό επί της όδου Σιατίστης 7 οικόπεδον κατά τό παρελθόν έτος άνασκαφέντες τάφοι (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 114). Ή θέσις της παρούσης άνασκαφής κείται ΒΑ. της αρχαίας όδου της ταυτιζομένης προς τό Δημόσιον Σήμα (βλ. άνασκαφήν κατά μήκος της όδου Κερατσινίου, ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 88, Κεραμεικού και Πλαταιών ΑΔ, έ.ά., σ. 86, ως και κατωτέρω τās άνασκαφάς τών οικόπεδων επί της όδου Σφακτηρίας 23, σ. 94 κ.έ. και Μεγ. Άλεξάνδρου και Σαλαμίνας, σ. 75).

Οί έρευνηθέντες τάφοι, ως επί τό πλείστον όρθογώνια όρύγματα έντός του φυσικού έδάφους, παρουσιάζουν ποικιλίαν κατά την επένδυσιν τών παρειών των (Σ χ έ δ. 37 - 38) : οϋτω διά παρίνων πλακών περιβάλλονται οι υπό τās στοιχεΐα I, II (με κοινήν μίαν τών μακρών πλευρών των), VI, VII, VIII (με κοινήν μίαν τών μακρών πλευρών των) και XI, XII, κτιστοί δι' όπτοπλίνθων είς επαλληλούς σειράς είναι οι IV και XIII, επένδυσιν δι' ευμεγέθων καθέτων όπτοπλίνθων φέροι ό X, ένθ' οι V, XVI και XVII είναι άπλά όρύγματα. Παραλληλώς εύρέθησαν τέσσαρες κεραμοσκεπείς καλυβίται II, IX, XIV, XV. Τό βάθος, είς τό όποιον εύρέθησαν ποικίλλει από 2.80 (VII) έως 0,70 μ. (XIII) (Πί ν. 48 β).

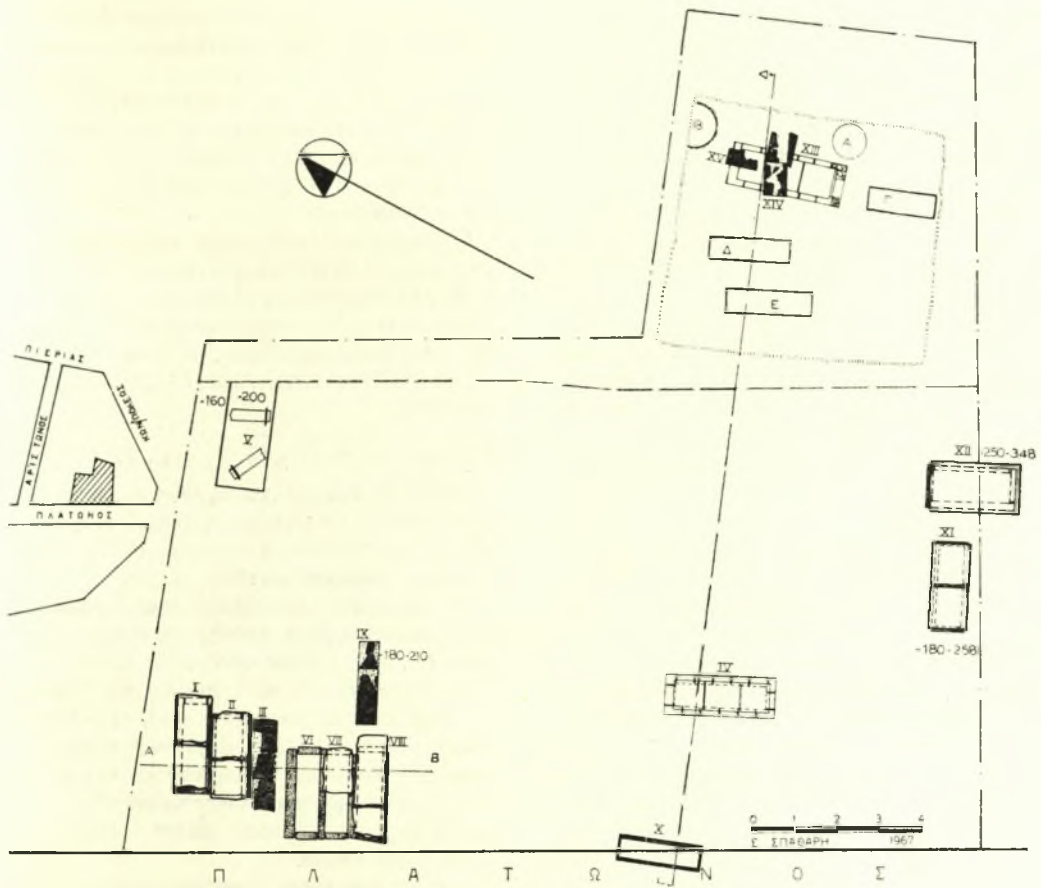
Τάφος I : Είς νεκρός έκτάδην με την κεφαλήν προς Β. Πλήσιον της άριστερας κνήμης εκειτο σιδηρά στελεγγίς. Τάφος II : Είς νεκρός όμοίως· χαλκή πυξίς, τέσσαρες δακρυδόχοι, εκτυπον χρυσοϋ με άπεικόνισιν δύο άντωπών γλαυκών, άγγελιου και κλάδου έλαιας, όλίγα φύλλα χρυσοϋ, άριθμός άστραγάλων. Τάφος III : Έντός της τέφρας και τών κεκαυμένων όστών του νεκροϋ εύρέθη άριθμός δακρυδόχων και σιδηρά στελεγγίς. Τάφος IV : Δύο νεκροί· παρά τό κρανιον του ένός όλίγα φύλλα χρυσοϋ και άστράγαλος. Τάφος V : Έντός λαξεύματος είς βάθ. 2 μ. εύρέθησαν δύο επιτύμβιοι κιονίσκοι. Ό είς, σωζ. ύψ. 0,89, διαμ. 0,275 μ., με την επιγραφήν : ΠΡΩΤΟΣ / ΒΟΗΘΟΥ / ΣΙΑΩΝΙΟΣ, ό έτερος, σωζ. ύψ. 0,94, διαμ. 0,33 μ., με την επιγραφήν : ΠΩΛΛΑ ΚΟΙΝΙΑ / ΠΟΠΑΙΟΥ ΣΥΜ/ΜΑΧΙΑ ΡΩΜΑΙΑ / ΠΟΠΑΙΟΥ ΚΟΙΝ-

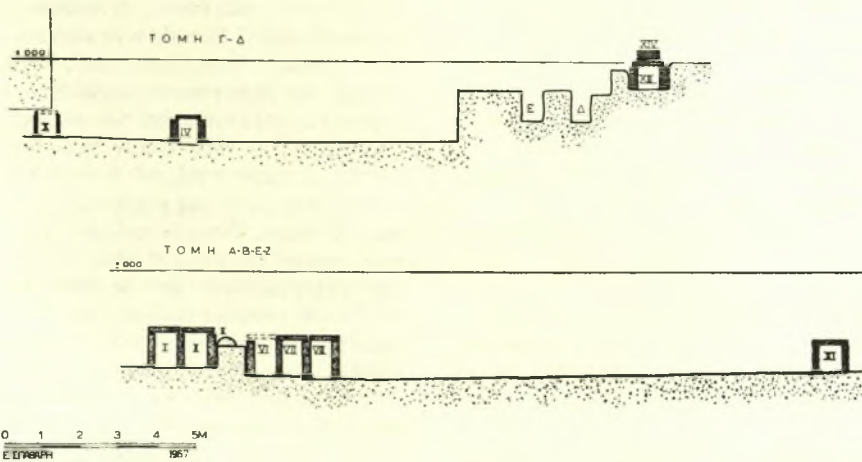
Σχέδ. 35. Τοπογραφικόν του πρὸ τοῦ Σταδίου χώρου (πρβλ. Σ χ έ δ. 33)

Σχέδ. 36. Κάτοπις και τομή της ἀποκαλυφθείσης ἀντηρίδος γεφύρας του Ήλυσου εἰς τὸν πρὸ τοῦ Σταδίου χῶρον

Σχέδ. 37. Κάτοπις και τοπογραφικόν ανασκαφής εις οικόπεδον επί της οδού Πλάτωνος 6 - 8

Σχέδ. 38. Τομαί των εις οικόπεδον επί της οδού Πλάτωνος 6 - 8 άποκαλυφθέντων τάφων

ΤΙΟΥ / ΠΑΟΥΤΟΥ / ΓΥΝΗ. Τάφος VI: Είς τήν στάθμην τοῦ καλύμματος, εἰς βάθ. 1.80 μ., εὐρέθη ἐπιτύμβιος κιονίσκος, ὕψ. 0,89, διαμ. 0,31 μ., μετὴν ἐπιγραφὴν: **ΚΟΣΜΙΑ / ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ / ΑΝΤΙΟΧΙΣΣΑ**: ἐντὸς τοῦ τάφου εὐρέθησαν τὰ ὀστέα τοῦ νεκροῦ διατεταραγμένα, ὡς καὶ 32 δακρυδόχοι καὶ μικρὸς ἀριθμὸς σιδηρῶν ἠλων. Τάφος VII: Εἰς νεκρὸς ἐκτάδην: πλησίον τοῦ κρανίου 40 δακρυδόχοι, παρὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν σιδηρὰ στλεγγίς, διάσπαρτοι σιδηροὶ ἤλοι. Τάφος VIII: Τὰ διαλελυμένα ὀστέα ἐνὸς νεκροῦ, ὡς καὶ μία δακρυδόχος, εἰς σιδηροῦς ἤλος. Τάφος IX: Τὰ διαλελυμένα ὀστέα ἐνὸς νεκροῦ. Τάφος X: Τὰ ὀστέα δύο νεκρῶν, εἰς λύχνος καὶ ὑάλινον μυροδοχείον. Τάφος XI (ἐπὶ τῶν πωρολίθων λείψανα κονιάματος): Δύο νεκροί: κάτωθεν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τοῦ νεωτέρου χρυσοῦς δακτύλιος, διαμ. 0,015 μ., ἡ σφενδόνη τοῦ ὁποίου φέρει λίθον κεραμοῦν μετ' ἀπεικόνισιν ἀετοῦ καὶ κεχαραγμένην κύκλω ἐπιγραφὴν (Σχ ε δ. 39' Πί ν. 48 α). Παρὰ τὴν δεξιάν κνήμην τοῦ εὐρέθη ὑάλινον μυροδοχείον, φύλλα χρυσοῦ, ὀστεῖνη καρφίς καὶ σιδηρὰ στλεγγίς. Τάφος XII:

Σχ ε δ. 39. 'Επιγραφὴ καὶ ἀπεικόνισις ἀετοῦ ἐπὶ τῆς σφενδόνης δακτυλίου

Εἰς νεκρὸς καὶ μία σιδηρὰ στλεγγίς. Τάφος XIII: Τὰ ὑπολείμματα ἐνὸς νεκροῦ, μία σιδηρὰ στλεγγίς, δύο ὑάλινα μυροδοχεῖα, δύο δακρυδόχοι. Τάφος XIV: Τὰ κατάλοιπα ἐνὸς νεκροῦ.

69. 'Ὀδὸς Πραμάντων 8 καὶ Καλλιρρόης, χάνδαξ ΥΔΡΕΞ (Σχ ε δ. 1, ἀριθ. 72)

Κατὰ τὴν διάνοιξιν χάνδακος τῆς ΥΔΡΕΞ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Πραμάντων, παρὰ τὴν διασταύρωσιν ταύτης μετὰ τῆς ὁδοῦ Καλλιρρόης, ἀπεκαλύφθησαν δύο τάφοι ἑλληνιστικοί.

Τάφος I, κιβωτιόσχημος, διὰ μαρμαρίνων πλακῶν, διαστ. 1.90 × 0,60 μ., περιέχων τὸν σκελετὸν ἐνὸς νεκροῦ μετ' ἑμίαν χρυσοῦν ταινίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μῆκ. 0,24, πλάτ. 0,019 μ.

Τάφος II (Πί ν. 49 β) λακκοειδῆς, ὀρθογώνιον ὄρυγμα εἰς τὴν κιμιλιάν, διαστ. 1.90 × 0,60, ὕψ. 0,95 μ., περιέχων ἕνα νεκρόν· ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ του συνελέγησαν ἑξ σιδηροὶ ἤλοι καὶ σιδηροῦς κρίκος. Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου ἀπετελεῖτο ἐκ δύο μαρμαρίνων ἐπιτύμβιων στηλῶν εἰς δευτέραν χρῆσιν (τῆς μιᾶς τεθραυσμένης εἰς δύο):

1) Ναισκόμορφος μετ' ἀετώματος, ὕψ. 1.15 × 0,58, πᾶχ. 0,10 μ. Παρίστανται δεξιὰ ἔφη-

βος μετ' ἑμιάνω ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου (ὁ νεκρὸς) καὶ ἀριστερὰ γηραιὰ ἀνδρική μορφή, ἐνδεδυμένη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, μετ' ἑμίανω ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἰς στάσιν πένθους. Ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ: **ΦΙΛΙΣΤΙΑΗΣ ΠΟΔΟΚΛΕΟΥΣ / ... ΕΥΣ**. Τῶν ἀρχῶν τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. (Πί ν. 49 α).

2) Ἐπιτύμβιος ἐνεπίγραφος στήλη, κλασσικῶν χρόνων, εἰς δύο τεμάχια, ὕψ. 2.40 μ., πλ. 0,50 - 0,55, πᾶχ. 0,17 μ., μετ' ἐπίστυριν κυματίου, κοσμουμένη διὰ δύο ἀναγλύφων ροδάκων, κάτωθεν τῶν ὁποίων ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ: **ΕΥΟΥΚΡΑΤΗΣ / ΔΗΜΑΡΧΟΥ / ΚΕΙΡΙΑΔΗΣ**.

70. Προμάχου 5 (Σχ ε δ. 1, ἀριθ. 73)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Γρατσία, διαστ. 12 × 17.50 μ., ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυψε δύο γεωμετρικὸς τάφους καὶ τὰ λείψανα κλασσικῶν οἰκίδων.

Ἡ ἀνεύρεσις γεωμετρικῶν τάφων ἐνταῦθα δὲν ἀποτελεῖ τυχαῖον γεγονός· ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω (σ. 55 κ.ε. ἀνασκαφῆ ὁδοῦ Ἐρεχθεῖου 20, ἐνθα ἀπαριθμοῦνται αἱ θέσεις εἰς τὰς ὁποίας ἀνεσκάφησαν γεωμετρικοὶ τάφοι), ἐπανειλημμένως κατὰ τὸ παρελθὸν διεπιστώθησαν εἰς τὴν περιοχὴν ταφαὶ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων, ὥστε ἡ ὑπαρξίς γεωμετρικοῦ νεκροταφείου ὄργανωμένου πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην τῆς πόλεως εἶναι πλέον βεβαία.

Καὶ οἱ δύο τάφοι εὐρέθησαν πλησίον τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Προμάχου, ἡμικατεστραμμένοι καὶ ἄνευ τῶν καλυμμάτων τῶν ἦσαν ἀπλᾶ ὀρθογώνια λαξεύματα ἐντὸς τῆς κιμιλιᾶς, τῆς ὁποίας ἡ στάθμη ἐνταῦθα ἔκειτο εἰς βάθ. 2.50 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Τάφος I: Διαστ. 3.20 × 0,90, ὕψ. 0,70 μ.· ἐκ τοῦ περιεχομένου του συνελέγησαν ἑπτὰ ἀγγεῖα τῶν μέσων τοῦ 8ου π.Χ. αἰ. Ἄμφορες, ὕψ. 0,40 μ., μετ' ἀδιακόσμησιν ἐπαλλήλων ὀριζοντίων γραμμῶν περίξ τοῦ κορμοῦ καὶ πυραμίδων πληρουμένων διὰ πλέγματος εἰς τὰς μετόπας τοῦ λαμοῦ. Οἶνοχόη τρίλοβος, ὕψ. 0,22 μ., καλυπτομένη διὰ μελανοῦ χρώματος ἐξαίρειται τῆς ταινίας τοῦ ὤμου, ἦτις κοσμεῖται δι' ἀπλῆς ὀριζοντίου γραμμῆς. Πρόχους, ὕψ. 0,165 μ. Ὁ λαμὸς ἔκοσμεῖτο διὰ πτηνῶν καὶ γραμμικῶν σχεδίων εἰς μετοπικὴν διάταξιν, ὁ δὲ κορμὸς μόνον διὰ γραμμικῶν (πρβλ. CVA Stuttgart, πίν. 8, εἰκ. 1 - 4, ἀγγείων Kas. 12) (Πί ν. 50 ε). Σκύφος, ὕψ. 0,085 μ., μετ' ἀδιακόσμησιν ἀντωπῶν ἐλάφων ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ ρομβοειδῶν σχεδίων

πληρουμένων πλέγματος περί τὸ χεῖλος (Πί ν. 50 δ). Σκύφος, ὕψ. 0,095 μ., με διακόσμησιν ἀνωτῶν πτηνῶν, ἐστιγμένων ροδάκων, σβάστικα, τεθλασμένων γραμμῶν, ταινίας ρόμβων. Σκύφος, ὕψ. 0,095 μ., με γραμμικὴν διακόσμησιν. Πινάκιον, διαμ. 0,185 μ., με ἀκτινωτὸν κόσμημα εἰς τὸ κέντρον καὶ κυματοειδῆ γραμμὴν κατὰ τὸ χεῖλος. Τάφος II : Διαστ. 2.70 × 0,70, ὕψ. 0,50 μ. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων του συνελέγησαν ἕξ ἀγγεῖα ἑλλιπῆ. Πρόχους, ὕψ. 0,35 μ., με γραμμικὴν διακόσμησιν. Σκύφος, ὕψ. 0,08 μ., με πτηνά, ἀστερίσκους, στιγμοροδάκας, ὁμάδας τεθλασμένων γραμμῶν εἰς μετοπικὴν διάταξιν. Σκύφος, ὕψ. 0,085 μ., με διακόσμησιν τεθλασμένων ὀριζοντίων γραμμῶν κατ' ἀποστάσεις εἰς τὰς μετόπας τοῦ ὄμου. Σκύφος, ὕψ. 0,067 μ., με γραμμικὴν διακόσμησιν εἰς μετοπικὴν διάταξιν. Σκύφος, ὕψ. 0,096 μ., με γραμμικὸν διάκοσμον. Ἀπιοειδῆς ἀρύβαλλος κορινθιακός, σωζ. ὕψ. 0,069 μ., με φολιδωτὸν κόσμημα.

Τὰ ὑπολείμματα τῶν κλασσικῶν οἰκῶν, ἐκτείνοντα ἐπὶ τὸ Ν. ἤμισυ τοῦ οἰκοπέδου, διακρίνονται εἰς δύο οἰκοδομικὰς περιόδους. Τῆς παλαιότερας, προκλασσικῆς πιθανῶς, οἱ τοῖχοι εἶναι λεπτότεροι, πᾶχ. 0,40, τῆς μεταγενεστέρας ἔχουν πᾶχ. 0,80 μ. Τοῦ παλαιότερου κτίσματος σώζονται τὰ λείψανα δύο δωατίων εἰς σχῆμα T καὶ τμήμα τοίχου, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐπικάθεται ἡ νεωτέρα κατασκευὴ, τῆς ὁποίας διατηρεῖται τμήμα ἐνὸς δωατίου. Ἀμφοτέρων τῶν περιόδων οἱ τοῖχοι, διατηρούμενοι ἐν θεμελίοις, εἶναι ἐκτισμένοι διὰ μικρῶν ἀκανονίστων λίθων, συνδεομένων μεταξύ των δι' ἴλινος.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν τὸ ἤμισυ λύχνου μελαμβαφοῦς, διαμ. 0,085 μ. (πρβλ. Agora IV, τύπος 19 B) τοῦ τέλους τοῦ 6ου αἰ. ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου π.Χ. αἰ., λύχνος ἀβαφῆς, διαμ. 0,085 μ. (πρβλ. Agora IV, τύπος 2 B) τοῦ 6ου π.Χ. αἰ., δύο σφονδύλια καὶ μέγας ἀριθμὸς θραυσμάτων ἀρχαϊκῶν καὶ κλασσικῶν ἀγγείων.

71. Προπυλαίων - Ροβ. Γκάλλι, χάνδαξ Ε.Ε.Υ. (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 74)

Κατ' ἐργασίας διανοίξεως σκάμματος ὑπὸ τῆς Ε.Ε.Υ. κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Ροβ. Γκάλλι καὶ Προπυλαίων, ἀνευρέθη ἐντὸς τῶν ἐπιχώσεων μικρὸν μαρμάρινον ἀναθηματικὸν ἀνάγλυφον τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, ὕψ. 0,175, πλ. 0,14, πᾶχ. 0,06 μ., με παράστασιν βωμοῦ, πέριξ τοῦ ὁποῦ ἐλίσσειται ὄφεις (Πί ν. 50 ζ').

72. Πύρρου, χάνδαξ Υπουργείου Δημ. Ἔργων (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 75)

Κατὰ τὴν διανοίξιν χάνδακος ὑπὸ συνεργείου τοῦ Ἑργασίου Δημοσίων Ἔργων κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Πύρρου καὶ πλησίον τῆς συμβολῆς ταύτης μετὰ τῆς ὁδοῦ Μοργεντάου, ἀπεκαλύφθη μερικῶς, εἰς βάθ. 1.55 μ., τάφος κιβωτιόσχημος τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου. Οὗτος, με κατεύθυνσιν Β.-Ν., εἶχε διαστ. 1.96 × 0,93, ὕψ. 1.26 μ., ἀπέχε δὲ 12 μ. τῆς ΒΑ. γωνίας τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν καὶ 15 μ. τῆς ΝΑ. Αἱ πλευραὶ του εἶχον κατασκευασθῆ ἐκ τεσσάρων μαρμαρίνων πλακῶν, ἑτέρα δὲ ὅμοια ἐχρησίμευεν ὡς δάπεδον τὸ κάλυμμά του ἀποτελεῖτο ἐπίσης ἐκ δύο μαρμαρίνων πλακῶν. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἔκειτο ὁ νεκρὸς με τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν.

73. Ρήγα Παλαμῆδη 1 καὶ Ἀγ. Ἀναργύρων (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 76)

Εἰς τὸ ἀνωτέρω οἰκόπεδον, διαστ. 8.20 × 9.70 μ., ἰδιοκτησίας Μανωλέσσου, διεξήχθη ἀνασκαφικὴ ἔρευνα, καθ' ἣν ἀπεκαλύφθησαν λείψανα ρωμαϊκῶν κτηρίων. Οὕτω, παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Ρήγα Παλαμῆδη ἀνεσκάφη ὀρθογώνιον κτίσμα, διαστ. 2.50 × 1.50 μ., οἱ τοῖχοι τοῦ ὁποῦ ἦσαν κατεσκευασμένοι διὰ λίθων, θραυσμάτων κεράμων καὶ ἀμμοκοινίας· ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 3.70 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος, διατηροῦντο δὲ εἰς ὕψ. 1.30 μ. Προφανῶς πρόκειται περὶ δεξαμενῆς, ἐφ' ὅσον ἐπὶ τῆς ΒΔ. πλευρᾶς τοῦ κτίσματος εὐρέθη ὀπὴ ἐκροῆς ὕδατος. ΝΔ. τῆς δεξαμενῆς ἀνευρέθη ἀγωγὸς με κατεύθυνσιν Α.-Δ., ἐκτισμένος διὰ λίθων καὶ κεράμων, πλ. 0,80, σωζόμενος εἰς ὕψ. 0,90 μ. Πλησίον τῆς Ν. μεσοτοιχίας, εἰς ἀκαθόριστον ἔκτασιν, ἀνεσκάφη τμήμα χώρου, ἐστρωμένου διὰ πηλίνων πλακῶν· οἱ τοῖχοί του, ἔδραζόμενοι ἐπὶ ταπεινῆς ἐπιχώσεως, ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ μικρῶν λίθων καὶ κονιάματος.

Παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγ. Ἀναργύρων ἐσώζετο μικρὸν τμήμα τοίχου, ἐκτισμένου δι' ὀρθογωνίων λαξευτῶν κροκαλοπαγῶν λίθων.

74. Σαπφοῦς 12 (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 77)

Ἡ εἰς τὸ ἀνωτέρω οἰκόπεδον, διαστ. 26 × 9 μ., ἰδιοκτησίας Κουλιάνδρου, γενομένη ἀνασκαφὴ ἀπεκάλυψεν ἀριθμὸν τάφων, χρονολογούμενων ἀπὸ τῆς ὑστέρας γεωμετρικῆς περιόδου ἕως τὰ τέλη τοῦ 5ου π.Χ. αἰ. (Σχ ἐ δ. 40), ὡς καὶ τμήμα τοίχου κλασσικοῦ, ἐρμηνευομένου ὡς ταφικοῦ περιβόλου. Ἡ ἀνευρέσεις ἐνταῦθα συ-

στάδος τάφων δίδει την έλπίδα ύπάρξεως εις την περιοχὴν νεκροταφείου ἀφρανωμένου, ἀναπτυχθέντος κατὰ τὰ κράσπεδα ὁδοῦ ἀγούσης εις πύλην τοῦ τεύχους, τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην τῆς πόλεως.

Ἐπὶ συνόλου τριάκοντα πέντε ἀνασκαφέντων τάφων οἱ δώδεκα (I, III, VIII, IX, X, XII, XIII, XVIII, XX, XXIII, XXVII, XXIX) χρονολογούνται εις τὴν περίοδον τοῦ ὕστερογεωμετρικοῦ ρυθμοῦ, ὃ εἰς εἶναι πρωτοαττικὸς (XIV) καὶ οἱ εἴκοσι δύο (II, IV, V, VI, VII, XI, XV, XVI, XVII, XIX, XXI, XXII, XXIV, XXV, XXVI, XXVIII, XXX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV) ἀνήκουν εις τὸν 5ον π.Χ. αἰ. Διὰ τὴν γεωμετρικὴν περίοδον ὃ συνήθης τρόπος ταφῆς ἀπεδείχθη ἐνταῦθα ἢ ταφὴ ἐντὸς μεγάλου ἀγγείου (ἐγχυτρισμός), τοποθετημένου ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιᾶς, μὲ τὰ κτερίσματα τοῦ νεκροῦ πλησίον ἢ ἐντὸς αὐτοῦ· ἐξαιρέσιν ἀποτελοῦν οἱ τάφοι XIII καὶ XXIX, οἵτινες εἶναι λακκοειδῆς. Τὸ ἐπικρατέστερον εἶδος ταφῆς διὰ τοὺς κλασσικοὺς χρόνους ἦτο ἡ καύσις, ἣτις ἐμφανίζεται ὡς πυρὰ ἐντὸς ὀρθογωνίου ὀρύγματος εις τὴν κιμιλιᾶν ἢ τὸ φυσικὸν ἔδαφος, μὲ τὰ υπολείμματα τῆς καύσεως ἐπὶ τοῦ πυθμένου· παρατηρήθησαν ἀκόμη μία ταφὴ ἐντὸς πηλίνης κάλτιδος (XV) τοποθετημένης ἐντὸς μικρᾶς πωρίνης σαρκοφάγου καὶ τρεῖς ἐνταφιασμοὶ εἰς πωρίνας σαρκοφάγους (XVI, XXIV, XXXII). Τὸ περιεχόμενον τῶν τάφων χρονολογικῶς ἐν συντομίᾳ ἔχει ὡς ἑξῆς :

Γ ε ω μ ε τ ρ ι κ ο ἰ

Τάφος I: Ταφικὸς ἀμφορεὺς, ὕψ. 0,87 μ., μὲ διακόσμησιν ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ λαιμοῦ τροχοῦ καὶ πτηνῶν ἐκατέρωθεν καθέτου μαιάνδρου (Πί ν. 51 γ). Οἰνοχόη, ὕψ. 0,12 μ., μὲ τρίλοβον χεῖλος, κοσμουμένη εις τὸν λαιμὸν διὰ πτηνῶν καὶ διαγραμμασμένων τριγώνων ἐκατέρωθεν ταινίας καὶ πέριξ τῆς κοιλίας δι' ἐξηρημένων ταινιῶν. Ἐτέρα, ὕψ. 0,08 μ., μὲ στιγμᾶς ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καὶ ἔλκοειδῆ ἢ κάθετα γραμμίδια ἐπὶ τῆς κοιλίας. Ἐτέρα καστανοβαφῆς, ὕψ. 0,055 μ. Κάνθαρος, ὕψ. 0,055 μ., μὲ διακόσμησιν μετοπῶν καὶ τριγλύφων εις τὸ χεῖλος (πρβλ. Agora VIII, πίν. 10, ἀριθ. 173) χρονολογούμενος περὶ τὸ 725 π.Χ. Μόνωτον κύπελλον, ὕψ. 0,04 μ., μὲ μελανὰς ταινίας.

Τάφος III: Ταφικὴ ὕδρια, ὕψ. 0,39 μ., μὲ ἐγχάρακτους ὀφιοειδεῖς γραμμὰς καὶ κομβία ἐπὶ τοῦ ὤμου. Καλαθίσκος ἀβαφῆς, ὕψ. 0,05 μ., μίμησις πλεκτοῦ (Πί ν. 50 α, ἀριστερά) (πρβλ.

Agora VIII, πίν. 16, ἀριθ. 271, τέλη 8ου αἰ. π.Χ.). Μόνωτον κύπελλον, ὕψ. 0,038 μ., μὲ καθέτους γραμμὰς (Πί ν. 50 α, δεξιά).

Τάφος VIII: Ταφικὸς ἀμφορεὺς, ὕψ. 0,71 μ., μὲ γραμμικὸν κόσμημα ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ (Πί ν. 51 δ). Τρίλοβος οἰνοχοῖσκη, ὕψ. 0,08 μ., μὲ ὀριζοντίους γραμμὰς. Κάνθαρος, ὕψ. 0,065 μ., μὲ νήσσας ἀνωπὰς ἐκατέρωθεν διαγραμμασμένου ρόμβου (Πί ν. 50 β) (πρβλ. CVA, Heidelberg, 3, πίν. 113, εἰκ. 5, ἀριθ. 60/12). Κάλαθος, ὕψ. 0,035 μ., μὲ ὀριζοντίους γραμμὰς.

Τάφος IX: Ταφικὸς πίθος, ὕψ. 0,87 μ., μὲ ἐγχάρακτους ὀφιοειδεῖς γραμμὰς. Οἰνοχόη μελαμβαφῆς, ὕψ. 0,13 μ. Προχοῖσκη, ὕψ. 0,11 μ., μὲ διακόσμησιν τεθλασμένης γραμμῆς ἐπὶ τῆς κοιλίας, ἔλκοειδῶν γραμμῶν ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ἐσχηματοποιημένων πτηνῶν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ. Καρποδόχη, ὕψ. 0,065 μ., μὲ γραμμικὴν διακόσμησιν. Μόνωτον κύπελλον, ὕψ. 0,053 μ., μὲ κυματοειδῆ γραμμὴν ἐπὶ τῆς κοιλίας. Δύο πώματα πυξιδίων μὲ πτηνόσχημον πλαστικὴν ἀπόφυσιν. Πινάκιον, διαμ. 0,29 μ., μὲ ρόδακα ἐπὶ τῆς βάσεως, κοσμούμενον ἐσωτερικῶς διὰ ζατρικίου, τριγώνων μετὰ πλέγματος καὶ στιγμῶν.

Τάφος X: Ταφικὴ τρίλοβος ὕδρια, ὕψ. 0,515 μ., ἔδαφόχρους, κοσμουμένη δι' ὀριζοντίων ὀφιοειδῶν γραμμῶν (Πί ν. 51 β) (πρβλ. Agora VIII, πίν. 3, ἀριθ. 39, β' ἡμισυ 8ου π.Χ. αἰ.). Σκύφος, ὕψ. 0,098 μ., μὲ διακόσμησιν ἐσχηματοποιημένων πτηνῶν ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ λαιμοῦ καὶ ὀριζοντίων γραμμῶν πέριξ τοῦ κορμοῦ. Μόνωτον μελαμβαφῆς κύπελλον, ὕψ. 0,04 μ., μὲ ἐξηρημένην ταινίαν περὶ τὸ χεῖλος (πρβλ. Agora VIII, πίν. 9, ἀριθ. 150, τέλος 8ου αἰ. π.Χ.). Τρίλοβος οἰνοχοῖσκη, ὕψ. 0,092 μ., μὲ τεθλασμένας ἐπαλλήλους ὀριζοντίους γραμμὰς ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καὶ ἀπλᾶς πέριξ τοῦ κορμοῦ.

Τάφος XII: Ταφικὸς πίθος, ὕψ. 0,43 μ., ἀδιακόσμητος. Δίωτος σκύφος, ὕψ. 0,05 μ., μὲ ἐξηρημένην ταινίαν περὶ τὸ χεῖλος. Οἰκιακὸν μόνωτον σκευός, σωξ. ὕψ. 0,15 μ.

Τάφος XVIII: Ταφικὴ πρόχους, ὕψ. 0,36 μ., ἀβαφῆς, μὲ ἐγχάρακτον ὀφιοειδῆ γραμμὴν πέριξ τῆς κοιλίας. Πινάκιον δίωτον, διαμ. 0,17 μ., κοσμούμενον δι' ὀμοκέντρων κύκλων. Κύπελλον μόνωτον, ὕψ. 0,055 μ., μὲ ὀφιοειδῆ γραμμὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου. Τρίλοβος οἰνοχοῖσκη, ὕψ. 0,135 μ., μὲ ἐπαλλήλους μελανὰς γραμμὰς ἐπὶ τῆς κοιλίας, τρέχοντας κύνας ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ὀκτωσχήμους ἀσπίδας ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ (Πί ν. 50 γ).

Τάφος XXIII: Ὁξυῦθμενος ταφικὸς ἀμφορεὺς, ὕψ. 0,63 μ., ἀδιακόσμητος.

Τάφος XXVII : Ὁξυπύθμενος ταφικός ἀμοφορεύς, ὕψ. 0,65 μ., ἀδιακόσμητος.

Τάφος XXIX : Κοτύλη, ὕψ. 0,085 μ., ὑπογεωμετρική με διακόσμησιν ἐσχηματοποιημένων πτηνῶν ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ ὄμου καὶ ὀριζοντίων γραμμῶν πέριξ τῆς κοιλίας.

Πρωτοαττικὸς

Τάφος XIV : Πρωτοαττικὸς ὠραῖος ἀμοφορεύς ὕψ. 0,58 μ., με παράστασιν ἐλάφου εἰς ἑκατέραν τῶν μετοπῶν τοῦ ὄμου καὶ κόσμημα πετάλων ἐπὶ τοῦ λαίμου. Μελαμβαφῆς ὄλη, ὕψ. 0,085 μ. Μόνωτον μελαμβαφῆς κύπελλον, ὕψ. 0,045 μ. Δίωτος σκύφος, ὕψ. 0,048 μ.

Κλασσικοὶ

Τάφος II (γ' τέταρτον 5ου αἰ. π.Χ.) : Ἐρυθρόμορφος τριποδικὴ πυξίς, ὕψ. 0,123 μ., με παράστασιν ἐξ γυναικῶν. Μικρὰ μελαμβαφῆς πυξίς, ὕψ. 0,057 μ.

Τάφος IV (μέσα 5ου αἰ. π.Χ.) : Λευκὴ λήκυθος ἐλλιπής, σωζ. ὕψ. 0,39 μ., κεκαυμένη· διακρίνονται δύο μορφαὶ ἑκατέρωθεν τῆς στήλης τοῦ νεκροῦ, ἐπὶ τοῦ ὄμου ἡ συνήθης φυτικὴ διακόσμησις.

Τάφος XI (μέσα 5ου αἰ. π.Χ.) : Μελαμβαφῆς ἀρβαλλοειδῆς λήκυθος, ὕψ. 0,14 μ., με κόσμημα ἀλύσεως καὶ καθέτων γραμμίδων ἐπὶ τῆς κοιλίας. Λευκὴ λήκυθος ἐλλιπής, σωζ. ὕψ. 0,20 μ., με παράστασιν προσφορᾶς εἰς τὴν στήλην τοῦ νεκροῦ. Θραῦσμα ἐρυθρόμορφου ὕδριας. Τμῆμα πινακίου, συμπλ. διαμ. 0,36 μ., με διακόσμησιν ὁμοκέντρων κύκλων.

Τάφος XV (Πίν. 52α) : Μελαμβαφῆς κάλπις μετὰ καλύμματος, ὕψ. 0,29 μ., με διακόσμησιν λευκῶν φύλλων (β' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.).

Τάφος XVI : Χαλκῆ καρφίς καὶ χαλκοῦς δίσκος.

Τάφος XVII (β' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.) : Ἀμοφορίσκος ὄξυπύθμενος μελαμβαφῆς, ὕψ. 0,095 μ., με ἐμπέστα ἀνθέμια. Μόνωτος σκύφος, ὕψ. 0,038 μ., μελαμβαφῆς. Φιαλίδιον, ὕψ. 0,026 μ. μελαμβαφῆς. Μόνωτος σκύφος, ὕψ. 0,04 μ. μελαμβαφῆς.

Τάφος XIX (τέλη 5ου αἰ. π.Χ.) : Ἀβαφῆς φιαλίδιον. Σφονδύλιον.

Τάφος XXI (β' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.) : Ἐρυθρόμορφος ὕδρια, ὕψ. 0,185 μ., με σκηνὴν γυναικωνίτου. Γαμικὸς λέβης, ὕψ. 0,19 μ., με σκηνὴν γυναικωνίτου, τοῦ ζωγράφου τῆς Ἀμυμώνης (Πίν. 51α). Δίωτον πινακίον, διαμ. 0,275 μ., με ἀκτινωτῶν κόσμημα εἰς τὸ κέντρον,

ὁμοκέντρους κύκλους καὶ ρόδακας κατὰ τὴν περίμετρον. Μελαμβαφῆς πυξίς, ὕψ. 0,05 μ., ἄνευ τοῦ καλύμματος. Προχοῖδιον οἰκιακῆς χρήσεως, ὕψ. 0,066 μ. Ἄνω ἡμισυ μελαμβαφῶς προχοῖσκης.

Τάφος XXII (β' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.) : Θραῦσμα ἐρυθρόμορφου ὕδριας, σωζ. ὕψ. 0,20 μ. Μόνωτον κυάθιον, ὕψ. 0,025 μ., μελαμβαφῆς. Ἐρυθρόμορφος λήκυθος ἐλλιπής, σωζ. ὕψ. 0,138 μ. Μελαμβαφῆς φιαλίδιον, ὕψ. 0,032 μ. Δύο παρόμοια, ὕψ. 0,025 μ. Μόνωτον κυάθιον, ὕψ. 0,027 μ., μελαμβαφῆς. Κάλυμμα πυξιδίου ἀβαφῶς. Τμῆμα μελαμβαφῶς λύχνου. Λήκυθος ἐλλιπής, σωζ. ὕψ. 0,12 μ., με μελανὴν διακόσμησιν ἀνθεμίων. Μόνωτον οἰκιακὸν σκεῦος μετὰ πώματος, ὕψ. 0,055 μ. Μελαμβαφῆς κοτύλη, ὕψ. 0,08 μ. Μελαμβαφῆς καρποδόχη, ὕψ. 0,062 μ. Λήκυθος μελαμβαφῆς, ὕψ. 0,14 μ. Μικρὰ ὕδρια, ὕψ. 0,155 μ.

Τάφος XXIV (β' ἡμισυ 5ου αἰ. π.Χ.) : Ἀρβαλλοειδῆς λήκυθος, ὕψ. 0,138 μ., μελαμβαφῆς. Ἐρυθρόμορφος ἀρβαλλοειδῆς λήκυθος, ὕψ. 0,14 μ., με παράστασιν γυναικείας μορφῆς φερούσης πυξίδα. Μελαμβαφῆς ἀρβαλλοειδῆς ληκύθιον, ὕψ. 0,08 μ. Ἐρυθρόμορφος ἀρβαλλοειδῆς λήκυθος, ὕψ. 0,135 μ., με ἀπεικόνισιν Σφιγγός.

Τάφος XXV : Τρεῖς καρποδοχαὶ μελαμβαφεῖς, ὕψ. 0,052, 0,057 καὶ 0,06 μ. Μελανόμορφος λήκυθος, ὕψ. 0,205 μ., με παράστασιν τριῶν ἀνδρῶν γενειοφόρων ἐμπροσθεν Σφιγγός ἐπὶ στήλης· ὀπισθεν τῆς Σφιγγός ἴσταμένη μορφὴ τὴν παράστασιν πλαισιώνει θαλλὸς κισσοῦ. Τρεῖς μελαμβαφεῖς ληκύθοι ἐλλιπεῖς, σωζ. ὕψ. 0,08, 0,115 καὶ 0,07 μ.

Τάφος XXXI : Ἀρβαλλοειδῆς ληκύθιον, ὕψ. 0,072 μ., μελαμβαφῆς.

Τάφος XXXV : Μελαμβαφῆς κοτύλη, ὕψ. 0,07 μ.

Ὁ προαναφερθεὶς τοῖχος, ἀνασκαφεῖς καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ οἰκοπέδου, ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν 4 μ. ἀπὸ τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς. Εἶχε κατεύθυνσιν Β. - Ν., ἦτο ἐκτισμένος διὰ λαξευτῶν λίθων πώρου κατὰ τὸ ἰσόδομον σύστημα, ἀλλὰ εἰς στρώσεις δρομικὰς· τὸ πᾶχος του ἦτο 1.70 μ., ἡδράζετο δὲ ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς (Πίν. 52β).

Ἐπίσης, πρὸς Α. τῶν τάφων XV, XX καὶ XXIV, ἀνεσκάφη καμπύλος τοῖχος ἐξ ἀργῶν λίθων, πᾶχ. 0,50, διατηρούμενος εἰς ὕψ. 0,80 μ., ἐδραζόμενος δὲ καὶ οὗτος ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς.

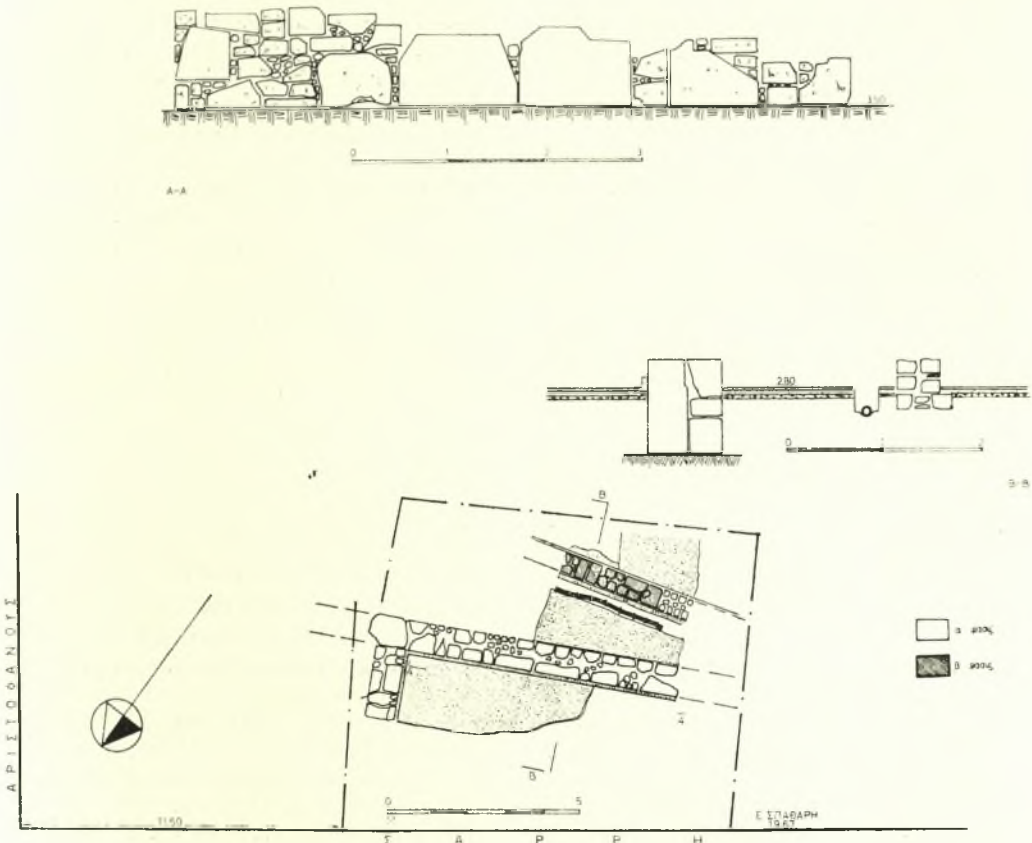
75. Σαρρῆ 3 (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 78)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ν.

Ἄγιαννίδη, διαστ. 10×8.50 μ., ἀπεκαλύφθη ἡ Α. γωνία κτίσματος τῆς πρώϊμου ἑλληνιστικῆς περιόδου ἐπιμελημένης τοιχοποιίας· οἱ τοῖχοι, πᾶς. $0,75$ μ., διετηροῦντο εἰς ὕψ. 1 μ. καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθ. 3.20 μ., ἔφερον δὲ ἐπιχρῖσμα καὶ ἐπὶ τῶν δύο ὄψεων. Εἰς περίοδον μετασκευῆς τοῦ κτηρίου ἢ στάθμη τοῦ δαπέδου ἀνυψώθη κατὰ $0,70$ μ. διὰ τῆς κατασκευῆς νέου, πᾶς. $0,09$ μ., ἐκ παχέος κονιάματος ἀναμεμιγμένου μετὰ μικρῶν ψηφίδων.

Ε.Κ.Α., διαστ. 20.80×24.50 μ. ἀνεσκάφη κατὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν ρωμαϊκῆ δεξαμενῆ, σχήματος ὀρθογωνίου, διαστ. 2×6.30 μ., διατηρουμένη εἰς ὕψ. 1 μ. Οἱ τοῖχοί της, πᾶς. $0,55$ μ., εἶναι ἐκτισμένοι δι' ἀκανονίστων λίθων, συνδεομένων δι' ἀσβέστου, καλύπτονται δὲ ἐσωτερικῶς δι' ὑδραυλικοῦ κονιάματος καὶ ἔδράζονται ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθ. 3.30 μ. Τὸ δάπεδον εἶναι ἐστρωμένον διὰ χαλίκων.

Βορειοανατολικότερον τῆς δεξαμενῆς ἀνευ-

Σχέδ. 41. Κάτοπις καὶ τομαὶ κτίσματος ἀποκαλυφθέντος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σαρρῆ 3

Μεταγενέστερον, ἄλλ' εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν περίοδον πάντοτε, ἐπὶ τοῦ νέου τούτου δαπέδου κατασκευάζεται τοῖχος, ὅστις καταστρέφει τοῦτο καὶ θεμελιούται εἰς βάθ. 2.80 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος ἐπὶ ἐπιχώσεων παραλλήλως πρὸς αὐτὸ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ βάθος τοποθετεῖται ἀποχετευτικός ἀγωγὸς τομῆς κυκλικῆς (Σχ ἐ δ. 41).

76. Σέκερη 3 (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 79)

Εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, ἰδιοκτησίας Τ.Ε.Α.

ρέθη πῆλινος ἀγωγός, τομῆς ἀνεστραμμένου πεῖ, ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιάς· ἔχει κατεύθυνσιν Α.-Δ., εἶτα κάμπτεται πρὸς Β.

Τέλος, εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ οἰκόπεδου, ἀπεκαλύφθη τμήμα ἀγωγού, μὲ κατεύθυνσιν Β.-Ν., κτιστοῦ διὰ στρώσεων ὀπτοπλίνθων καὶ κονιάματος.

77. Σερρών, χάνδαξ ΔΕΗ (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 80)

Κατὰ τὴν διάνοιξιν χάνδακος, πλ. $0,60$ μ.,

ὑπὸ τῆς ΔΕΗ, παραλλήλως πρὸς τὴν Α. οἰκοδομικὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Σερρών καὶ εἰς ἀπόστασιν 0,40 μ. ἀπ' αὐτῆς, ἀπεκαλύφθη ἀκριβῶς ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας ἀριθ. 20, τμήμα τοῦ Α. ἀναλημματικοῦ τοίχου ἀρχαίας ὁδοῦ, τῆς ὁποίας ἐλάχιστον μόνον τμήμα ἐκαθαρίσθη. Ὁ τοῖχος εἶχε κατεῦθυσιν Ν.- Β., ἦτο δὲ θεμελιωμένος εἰς βάθ. 1.50 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ. Τὸ ἔρευνηθὲν τμήμα, μήκ. 2.70, πλ. 0,75 μ., ἦτο ἐκτισμένον διὰ πλινθίδων καὶ μικροτέρων λίθων μεταξὺ τῶν ἀρμῶν.

Τὸ ἀποκαλυφθὲν ἀνάλημμα ἀποτελεῖ προφανῶς τὴν συνέχειαν ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνασκαφῆ παλαιότερον εἰς τὴν ὁδὸν Κερασινίου (βλ. ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 90, Σχῆδ. 42 καὶ σ. 92, βλ. ἐπίσης ἀνωτέρω σ. 38 ἀνασκαφὴν κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ Ἐλικαρνασσῶ), ἔθνα εἶχεν ἀποκαλυφθῆ ὁδός, πλ. 5 μ. βαίνουσα παραλλήλως πρὸς τὴν τοῦ Δημοσίου Σήματος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Πύλης καὶ ἀπολήγουσα εἰς Ἀκαδημείαν.

78. Σκοῦφου 10 (Σχ ἔ δ. 1, ἀριθ. 81)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, διαστ. 20.80 × 30 μ., ἰδιοκτησίας Ψυχογιουῖ, ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυπεν ἀσήμαντα λείψανα ρωμαϊκῶν οἰκιῶν.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ οἰκόπεδου ἀνεσκάφη μικρὰ τετράγωνος δεξαμενὴ, πλευρᾶς 2 μ., οἱ τοῖχοι τῆς ὁποίας διατηροῦμενοι εἰς ὕψ. 1 μ., ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λίθων καὶ ὀπτοπλινθίων συνδεομένων μεταξὺ τῶν διὰ κονιάματος ἐσωτερικῶς τὰ τοιχώματά τῆς ἔφερον ἐπένδυσιν ἐξ ὕδραυλικοῦ κονιάματος. Ἡ δεξαμενὴ ἡδράζετο ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθ. 3 μ. Ἀνατολικότερον ἐσώζετο τὸ κάτω ἡμισυ κτιστοῦ πῆθου, τὰ τοιχώματα τοῦ ὁποίου εἶχον κατασκευασθῆ διὰ λίθων, θραυσμάτων κεραμῶν καὶ κονιάματος.

Ἐν τέλει, πλησίον τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς, ἀπεκαλύφθη στενωπὴ κατὰ σκευή, μερικῶς σωζομένη, διαστ. 1.80 × 0,30, σωζ. ὕψ. 0,70 μ., παρομοίας πρὸς τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα κατασκευῆς, βαίνουσα ἐπὶ τῆς κιμιλιάς.

79. Σποράδων, σκάμμα ΥΔΡΕΞ (Σχ ἔ δ. 1, ἀριθ. 82)

Κατὰ τὴν ἀνόρυξιν χάνδακος ὑπὸ τῆς ΥΔΡΕΞ κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ Σποράδων καὶ εἰς τὸ τμήμα αὐτῆς τὸ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν ὁδῶν Τήνου καὶ Κεφαλληνίας, ἤλθον εἰς φῶς δύο πάρινα σαρκοφάγοι μονολιθικαί, τῆς κλασσικῆς περιόδου, σεσυλημένα.

Ἡ σαρκοφάγος Ι, διαστ. 2.10 × 1.20, ὕψ. 0,92 μ., ἔκειτο ἐντὸς λαξεύματος τῆς κιμιλιάς,

εἰς βάθ. 2.10 μ. ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τῆς συγχρόνου ὁδοῦ· ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τῆς συνελέγησαν : 1) λευκὴ λήκυθος, ἐλλιπίης, σωζ. ὕψ. 0,252 μ., τῶν μέσων τοῦ 5ου αἰ. π.Χ., ἥτις εἰκονίζει γυναῖκα ἐνδεδυμένην ἐρυθρὸν χιτῶνα, κομίζουσαν προσφοράς εἰς τὴν στήλην τοῦ νεκροῦ, καὶ 2) λήκυθος μὲ μελανὴν διακόσμησιν ἀνεμείων. Εἰς τὸ αὐτὸ βάθος ἔκειτο καὶ ἕτερα σαρκοφάγος, διαστ. 2.07 × 1.15, ὕψ. 0,87 μ., ὁ καθαρισμὸς τῆς ὁποίας ἀπέδωκεν ὀλίγα ὄστρακα ἀρίστης ποιότητος ἐρυθρομόρφων ἀγγείων καὶ λευκοῦ βάθους. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀνεύρεσις μεγάλῃς ποσότητος θραυσμάτων ἐρυθρομόρφων ἀγγείων καὶ λευκοῦ βάθους εἰς τὸν χώρον τῆς παρουσίας ἀνασκαφῆς δηλοῖ τὴν ὑπαρξίν νεκροταφείου κλασσικῶν χρόνων εἰς τὴν περιοχὴν (πρβλ. παλαιότεραν ἀνασκαφὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σποράδων 12, ΑΔ 20 (1965) : Χρονικά, σ. 102).

Ἄξιοσημείωτος τυγχάνει ἐπίσης ἡ ἀνεύρεσις ἱκανῆς ποσότητος ὄστράκων γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν.

80. Λεωφόρος Συγγροῦ καὶ Χατζηγηρήτου (χάνδαξ ΥΔΡΕΞ) (Σχ ἔ δ. 1, ἀριθ. 83)

Ἐντὸς σκάμματος τῆς ΥΔΡΕΞ, παρὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν ἀπεκαλύφθη τμήμα τοίχου, ἔχοντος κατεῦθυσιν ΒΑ.-ΝΔ. Ἦτο ἐκτισμένος διὰ λαξευτῶν παρολίθων κατὰ τὸ ἰσόδομον σύστημα καὶ ἡδράζετο ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθ. 4.05 μ. κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τῆς συγχρόνου ὁδοῦ, ἀνεσκάφη δὲ μέγχι μήκ. 2 μ. καὶ ἐσώζετο εἰς ὕψ. δύο δόμων.

81. Σφακτηρίας 23 (Σχ ἔ δ. 1, ἀριθ. 84)

Τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Μουστάκα, διαστ. 16.80 × 11.50 μ. περιέχεται εἰς τὸν χώρον τοῦ Δημοσίου Σήματος, τμήματα τοῦ ὁποίου ἀνεσκάφησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν (ΑΔ 22 (1967) : Χρονικά, σ. 86 καὶ 88, βλ. ἐπίσης ἀνωτέρω ἀνασκαφὴν οἰκόπεδου ἐπὶ τῶν ὁδῶν Σαλαμίνος καὶ Μεγ. Ἀλεξάνδρου, σ. 75 ὡς καὶ Πλάτωνος 6-8, σ. 84 κ.ἑ.).

Τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ ἐσώζοντο μόνον ἐνδείξεις εἰς τινα σημεῖα τοῦ οἰκόπεδου παρὰ τὴν Δ. μεσοτοιχίαν, τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς καταστραφέντος κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, ὅτε κατεσκευάσθησαν οἱ κατωτέρω περιγραφόμενοι τάφοι. Διετηρεῖτο ἐπίσης μέρος τοῦ ἀποχευτικοῦ συστήματος τοῦ διερχομένου κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ· ἀπεκαλύφθησαν δύο ἀγωγοὶ ἀνήκοντες εἰς δύο διαφόρους περιόδους· ὁ εἰς, μὲ κατεῦθυσιν ΒΔ.-ΝΑ., σύγκειται ἐκ πηλίνων σωλῆνων τομῆς κυκλικῆς, τοποθετημένων ἐντὸς αὐλακος λελαξευμένης εἰς τὴν κι-

μιλιάν, ὁ ἕτερος, κυλινδρικός, ἔβαινεν ἐπίσης ἐντός ὀρύγματος τῆς κιμιλιᾶς μὲ τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ὡς ὁ προαναφερθεὶς καὶ διεκλαδί-ζετο πρὸς ΒΑ., ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ τῆς συνενώ-σεως δύο πηλίνων σωμάτων τομῆς ἡμίσεος ἐλλείψεως ἕκαστον (Σχ ἐ δ. 42).

Οἱ τάφοι χρονολογοῦνται ἅπαντες εἰς τὴν ὑ-στέραν ρωμαϊκὴν περίοδον (Σχ ἐ δ. 42, τομαί)· ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέρχεται εἰς 13. Ἄπαντες ἦσαν κτιστοὶ διὰ λίθων καὶ κονιάματος, τινὲς δὲ τούτων θά ἐκαλύπτοντο δι' ὀροφῆς καμαρωτῆς, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τοῦ Χ, ἔνθα διετηροῦντο λείψανα τῆς καμάρας· αἱ συνήθεις διαστάσεις τῶν ἦσαν 2.30 × 1.80, ὕψ. 1.30 μ. ἅπαντες δὲ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 2.50 - 2.90 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος (Πί ν. 53 β). Εὐρέθησαν ἠμικατεστραμμένοι καὶ σεσλημέ-νοι. Ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν συνελέγησαν ὀλίγα ἀγγεῖα καὶ ἓν νόμισμα χαλκοῦν αὐτοκρα-τορικῶν χρόνων, Ιου αἰ. μ.Χ.

Μεταξὺ τῶν τάφων VIII καὶ IX εὐρέθη τμήμα ἐπιτυμβίου κιονίσκου, σωζ. ὕψ. 0,48, διαμ. 0,415 μ., μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΠΡΕΙΜΙΑΑ.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγη ἱκανὴ ποσότης κλασσικῶν ὀστράκων καὶ ἐρμαϊκῆ στήλη γυ-ναικός, ὕψ. 0,59 μ., μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΗΡΑ/ΚΛΙΟΥ/ΘΗΚΟΝ (Πί ν. 53 γ).

Κατὰ τὴν βάσιν τῆς ΒΑ. παρεῖας τοῦ τάφου VIII εὐρέθη ἐντετειχισμένον θραύσμα μαρμάρου, σωζ. μήκ. 0,78, σωζ. ὕψ. 0,15, σωζ. πλ. 0,15, μ. μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΙΔΟΣ ΕΛΛΑΔΙ ΠΑΣΗΙ ΣΩΙΖΟΝΤΕΣ, προερχόμενον πιθανῶς ἐξ ἐπι-γράμματος ἐπιτυμβίου μνημείου πεσόντων κατὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους (Πί ν. 53 α).

82. Τριπόλεως 14 (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 85)

Κατὰ τὴν γενομένην ἔρευναν, εἰς τὸ ἐν ἐπι-κεφαλίδι οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἀλεφραγκῆ, διαστ. 16.95 × 11.40 μ., ἀπεκαλύφθησαν λεί-ψανα ἀρχαίας ὁδοῦ, ἦτις μὲ κατεύθυνσιν Β.- Ν. ἄγει εἰς Κολωνόν (Σχ ἐ δ. 43). Τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ ἀποκαθίσταται εἰς 3.30 μ., ὡς εὐκόλως συνάγεται ἐκ τῶν διασωθέντων λειψάνων ὑπο-θεμελιώσεως ἀμφοτέρων τῶν ἀναλημματικῶν τοίχων τῆς, πλ. 0,60 καὶ ὕψ. 0,20 μ., οἵτινες ἐδράζονται ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 1.50 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Τῆς ὁδοῦ, διατηρουμένης εἰς μικρὸν τμήμα μόνον παραπλευρῶς τοῦ Α. ἀ-ναλήμματός τῆς, διακρίνονται τρεῖς στρώσεις.

83. Φαλήρου ἔναντι ἀριθ. 8, χάνδαξ ΥΔΡΕΞ (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 86)

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν ἐργασιῶν διανοί-

ξεως χάνδακος, πλ. 0,70 μ., κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Φαλήρου, ἔναντι τῆς οἰκίας ἀριθ. 8 (βλ. ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 73), ἀπεκαλύφθη ἢ συνέχεια τοῦ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀνευ-ρεθέντος προτειχίσματος, ἀνεσκάφησαν δὲ μερι-κῶς δύο τάφοι τῆς ὑστερορωμαϊκῆς περιόδου (Σχ ἐ δ. 44).

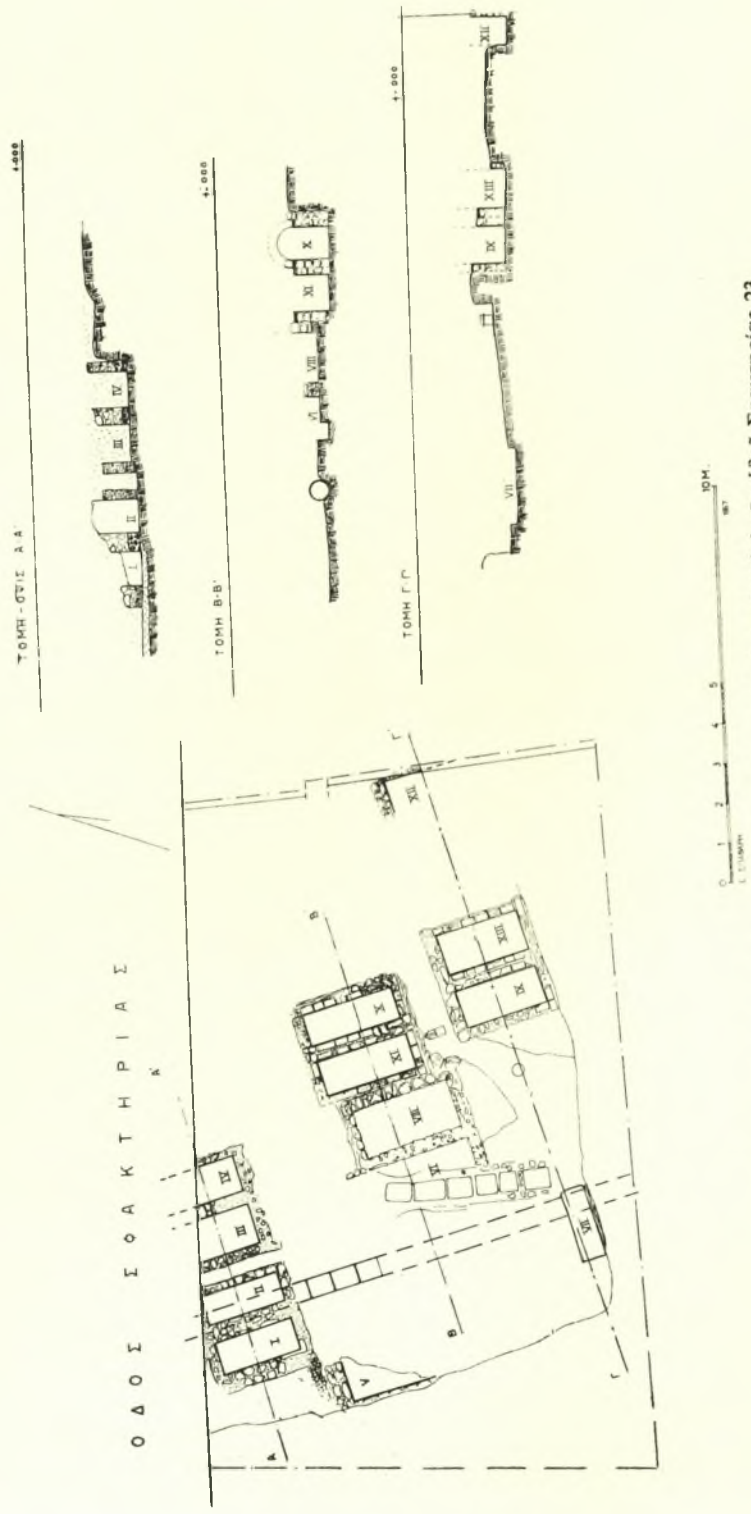
Τὸ προτειχίσμα, ἐκτισμένον κατὰ τὸ ἰσόδομον σύστημα διὰ λαξευτῶν κροκαλοπαγῶν λίθων, ἐσώζετο εἰς ὕψ. 2.30 μ., ἦτοι τεσσάρων δόμων, ἠδράζετο δὲ ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς, καταλλήλως δια-μορφωθείσης δι' ὁδοντώσεων, εἰς βάθ. 2.90 μ. κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τῆς συγχρόνου ὁδοῦ.

Πρὸς ΒΑ., τοῦ προτειχίσματος, παραπλευρῶς τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1966 ἀνασκαφέντος ὑστερορ-ωμαϊκοῦ τάφου (βλ. ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 117) ἀνεσκάφη ἕτερος, διαστ. 2.10 × 0,65 μ., ἔχων κοινὴν μετὰ τοῦ ἀνωτέρω τὴν μίαν τῶν μακρῶν πλευρῶν. Καὶ τοῦτο, τὰ τοιχώματα ἦσαν διπλᾶ, συνολ. πᾶχ. 0,60 - 0,85 μ., τὸ ἐξω-τερικὸν κατεσκευασμένον δι' ἀργῶν λίθων καὶ κονιάματος, τὸ ἐσωτερικὸν δι' ἐπαλλήλων ὀπτο-πλίνθων συνδεομένων διὰ κονιάματος· αἱ πα-ρειαί του ἐσωτερικῶς ἔφερον ἐπένδυσιν μαρμα-ρίνων πλακῶν, τὸ κάλυμμά του ἀπετελεῖτο ἐκ πηλίνων πλακῶν· ὁ τάφος ἠδράζετο ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 2 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου ὁ νεκρὸς ἔκειτο ἐκτάδην μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. καὶ παρ' αὐτὸν ὑαλινὴ δακρυδόχος. Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων ἀνωθεν τοῦ τάφου συνελέγη μαρμαρίνη γυναι-κεία κεφαλὴ, ὕψ. 0,18 μ. (Πί ν. 54α), προερ-χομένη πιθανῶς ἐξ ἐπιτυμβίου ἀναγλύφου τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Ἐξ ἄλλου, ΝΔ. τοῦ προτειχίσματος καὶ ἐν ἐπαφῇ πρὸς αὐτὸ, εἰς τὸν χῶρον τῆς τάφου, ἀνεσκάφη ἕτερος τάφος (Π), ὑστερορωμαϊκός καὶ οὗτος, διαστ. 2.20 × 0,70, ὕψ. 0,70 μ., κτι-στός δι' ἐπαλλήλων στρώσεων ὀπτοπλίνθων. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ εὐρέθη ὁ σκελετὸς ἐνὸς νεκροῦ καὶ πλησίον τοῦ χρυσοῦν δισκάριον μὲ ἐκτυπον παράστασιν περιστερᾶς, διαμ. 0,015 μ.

84. Φωκιανοῦ, χάνδαξ Ο.Α.Π. (Σχ ἐ δ. 1, ἀριθ. 87)

Κατὰ τὴν διάνοξιν χάνδακος ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Π., κατὰ μῆκος τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ, εἰς τὸ τμήμα τῆς τὸ περιλαμβανόμενον μεταξύ τῆς πλατείας Σταδίου καὶ τῆς ὁδοῦ Ἄγρας, ἐνετοπίσθησαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ρωμαϊκῶν χρόνων. Ἄνε-σκάφη μόνον ἡ ΝΔ. γωνία δωματίου κτίσματος προχείρου κατασκευῆς, οἱ τοῖχοι τοῦ ὁποῖου,

Σχέδ. 42. Κάτοπις και τομαι άποκαλυφθέντων εις οικόπεδον επί τής όδοϋ Σφακτηρίας 23

σωζόμενοι εις ὕψ. 1 μ., ἦσαν ἐκτισμένοι δι' ἄκανονιστων λίθων, συνδεομένων μεταξύ των δι' ἰλύος καὶ κονιάματος, καὶ ἠδράζοντο εἰς βάθ. 1.59 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ. Τὰ ἀποκαλυφθέντα κτήρια πιθανῶς συνδέονται πρὸς τὰ ὀλίγον νοτιώτερον εὑρισκόμενα προσκτίσματα τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου, ἅτινα ταυτίζονται μὲ τὰ ἀποδυτήρια.

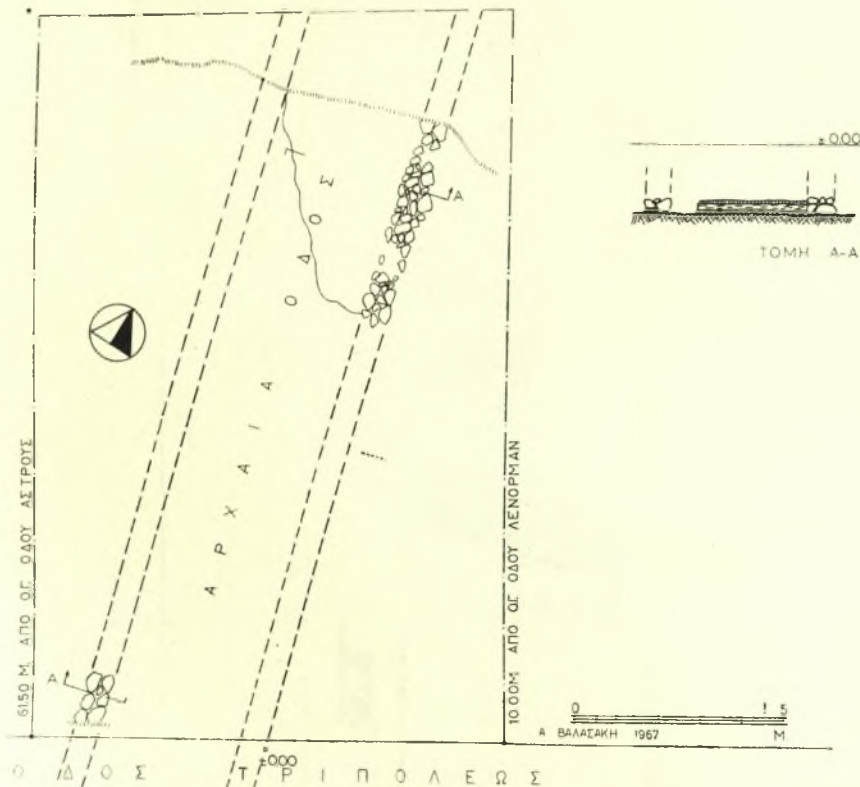
85. Χέλντραϊχ, ἔναντι ἀριθ. 5 (χάνδαξ ΥΔΡΕΞ)
(Σχέδ. 1, ἀριθ. 88)

Κατὰ τὴν διάνοιξιν χάνδακος ὑπὸ τῆς ΥΔΡΕΞ

διασταυρώσεως τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ μετὰ τῆς ὁδοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ 3.98 μ. ἀπὸ τῆς ΒΑ. οἰκοδομικῆς γραμμῆς τῆς. Ἡ βᾶσις τῆς ἀνευρέθη κεχωρισμένως, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ λαίμος ἐτέρας μικροτέρας μαρμαρίνης ληκύθου.

86. Χέλντραϊχ, Ἔργοστάσιον Κ.Ο.Μ.Δ.Ε. (χάνδαξ ΥΔΡΕΞ) (Σχέδ. 1, ἀριθ. 89)

Ἐντὸς χάνδακος ἀνοιγέντος ὑπὸ τῆς ΥΔΡΕΞ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἐργοστασίου Κ.Ο.Μ.Δ.Ε., ἀνευρέθη εἰς βάθ. 1.20 μ. κεραμοσκεπῆς τάφος, ἔχων κατεύθυνσιν ΒΑ.-ΝΑ.

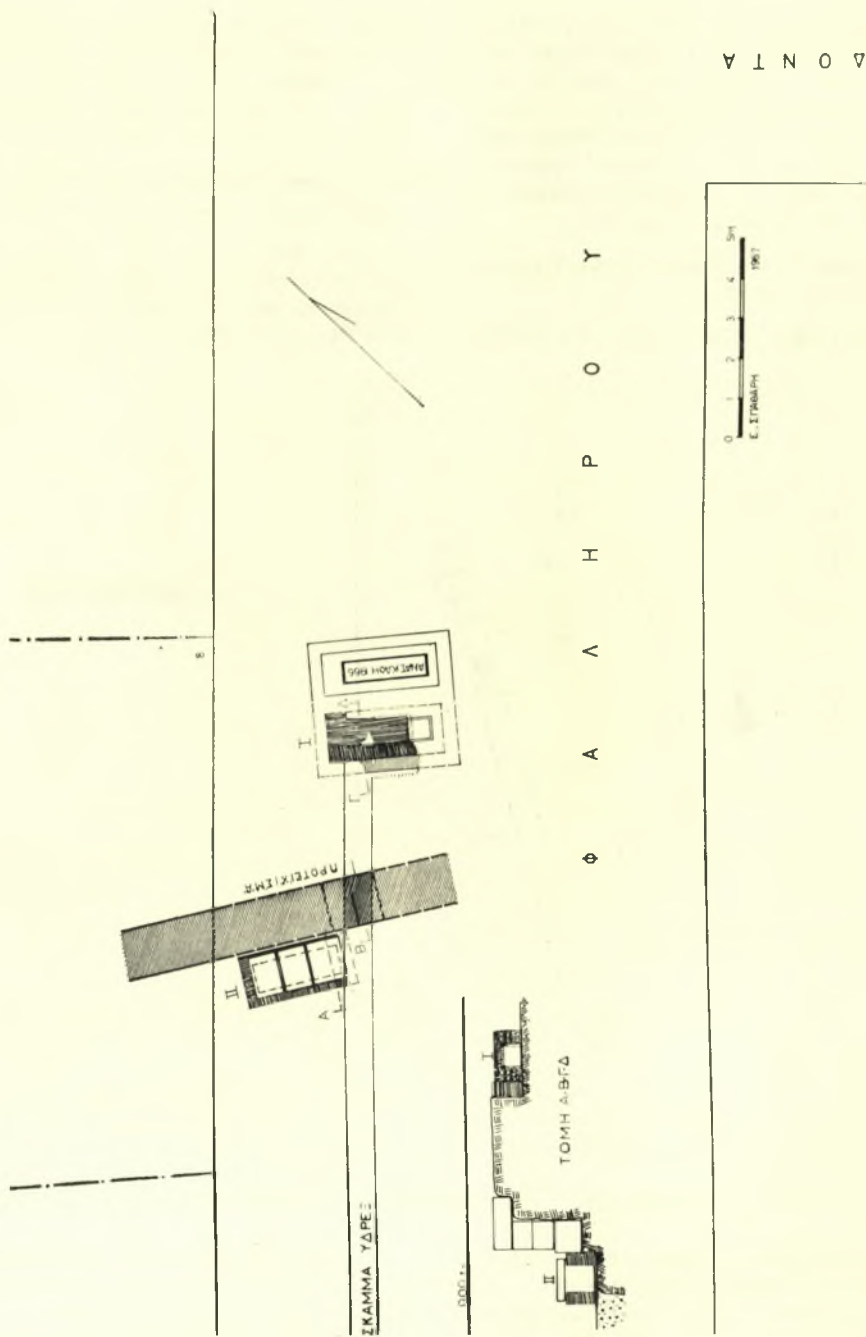

Σχέδ. 43. Κάτωρις καὶ τομὴ ἀρχαίας ὁδοῦ ἀποκαλυφθείσης εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τριπόμεως 14

εἰς τὴν ὁδὸν Χέλντραϊχ ἦλθεν εἰς φῶς μαρμαρίνη ἐπιτύμβιος λήκυθος ὕστεροκλασσική, σωζ. ὕψ. 1.62, μεγ. διαμ. 0,55 μ. Δὲν φέρει ἀνάγλυφον διακόσμησιν ἢ ἐπιγραφὴν, ἴσως ὁμως ἔφερε γραπτὴν.

Ἐο χάνδαξ ἠνοιχθῆ κατὰ πλάτος τῆς ὁδοῦ καὶ ἀκριβῶς ἐξωθεν τῆς οἰκίας ἀριθ. 5. Ἡ λήκυθος ἐκεῖτο εἰς βάθ. 1.62 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος καὶ εἰς σημεῖον ἀπέχον 28 μ. ἀπὸ τῆς

Ἐο νεκρὸς εἶχε τοποθετηθῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, εἰς βάθ. 1.80 μ., μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς ΒΑ., ἐκαλύπτετο δὲ ὑπὸ τριῶν ἡμικυλινδρικών κεράμων, συν. μήκ. 1.88 μ. Τεμάχια κεράμων ὑπεστήριζον τὰς πλευράς τοῦ τάφου. Ἐο νεκρὸς ἀνευρέθη ἄνευ κτερισμάτων, ἀπὸ τὸν σκελετὸν δὲ ἐσώζοντο αἱ κνήμαι, οἱ μηροί, τμήμα τῆς λεκάνης, τῆς δεξιᾶς χειρὸς, τοῦ βραχίονος καὶ ἡ ἄκρα δεξιᾶ χεῖρ μετὰ τὸν δακτύλων.

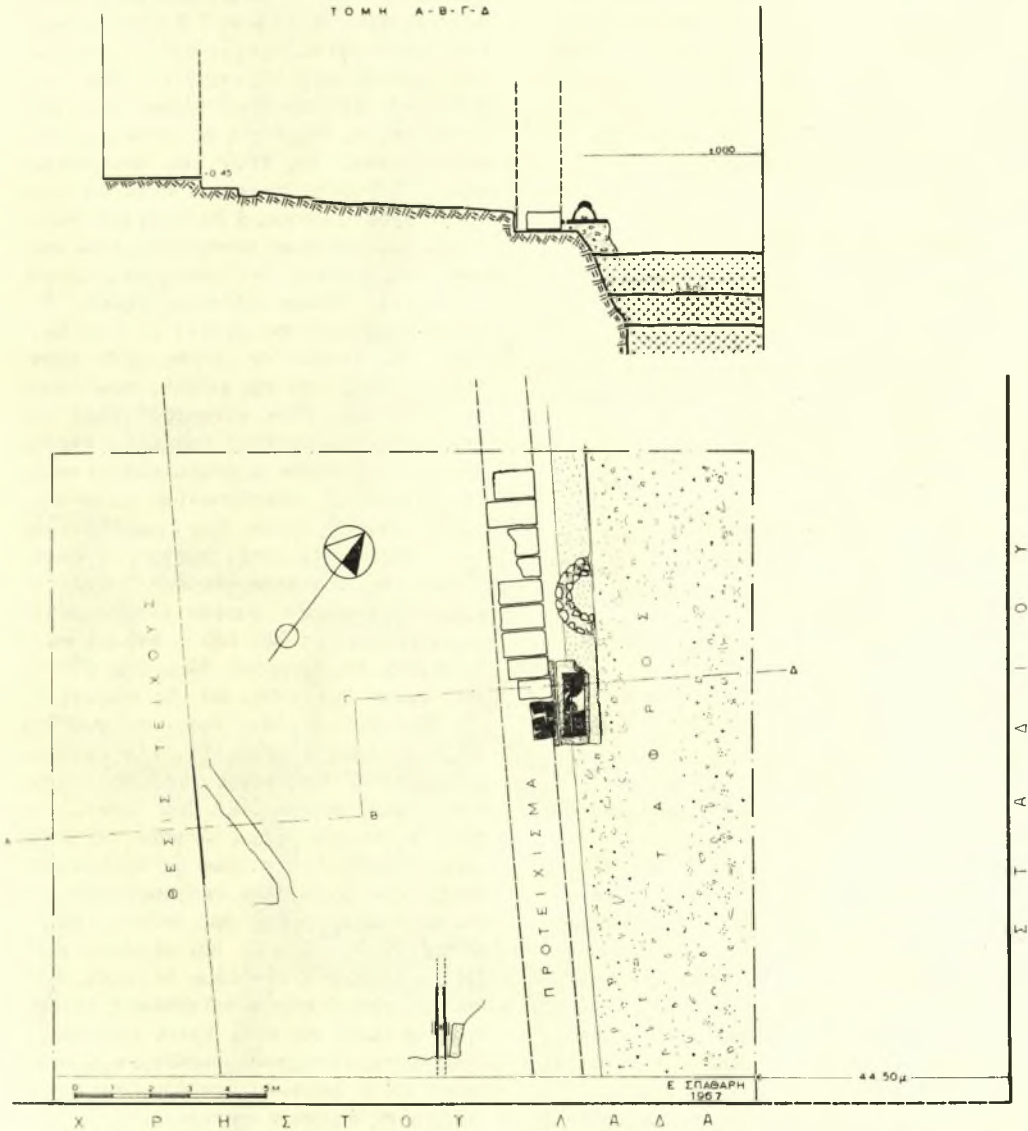

Σχέδ. 44. Κάτοικια και τομή του προτεινίσματος της πόλεως ἀποκαλυφθέντος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φαλήρου

87. Χρήστου Λαδά 5-7 (Σχέδ. 1, άριθ. 90)

Είς τό οικόπεδον τούτο, ιδιοκτησίας Μελισσινοῦ, διαστ. 16.60 × 18.30 μ., κατά τήν γενομένην άνασκαφικήν έρευναν άπεκαλύφθη τμήμα

Τό προτείχισμα (Σχέδ. 45), μέ κατεύθυνσιν ΒΔ.-ΝΑ., σώζεται μέχρι μήκ. 6.50 καί ύψ. 0,45 μ. Είναι κατεσκευασμένον διά λαξευτάν λίθων κροκαλοπαγών, οτινες έδράζονται έπί τής κμιλιῆς καταλλήλως λαξευθείσης. ΒΑ. τοῦ

Σχέδ. 45. Κάτωψις και τομή του προτειχίσματος της πόλεως άποκαλυφθέντος είς οικόπεδον έπί τής οδού Χρ. Λαδά 5-7

του άρχαίου προτειχίσματος (Πίν. 54β). Η θέσις του άρχαίου περιβόλου προς τήν πλευράν ταύτην τής πόλεως είναι έπαρκώς γνωστή.

προτειχίσματος εκτείνεται ή τάφος, πλάτ. 11 καί βάθ. 4 μ., τής όποιας ή έρευνα ένταῦθα δέν κατέστη δυνατή, αί διαστάσεις της όμως είναι γνωσται έξ άλλων περιπτώσεων, κατά

τάς οποίας άνεσκάφη αὕτη. Τὸ τείχος, καταστραφὴν ὄλοσχερῶς ὑπὸ τῆς νεωτέρας οἰκοδομῆς, θὰ ἔκειτο καθ' ὕπολογισμὸν εἰς ἀπόστασιν 9 μ. ΝΔ. τοῦ προτειχίσματος.

Ἡ τάφος καὶ τὸ προτείχισμα ἐκαλύφθησαν κατὰ τὸν Ιον αἰ. μ.Χ. καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχώσεων κατεσκευάσθησαν δύο τάφοι κεραμοσκεπεῖς, οἵτινες εὐρέθησαν ἠμικατεστραμμένοι καὶ ἀνευ κτερισμάτων. Ἐπίσης άνεσκάφη τὸ ἡμισυ κτιστῆς κυκλικῆς δεξαμενῆς. Παρὰ τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν καὶ πρὸς Ν. τοῦ προτειχίσματος ἐσώζετο τμῆμα πηλίνου ἀγωγῶ.

ΜΕΓΑΡΑ

1. Ἐφείσιου Διὸς 15 (Ο.Τ. 12)

Κατὰ τὴν ἐσκαφὴν ὀρύγματος διὰ τὴν κατασκευὴν ὕδατοδεξαμενῆς εἰς τὸν ἀκάλυπτον χώρον τοῦ ἐν ἐπικεφαλίδι οἰκοπέδου, ἰδιοκτησίας Στεφ. Κυριακούλη, ἀπεκαλύφθησαν τρεῖς τάφοι τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου μὲ ἐλάχιστα κτερίσματα. Ἄπαντες ἦσαν κιβωτιόσχημοι, κτιστοὶ διὰ πλακοειδῶν λίθων κογχυλιάτου, πᾶχ. 0,12 μ., τῶν II καὶ III ἐχόντων κοινὴν τὴν μίαν τῶν μακρῶν πλευρῶν. Αἱ διαστάσεις τῶν τάφων κυμαίνονται ἀπὸ 1.85 × 0,55, ὕψ. 0,55 μ. (I) ἕως 1.95 × 0,55, ὕψ. 0,53 μ. (II)· ὁ πυθμὴν τῶν βαίνει ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς βάθ. 2.40 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος.

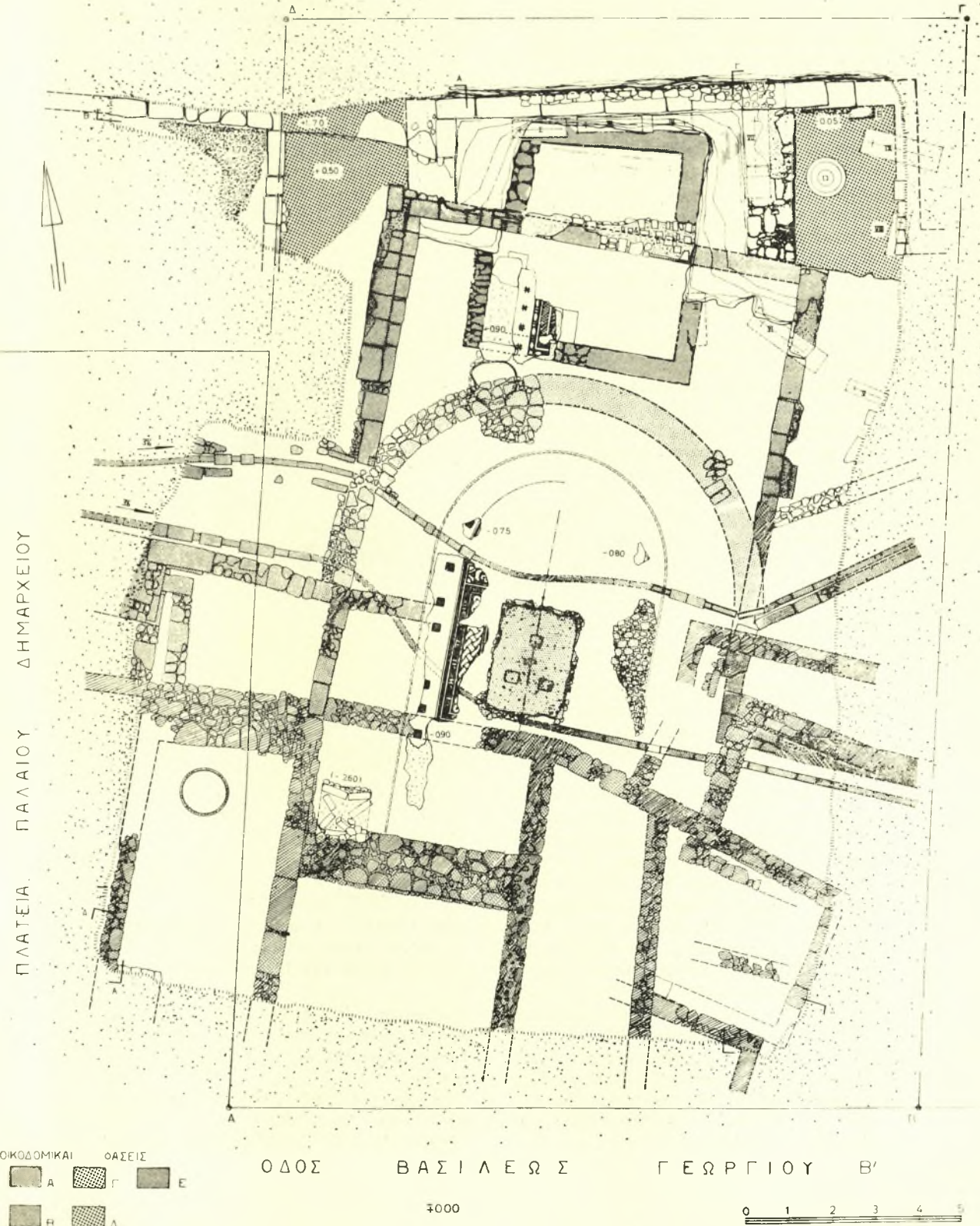
2. Βασιλέως Γεωργίου Β', ἀριθ. 16

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκοπέδον, ἰδιοκτησίας Κ. Σωτηρίου, διαστ. 22.50 × 18 μ., διενηργήθη ἀνασκαφικὴ ἔρευνα, ἥτις ἔφερον εἰς φῶς λείψανα ἀρχαίων κτηρίων, χρονολογουμένων ἀπὸ τοῦ τέλους τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων μέχρι τῶν πρώτων βυζαντινῶν (Σχ ἐ δ. 46).

Ὁ εἰρημένος χώρος, εὐρισκόμενος κατὰ τὰ Ν. κρᾶσπεδα τοῦ λόφου τῆς Καρίας, παρουσιάζει ἰδιόρρυθμον διαμόρφωσιν· τὸ στερεὸν ἔδαφος καὶ ἐδῶ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸν μαλακὸν βράχον (κιμιλιάν), μὲ σημαντικὴν κλίσιν πρὸς Ν. Ἡ στάθμη τῆς κατὰ τὸ Β. ὄριον τοῦ οἰκοπέδου εὐρίσκειται 3.50 μ. ὑπεράνω τοῦ καταστρώματος τῆς συγχρόνου ὁδοῦ, εἴτα δὲ κατέρχεται ἀποτόμως. Ἡ ἀρχαιότερα χρῆσις τοῦ χώρου ἀνάγεται εἰς τοὺς κλασσικοὺς χρόνους, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τῶν συλλεγέντων ὀστράκων. Τῶν ἀποκαλυφθέντων ἔρειπιων διακρίνεται πέντε οἰκοδομικαὶ φάσεις· ἡ πρώτη χρονολογεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς κλασσικῆς περιόδου, αἱ δύο ἐπόμεναι εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν, ἡ τετάρτη εἰς τὴν ρωμαϊκὴν καὶ ἡ τελευταία εἰς τοὺς πρώτους βυζαντινοὺς χρόνους.

Τῆς παλαιότερας οἰκοδομικῆς περιόδου σώζονται μόνον ὀλίγα τμήματα ὑποθμελιώσεως τοίχων κατὰ τὸ Β. τμῆμα τῆς ἀνασκαφῆς, πλησίον τοῦ κατωτέρω περιγραφομένου ἑλληνιστικοῦ ψηφιδωτοῦ. Εἰς τὴν ἐπομένην οἰκοδομικὴν περίοδον ἀνήκουν τὰ κάτωθι τμήματα κτηρίων, μὴ συνδεόμενα μεταξύ τῶν : ἡ ΒΑ. γωνία δωματίου, τοῦ ὁποίου σώζεται μέρος τοῦ ἐκ σκληροῦ κονιάματος δαπέδου· οἱ τοῖχοί του εἶναι ἐκτισμένοι διὰ μεγάλων ἀργῶν λίθων καὶ ἐδράζονται ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς 1 μ. ὑψηλότερον τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ καὶ διατηροῦνται μέχρις ὕψ. 0,60 μ. Σύγχρονον πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὸ πρὸς Α. κτίσμα, ἡ ἀνωδομή τοῦ ὁποίου ἀνήκει εἰς ἐπισκευὰς ἐπενεχθείσας κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, ὅτε ἐπανεχρησιμοποίηθη τὸ κτήριο. Τούτου σώζονται μερικῶς δύο χώροι· οἱ τοῖχοι, πᾶχ. 0,50-1 μ., εἶναι ἐκτισμένοι διὰ μεγάλων καὶ μικρῶν ἀργῶν λίθων, θεμελιῶνται δὲ ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς καταλλήλως διαμορφωθείσης. Τὸν κεντρικὸν χώρον τῆς ἀνασκαφῆς καταλαμβάνει ὀρθογώνιον κτίσμα, πλ. 9 μ., τοῦ ὁποίου αἱ μακραὶ πλευραὶ σωζόμεναι μερικῶς, ἀποκαθίστανται μέχρι μῆκ. 10 μ., μέρος δὲ τούτων ἔχει ἐνσωματωθῆ εἰς τοὺς τοίχους τῆς μεταγενεστέρως ἀψιδωτῆς κατασκευῆς. Τοῦ περιγραφομένου κτηρίου οἱ τοῖχοι τῶν μακρῶν πλευρῶν ἐδράζονται ἐπὶ κιμιλοχωμάτων εἰς βάθ. 1.65 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς συγχρόνου ὁδοῦ, ἐνῶ ἡ στενὴ του πλευρὰ θεμελιῶνται ἐπὶ τῆς κιμιλιᾶς εἰς τὸ αὐτὸ περίπου βάθος· ἔχουν πλ. 0,65 καὶ σώζονται ἑνιαχοῦ μέχρις ὕψ. 1.60 μ. Εἶναι ἐκτισμένοι δι' ὀρθογώνιων πορολίθων μικροῦ καὶ μεγάλου μεγέθους. Εἰς βάθ. 0,90 μ. καὶ πρὸς Β. ἀνευρέθη τμῆμα πλαισίου τοῦ ψηφιδωτοῦ δαπέδου τοῦ κτηρίου μὲ διακόσμησιν ἀστερίσκων, ἀστραγάλου, σπειρομαϊάνδρου καὶ ἄλυσοειδοῦς πλέγματος. Δύο πῆλινοι ἀγωγοί, μὲ κατεῦθυσιν ΝΑ.-ΒΔ. καὶ μὲ κλίσιν πρὸς ΝΑ., διήκοντες τὸ οἰκόπεδον ὀφιοειδῶς, ἀνήκουν εἰς αὐτὸ τὸ κτίσμα, τοῦ ὁποίου ἡ ταῦτισις πρὸς τὸ παρὸν δὲν εἶναι ἐφικτὴ λόγω ἐλλείψεως ἐπαρκῶν στοιχείων· ὅπως δὲ ἴσως, ἡ κατασκευὴ καὶ αἱ διαστάσεις του ἀρμόζουν περισσότερο εἰς δημόσιον κτήριο.

Κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους ἀνηγέρθη τὸ ἀψιδωτὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἐθεμελιώθη ἐπὶ τοῦ ἑλληνιστικοῦ, διὰ τὴν κατασκευὴν του δὲ ἐχρησιμοποίηθησαν, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, τμήματα παλαιότερων τοίχων ἐπισκευασθέντα, τῶν νέων τμημάτων οἰκοδομηθέντων διὰ μακρῶν ἀργῶν λίθων καὶ κεράμων. Κατὰ τὸν ἄξονα

Σχέδ. 46. Μέγαρα. Κάτωρις ανασκαφής εις οικόπεδον επί της οδού Βασ. Γεωργίου Β', αριθ. 16

τοῦ κτηρίου ἀπεκαλύφθη ὀρθογώνιον βάθρον, κτιστὸν ἐκ μικρῶν λίθων καὶ κεράμων συνδεομένων μεταξύ των διὰ κονιάματος· ἡ ἀνω ἐπιφάνειά του φέρει τρεῖς ὀρθογωνίους ἐκβαθύνσεις πρὸς ὑποδοχὴν μεγάλου τριποδικοῦ σκεύους. Εἰς βάθ. 0,75 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ, ἀπεκαλύφθη τμήμα τοῦ ψηφιδωτοῦ δαπέδου του, μὲ διακόσμησιν σταυρῶν, ἀστραγάλου καὶ ἀλυσσοειδοῦς πλοχομοῦ· διὰ τῆς ἀνευρέσεως ὀρθίων πηλίνων πλακῶν εἰς σημεῖά τινα ὀρίζεται τὸ ἐξωτερικὸν ὄριόν του. Οὕτω συμπεραίνεται, ὅτι μεταξύ τοῦ τοίχου καὶ τοῦ ψηφιδωτοῦ ἔμεσολάβει λωρίς δαπέδου διαφόρου συστάσεως, πλ. 1.70 μ. Ἐπίσης ἀκάλυπτος παρέμενεν ὁ χώρος τοῦ βάθρου.

Οἱ κατὰ τὸ Ν. τμήμα τοῦ οἰκοπέδου ἀποκαλυφθέντες τοῖχοι ἀνήκουν εἰς κτήρια, προφανῶς ἰδιωτικᾶς οἰκίας, τῶν πρώτων βυζαντινῶν χρόνων. Κατὰ τὸ Β. ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου ἀνεσκάφησαν, ἐπίσης, ἑννέα τάφοι κεραμοσκεπείς τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων. Μεταξὺ τῶν τάφων II καὶ VI εὗρέθη μαρμαρινὴ γυναικεῖα κεφαλὴ, ὕψ. 0,16 μ., ρωμαϊκῶν χρόνων.

Ἐκ τῶν ἐπιχώσεων συνελέγησαν δέκα νομίσματα χαλκᾶ: τρία Μεγάρων τοῦ 4ου αἰ.-243 π.Χ., δύο ἀθηναϊκὰ ἐποχῆς Ἀρχόντων, τρία βανδαλικὰ, ἐν Ἰουστινιανοῦ Α' καὶ Ἰουστινιανοῦ Β' (565-578 μ.Χ.). Ἐπίσης συνελέγησαν πέντε ρωμαϊκαὶ πρόχοι.

3. Σωτ. Δρίτσα καὶ Σπ. Μιχοπούλου (Ο.Τ. 153)

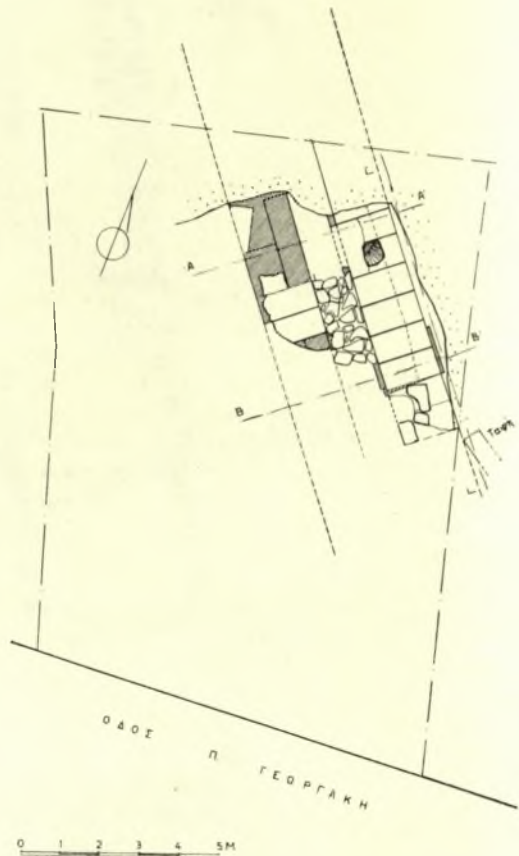
Εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, ἰδιοκτησίας Δ. Καλοζούμη, διαστ. 16 × 9 μ., ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὰ λείψανα κτισμάτων μὴ συνδεομένων μεταξύ των, τῶν ὑστέρων κλασσικῶν χρόνων.

Κατὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ οἰκοπέδου, κάτωθεν τῆς μεσοτοιχίας τῆς παρακειμένης οἰκοδομῆς, ἀπεκαλύφθη ἡ Ν. γωνία δωματίου, τοῦ ὁποίου οἱ τοῖχοι, πᾶχ. 0,40, ἐσώζοντο εἰς ὕψ. 0,85 μ. ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λαξευτῶν λίθων μεγαρικοῦ κογχυλιάτου, ποικίλου μεγέθους, καὶ ἠδράζοντο ἐπὶ τῆς κιμιλίας εἰς βάθ. 1.75 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Δυτικότερον, παρὰ τὴν Ν. μεσοτοιχίαν, ἀνευρέθησαν τὰ λείψανα ἑτέρου τοίχου μὲ κατεύθυνσιν ΒΑ.-ΝΑ., σωζ. μῆκ. 0,70, πᾶχ. 0,65 μ., κατεσκευασμένου διὰ λαξευτῶν λίθων καὶ διατηρουμένου εἰς ὕψ. 1 μ. Εἰς τὸ Β. ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου ἐσώζοντο τὰ κατάλοιπα ὑποθεμελιώσεως τοίχου ἐκ πλακοειδῶν λαξευτῶν λίθων μὲ κατεύθυνσιν ΒΑ.-ΝΑ., πᾶχ. 0,65 μ., τοῦ ὁποίου ἡ συνέχεια διεπιστώθη μέχρι μῆκ. 8 μ. Εἰς ἀπόστασιν δὲ 2.50 μ. καὶ πρὸς

Δ. κάτωθεν τῆς Β. μεσοτοιχίας ἐσώζοντο λείψανα ἀγωγοῦ τομῆς κυκλικῆς.

4. Παν. Γεωργάκη 48 (Ο.Τ. 72)

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν ἐκσκαφικῶν ἐργασιῶν εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, ἰδιοκτησίας Νικ. Μπέη, διαστ. 10.02 × 15.50 μ., ἦλθεν εἰς φῶς τμήμα τοῦ ἐκεῖθεν διερχομένου τείχους τῆς πόλεως, τῆς κλασσικῆς περιόδου, τὸ ὁποῖον ἐπεσκευάσθη κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, ὡς

Σχέδ. 47. Μέγαρα. Κάτωφιν μέρος τοῦ τείχους τῆς πόλεως ἀποκαλυφθέντος εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Π. Γεωργάκη 48

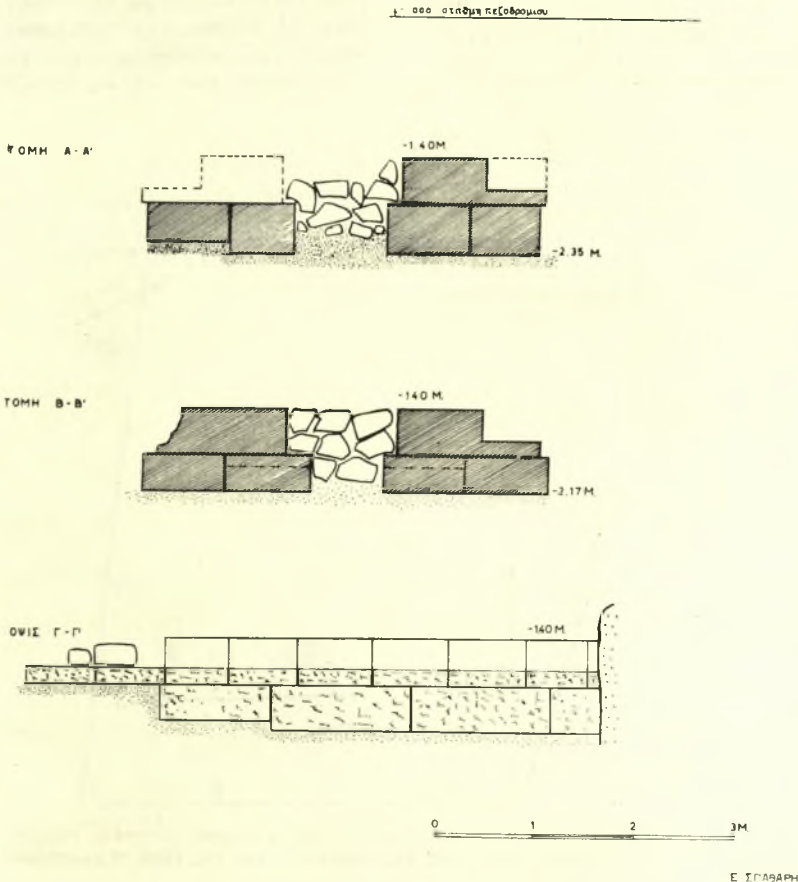
συμπεραίνεται ἐκ τῶν ἐντὸς τῆς κατασκευῆς του ἀνευρεθέντων ὀστράκων ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐνετοπίσθη εἰς τὸ Β. ἡμισυ τοῦ οἰκοπέδου.

Τὸ τείχος (Σχέδ. 47-48) μὲ κατεύθυνσιν ΒΔ.-ΝΑ., ἀπεκαλύφθη μέχρι μῆκ. 7 μ. καὶ σῴζεται μέχρις ὕψ. δύο δόμων, ἦτοι 0,90 μ.,

Έχει πάχ. 3.90 μ., ἐδράζεται δὲ ἐπὶ σκληρῶν ἐπιχώσεων εἰς βάθ. 2.40 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Τὸ σύστημα τῆς κατασκευῆς του εἶναι τὸ ἐμπλεκτον ἰσοδομικόν, συγκείμενον ἐκ δύο περιβόλων, ἐκτισμένων διὰ λαξευτῶν ὀρθογωνίων λίθων κογχυλιάτου καταλιπόντων μεταξὺ των κενὸν 1 μ., πληρούμενον διὰ γεμίματος ἀργῶν λίθων, χώματος καὶ λατύπης. Οἱ δόμοι

5. Θερμοπυλῶν 31 (Ο.Τ. 263)

Κατὰ τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ ὡς ἄνω οἰκοπέδου, ἰδιοκτησίας Σ. Σωτηρίου, διαστ. 10.40 × 9.50 μ., μικρὰ σκαφικὴ ἔρευνα ἔφερεν εἰς φῶς τμήμα τῆς Ν. πλευρᾶς κτηρίου τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. (Σχ ἔ δ. 49). Οἱ τοῖχοί του σώζονται μέχρις ὕψ. 1.10, ἔχουν πάχ. 0,45 - 0,50 μ. καὶ ἐδράζονται ἐπὶ τῆς

Σχῆδ. 48. Μέγαρα. Τομαὶ καὶ ὄψεις τοῦ ἀποκαλυφθέντος τμήματος τοῦ τείχους τῆς πόλεως (πρβλ. Σχ ἔ δ. 47)

τῶν περιβόλων εἶναι ἰσοῦσαι καὶ οἱ λίθοι των διατίθενται διάττοι ἢ δρομικοὶ κατὰ στρώσεις.

Πρὸς Δ. τοῦ τείχους καὶ κάτωθεν τῆς μεσοτοιχίας τῆς ὁμόρου οἰκοδομῆς ἀπεκαλύφθη σαρκοφάγος ἐκ κογχυλιάτου, περιέχουσα τὰ διαλελυμένα ὀστᾶ παιδῶς καὶ ὄστρακα χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. μέχρι καὶ τοῦ 1ου αἰ. μ.Χ.

κιμιλιάς εἰς βάθ. 1.70 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ὁ Ν. τοῖχος, με κατεύθυνσιν ΒΔ.- ΝΑ., ἀπεκαλύφθη μέχρι μήκ. 3.40 μ., συνεχιζόμενος πρὸς ΝΑ. ἐντὸς τοῦ ἀσκάπτου, ἐνῶ πρὸς ΒΔ. κάμπτεται κατ' ὀρθὴν γωνίαν πρὸς Β. Οἱ τοῖχοι εἶναι ἐκτισμένοι ἐπιμελῶς διὰ λαξευτῶν κροκαλοπαγῶν λίθων με τὴν παρεμβολὴν μικρῶν λίθων μεταξὺ ἐνίων ἐκ τῶν ἀρμῶν.

6. Μυκηθῶν 40 (Ο.Τ. 274)

Κατὰ τὴν διάνοιξιν πεδίων εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Ἰ. Σούντη, διαστ. 13×11.50 μ., ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα κτηρίων τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου ἐκτισμένων διὰ λαξευτῶν κροκαλοπαγῶν λίθων, τῶν ὁποίων διεκρίθησαν τέσσαρες οἰκοδομικαὶ περίοδοι, δὲν κατέστη ὅμως δυνατὴ ἡ διασάφησις τῶν κατόψεων τῶν.

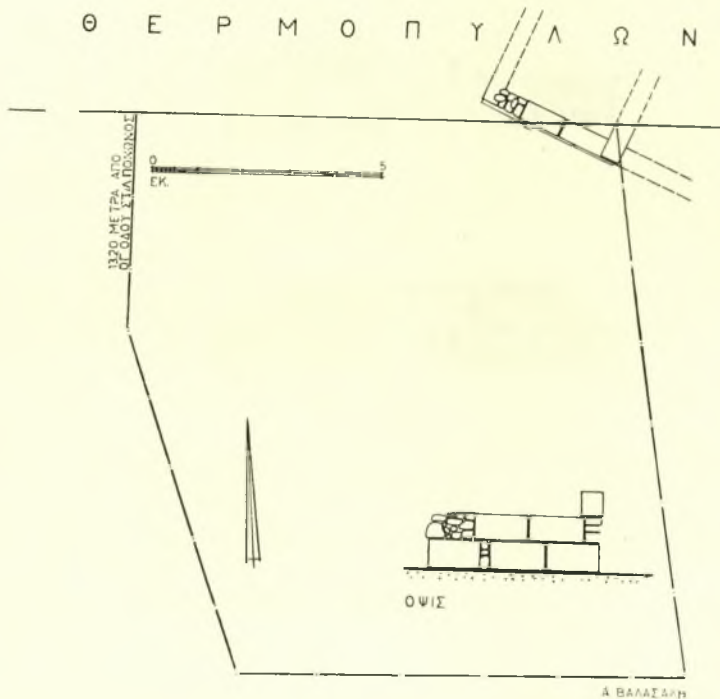
7. Μυκηθῶν καὶ Στίλπωνος 17 (Ο.Τ. 274)

Εἰς τὸ οἰκόπεδον τοῦτο, ἰδιοκτησίας Ἰ.

ἄνω κτίσμα ἐδράζεται ἐπὶ ἐπιχώσεων εἰς βάθ. $0,80 - 0,40$ μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος.

9. Σιδηροδρομικὸς Σταθμὸς Μεγάρων (Ο.Τ. 313)

ΒΔ. τοῦ Ο.Τ. 313 κατὰ τὴν διάνοιξιν ὀρύγματος, διαστ. 3×3 μ., διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοδεξαμενῆς, ἀπεκαλύφθη ἡ Δ. γωνία ὑστεροκλασσικοῦ κτηρίου, οἱ τοῖχοι τοῦ ὁποίου ἦσαν ἐκτισμένοι διὰ λαξευτῶν λίθων ἐκ μεγαρικοῦ κογχυλιάτου, κατὰ τὸ ἰσόδομον σύστημα πλὴν τοῦ τμήματος τῆς ὑποθεμελίωσης· οὗτοι, πᾶχ. $0,40$ μ., διετηροῦντο ἐνιαχοῦ μέχρις ὕψους τριῶν δόμων, ἤτοι 1.90 μ., ἠδράζοντο δὲ ἐπὶ

Σχέδ. 49. Μέγαρα. Κάτωψις ἀνασκαφῆς εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θερμοπυλῶν 31

Σούντη, διαστ. 6.50×13 μ., ἀνευρέθη ἡ συνέχεια τῶν εἰς τὸ παραπλευρῶς οἰκόπεδον ἀποκαλυφθέντων κτισμάτων (Σχέδ. 50).

8. 28ης Ὀκτωβρίου 6 (Ο.Τ. 118)

Εἰς τὸ ἀνωτέρω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Βασίλαινα, διαστ. 9×9.50 μ., ἡ γενομένη ἔρευνα ἀπεκάλυψε τὴν ΝΑ. ἐξωτερικὴν γωνίαν κτηρίου, κατεσκευασμένου διὰ λαξευτῶν παρολίθων, καὶ πρὸς Α. τοῦτου ὑπόλοιπα μεταγενεστέρως προσθήκης ἐξ ἀργολιθοδομῆς· τὸ ὡς

σκληρῶν χωμάτων καστανοῦ χρώματος εἰς βάθ. 3 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος. Ἡ ΒΔ. πλευρὰ ἀπεκαλύφθη μέχρι μήκ. 1.20 , ἡ δὲ ΝΑ. μέχρι $0,40$ μ.

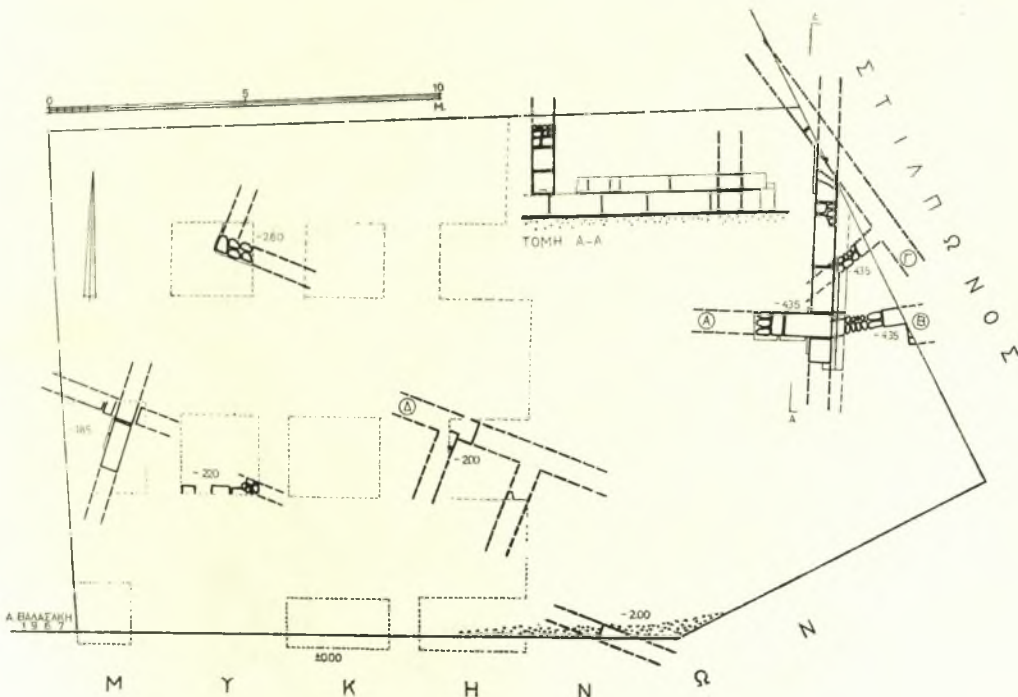
ΕΛΕΥΣΙΣ**1. Ἰάκχου 14 (Ο.Τ. 67)**

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, διαστ. 15.30×10.10 μ., ἰδιοκτησίας Ν. Δρακάκη, διεξήχθη ἔρευνα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς διανοίξεως πεδίων θεμε-

λιώσεως της νέας οικόδομης. 'Αποτέλεσμα της έρευνας υπήρξε η άποκάλυψις, κατά την ΒΔ. γωνίαν του οικόπεδου και παρά την οικόδομικήν γραμμήν της οδού 'Ιάκχου, τμήματος δεξαμενής ή παρεμφερούς κτίσματος τών υστέρων ρωμαϊκών χρόνων. Τό σωζόμενον μέχρι του ύψους του καταστρώματος της οδού τμήμα της δεξαμενής άπετελείτο από τοίχον, μήκ. 3.80 και πλ. 0,60 μ., εκ μικρών και μεγάλων λίθων, συνδεομένων δι' ύδραυλικού κονιάματος σκληρᾶς συστάσεως, και δαπέδου φέροντος παχὺ ἐπίχρισμα πορσελάνης. Τό δάπεδον εὐρί-

πεδον ὅμοιον πρὸς τὸ ἀποκαλυφθέν, προφανῶς δὲ ὁ ἕτερος τοίχος ἀπετελεῖ τὴν ΒΔ. πλευρὰν της δεξαμενής, τῆς ὁποίας τὸ ἀκριβὲς σχῆμα δὲν ἦτο δυνατόν νά διαπιστωθῆ, διότι ἡ ἀνασκαφή δὲν ἠδύνατο νά ἐπεκταθῆ εἰς τὸ οἰκόπεδον Πόγκα. Τὸ ὑπόλοιπον οἰκόπεδον ἠρουνήθη διὰ δοκιμαστικῶν τομῶν καὶ οὕτω διεπιστώθη, ὅτι καθ' ὄλην τὴν ἐκτασίαν του καὶ ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ 1 μ. ἤρχιζε τὸ στρώμα τῶν ποταμίων λίθων, συνεχιζομένων καὶ πέραν τῶν 2.50 μ.

Κινητὰ εὐρήματα δὲν ὑπάρχουν, πλην ὀλίγων ρωμαϊκῶν ὀστράκων.

Σχέδ. 50. Μέγαρα. Κάτωψις ἀνασκαφῆς εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Μυκηθῶν καὶ Στίλπωνος 17

σκετο μὸλις 0,20 μ. ἀπὸ τῆς σωζομένης ἐπιφανείας τοῦ τοίχου, ἢ ὑποθεμελίωσις τοῦ ὁποίου ἔφθανε μέχρι 1.20 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς οδού. 'Εσωτερικῶς ὁ τοίχος ἔφερεν ἐπένδυσιν ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ δαπέδου, ἐξωτερικῶς δὲ ἀντηρίδας, διαστ. 0,45 x 0,50 μ., εἰς ἀπόστασιν 1.50 μ. ἢ μία ἀπὸ τῆς ἄλλης.

Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ παραπλευρῶς κειμένου οἰκόπεδου, ἰδιοκτησίας Πόγκα, διεκρίνοντο ἐπιφανειακῶς ἢ συνέχεια τοῦ τοίχου τῆς δεξαμενής, ὡς καὶ ἕτερος ὁμοίας κατασκευῆς, εἰς ἀπόστασιν 1.60 μ. Μεταξὺ αὐτῶν ἐσώζετο δά-

Τὰ ὡς ἄνω περιγραφέντα ἀρχαῖα ἀποτελοῦν μέρος ἑνὸς ἐνιαίου συγκροτήματος οἰκιῶν, τμήματα τῶν ὁποίων ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν δύο πρὸς Δ. κειμένων οἰκοπέδων (βλ. ΑΔ 22 (1967): Χρονικά, σ. 126 καὶ κατωτέρω, σ. 106).

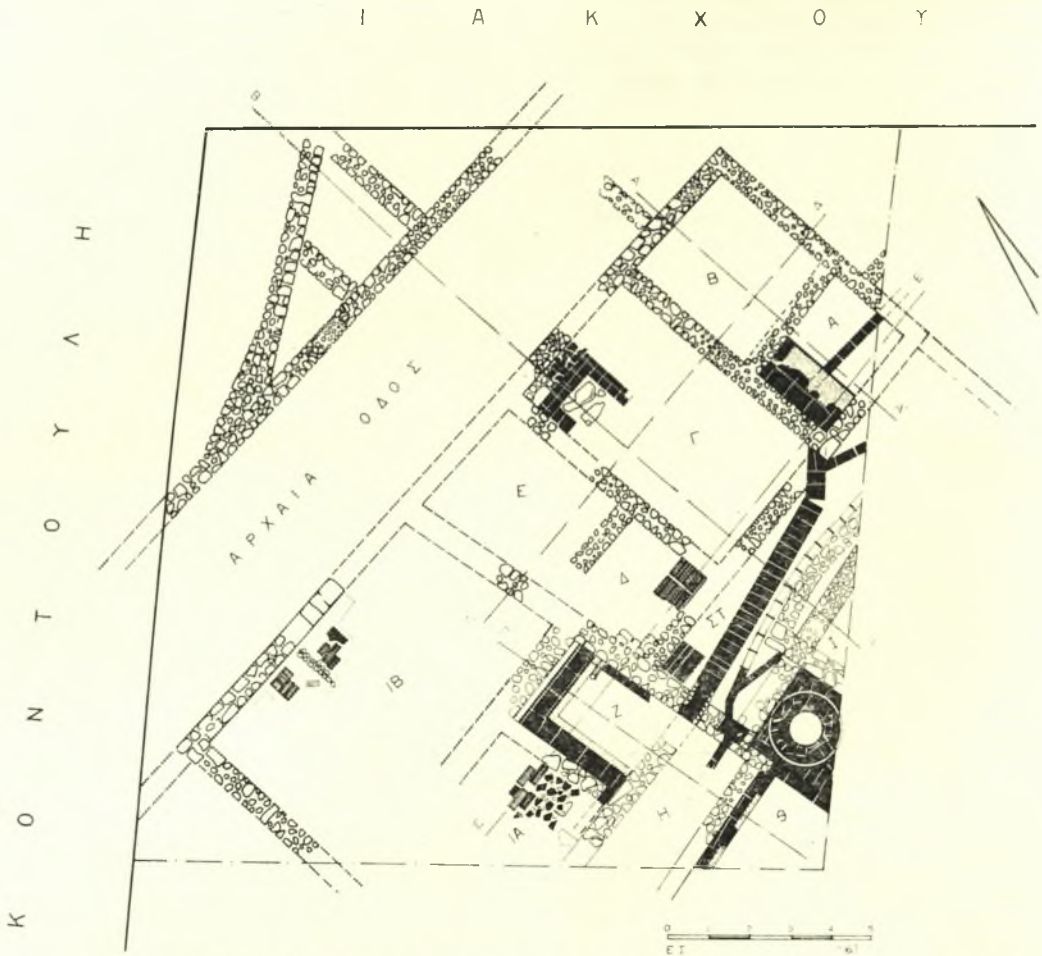
2. 'Ιάκχου καὶ Στρατηγοῦ Κοντούλη (Ο.Τ. 67)

Εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, ἰδιοκτησίας Μ. Φούρλα, διαστ. 18 x 18 μ., κείμενον παρά τὸ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνασκαφέν οἰκόπεδον ἰδιοκτησίας Πανηγύρη (ΑΔ 22 (1967): Χρονικά,

σ. 126), διεξήχθη έρευνα, με αποτέλεσμα την αποκάλυψιν καθ' όλην την έκτασιν του οικοπέδου θεμελίων δύο οικιών των ρωμαϊκών χρόνων εκατέρωθεν οδού (Σχ έ δ. 51) (βλ. επίσης ανωτέρω, σ. 105, τας επί του αυτού Ο.Τ. διεξαχθείσας ανασκαφάς).

Τής μιᾶς οίκιας, ήτις καταλαμβάνει την μεγαλύτεραν έκτασιν, ανεσκάφησαν 12 χώροι:

σει, κυρίως κατά τὸ Ν. τμήμα της (Πί ν. 55 α). Ἡ διάταξις τῶν χώρων Α, Β, Γ, Δ, Ε κατά τὸ ΒΑ. τμήμα του συγκροτήματος παρουσιάζει κανονικὴν μορφήν. Πιθανῶς ἀπετέλει τὸν ἀρχικὸν πυρῆνα, εἰς τὸν ὁποῖον μεταγενέστερον προσετέθησαν τὰ ὑπόλοιπα. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ χώρου Α κατελάμβανε φρεάτιον ἀποχετεύσεως, διαστ. 2.15 x 0,40, βάθ. 0,55 μ., τὸ

Σχέδ. 51. Ἐλευσίς. Κάτωξις ἀνασκαφῆς εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰάκχου καὶ Στρατηγοῦ Κοντούλη

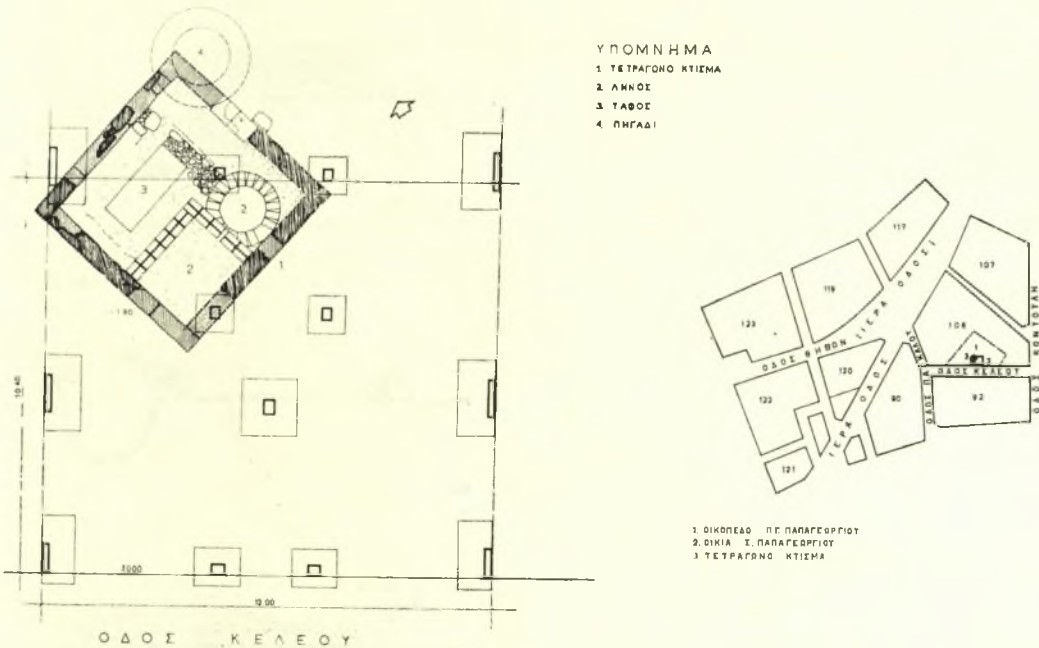
οὶ τοῖχοί της, ἐκτισμένοι δι' ἄργῶν λίθων καὶ ἱλύος, διατηροῦνται εἰς ὑψ. 0,80-1,50, ἔχουν πᾶχ. 0,50 μ. καὶ ἐδράζονται ἐπὶ ἐπιχώσεων εἰς βάθος 0,60-1 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς οδού Ἰάκχου. Ἐλάχιστα τμήματα τῶν ἐξ ἐπιμήκων κεραμίνων πλακῶν διατηροῦνται, ἅπαντα εἰς βάθ. 0,40 μ.: τὸ ἀποχετευτικὸν δὲ σὺστημα τῆς οἰκίας ἀπεκαλύφθη ἐν ἐκτά-

ὁποῖον ἐδέχετο τὰ ὕδατα τοῦ πεισοχήμου ἀγωγοῦ α, διωχέτερον δὲ ταῦτα εἰς τὸν ἐξ αὐτοῦ ἐκκινουντα ἀγωγὸν γ. Τὸ δάπεδόν του ἀπετέλουν κοῖλαι κεραμίδες, ἡ δὲ Α. πλευρά του ὑπεστηρίζετο διὰ μικροῦ ἀναλήμματος ἐκ λίθων καὶ χώματος, πλ. 0,75 μ., με στρώσιν ἐξ ὕδραυλικοῦ κονιάματος εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν καὶ μίαν σειρὰν καθέτων κεράμων κατὰ τὸ Α. πέρασ.

Τμήμα δαπέδου διατηρείτο μόνον κατά την ΝΑ. γωνίαν του χώρου Δ, ενώ κατά την ΒΔ. του χώρου Γ ἀπεκαλύφθη, εις τὸ ὕψος σχεδὸν τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ Ἰάκχου, στρώσις κεράμων εἰς σχῆμα πεῖ.

Ἡ κατασκευὴ κατὰ τὴν γερμανικὴν κατοχὴν καταφυγίου κατὰ τὸ ΝΑ. τμήμα τοῦ οἰκοπέδου καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χώρου Β, κατέστρεψε τὴν ἐκεῖ ἐπέκτασιν τῆς οἰκίας, ἀπέμεινον δὲ τμήμα μόνον τοίχου, μήκ. 5.75 μ., καὶ ὑπολείμματα δαπέδου ἐκ κεράμων καὶ λιθαρίων, ὡς καὶ

τελεῖται ἐκ κυλινδρικών πηλίνων σωμάτων παρὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ χώρου ΣΤ ὁ ἀγωγὸς δ' ἐνοῦται μὲ τοὺς η καὶ θ, καθ' ὄλον δὲ τὸ μήκος τῆς Ν. πλευρᾶς του ὑπεστηρίζετο δι' ἀναλημματικὸν τοίχου. Ὁ ἀγωγὸς στ, ὅστις διήρχετο κατὰ μήκος τῆς Β. καὶ Δ. πλευρᾶς τοῦ χώρου Ζ, ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἡμικυλινδρικὰ πῆλινα μέλη, πλ. 0,50 μ., ὑπεστηρίζετο δὲ κατὰ τὰς ἐσωτερικὰς πλευρᾶς του διὰ μικροῦ ἀναλήμματος, πάχ. 0,20 μ., ἐκ χρώματος ἀναμειγμένου μετὰ κονιάματος.

Σχέδ. 52. Ἐλευσίς. Κάτωσις ἀνασκαφῆς εἰς οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κελεοῦ 1 καὶ τοπογραφικὸν περιοχῆς

τμήμα ἐτέρου τοίχου συνεχιζομένου κάτωθεν τῆς παρακειμένης οἰκοδομῆς.

Ἐκ τῶν ὑπολοίπων χώρων ΙΑ, Ζ, Η, Θ, Ι καὶ ΣΤ, οἱ ὅποιοι παρουσιάζουν τὴν καλύτεραν διατήρησιν, ὑπολείμματα δαπέδων ἀνευρέθησαν μόνον εἰς τοὺς ΣΤ καὶ ΙΑ, ἐνῶ δι' ὄλων σχεδὸν διέρχεται τὸ ἀποκευττικὸν δίκτυον, παρουσιάζον σαφῆ κλίσιν πρὸς ΝΑ. Οἱ ἀγωγοὶ β, ε, ζ, η, θ καὶ ε εἶναι πειδίσχημοι, ὁ γ ἔχει δάπεδον ἐξ ἐλαφρῶς κοίλων κεράμων, πλευρᾶς ἐκ λιθαρίων καὶ κάλυμμα ἐξ ἐπιπέδων κεράμων. Ὁ δ ἀπο-

τέλος, εἰς τὸν ἄντρον Θ ἀπεκαλύφθη φρέαρ, ἀνωρυγμένον εἰς τὸ ἔδαφος, μὲ ἐσωτερικὴν ἐπέκτασιν πηλίνων δακτυλίων. Πέριξ τοῦ στόμιου του, διαμ. 0,75 μ., ὑπῆρχε δακτύλιος μὲ στρώσεις ἐκ θραυσμάτων πηλίνων πλακῶν, διαμ. 1.80 μ., ὁ κύκλος δὲ ὅλος ἐνεγράφετο ἐντὸς τετραγώνου, πλ. 2.25 μ., φέροντος ὁμοίαν στρώσιν. Τὸ φρέαρ ἠρηνύθη μέχρι τοῦ βάθους τῶν τριῶν δακτυλίων, ὅπου ἀνέβλυζον ὕδατα. Τῆς δευτέρας οἰκίας ἀνεσκάφησαν τρεῖς ἄντροι μόνον, οἵτινες θὰ ἀπετέλουσαν βοηθητικὸς χώρους.

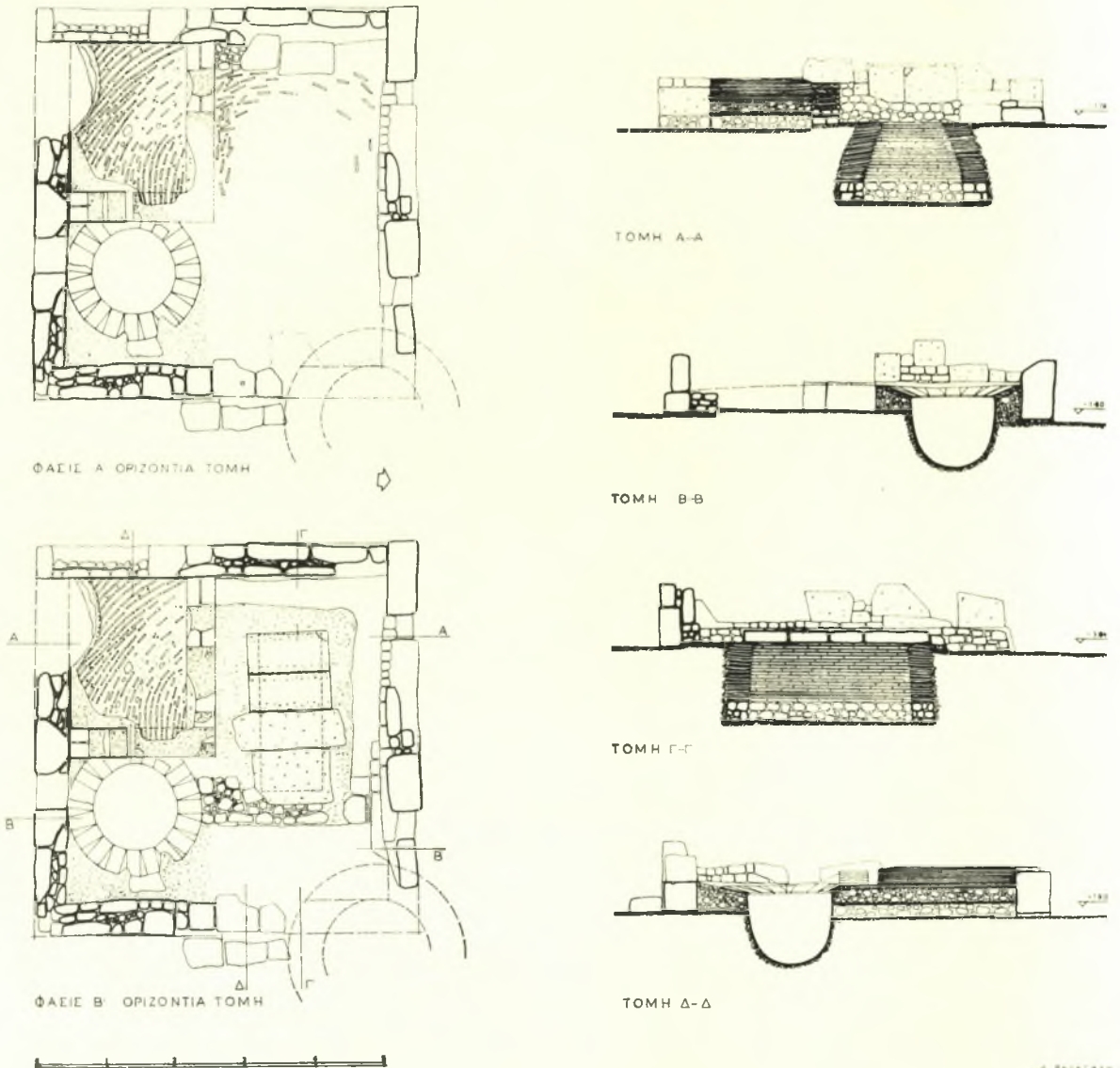
Ἡ ὁδός, ἀποκαλυφθεῖσα μέχρι μήκ. 21.50 μ., ἔχει πλ. 3.80 μ.· ταύτης διετηρεῖτο ἕν μόνον ὀδόστρωμα.

3. Κελεοῦ 1 (Ο.Τ. 106)

Αἱ ἐργασίαι εἰς τὸ ὡς ἄνω οἰκόπεδον, διαστ. 36 × 24 μ., ἰδιοκτησίας Παπαγεωργίου, ἐνετοπίσθησαν κυρίως εἰς χῶρον διαστ. 7 × 7 μ., πλησίον τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς, ἔνθα ἀπε-

καλύφθησαν τὰ θεμέλια τετραγώνου κτίσματος ταυτιζομένου κατὰ τὸν κ. Η. Thompson πρὸς πύργον (Σχ.έ.δ. 52), ἐνῶ ἡ λοιπὴ ἔκτασις ἠρευνήθη διὰ δοκιμαστικῶν τομῶν ἀνευ ἀποτελέσματος.

Τὸ προαναφερθέν κτίσμα, πλευρᾶς 4.60 μ., ἠδράζετο ἐπὶ τῆς κιμιλιάς εἰς βάθος 1.80 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος· τὸ σύστημα τῆς τοιχοποιίας του ἦτο τὸ πολυγωνικὸν τραπεζιό-

Σχ.έδ. 53. Ἐλευσίς. Οἰκοδομικαὶ φάσεις καὶ τομαὶ ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κελεοῦ 1 (πρβλ. Σχ.έ.δ. 52)

σχημον, διὰ μεγάλων λαξευτῶν λίθων, τῶν κενῶν πληρουμένων διὰ βυσμάτων· οἱ τοῖχοί του, πλάξ. 0,50 μ., διετηροῦντο εἰς ὕψ. 1 μ. (Πίν. 55 β). Ἡ θέσις τοῦ κτίσματος πλησίον τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ, αἱ διαστάσεις του, ἡ ἀκρίβεια κατασκευῆς του, ὡς καὶ ἡ πλήρης ἀπουσία ἐτέρων ἀρχιτεκτονικῶν λειψάνων συνδεομένων πρὸς τοῦτο, ἐνισχύουν τὴν ἄποψιν περὶ τῆς κατασκευῆς του ὡς πύργου. Ἡ χρονολογία ἀνεγέρσεώς του κατὰ τὴν ἑλληνιστικὴν περίοδον συνάγεται ἐκ τῆς τοιχοποιίας του.

Μετά τὴν κατάρρευσιν τοῦ πύργου κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς βάσεώς του ἐπανεχρησιμοποιήθη κατ' ἀρχὰς διὰ τὴν κατασκευὴν τάφου καὶ κατόπιν διερυθμίσθη ὡς ληνός. Οὕτως, εἰς τὸ Δ. ἡμισυ κτίζεται τάφος ὀρθογώνιος, διαστ. 1.44 × 2.36, ὕψ. 1.14 μ., δι' ὀπτοπλίνθων τοποθετημένων εἰς ὀριζοντίας στρώσεις κατὰ τὸν ἐκφορικὸν τρόπον· ἐπὶ τοῦ δαπέδου του, κειμένου 2.88 μ. ὑπὸ τὸ σύγχρονον ἔδαφος, εὑρέθησαν τὰ ὄσῳ τριῶν νεκρῶν (ἀνδρὸς, γυναικὸς καὶ νηπίου) καὶ τρεῖς πρόχοι ὡς κτερίσματα (Σχ ἐ δ. 53).

Ἡ διαμόρφωσις τοῦ πύργου εἰς ληνὸν ἐγένετο κατὰ τοὺς ὑστερορρωμαϊκοὺς χρόνους. Ὁ ὅλος χώρος θὰ ἐστεγάζετο δι' ὀπτοπλίνθων κατὰ τὸν ἐκφορικὸν τρόπον, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τοῦ σωροῦ, ὅστις εὑρέθη κατὰ χώραν εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν του· ἡ πρόσβασις θὰ ἐγένετο κατὰ τὸ μέσον τῆς Α. πλευρᾶς, ἔνθα ἀνευρέθη τμήμα λιθίνου καταφλίου. Τὸ ἐσωτερικὸν χωρίζεται κυρίως εἰς τρία διαμερίσματα· κατὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν δημιουργεῖται ὀρθογώνιος χώρος, διαστ. 1.70 × 2.15 μ., ὀριζόμενος διὰ στηθαίου, κατεσκευασμένος δι' ὀπτοπλίνθων· τὸ ἐσωτερικὸν του περιβάλλεται διὰ παχέος κονιάματος, ὥστε νὰ εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ὑλικοῦ, εἰς δὲ τὴν ΝΑ. γωνίαν σκάπτεται λάκκος ἀπίοσχημος ἐντὸς τῆς κμιλιᾶς, βάθ. 0,95 μ., συνδεόμενος μετὰ τοῦ προηγουμένου χώρου δι' αὐλακος, τοῦ ὁποίου τὰ τοιχώματα φέρουν ἐπένδυσιν ὑδραυλικοῦ κονιάματος καὶ ὅστις θὰ ἐχρησίμευε διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ὕγρου (Σχ ἐ δ. 53).

ΟΛΓΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

*

Ἄθῆναι: α. Ὁδὸς Ἀγησιλάου καὶ Θερμοπυλῶν. Ἐπιτύμβιος στήλη, β. Ὁδὸς Ἀκομινάτου. Ἐπιτύμβιος κιονίσκος

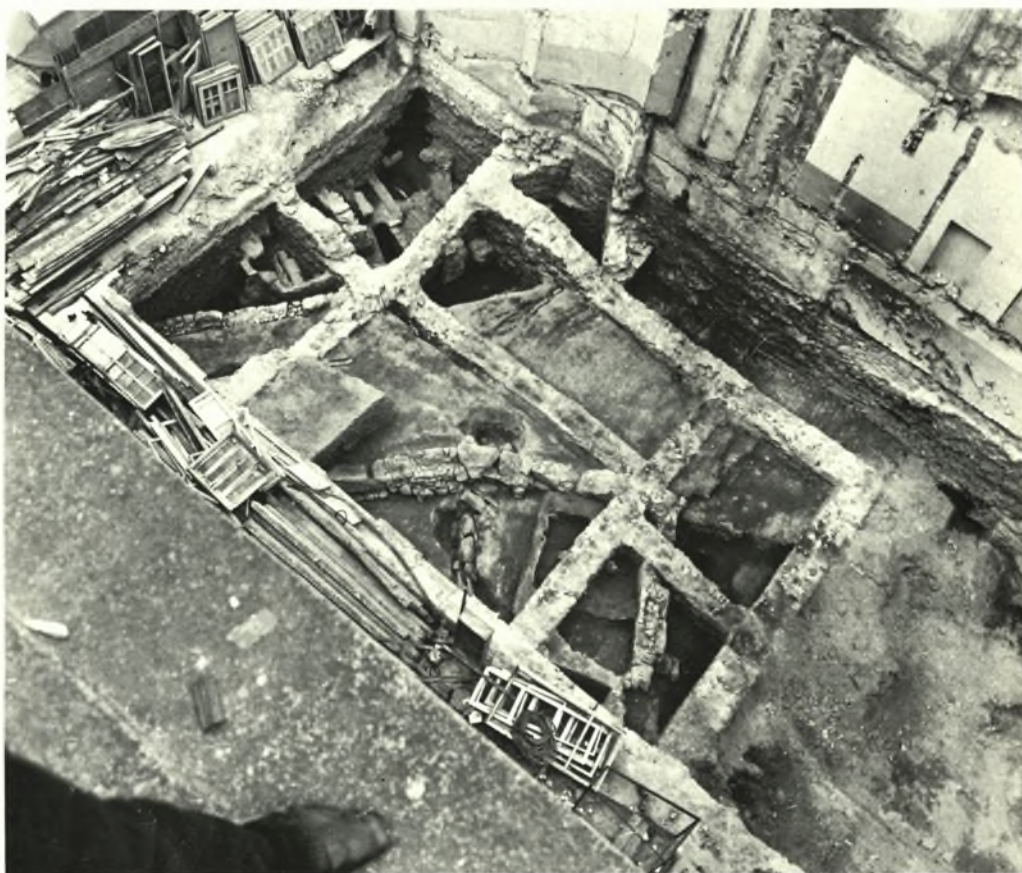

Ἄθηναι: α. Ὁδὸς Αἴμονος (χωματερὴ Λεμπέση). Χαλκοῦν κάτοπτρον ἐκ τοῦ τάφου VI, β. Ὁδὸς Αἰσώπου καὶ Μύκωνος. Πρωτογεωμετρικὴ οἰνοχόη, γ. Ὁδὸς Αἴμονος (χωματερὴ Λεμπέση). Τάφοι II καὶ III

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Ἀθήναι. Ὁδὸς Ἀκταίου καὶ Νηλέως: α. Ὑπογεωμετρικὸν προχοϊδίου, β. Μελαμβαφῆς λύχνος, γ. Ἄποις ἀνασκαφῆς

Ἄθῆναι. Ὀδὸς Ἀπελλοῦ - Εὐπόλιδος - Λυκούργου: α. Τμήμα πηλίνης γραπτῆς παρατείδος κεράμου, β. Ἐποψὶς ἀνασκαφῆς ἀπὸ ΝΑ.

Ἀθήναι. Ὁδὸς Ἀπελλοῦ - Εὐπόλιδος - Λυκούργου: α. Πηλίνη παραετις κέραμος, β. Ἐπιτύμβιος στήλη

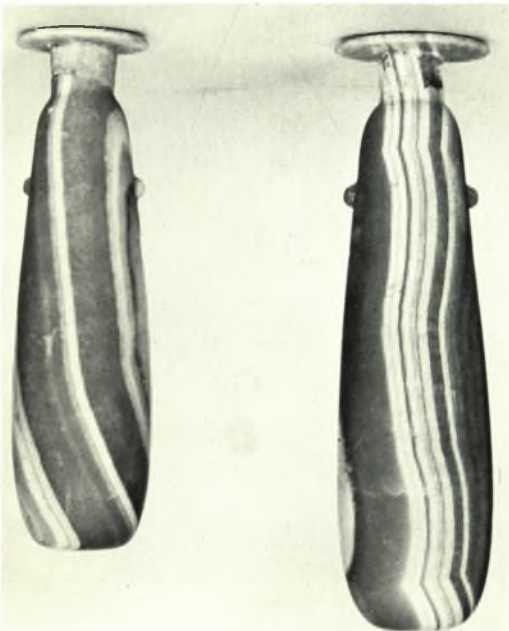
Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly

19/04/2024 20:38:11 EEST - 3.146.107.180

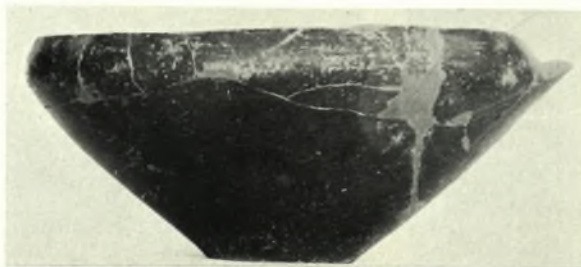

Ἀθήναι. Ὅδος Βιργ. Μπενάκη 13: α. Πηλίνη πλαγγών, β. Πήλινον εἰδώλιον, γ. Ἐπιτύμβιος κιονίσκος, δ. Ἄποψις τῆς ἀνασκαφῆς ἀπὸ ΝΔ.

Ἀθήναι. Ὁδὸς Βιργ. Μπενάκη 13: α. Τάφος ΙΧ, β. Ταφή XIV, γ. Πῶμα πξίδος, δ. Ἀλάβαστρα, ε. Χοῦς

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Ἄθηναι. Ὁδὸς Γαριβάλδι - Σαφρονίσκου - Φαιναρέτης: α. ΠΕ λοπάς, β. Ὑπογεωμετρικὸς σκύφος, γ. Ὑστερογεωμετρικὸς ἀμφορεὺς

Ἀθήναι. Ὁδὸς Γενν. Κολοκοτρώνη 7: α. Πήλινον εἰδῶλιον ἐκ τοῦ τάφου IV, β - ζ'. Μελανόμορφον ἀλάβαστρον ἐκ τοῦ τάφου IV, ζ. Τάφος IV

Ἀθῆναι. Ὁδὸς Γενν. Κολοκοτρώνη 7: α. Τάφος VI, β. Τάφος IX

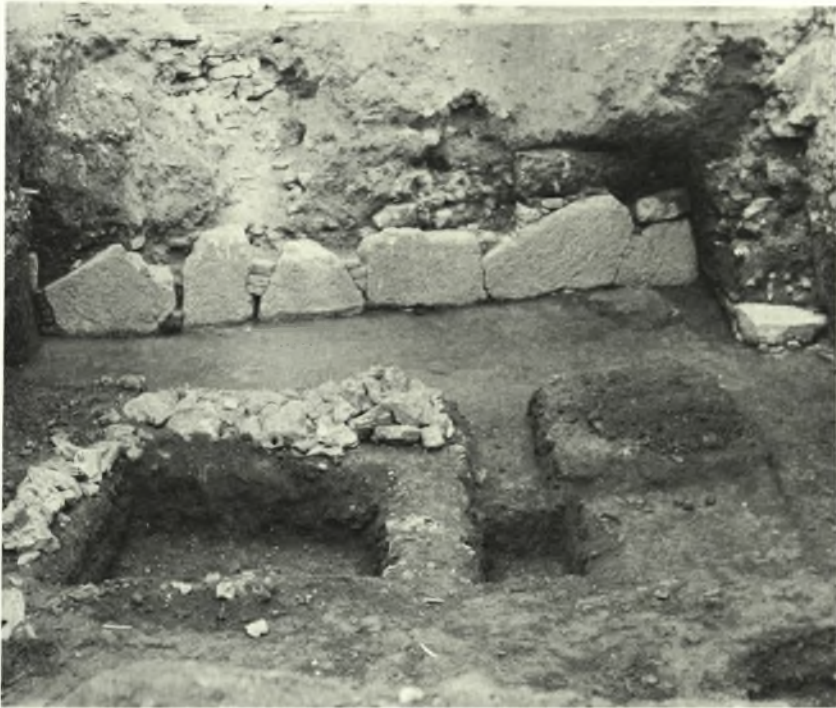
Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly

19/04/2024 20:38:11 EEST - 3.146.107.180

Ἀθήναι. Ὅδος Ἐρεχθείου 20: α. Χρυσὴ ταινία ἐκ τοῦ τάφου VI, β. Κάνθαρος ἐκ τοῦ τάφου IV, γ. Πτηνόσχημος ἀσκός ἐκ τοῦ τάφου VII, δ. Ἀγγεῖα ἐκ τοῦ τάφου VIII, ε. Οἰνοχόη ἐκ τοῦ τάφου IV, ζ'. Ἀμφορεὺς ἐκ τοῦ τάφου VI, ζ. Ἀμφορεὺς ἐκ τοῦ τάφου IV

Ἀθήναι: α. Ὀδὸς Ἑγίου 30. Νότιος τοῖχος, β. Ὀδὸς Ἰωσήφ τῶν Ρωγῶν 15. Ἑλληνιστικὸν κτίσμα μετ' ἐντετειχισμένων βάθρων

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

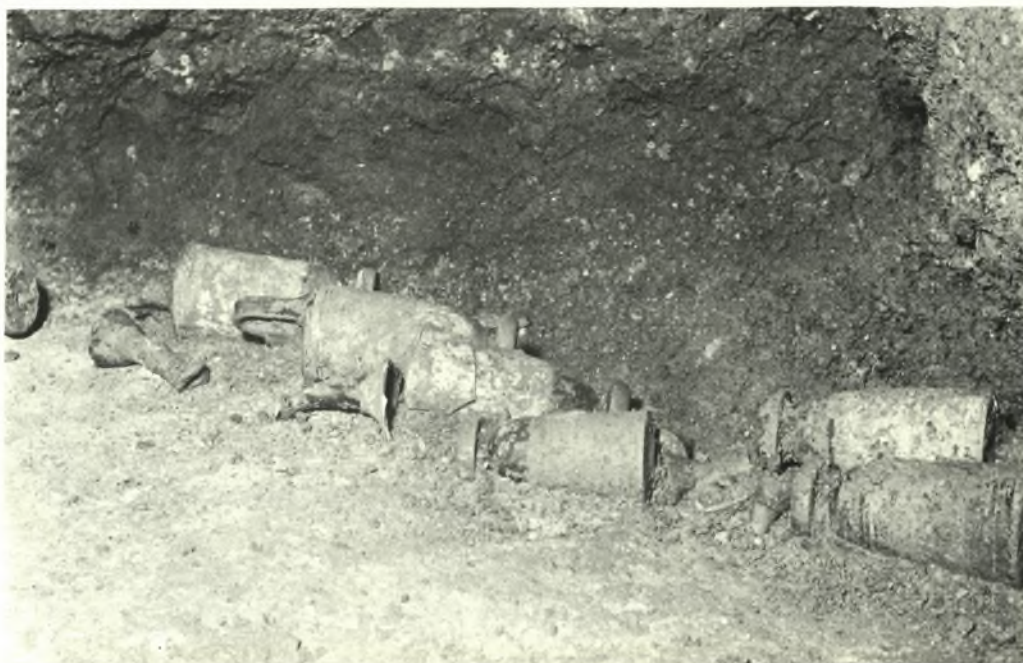
Ἀθήναι. Ὁδὸς Καλλισπέρη: α. Ἀποψις ἀνασκαφῆς, β. Κεφαλὴ τύπου Εὐβουλέως, γ. Κορμὸς ἀγάλματος Ἀπόλλωνος κατὰ χώραν

Ἄθηνα: α - γ. Θήλαστρον, ρυτὸν καὶ πύραυρον ἐκ τῆς ὁδοῦ Καραϊσκάκη 6, δ. Ὁδὸς Θεοφιλοπούλου 16. Πήλινον εἰδώλιον ἐκ τοῦ τάφου V, ε. Ὁδὸς Κορυζῆ 6. Ἄπομυς ἀνασκαφῆς

Ἄθηναι. Ὀδὸς Κριεζῆ: α. Ἀμφορεὺς ἐκ τοῦ τάφου Χ, β. Τάφος VII, γ. Τάφος II, δ. Ἀμφορεὺς ἐκ τοῦ τάφου V

Ἀθήναι. Ὁδὸς Κριεζῆ: α. Τάφος XIV, β. Τάφος XIII

Ἀθήναι. Ὁδὸς Κριεζῆ: α. Πήλινον εἰδώλιον ἐκ τοῦ τάφου VI, β. Λήκυθος ἐκ τῶν ἐπιχώσεων, γ. Τάφος I

Ἀθήναι. Ὀδὸς Λέκκα 23 - 25. Ἐποψὶς Α. τομέως ἀνασκαφῆς ἀπὸ Β.

Ἄθῆναι. Ὀδὸς Λέκκα 23 - 25: α - β. Ἡμέτερα γυναικεῖα ἀγάλματα, γ. Τμήμα μωσαϊκοῦ δαπέδου

Ἀθήναι. Ὁδὸς Λέκκα 23 - 25: α. Ἡγεμὼν κορινθιακὴ κέραμος, β. Μαρμάρινον ἐνεπίγραφον βάθρον

Ἄθῆναι: α. Ὀδὸς Λεωκορίου 4-8. Κύλιξ ἐκ τοῦ τάφου ΧΙ, β. Ὀδὸς Λεωκορίου 4-8. Πυξίς ἐκ τοῦ τάφου Ι, γ. Ὀδὸς Μακρυγιάννη 17. Τμήμα ρωμαϊκοῦ βαλανείου ἀπὸ ΒΔ., δ. Ὀδὸς Λεωκορίου 4-8. Νεκροδεῖπνον

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Ἄθηνα. Ὁδὸς Μακρυγιάννη 23 - 27: α. Ὑστερογεωμετρικὸν κύπελλον ἐκ τοῦ τάφου III, β. Κύπελλον ἐκ τοῦ τάφου XII, γ. Ἐποψὶς τοῦ ὑστερορωμαϊκοῦ κτηρίου

Ἀθήναι. Ὀδὸς Μαραθῖonos 2: α - δ. Ὀστρακα ἐρυθρομόρφων ἀγγείων

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Ἀθήναι: α. Ὀδὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνος 47. Ὑάλινα ἀγγεῖα ἐκ τοῦ τάφου XI, β. Ὀδὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνος 47. Προχοῖδια ἐκ τοῦ τάφου XXII, γ. Ὀδὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ Σαλαμίνος 47. Τάφος XI, δ - ε. Ὀδὸς Μητρομάρα 4. Τεμάχια μαρμαροθετήματος

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Ἀθήναι. Ὅδος Πειραιῶς 57. Πρωτοαττικὸς ἀμφορεύς ἐκ τοῦ τάφου ΧVIII

Ἀθήναι. Ὁδὸς Πειραιῶς 57: α. Ὀστεινὴ χεὶρ ἐκ τοῦ τάφου VIII, β. Ἐσωτερικὸν κῦαθον ἐκ τοῦ τάφου XV, γ. Ὑστερογεωμετρικὴ πύξις ἐκ τοῦ τάφου XV

Ἄθηναι. Ὀδὸς Πειραιῶς 57: α. Ἐκμαγειὸν μήτρας ἐκ τοῦ τάφου VIII, β. Προχοΐδιον ἐκ τοῦ τάφου IX, γ. Ληκύθια ἐκ τοῦ τάφου XIII, δ. Λήκυθος ἐκ τοῦ τάφου XIV, ε. Ἀρυβαλλοειδῆς λήκυθος ἐκ τοῦ τάφου XXXVI

Ἄθῆναι. Ὁδὸς Πλάτωνος 6 - 8: α. Χρυσοῦς δακτύλιος ἐκ τοῦ τάφου XI, β. Τάφοι XIII, XIV καὶ XV

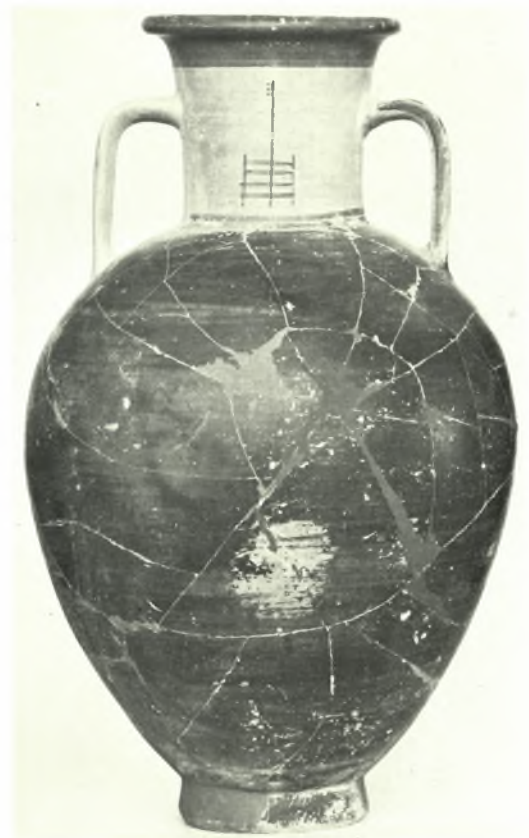
Ἀθήναι. Ὀδὸς Πραμάντων 8 : α. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ τοῦ τάφου Π, β. Τάφος Π

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

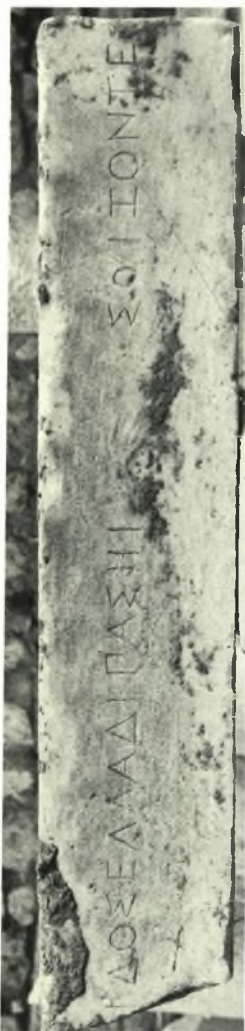
Ἄθηναί: Ὀδὸς Σαπφοῦς 12. Ἄγγεῖα ἐκ τοῦ τάφου III, β. Ὀδὸς Σαπφοῦς 12. Κάνθαρος ἐκ τοῦ τάφου VIII, γ. Ὀδὸς Σαπφοῦς 12. Προχοῖδιον ἐκ τοῦ τάφου XVIII, δ. Ὀδὸς Προμάχου 5. Σκύφος ἐκ τοῦ τάφου I, ε. Ὀδὸς Προμάχου 5. Πρόχους ἐκ τοῦ τάφου I, ς'. Ὀδὸς Προπυλαίων. Ἀναθηματικὸν ἀνάγλυφον

Ἀθήναι. Ὅδος Σαπφούς 12: Ἐρυθρόμορφος γαμικός λέβης ἐκ τοῦ τάφου XXI, β. Ὑδρία ἐκ τοῦ τάφου X, γ. Ἀμφορεύς ἐκ τοῦ τάφου I, δ. Ἀμφορεύς ἐκ τοῦ τάφου VIII

Ἀθῆναι. Ὁδὸς Σαπφοῦς 12: α. Ταφή XV, β. Τμήμα ταφικοῦ περιβόλου ἀπὸ ΝΔ.

Ἄθῆναι. Ὁδὸς Σφακτηρίας 23: α. Ἐπιγράφων θραύσμα ἐξ ἐπιτρυβίου μνημείου, β. Ἐπιγραφὴ ἀνασκαφῆς ἀπὸ Α., γ. Ἐπιγραφὴ στήλη

Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ

Ἀθήναι: α. Ὁδὸς Φαλήρου. Μαρμαρινὴ γυναικεία κεφαλὴ, β. Ὁδὸς Χρ. Λαδᾶ 5 - 7. Τὸ προτείχισμα ἀπὸ ΝΑ.

Ἐλευσίς: α. Ὁδὸς Ἰάκχου καὶ Στρατηγῶν Κοντούλη (Ο.Τ. 67). Μερικὴ ἀπομνημονεύματα ἀνασκαφῆς, β. Ὁδὸς Κελεοῦ Ι. Ἄπομνημονεύματα ἀνασκαφῆς